

НИКОЛА БАРО

*Париж
винаги си
заслужава*

enthusiast

НИКОЛА БАРО
ПАРИЖ ВИНАГИ СИ
ЗАСЛУЖАВА

Превод: Людмила Костова

chitanka.info

Розали Лоран отваря книжарница, в която освен другите красиви предмети продава и собственоръчно нарисувани „картички с пожелания“. Нейните собствени желаня обаче остават несбъднати. На всеки неин рожден ден от Айфеловата кула политат бутикови картички със съкровено желание. Напразно.

В живота на Розали настъпва рязък обрат, когато в магазина ѝ нахлува възрастен господин и се препъва в статива с картички. В суматохата тя не разпознава в лицето на начумерения посетител прочутия автор на детски книжки Макс Марше.

Когато той ѝ предлага да илюстрира последната му книжка, Розали възторжено приема. „Синият тигър“ получава висока оценка от публиката и почетно място на витрината на книжарницата на Розали. Малко по-късно красив непознат нахлува вътре и се препъва в статива с картички и младата жена усеща помахване от съдбата. Но преди да успее да се влюби в професора по литература от Ню Йорк, тя спретва с него първия им скандал. Защото този човек упорито твърди, че историята за синия тигър е негова...

Една очарователна книжарница в Париж и нейната вироглава собственичка. Един американски професор по литература и загадъчния му ръкопис. И една чудна любов, разцъфтяла между кориците на детска книжка.

*Всички птица си имат тайна цел, за
която пътуващия не подозира.*

Мартин Рубер

1

Розали обичаше синьото. Обичаше го, откакто се помнеше. А тя се помнеше от двайсет и осем години.

Както всеки предобед в единайсет, когато отваряше книжарничката си, тя вдигна поглед към мъгливото, сиво парижко небе с надеждата да открие по него късче синичко. Видя го и се усмихна.

Един от първите и най-хубави детски спомени на Розали Лоран беше онова невероятно синьо августовско небе над потъналото в светлина лазурно море, което стигаше сякаш до края на света. Тогава тя бе на четири години и родителите ѝ бяха излезли от горещия Париж с неговите каменни къщи и улици, за да се разходят с малката си дъщеря до Лазурния бряг. Същата година, когато се върнаха у дома от знойното и като че ли безкрайно лято в Ле Исамбре, леля Полет ѝ подари кутия водни боички. Това Розали също си го спомняше много добре.

— Водни боички? Не е ли малко прекалено, Полет? — беше попитала Катрин с тънкия си, висок глас, в който се прокрадваше явна нотка на неодобрение. — Толкова скъпи бои за такова малко дете? Та тя още не може да рисува с тях. Най-добре да ги приберем засега, нали, Розали?

Но Розали не беше готова да се раздели със скъпия подарък от леля си. Тя се развика и стискаше боичките така, сякаш животът ѝ зависеше от тях. Накрая майка ѝ въздъхна с леко раздражение и остави инатливото дете с дългите кестеняви плитки да прави каквото си иска.

Същия следобед Розали прекара няколко часа с четката и боичките, като рисуваше съсредоточено лист след лист, докато накрая блокчето се изпълни, а на мястото на трите сини цвята в кутията не бе останало нищо.

Дали това се дължеше на първата среща с морето, което се беше запечатало в паметта на момиченцето като символ на щастието, или на ранно изразена воля да върши нещата наопаки, но синият цвят очарова

Розали както никой друг. Тя учудващо точно разпознаваше цялата палитра на този цвят и детското ѝ любопитство беше неудържимо.

— А това тук как се нарича, татко? — питаше непрекъснато малката, като дърпаше баща си, който беше много мил и отзивчив човек, за (естествено, синия) ръкава на якето и сочеше с пръст всичко синьо, което видеше. Със замислено сбърчено чело тя стоеше часове наред пред огледалото и изучаваше цвета на очите си, които на пръв поглед изглеждаха кафяви, но при по-продължително вглеждане се забелязваше, че всъщност са много тъмносини. Поне така беше казал Емил, баща ѝ, и Розали бе кимнала доволно.

Още преди да се научи да чете и да пише, тя вече знаеше как се наричат различните нюанси на синьото. От най-светлото и нежно коприненосиньо през небесносиньо, сиво-синьо, тюркоазено, гълъбовосиньо и лъскав аквамарин, които карат душата ти да полети, до онова плътно, наситено, искрящо лазурносиньо, което спира дъха ти. Още неустоимият ултрамарин, веселото метличино синьо и студеният кобалт, петроленото, което съдържа в себе си зелено-сините цветове на морето, и тайнственото индиго, граничещо с виолетово, до дълбокото сапфиреносиньо, среднощно синьо и почти черно нощно синьо, в което синьото окончателно се разтваря — за Розали никой друг цвят не беше толкова прекрасен и толкова богат на нюанси. Но въпреки това никога не бе предполагала, че ще я въвлекат в история, в която е отредена значителна роля на един син тигър. Още по-малко допускаше, че тази история — и тайната, криеща се в нея — ще промени из основи живота ѝ.

Случайност? Съдба? Казват, че детството е земята, по която цял живот вървим.

По-късно Розали често се питаше дали всичко нямаше да се случи иначе, ако синият цвят не ѝ беше толкова любим. Мисълта за това, как за малко можеше да пропусне най-щастливия момент в живота си, направо я ужасяваше. Животът често е непредсказуем и сложен, но накрая по учудващ начин всичко си идва на мястото.

Когато стана на осемнайсет години — баща ѝ бе починал няколко месеца по-рано от усложнила се пневмония — Розали заяви, че ще следва изкуство и ще стане художничка. Това така изплаши майка ѝ, че тя за малко да изпусне киш лорена, с който тъкмо влизаше в трапезарията.

— Боже мой, заеми се с нещо разумно бе, дете! — извика тя и мислено наруга сестра си Полет, която явно беше пуснала тази муха в главата на момичето.

Катрин Лоран, потомка на рода Валоа (или поне тя така си въобразяваше), беше дама до мозъка на костите си. За съжаление, през последните векове богатството на някогашната благородническа фамилия беше силно намаляло, а бракът на Катрин с умния и обичлив, но не особено пробивен физик Емил Лоран, който в последна сметка се закотви в един научен институт, вместо да се опита да постигне нещо повече в областта на икономиката, не подобряваше особено положението. Накрая нямаше пари дори за нормален персонал — ако не се брои приходящата филипинка, която почти не знаеше френски и идваше два пъти седмично в парижкото старинно жилище с високи, украсени с гипсови орнаменти тавани и стар, подреден във формата на рибена кост паркет, да бърше прах и да разтребва. Въпреки това според Катрин човек трябваше да държи на принципите си и това изобщо не подлежеше на съмнение. Откажеш ли се от принципите си, всичко отива по дяволите — така мислеше тя.

„Една Валоа никога не би направила подобно нещо“, беше една от любимите ѝ фрази и онзи ден тя не пропусна да я изрече пред единствената си дъщеря, която, за нещастие, вървеше в съвсем различна посока от тази, която майка ѝ предвиждаше за нея.

Катрин въздъхна и сложи бялата порцеланова форма с ухаещия киш на сервираната за двама голяма овална маса, като отново си помисли, че едва ли има друг човек, на когото името Розали да подхожда толкова малко.

Навремето, докато беше бременна, тя си бе представяла едно изящно момиче, русо като нея, учтиво, деликатно и някак си... очарователно. Розали определено не беше всичко това. Безспорно бе умна, но и много своенравна. Правеше каквото си е наумила и беше в състояние часове наред да мълчи, което се струваше странно на майка ѝ. Когато Розали се засмееше, смееше се твърде силно. Това никак не беше изискано, макар другите да я уверяваха, че у Розали има нещо много свежарско.

„Остави я, тя е добро дете“, казваше Емил, когато приемаше някоя приумица на дъщеря си. Като онзи случай, когато като дете си беше изнесла посред нощ новия матрак и скъпото спално бельо на

балкона, за да спи под открито небе. *За да види как се върти светът!* Или когато беше направила за рождения ден на баща си онзи ужасен син сладкиш със сладкарска боя, чийто вид те караше още при първата хапка да повърнеш. И то само заради манията ѝ по синьото! Това се стори прекалено екстравагантно на Катрин, но Емил го намери за страхотно и твърдеше, че това е най-хубавият сладкиш, който някога е ял. „Задължително трябва да го опитате!“, беше извикал той, докато пълнеше чиниите на гостите със синьото недопечено тесто. Този добър Емил! Не можеше да откаже нищо на дъщеря си.

А сега пък и това!

Катрин сбърчи чело и загледа източилото се на височина момиче с бледо лице и тъмни вежди, което замислено си играеше с дългата си кафява, небрежно сплетена плитка.

— Избий си го от главата, Розали. Рисуването къща не храни. Не искам и не мога да се съглася с това. От какво ще живееш? Да не мислиш, че хората са опрели до твоите картини?

Розали продължаваше да си играе с плитката и не отговори.

Ако Розали беше някоя очарователна Розали, Катрин Лоран, родена Валоа, нямаше да се замисля толкова за препитанието на дъщеря си. В крайна сметка в Париж все щеше да се намери някой достатъчно добре платен мъж, за когото да е все едно дали съпругата му се занимава с рисуване, или има някоя друга мания. Тя обаче имаше мрачното предчувствие, че дъщеря ѝ не разглежда нещата на тази плоскост. Един Господ знае с кого щеше да се събере накрая!

— Искам да се заемеш с нещо разумно — натърти още веднъж Катрин. — Баща ти също мислеше така. — Тя сложи в чинията на дъщеря си парче от димящия киш. — Розали? Ти слушаш ли ме изобщо?

Розали вдигна поглед. Тъмните ѝ очи бяха неразгадаеми.

— Да, мамо. Трябва да се заема с нещо разумно.

Така и направи. Може да се каже. Разумното, според представите на Розали, беше след няколко семестъра графика и дизайн да отвори книжарница за пощенски картички. Книжарницата представляваше магазинче на улица „Драгон“, красива уличка със средновековни градски къщи, намираща се в сърцето на Сен Жермен, на един хвърлей

разстояние от църквите „Сен Жермен де Пре“ и „Сен Сюлпис“. Тук имаше няколко бутика, ресторанти, кафенета, един хотел, една пекарна, любимият на Розали магазин за обувки и дори домът на Виктор Юго, както се разбираше от една възпоменателна плоча на къщата с номер 30. Ако се забърза, човек може да прекоси улица „Драгон“ само с няколко крачки, за да се сблъска веднага или с оживения булевард „Сен Жермен“, или — в обратната посока — с малко по-тихата улица „Гренел“, която водеше до елегантните къщи и градски палати на правителствения квартал и свършваше на Марсово поле и пред Айфеловата кула. Но по уличката човек можеше да се разхожда и просто така, да поспре пред някоя витрина, защото нещо красиво е привлякло вниманието му, да го опита, да го вземе в ръка или да го премери. Така че стигането до края на улицата можеше да отнеме и повече време. По този начин и Розали беше открила табелата „Дава се под наем“ в изпразнения антикварен магазин, чиято собственичка наскоро се беше пенсионирала и закрила магазина си.

По принцип човек вижда повече, когато върви по-бавно.

Розали веднага се влюби в малкия павилион. Единствената витрина бе оградена с небесносиня рамка, както и входната врата отдясно, над която още висеше старомодната сребърна камбанка на предишната собственичка. По старата черно-бяла каменна мозайка светлината чертаеше малки кръгове. Беше май, над Париж се извисяваше безоблачно небе и на Розали ѝ се струваше, че този магазин е очаквал тъкмо нея.

Наемът далеч не беше нисък, но си струваше, предвид местоположението, както я увери господин Пикар, пълен, възрастен господин, с пооредяла коса и малки лукави очи. Той предостави заедно с магазина още едно помещение, до което се стигаше по вита дървена стълба, с малка баня и тясна кухничка.

— Така си имате цял апартамент, ха-ха-ха — пошегува се господин Пикар и малкото му шкембе се разтресе от задоволство. — Какъв магазин имате предвид, госпожице? Надявам се, не нещо, което вдига шум или мирише — все пак аз живея в тази къща.

— Книжарница — каза Розали. — Подаръчни опаковки, пликове за писма, калемни и красиви картички за специални поводи.

— Аха. Ами добре тогава. Желая ви късмет! — Господин Пикар не изглеждаше обнадяден. — Мислите ли, че туристите ще се

изтрепват за картички с Айфеловата кула?

— *Магазин за картички?* — извика невярващо по телефона майка й. — *Божичко!* Кой в днешно време пише картички бе, дете?

— Аз например — отвърна Розали и просто затвори.

Четири седмици по-късно тя стоеше на една стълба пред магазина си и закрепваше над входната врата боядисана дървена табела.

„ЛУНА ЛУНА“ бе изписано на нея с големи завъртени букви, а отдолу имаше по-малък надпис: *Магазин за поздравителни картички на Розали.*

2

Ако на Розали ѝ потръгнеше, вероятно много повече хора щяха да пишат писма и картички. Малката, а понякога и голямата радост, която и днес е в състояние да предизвика написаното на ръка писмо както у получателя, така у този, който пише, изобщо не може да се сравнява с имейл или есемес, които бързо се забравят и потъват в бездната на маловажните неща. Удивлението, когато получиш адресирано лично до теб писмо, радостното очакване, с което въртиш пощенската картичка, внимателно отваряш плика и нетърпеливо го разкъсваш. Възможността да държиш в ръцете си късче от човек, който е мислил за теб, да се вгледаш в почерка му, да отгатнеш настроението му, та даже и да доловиш мириса на цигари или парфюм. Толкова е живо всичко това. Макар в днешно време хората все по-рядко да пишат писма, Розали не познаваше човек, на когото да не му е приятно да получи писмо или написана на ръка картичка. В настоящето, с неговите социални мрежи и дигитални възможности, има толкова малко чар. Може тези начини да бяха ефективни, практични и бързи, но чар в тях определено нямаше.

„Колко ли по-вълнуващо е било някога отварянето на пощенската кутия“, помисли си Розали, когато влезе във входа. Сега единственото, което намери в своята, бяха сметки, данъчни известия и рекламни брошури.

И увеличение на наема.

Розали погледна неохотно писмото от наемодателя си. За пет години това беше третото увеличение на наема. Знаеше си, че така ще стане. През последните седмици господин Пикар се държеше подчертано дружелюбно, когато се разминаваха във входа. За да въздъхне дълбоко после, както обикновено, и да каже, че и животът в Париж доста е поскъпнал.

— Случайно да знаете колко струва една франзела, госпожице Лоран? Или един кроасан? Знаете ли колко вземат за един кроасан в пекарната? Не е за вярване! Кажете ми, какво има в един кроасан —

вода и брашно, нищо повече. — Той вдигаше обвинително рамене, а Розали го гледаше с някаква смесица между възмущение и отчаяние как си тръгва, затътрил крака, без да дочака отговор.

Розали влезе в магазина и завъртя очи. Естествено, че знаеше колко струва кроасанът. Нали всяка сутрин закусваше с по един — за голямо възмущение на Рене.

Рене Жобер беше висок, тъмнокос, водеше здравословен начин на живот и спортуваше активно. От три години беше неин приятел и личен треньор. А може би в обратна последователност, мислеше понякога с въздишка Розали. Рене Жобер се отнасяше много сериозно към професията си. Той работеше предимно за заможни дами от парижкия хайлайф, които поддържаха своята фигура, кондиция и здраве с помощта на красивия дипломиран спортист с кротки кафяви очи и атлетично тяло. Графикът на Рене винаги беше пълен, но очевидно парижкото висше общество не му беше достатъчно като поле за изява. Все гледаше да насърчи Розали да води здравословен, с много движения начин на живот (*Mens sana in corpore sano!*)^[1] и да я предпази от изкушението постоянно да търси нещо за ядене. В неговия черен списък на първо място — най-отгоре! — бяха любимите на Розали кроасани. (Бялото брашно е отрова за червата! Не си ли чувала за пшеничено шкембе? Изобщо наясно ли си колко лигнини се съдържат в това нещо?)

Розали, която си имаше собствена представа за щастлив живот (в която не влизаха принудителните тренировки, мюслито и соевите напитки), изглеждаше доста неподатлива на мисионерските усилия на своя приятел, които до момента търпяха пълен провал. Просто не разбираше защо трябва да яде зърнени храни.

— Зърнените храни са фураж, а аз не съм крава — казваше всеки път тя, докато си мажеше късче пресен кроасан с масло и мармалад, за да го пъхне после в устата си.

Рене я гледаше с жална физиономия.

— Пък и нищо не върви толкова много с кафе със сметана, колкото един кроасан или прясна франзела — продължаваше тя, докато събираше трохите от чаршафа. — Няма как да го отречеш.

— Не можеш ли да се лишиш поне от кафето със сметана — едно смути от киви и листа от спанак сутрин е много по-здравословно — отвърщаше Рене, а Розали едва не се задавяше с кроасана от смях.

Това беше най-абсурдното нещо, което някога бе чувала. Сутрин без кафе беше също като да... Розали търсеше подходящо сравнение и не го намираще... беше просто немислимо.

Съвсем в началото, още когато се запозна с Рене, тя се остави да я убеди да го придружи на неговото сутрешно бягане в Люксембургската градина.

— Ще бъде страхотно, ще видиш — беше казал той. — Сутрин в шест Париж е съвсем друг град!

Тук може и да беше прав, но старият, до болка познат Париж, в който до късно през нощта можеш да рисуваш, да пишеш, да четеш и да си пиеш червеното вино, за да започнеш на следващата сутрин спокойно деня си с голяма чаша кафе с мляко в леглото, се струваше много по-красив на Розали. И докато Рене тичаше до нея с подскоци на газела под старите кестени и се мъчеше да я увлече в непринуден разговор (Човек трябва да се затича, за да се почувства още по-добре!), тя се задъхваше още на първите сто метра и накрая спираше от пробождането встрани.

— Всяко начало е трудно — казваше ѝ нейният ментор. — Само не се предавай!

Като всички влюбени, които първоначално полагат огромни усилия да влязат в обувките на партньора си и да споделят неговите наклонности, Розали се поддаде още веднъж на ентузиазма на Рене (макар и сама и не в шест часа сутринта), но когато се размина с един стогодишен, ходещ на зигзаг, заплашително приведен напред и размахващ ръцете си човек, окончателно се отказа от идеята да се занимава със спорт.

— Мисля, че разходките с Уилям Морис са ми достатъчни — обясни със смях тя.

— Уилям Морис ли? Кой пък е този? Трябва ли да ревнувам? — попита Рене притеснен (до този момент още не беше ходил в магазина ѝ и дори не беше чувал за художника Уилям Морис. Но това беше разбираемо — все още не бяха на етап да си знаят и кътните зъби).

Розали го целуна и му обясни, че Уилям Морис е кученцето ѝ, което тя — собственичката на книжарница — беше кръстила на легендарния викториански художник и архитект, който, между другото, бе проектирал страхотни десени на платове и тапети.

Уилям Морис — кучето — беше извънредно кротък лхаса апсо и почти толкова стар, колкото и книжарницата. По цял ден си лежеше в кошничката до входната врата, нощем спеше зад вратата на кухнята върху черджето и понякога, когато сънуваше нещо, трепваше с лапичка насън и удряше по дървената рамка. Човекът от приюта ѝ беше обяснил, че кучетата от тази дребна порода са толкова кротки, защото навремето са придружавали мълчаливите тибетски монаси при странстванията им.

Връзката с Тибет нямаше как да не се понрави на Рене и когато след четири седмици Розали го покани за първи път в апартамента си, Уилям Морис поздрави младия човек с широките рамене и големите крака с дружелюбно въртене на опашка. Сега... апартамент не беше точната дума за тази ъгловата стая над магазина, в която имаше място само за едно легло, един фотьойл, един шкаф и една чертожна маса под прозореца. Тази стая обаче беше невероятно уютна, като най-хубавото от нея Розали откри едва след нанасянето си: през още едно прозорче на гърба на сградата се излизаше на междупокривната плоча, която през лятото служеше на Розали за тераса. Тук имаше стари каменни кашпи с растения и няколко поовехтели перголи, по които през лятото пълзяха искрящо сини клематиси и така засенчваха мястото, че едва се виждаше през тях.

Тук, под открито небе, Розали посрещна Рене, когато той за първи път ѝ дойде на гости. Тя не беше кой знае каква готвачка, далеч по-добре боравеше с четката и молива, отколкото с готварската лъжица, но на паянтовата дървена маса с бяла покривка и трепкащи в затворени свещници свещи с различни размери не липсваха червено вино, пастет от гъши дроб, шунка, грозде, малък шоколадов кейк, залети обилно с олио ядки от авокадо, солено масло, камамбер, козе сирене и... франзела.

— О, боже! — въздъхна Рене с комично отчаяние. — Адски нездравословни неща! Истински убийци! Няма да свършиш добре така. Един ден обмяната на веществата ще ти се наруши и ще надобелееш като леля ми Хортензия.

Розали отпи голяма глътка вино, избърса устата си и насочи пръст към него.

— Грещиш, любими. Адски вкусни неща. — Тя стана и с бързо движение смъкна роклята си. — Дебела ли ти се виждам? — попита и

грациозно затанцува по покрива, полугола и с развети коси.

Рене дори не смогна да вдигне чашата си.

— Ей, почакай! — Той се спусна със смях към нея и я хвана. — Да, права си — промърмори и ръцете му жадно се плъзнаха по гърба ѝ. Така останаха на покрива, увити във вълнено одеяло, докато влагата на ранната утрин не ги изтръгна от унеса им.

Сега, докато стоеше в полумрака на входа, където се усещаше мирис на почистващ препарат с есенция на портокал, и затваряше вратичката на пощенската кутия, Розали си спомняше за онази нощ на покрива с известна тъга.

През изминалите три години разликите помежду им с Рене ставаха все по-отчетливи. И докато преди тя търсеше и намираше сходствата, сега виждаше с пределна яснота всичко, което я делеше от нейния приятел.

Розали обичаше да закусва в леглото, Рене не можеше да свикне с „трохите в чаршафите“. Тя беше нощна птица, а той си лягаше с кокошките и ставаше с петлите; Розали предпочиташе спокойните разходки с кучето си, Рене си беше купил миналата година бегач, с който фучеше из улиците и парковете на Париж. Станеше ли дума за пътуване, той искаше постоянно да са в движение, докато Розали не можеше да си представи нищо по-хубаво от това, да седи на някой стар малък площад, каквито има много в европейските, както малки, така и големи, градове на юг, и просто да забрави за времето.

Но най-много я измъчваше това, че Рене никога не ѝ бе писал писма или картички, дори и за рождения ден. „Нали съм с теб“, казваше той всеки път, когато на рождения си ден Розали напразно се оглеждаше за картичка на масата за закуска. Или „Нали се чуваме по телефона“, когато той беше на някой от своите семинари.

В началото Розали му пишеше собственоръчно нарисувани картички и бележки — за рождения му ден и когато си беше счупил крака и трябваше да остане една седмица в болница, когато излезеше за малко, за да свърши някои неща, преди лягане късно през нощта, когато той вече спеше. „Здравей, ранобуднико, моля те, пази тишина и остави малкото бухалче да поспи още мъничко, защото вчера трябваше

да работи до късно“, пишеше тя на бележка, която оставяше до леглото, с нарисован бухал, кацнал на една четка.

Розали оставяше бележки навсякъде — зад огледалото, на възглавницата, на масата, в маратонката му или в някой джоб на сака му, но все някога, нямаше представа кога точно, щеше да спре с това.

За щастие, всеки си имаше собствен апартамент и проявяваше известна доза търпимост. Пък и Рене беше позитивен, широко скроен човек, без склонност да се задълбочава особено в нещата. Струваше й се толкова дружелюбен, колкото и нейният лхаса апсо. И ако все пак се случеше да спорят (за дреболии), накрая винаги приключваха в леглото, където в меката тъмнина на нощта изглаждаха споровете и търканията.

Когато Розали нощуваше у Рене, което се случваше рядко, защото тя предпочиташе да си е близо до магазина, а той живееше в квартала на Бастилията, хапваше заради него няколко лъжици каша от сушени плодове и ядки, която Рене й приготвяше с най-голямо старание, като не спираше да я уверява, че все някога ще започне да й харесва.

Розали се усмихваше вяло и казваше „все някога, определено“ и щом му видеше гърба, изсипваше мюслито в тоалетната, а на път за магазина се отбиваше в някоя пекарна да си купи току-що изпечен кроасан.

Още на улицата си отчупваше парче и го пъхаше в устата си, щастлива, че съществува такова райско удоволствие. Естествено, не казваше нищо на Рене и понеже той не беше надарен с богато въображение, сигурно безкрайно щеше да се учуди, ако хванеше приятелката си в това прегрешение.

Кроасанът отново върна Розали към господин Пикар и досадното увеличение на наема. Тя сбърчи чело и се втренчи загрижено в зловещите цифри от писмото. Макар „Луна Луна“ да се радваше на редовна клиентела и все повече нови клиенти и туристи да се спираха пред грижливо украсената витрина на малката книжарница, за да се насладят на подаръчните картички, красивите тефтерчета и преспапиета, като не напускаха магазина, без да си купят нещо, Розали не можеше да си позволи големи разходи. С пощенски картички и

красиви пособия за писане в днешно време не можеше да се спечели кой знае колко дори в такъв интелектуален квартал като „Сен Жермен“.

Въпреки това Розали не съжаляваше за решението си. Майка ѝ, която все пак ѝ даде малък начален капитал от наследството, в крайна сметка се примири и ѝ каза да прави каквото ще — един магазин, все едно какъв, бе за предпочитане пред работа като художничка на свободна практика. Е, *донякъде* за предпочитане.

Катрин Лоран така и не свикна с мисълта, че дъщеря ѝ няма разумна професия. Поне да се беше омъжила за някой амбициозен млад (а по-добре и по-стар) мъж. (Този добродушен фитнес инструктор с неговите големи крака беше толкова невзрачен, че направо ѝ се плачеше!) Катрин никога не ходеше в магазина на дъщеря си и казваше на приятели и познати от знатния Седми район, че Розали държи магазин за канцеларски материали — това поне звучеше *малко* по-сериозно.

Е, точно за *канцеларски материали* не беше, да не кажем, че изобщо не беше. В очарователната книжарница „Луна Луна“ напразно ще търсите папки, класьори, перфоратори, кошчета за хартиени отпадъци, найлонови джобчета, лепило, тефтери и кламери. Розали обаче не считаше за нужно да разсейва объркването. Само се усмихваше и всяка сутрин отиваше с желание в магазина си, вдигаше желязната решетка и слънцето нахлуваше вътре.

Стените заблестяваха в меко хортензиево синьо. В средата на помещението имаше стара тъмна дървена маса, на която бяха разстлани всички съкровища: обточени с кантове с цветни мотиви кутии, в които имаше най-различни картички и пликове, лъскави керамични чаши в пастелни цветове, изработени от една художничка от квартала, в които бяха пъхнати изящни, облицовани с шарена хартия моливи. До тях — тефтери с щамповани рози. До тефтерите и кутийките с огледален лак и дървен фурнир се издигаха купища тетрадки и кожени бележници.

По светлите етажерки на стената имаше ролки фина подаръчна хартия и подредени по цвят и големина листове за писма и пликове; ефирни панделки се спускаха от големи ролки до масичката от меко дърво, върху която се намираще касата. На фона на боядисаната в синьо стена се открояваха висящи керамични плочки с бели гълъби, чепки тъмно грозде и бледорозови хортензии — старинни мотиви,

които блестяха подновени под дебелия слой лак — и една голяма маслена картина, която Розали беше нарисувала сама и на която бе изобразена приказна гора; сред нея тичаше момиче в пурпурно червена рокля и с развята руса коса. В ъгъла до касата във висока заключена стъклена витрина бяха изложени скъпи писалки и сребърни ножчета за отваряне на писма.

Витрината беше украсена с филигранни картодържатели, които отдалече приличаха на пъстри, ушити от разноцветни парченца плат одеяла. Зад извити във формата на сърце сребристи жици, подредени в квадрат, бяха пъхнати най-различни картички и така се образуваше весело произведение на изкуството от неопределен вид. Точно до него висяха ленти подаръчна хартия в тъмносиньо, туркосиньо и бледозелено с разкошни десени на Уилям Морис, а във витрината под тях имаше разперени като ветрило картички, красиви картонени кутии с цветни мотиви и картини, изобразяващи жени, застанали на брега на море и с книга в ръка. Сред тях, в кутии, облицовани отвътре с коприна, бяха сложени тежки стъклени преспапиета с щамповани розови цветове, гравюри на стари платноходки, рисувани ръчички за късмет, както и думи и изречения, които можеш всеки ден да прочиташ, без да ти омръзнат. Париж бе изписан с леко драсване на потопена в кафява боя четка върху бежова основа. *Любовта или Красотата е навред.*

Поне така казваше скулпторът и ваятел Огюст Роден и когато Розали се огледаше в магазина си, се чувстваше щастлива, че е допринесла за изобилието и красотата, на които се крепи животът.

Но най-специалното нещо в „Луна Луна“ бяха ръчно изработените картички, закрепени на два въртящи се статива, които се намираха отдясно на входната врата и представляваха допълнение към книжарничката, макар че може би привличаха най-голямо внимание.

Това, че малкият магазин на улица „Драгон“ изобщо продължаваше да съществува толкова години, се дължеше основно на идеята на Розали за поздравителните картички. Те бяха неин специалитет и много скоро се разчу, че в книжарница „Луна Луна“ може да се закупят ръчно изработени картички за всякакви поводи, дори и по-специфични.

Вечер след затварянето на магазина и до късно през нощта Розали седеше до една голяма маса в стаята над магазина и рисуваше с

моливи и акварели картички за онези, които още вярваха в магията на ръчно изписаните думи. Това бяха прелестни произведения на изкуството върху ръчно произведена хартия с оброчени краища, с по едно изречение или фраза, илюстрирани от Розали с подходяща рисунка. Така например върху една картичка беше изписано със син туш „Не ме забравяй“, а отдолу се виждаше рисунка на дребна жена с два куфара, която поднася на зрителя огромен букет ароматни туширани незабравки. Или: „И зад облаците има слънце“ — тук едно отчаяно момиче с червен чадър стоеше под дъжда на улицата, а в горната част на картинката едно ангелче си играеше на топка със слънцето. „Когато се събудих, ми се прииска да си тук“, четем от друга картичка с едно стилизирано човече, загледано с копнеж в далечината, седнало наред поляна и духащо в едно неразпъпило се цвете, чиито цветове се превръщат в миниатюрни трептящи букви, образуващи думата „копнеж“.

Поздравителните картички на Розали, които малко приличаха на рисунки на Реймон Пейне, сами се продаваха и не след дълго се появиха първите клиенти със собствени виждания и идеи.

Това бяха предимно обичайните поводи (рождени дни, пожелания за здраве, покани, валентинки, сватби, поздравления за Коледа или Великден), но все повече се появяваха специални пожелания.

Дъщерите пожелаваха нещо на майките си, майките пожелаваха на синовете си, племенниците — на лелите, бабите на внуците, а приятелките — на своя приятелка. Но най-изобретателни в своите пожелания бяха влюбените.

Съвсем наскоро в магазина влезе един далеч не в първа младост господин, със сребърни очила и безупречен костюм, за да направи поръчка. Той извади непохватно една бележка от кожената си чанта и я сложи на щанда с касата.

— Мислите ли, че бихте могли да направите нещо подходящо?

Розали прочете изречението на бележката и се усмихна.

— О, да — каза тя.

— До вдругиден ще стане ли?

— Няма проблем.

— Но трябва да бъде особено красиво.

— Не се тревожете.

Същата вечер тя седна до чертожната си маса, където в светлината на старата черна метална лампа бяха наредени в дебели буркани от консерви моливи и четки в най-различни размери, и нарисува един мъж в сив костюм и една жена в светлозелена рокля, които се държат за ръце и — следвани от четири пърхащи гълъба със сини панделки в човките — се разхождат из Париж.

Накрая взе туша и написа в долния край на рисунката със завъртени букви:

„За жената, с която искам да полетя“

Розали не можеше да каже колко такива уникали беше направила през последните години. Досега всички клиенти бяха излизали доволни от книжарницата и тя се надяваше, че всички пожелания са постигнали целта си по същия начин, както стрелите на Купидон — сърцата на влюбените. Ала що се отнасяше до собствените ѝ желания, красивата книжарка нямаше този късмет.

Всяка година на рождения си ден Розали отиваше на Айфеловата кула със саморъчно нарисувана картичка и си пожелаваше нещо. Щом изкачеше 704-те стъпала, които водеха към втората платформа, със силно разтуптяно сърце (както вече споменахме, тя не си падаше особено по катеренето) пускаше картичката с пожеланието във въздуха.

Това беше невинен малък ритуал, за който дори Рене не знаеше. Изобщо Розали беше силно запалена по ритуалите. Те придаваха форма на живота и помагаша да се подреди хаосът на настоящето и да се погледне по-широко на нещата. Първото кафе сутринта. Един кроасан от пекарната. Всекидневната разходка с Уилям Морис. Малък лимонов пай на всяко нечетно число. Чаша червено вино в края на работния ден. Венец забравки за гроба на баща ѝ през април.

Вечер, когато рисуваше, слушаше все едни и същи компактдискове. Понякога опушени шансони с Жорж Мустаки, понякога ефирните песни на Корали Клеман. Напоследък любимото ѝ сиди беше на руския изпълнител Владимир Висоцки. Тя се вслушваше в едновременно лиричния и мъжествен глас, без да разбира думите, и музиката рисуваше в главата ѝ картини, които понасяха молива ѝ върху листа.

Като малка Розали си водеше дневник, в който пазеше важните за нея неща. Отдавна не бе посягала към него, но когато отвори магазина, си създаде навика всяка вечер преди лягане да си записва в едно синьо тефтерче най-лошия и най-хубавия момент от деня. Едва след като направеше това, можеше да счита деня за приключил и спокойно да заспи.

Да, ритуалите бяха нещо, което дава опора и на което можеш да разчиташ. Затова всяка година на дванайсети декември Розали се изкачваше на Айфеловата кула и в краката ѝ се ширваше целият град. Височината ни най-малко не я плашеше — тъкмо обратното, харесваше ѝ усещането за простор, за реец се над него поглед, който пуска юздите на въображението, и когато картичката отлиташе, Розали затваряше очи и си представяше, че желанието ѝ ще се изпълни.

Но досега нито едно от желанията ѝ не се беше изпълнило.

Първия път, когато се беше изкачила с картичката тук, си беше пожелала любимата ѝ леля Полет да оздравее — тогава все още имаше мъничка надежда сложната операция да спаси зрението ѝ, но макар операцията да беше успешна, леля ѝ в крайна сметка ослепя.

Друг път си беше пожелала да спечели конкурса за млади илюстратори. Но жадуваното отличие, договорът и паричната награда от десет хиляди евро отидоха у един кльоцав млад художник, който рисуваше само палми и зайци, но затова пък беше син на богат парижки собственик на вестник.

Преди да се запознае с Рене и след няколко неуспешни връзки Розали си пожела да срещне мъжа на живота си, който някоя вечер да я заведе в „Жул Верн“ — ресторант на върха на Айфеловата кула, от който се откриваше живописна гледка над цял Париж, — и там, високо

над трепкация в светлини град, да ѝ зададе въпроса на всички въпроси.

И това желание не ѝ се изпълни. Вместо това тя се запозна с Рене, който един ден буквално се блъсна в нея на улица „Коломбие“, поднесе ѝ хиляди извинения и я заведе в близката бирария, за да ѝ обясни на по една салата, че никога не е виждал нещо толкова красиво. Само че Рене по-скоро би я поканил на екскурзионно летуване на Килиманджаро, отколкото на някой скъп и според него напълно излишен ресторант на Айфеловата кула. (Айфеловата кула, моля те, Розали!)

Друг път пък си пожелаваше да се сдобри с майка си — едно по-скромно желание! Беше си желала малка къща на брега на морето — е, това беше малко прекалено, но какво пречеше човек да си помечтае.

За последния си рожден ден — когато ставаше на трийсет и три и над коледно украсения Париж се изливаше неприятен, студен дъжд — Розали се забърза в дебелилото си синьо палто отново към Айфеловата кула. Същия ден нямаше много хора — неколцина кънкьори се пързляха по леда, който всяка зима се образуваше на първата платформа, имаше и неколцина японци с дъждобрани, които не се уморяваха да се снимат един друг с вдигнати палци и широки усмивки.

Тази година Розали имаше съвсем скромно желание.

На картичката в ръката ѝ беше нарисуван мост, на чийто парапет висяха стотици катинарчета. Пред него стояха миниатюрни мъж и жена и се целунаха.

Това беше несъмнено Мостът на изкуствата, който бе пешеходна зона и се простираше над Сена. От него се откриваше приказна гледка към Айфеловата кула и остров Сите. През лятото тук всяка вечер цареше оживление.

Розали обичаше този малък, прост железен мост с дървена настилка. Понякога идваше тук, сядаше на някоя пейка и гледаше множеството катинари по парапета, всеки от които разказваше за онази любов, която щеше да трае вечно.

Докато трае любовта, тя е вечна — кой го беше казал?

Розали не знаеше защо, но всеки път, когато сядаше там, погледът ѝ се спираше върху тези изпълнени с надежда катинарчета, които деликатно бранеха любовта като оловни войници.

Може да беше налудничаво, но нейното съкровено желание беше да има едно такова катинарче.

„Който ми подари такова катинарче, е истинският“, каза си тя, наведе се над мократа стоманена конструкция на Айфеловата кула и хвърли картичката, която падна в дъжда, образувайки висока дъга.

Разбира се, тогава си мислеше за Рене.

В един ясен зимен ден в началото на декември двамата се разхождаха, хванати за ръце, по Моста на изкуствата, чийто парапет проблясваше със своите катинарчета на слънцето, подобно на съкровищата на Приам.

— Виж колко е красиво — беше извикала тя.

— Стена от злато — бе отвърнал Рене, изпаднал в един от редките си изблици на поетичност, и се вгледа в надписите по катинарите. — За съжаление, не всичко, което блести, е злато — добави с дяволита усмивка той. — Чудя се кои ли от тези, които са се увековечили тук, са още заедно.

Розали не гореше от желание да знае.

— И все пак не е ли чудно, че хората постоянно се влюбват и държат да го покажат? Тези малки катинари са някак си вълнуващи — възрази тя. — Толкова са... романтични.

Повече нищо не каза, защото с пожеланията за рождения ден беше като с пожеланията, когато видиш падаща звезда на небето — не трябва да се изричат на глас.

Рене се засмя и я прегърна.

— Господи, само не казвай, че сериозно се впечатляваш от тези глупави катинари. Ама че кич!

Розали смутено се засмя и си рече наум, че дори и кич като този може да бъде нещо очарователно.

Две седмици по-късно, като всяка година, тя стоеше на Айфеловата кула и гледаше замечтано към картичката, която падаше натежала от дъжда като прострелян гълъб. Изведнъж усети тежка ръка на рамото си и се сепна:

— Госпожице, какво правите тук? — прогърмя в ухото ѝ.

Розали се сви и от уплаха едва не загуби равновесие.

Един мъж в синя униформа и шапка я пронизваше недружелюбно с тъмните си очи.

— Ехо! Как може да ме стряскате така! — отвърна възмутено Розали.

Почувства се обезпокоена при свещения си ритуал. Откакто страхът от джебчийи накара правителството да разпореди туристическите атракции в града да се охраняват, човек не можеше да остане необезпокояван дори в такъв дъждовен декемврийски ден. Много неприятно.

— Е! Какво правите тук? — попита троснато униформеният. — Не можете ей така да си изхвърляте боклука.

— Това не беше боклук, беше пожелание — отвърна по-меко Розали и усети как ушите ѝ пламват.

— Не бъдете нахална, госпожице. — Полицаят скръсти ръце и се изпъна в цял ръст пред нея. — Каквото и да е било, сега ще слезете долу и ще го вдигнете, ясно ли е? И тази опаковка от чипс — той посочи към една смачкана найлонова кесия в краката ѝ, от която пръскаха дъждовните капки, — можете да вземете и нея.

Той проследи с поглед облечената в синьо палто млада жена, която унило заслиза по стъпалата на стоманената конструкция.

Когато слезе, Розали обиколи с известно любопитство Айфеловата кула, като търсеше картичката си. Тя обаче бе потънала вдън земя.

От това малко странно произшествие на Айфеловата кула, за което по обясними причини Розали не разказа на никого, бяха изминали повече от три месеца. Влажният, студен зимен дъжд отстъпи място на суровия януари и учудващо слънчевия февруари. Рожденият ѝ ден бе минал отдавна, дойде Свети Валентин и си отиде, но желанието ѝ и този път не се изпълни.

Рене гордо ѝ връчи кутия с маратонки (Проветриви, супер леки, поршето на маратонките, на моята любима за празника на Свети Валентин!).

И през март на никого не му хрумна да подари на Розали едно катинарче. Настъпи април.

Колкото желаниа, толкова разочарования. След една равносметка на последните години Розали стигна до извода, че трябва да се откаже от детинския си ритуал за рождения ден и да порасне. Ако и тази

година нищо не се случеше, повече нямаше да се качва на Айфеловата кула.

Времето омекна, пролетта бавно настъпваше. А понякога пролетта изпълнява обещанията, дадени преди това от зимата.

Поне това пишеше Розали на една от картичките си, когато някой енергично почука на вратата на магазина.

---

[1] Здрав дух в здраво тяло! (лат.). — Бел.пр. ↑

3

Везине беше приказно градче, намиращо се само на двайсет километра западно от Париж, в една извивка на Сена. И днес има следи от гористата местност, която някога е представлявала тази част от региона Ил дьо Франс и в което в миналото са ловували кралете. Тук са идвали импресионистите да пренесат на лененото платно девствените вълшебни зелени брегове на Сена, които и днес изглеждат като картина от Мане или Моне.

Старите благороднически вили се гушеха зад трънаците и каменните зидове. Зелените морави, парковете и тихите езера радваха окото, а когато минаваш по старите алеи и светлината прониква през високите дървета, много от които на повече от сто години, неусетно те обзема някакво спокойствие. С други думи: Везине беше идеалното място за хора, желаещи спокойствие.

„Макар и да имаш, мислеше си мрачно Макс Марше, издател, който да ти диша във врата и да не ти дава мира.“

Прочутият автор на детски книжки седеше на своето бюро и гледаше навън към пролетното утро, към идиличната градина с голяма поляна, към стария кестен и цъфтящата череша, към малкия, боядисан в тъмнозелено павилион и хортензиите, когато телефонът звънна.

Той звънеше цяла сутрин така и Макс Марше знаеше защо. Когато на този Монсиняк му влезеше муха в главата, ставаше истински териер, ухапал жертвата за прасеца — почти невъзможно бе да се откъснеш от него. От една седмица той бомбардираше своя автор с писма, имейли и телефонни обаждания.

Макс Марше се усмихна дяволито. Сега той владееше положението. Признаваше си, че това малко го ласкае.

Първо му се обади някаква си госпожица Мирабо. Вероятно главната редакторка на „Опал за юноши“ — отдел за детски книги на издателство „Опал“, — която се занимаваше с допълнителния тираж на неговите все още успешни детски книжки.

Госпожица Мирабо имаше тънък като на птица глас, който беше любезен, но и страшно упорит. Тя умееше така да го притисне, че да го принуди да измисля все нови и нови проекти за детска книжка.

Понякога Макс ѝ отговаряше с категорично „не“. Какво му е толкова трудно на „не“-то да бъде разбрано?

Не, той нямаше настроение да започва нова книга. Не, не му идваха никакви нови фантастични идеи. Не, не е заради аванса. И не, за щастие, вече не му беше нужно и да печели. Имаше си достатъчно пари. Отдавна не пишеше книжки за деца, а откакто преди четири години почина жена му, Макс Марше бе напуснал окончателно Париж и обществения живот.

Смъртта на Маргьорит беше колкото трагична, толкова и нелепа. И настъпи без всякакво предупреждение.

Както си карала колело най-спокойно по улицата, на път за пазара, вратата на една от паркираните коли внезапно се отворила и Маргьорит паднала толкова лошо, че си счупила врата. Тази гавра на съдбата потресе Макс и той се озлоби. А животът просто си продължи. Само че по-празен.

Макс правеше всекидневната си разходка из приятните улици и паркове на Везине, при хубаво време сядаше на някой плетен стол под кестена и гледаше към градината, която жена му отглеждаше с толкова обич. Сега в нея шеташе градинар.

През останалото време Макс обичаше да седи зад бюрото си и да пише статийки за юбилейни сборници и специализирани списания. Или пък се изпъваше с някоя книга на един от двата дивана в библиотеката с голямата камина, където хилядите книги, подредени във високи до тавана етажерки, създавала задушевна атмосфера.

С възрастта интересът му към развлекателната литература изчезна. Той се върна към класиците, които го очароваха на младини и които не можеха да се сравняват с това, което в днешно време се предлагаше от издателствата като „литературна сензация“. Та кой днес можеше да пише като Хемингуей, Виктор Юго, Маркес, Сартр, Камю или Елза Моранте? Можеше ли вече някой да измисли нещо, което да си заслужава? Нещо, което да остане във времето? Животът ставаше все по-обсебващ, по-забързан, по-плосък — очевидно и с книгите бе така. Най-зле беше положението с романите. Те бяха твърде много за неговия вкус. Пазарът бе зает от баналности. Днес всеки си

въобразява, че ако владее що-годе прилично френски, трябва и да пише, мислеше унило Макс. Твърде много и не достатъчно. Нищо ново под слънцето.

Макс се втрени с досада във все още звънящия телефон на бюрото.

— О, млъквай, Монсиняк! — изръмжа той.

Може и у него да беше причината. Навярно просто бе уморен от непрекъснатия си стремеж да улавя новото, за да се върне накрая пак към познатото. А може и наистина да заприличваше на стар мърморко, както миналата седмица го бе нарекла икономката му Мари-Елен Боне, когато не спря да се оплаква от времето, от бърливостта на съседа, а накрая — и от яденето.

Нищо чудно!

В последно време болките в гърба отново му напомниха за себе си. Това се отрази на настроението му. Макс въздъхна и опита да си намери що-годе удобна позиция на стола пред бюрото. Не трябваше да мести тежката саксия с чимшира в градината, груба грешка! Да му се не види! Все да внимаваш да не се простудиш, да не си изкълчиш нещо. Старите приятели и познати и те си имаха своите подагри и други болестки, които понасяха все по-тежко. Или просто умираха, което още повече засилваше самотата и чувството, че някой ден ще останеш последен.

Жалка история. Който вярва на приказката за благословените старини, трябва да е или идиот, или циник. Просто *няма* как хем да си стар, хем да те обичат. Особено в лошите ти дни.

Телефонът млъкна и Макс разтегли лицето си в победоносна усмивка. „Спечелих!“

Той погледна навън и се загледа в хортензиите, които растяха в задната част на градината пред един стар каменен зид. Една катеричка се подаде от скривалището си, стрелна се през моравата и се мушна между розовите пръчки. Хортензиите и розите бяха любимите цветя на жена му, която също беше кръстена на цвете. Маргьорит беше страдна градинарка.

Макс се загледа в снимката на бюрото, на която се виждаше леко усмихната жена със светли приветливи очи.

Липсваше му. Все още. Двамата се запознаха доста късно и спокойната, зряла ведрост, с която Маргьорит приемаше нещата от

живота и която до края не я напусна, действаше добре на неговия неспокоен дух.

Той отново се наведе над ръкописите си и набра няколко изречения на компютъра. Това вече беше постижение. Далеч не всичко, което е ново, е лошо. Колко лесно е писането днес. Можеш спокойно да правиш корекции, без да си личи. Навремето, когато в редакцията на вестника още се работеше с пишещи машини, всеки път трябваше да печаташ наново. С едно копие. Нямаше възможност да разпечатваш колкото често искаш, нито дори да снимаш. И като объркаш нещо, поправянето е истинско мъчение.

Той отново се опита да се съсредоточи върху работата си. Трябваше да пише за едно малко издателство за научна литература есе на тема „Разсейването като философски феномен“. Макс Марше невинаги се бе занимавал с писане на книжки за деца. След дипломирането си работеше като журналист и от време на време пописваше статии за научни списания. Но стана известен едва със своите детски книжки, да, стана прочут. Той, който дори нямаше деца! Каква ирония на съдбата! Историите за Зайко Сливоноско, приключенията на малката Ледена фея и седемте тома за Малкия Безделник го бяха направили по-богат, отколкото изобщо е можел да си представи. Но малко след сватбата им Маргьорит преживя кратка абдоминална бременност и това беше. Единственото, което тогава изпита Макс, беше безкрайна благодарност, че не загуби жена си. И без деца щеше да им е добре, на него и на Маргьорит, а годините щяха да си минат и така.

Тази година той стана на седемдесет. Когато беше млад, дори не допускаше възможността това да му се случи. Седемдесет! Никак не му беше приятно.

— По-често трябва да излизате, господин Марше. Заемете се с нещо, идете за малко в Париж, отбийте се в някое кафене, вижте се с приятели, отскачете до вилата си в Трувил или поканете отново сестра си от Монпелие. Не е хубаво така да се затваряте въщи. Съвсем ще подивеете. Човек трябва от време на време да общува с някого, така мисля аз.

Мари-Елен понякога го побъркваше със своите словоизлияния.

— Нали си имам вас — казваше той.

— Стига, господин Марше, много добре знаете за какво говоря. Все повече се затваряте в себе си. И изпадате във все по-мрачно настроение. — Мари-Елен сновеше из библиотеката и енергично бършеше праха от рафтовете. — Вече заприличвам на икономката на онзи, уф, как се казваше, на онзи начумерения, който постоянно киснеше вкъщи и се осведомяваше за всичко от икономката си...

— Марсел Пруст — допълни сухо Макс. — Гледайте си работата, Мари-Елен, и не ми говорете глупости. При мен всичко е наред. И харесвам живота си такъв, какъвто е.

— Нима? — каза Мари-Елен и хвана дръжката на метличката си като копие. — Изобщо не ви вярвам, господин Марше. Знаете ли какво сте вие? Вие сте самотен старец в огромна празна къща.

Това беше силно изказване. „Би подхождало на някой роман“, помисли си развеселено Макс.

Глупавото беше, че икономката му бе улучила право в целта.

Когато два часа по-късно телефонът започна отново да звъни, Макс рязко затвори компютъра и окончателно заряза бележите си по темата за „Разсейването“. Вдигна храбро слушалката.

— Да, моля, слушам — тросна се той.

— Ааа, Марше, най-последно ви открих. Викам си, тая птица нещо е отлетяла, ха-ха-ха. Цял ден се опитвам да се свържа с вас.

— Знаем. — Макс завъртя очи. Както и предполагаше, беше Монсиняк. Гласът на издателя му преливаше от любезност.

— Драги ми, добри ми Марше, как сте? Наред ли е всичко при вас? Каза ли ви вече нашата очарователна госпожица Мирабо за малкия атентат, който сме замислили срещу вас?

— Да, каза ми — изръмжа той. — Но се боя, че няма да се разберем.

— Но, но, Марше, не бъдете такъв песимист, винаги има начин. Защо не си направим една среща идната седмица в редакцията и не обсъдим нещата на спокойствие, само ние двамата.

— Можете да си спестите усилията, Монсиняк. Отговорът ми е „не“. Ставам на седемдесет, все някога трябваше да се случи.

— Дрън-дрън-шикалки, моля ви, Марше, не ставайте дете. Седемдесет години, що за аргумент е това? Та вие изобщо не сте стар.

В днешно време седемдесет години се равняват на петдесет. Познавам много автори, които започват да пишат едва на вашата възраст.

— Чудесно, защо тогава не се обърнете към тях?

Монсиняк не счете за нужно да обърне внимание на забележката и продължи:

— Точно защото ставате на седемдесет, трябва да напишете още една книга, драги ми Марше. Помислете за феновете си, помислете за многото деца, които сте ощастливили с книгите си. Знаете ли, че и до ден-днешен „Зайко Сливоноско“ всеки месец е на щандовете на книжарниците? Вие продължавате да сте най-добрият автор на детски книжки в страната. Нещо като френската Астрид Линдгрен. — Макс го чу да се смее. — С тази малка разлика, че вие и на седемдесет ще можете да пишете книги. — Той изпадна в мечтание. — Нова книга за деца, която ще издадем за кръглата ви годишнина. Край, решено. Това ще бъде истински бум, помнете ми думата. Виждам как взривяваме цялата преса. Виждам трийсет договора за издаване в чужбина. Отново ще бъде най-продаваната книга. Истински триумф!

Макс Марше направо чуваше как старият Монсиняк потрива ръце. Виждаше как „старият Монсиняк“ неволно се усмихва, докато си представя пророчествата на възторжените издатели.

В действителност Монсиняк далече не беше толкова стар. В средата на шейсетте, по-млад от него, но понеже бе висок и снажен, с рано посивяла коса и винаги с искрящо бели ризи, които заплашително се опъваха на корема му, щом изпаднаше в ярост, винаги му се бе струвал по-възрастен.

Той познаваше издателя от „Опал“ от цели трийсет години. И макар често да бяха изпадали в люти препирни, ценеше този жизнен, нетърпелив, избухлив, твърдоглав, често несправедлив, но при все това добросърдечен човек, с когото толкова години бяха работили в издателския бранш. Монсиняк издаде първата книга на Макс Марше още докато последният беше недоказал се автор, с вече отхвърлен от много издателски къщи ръкопис, и дори нае за нея един от най-добрите илюстратори на детски книжки.

Неговият издателски размах, който удивяваше Макс, бе пребогато възнаграден. Приключенията на заека с подобния на слива нос имаха огромен успех и се продаваха в много страни. Следващите

му книги също бяха издадени в „Опал за юноши“, някои дори се считаха за класика в детската литература.

Когато почина Маргьорит, Монсиняк мигом заряза панаира на книгата и хукна към Везине на погребението, за да стисне ръката му. „Ще мине, Марше, повярвайте ми, ще мине“, пошепна му в ухото и обви приятелски ръка около разтърсените му рамене.

Макс Марше нямаше да забрави това.

— Кажете, Марше... — Гласът на издателя изведнъж стана недоверчив. — Нали няма да ни напуснете? Да няма друго издателство? Има ли? Няма да постъпите така след всичко, което сме направили за вас, нали? — Той смаяно изхриптя.

— Но, моля ви, Монсиняк, за какъв ме мислите!

— Ами тогава не виждам причина да не полеем този прекрасен проект — каза облекчено Монсиняк.

— Какъв проект? — отвърна Макс. — За никакъв проект не си спомням.

— О, стига, Марше, не ме карайте толкова да ви се моля. Ще стане, ще видите! Усещам го. Едно разказче е детска игра за вас.

— Престанете, Монсиняк. Просто ме оставете на мира. Аз съм един начумерен старец, на когото не му се занимава с детски игри.

— Ами че вие го казахте. Браво! Знаете ли какво, Марше? Много ви обичам, но вашето самосъжаление ми идва в повече. Крайно време е да излезете от черупката си. Излезте навън, приятелю. Пишете. Дайте шанс на новото да ви се случи. Пуснете малко светлина в живота си. Твърде дълго се заседяхте зад чимширите си.

— Каменният зид — поправи го Макс и се втренчи в хортензиите, които се виеха по зида в дъното на градината. Вече второ конско слушаше тази седмица. Да не би издателят и икономката да се бяха наговорили? — Но аз отдавна не съм писал книги за деца — възрази след кратка пауза Макс.

— Това е като карането на колело, повярвайте ми — такова нещо не се забравя. Все пак има ли и друга причина? — Монсиняк си беше Монсиняк. Не приемаше „не“ за отговор. Макс въздъхна.

— Просто съм се изчерпал откъм идеи, това е.

Издателят избухна в гръмогласен смях.

— Това беше добро — каза той, след като се успокои.

— Така е, Монсиняк, не ми хрумва нито една сваятна история.

— Тогава помислете, Марше, помислете! Абсолютно сигурен съм, че накрая ще измислите страхотна история. — Каза го така, сякаш бе достатъчно само да отиде до шкафа и да измъкне някоя история като чифт стари чорапи. — Значи идния петък в един да сте в редакцията, и без да ми възразявате!

В издателството много рядко се объркваха да влязат туристи. Някъде зад метростанция „Одеон“ имаше малък ресторант. Тук издателите си организираха срещи със своите автори, хората, уреждащи авторските права, водеха разговори за продажбите с чуждестранните издатели, които пристигаха на Панаира на книгата в Париж. Гостите се настаняваха, заобиколени от книги, в червени кожени кресла, разположени под един огромен гаров часовник, хапваха някое лакомство от менюто и отпиваха кафе или портокалов сок.

Господин Монсиняк, когото иначе не го свърташе на твърдите дървени столове в другите кафенета, защото му бяха твърде неудобни, оценяваше високо предимствата на меките кресла. За него те бяха една от главните причини да идва в малкия ресторант, когато трябваше да води преговори.

Той бъркаше кафето си и гледаше със задоволство своя автор, който бе дошъл в ресторанта в син костюм и с грижливо сресана назад посивяла коса. Напоследък ходеше с бастун (разбира се, елегантен бастун със сребърна лъвска глава за украса, който му трябваше заради болките в гърба, но Монсиняк не можеше да се освободи от усещането, че добрият Марше някак кокетира с възрастта си и за всичко трябва да го умоляваш).

Пък и все още беше мъж, когото да ти е драго да гледаш, мислеше си Монсиняк. Неговите живи светли очи говореха за бодър дух, макар след смъртта на жена си да беше станал неразговорлив.

При вида на Марше, който се отпусна на отсрещното кресло със смутена усмивка, Монсиняк усети, че се задават добри новини.

— Добре бе, досадник такъв — започна без заобикалки той. — Имам още една история.

— Защо ли не съм изненадан?

И Монсиняк доволно се засмя.

Издателят не беше изненадан — не се изненада и когато само след една седмица Марше му прати по имейла новата история, преди още, както се казва, да е изсъхнало мастилото от договора. На някои автори им трябва само леко побутване, за да им тръгнат нещата.

— Прекрасна история. Разкошна! — извика в слушалката Монсиняк, след като прочете ръкописа, и веднага набра номера на автора си. Сега той вдигна слушалката толкова бързо, сякаш седеше до него. — Този път сте надминали себе си, стари приятелю.

Все пак на Монсиняк му костваше известно усилие да убеди Марше, че трябва обезателно да се намери илюстратор за новата книга.

— Ама как така? — опъна се Макс. — Защо да не се обадим пак на Едуар? Аз много го ценя и сътрудничеството ми с него винаги е било ползотворно.

Монсиняк вътрешно изстена. Тромавите рисунки на Едуар Гризо, който вече гонеше осемдесетте и се беше отдал изцяло на дърворезбите си, не бяха това, което се очакваше днес от една детска книжка. Човек трябва да е в крак с времето. В този случай също.

— Не, не, Марше, трябва да е нещо по-леко. Имам предвид точно определена илюстраторка с доста оригинален стил, който много ми допада. Още не е много известна, но прелива от идеи. Търсеща. Оригинална. Би била идеална за вашата история за синия тигър. Иначе рисува пощенски картички.

— *Пощенски картички ли?* — отвърна недоверчиво Марше. — Гризо е художник, а вие искате да го замените с някаква дилетантка?

— Не бъдете предубеден, Марше. Дайте й шанс. Тя се казва Розали Лоран и има книжарничка на улица „Драгон“. Защо просто не наминете и после да ми кажете какво мислите?

И така, след няколко дни Макс Марше застана пред книжарницата на Розали и почука нетърпеливо с бастуна си по заключената входна врата със синя рамка.

4

В началото Розали не чу чукането. Тя седеше разрошена по джинси и пуловер горе на масата си и рисуваше на фона на песента за Одеса на Владимир Висоцки, от която разбираше само думите „Одеса“ и „принцеса“. Кракът ѝ се люлееше в такт с жизнената музика.

Понеделник беше единственият ден, в който „Луна Луна“, подобно на други магазинчета в Париж, беше затворен.

За съжаление, денят не бе започнал добре. Опитът ѝ да убеди внимателно господин Пикар да се откаже от планираното увеличение на наема завърши с шумен скандал. Просто не се съдържа да не нарече накрая хазяина си капиталист главорез.

— Това не зависи от мен, госпожице Лоран, това не зависи от мен — извика господин Пикар и малките му очички засвяткаха. — Такива са цените в Сен Жермен. Ако не ви харесва, прав ви път. Мога ей сега да дам магазина под наем на „Ориндж“, които плащат двойно, какво си мислите вие!

— Ориндж ли? Кой са пък тези? Ахаа, говорите за мобилния оператор? Не разбирам! Искате да превърнете красивия ми магазин в *магазин за мобилни телефони*? Има ли изобщо нещо свято за вас? — извика Розали, а сърцето ѝ заби плашещо бързо, докато тичаше надолу по каменната стълба (господин Пикар живееше на третия етаж), и така затръшна входната врата, че цялото стълбище заехтя. После с треперещи ръце си взе още една цигара. Застана до прозореца и издуха дима към парижкото утринно небе. Беше по-сериозно, отколкото си мислеше. Изглежда, нямаше да ѝ се размине да хвърли спечелените с мъка пари на отмъстителния господин Пикар. Само се надяваше да има достатъчно пари да го направи. Жалко, че магазинът не беше неин. Трябваше да измисли нещо. Нещо да ѝ хрумне.

Тя си направи кафе и се върна на чертожната маса. Музиката и работата върху рисунката ѝ действаха успокояващо. „Ще видим, господин Пикар, мислеше си Розали, когато с енергично движение изписа пожеланието на новата картичка. Толкова лесно няма да ме

изгоните“. На вратата се чукаше, но тя не чуваше. Гледаше със задоволство произведението си.

Понякога пролетта изпълнява обещанието, дадено от зимата.

— Да се надяваме — каза тя повече на себе си.

Долу на вратата отново се почука силно и ясно. Този път Розали наостри слух. Учуди се и остави молива. Никого не очакваше. Магазинът бе затворен, пощальонът вече беше минал, а Рене цял ден имаше срещи с клиентки.

— Да, идвам — извика тя, прибра в движение косата си с шнола и трескаво се спусна по витата стълба, която водеше в магазина.

Уилям Морис, който лежеше в кошницата долу, вдигна глава и пак се зарови в белите си лапички.

На вратата стоеше възрастен господин в тъмносин шлифер и подходящ за него мек вълнен шал и нетърпеливо чукаше с бастуна си по стъклото.

Розали превъртя ключа и отвори вратата.

— Ей, господине, какво е това нещо? Няма нужда да разбивате прозореца ми — каза нелюбезно тя. — Не прочетохте ли, че днес е затворено. — Розали посочи табелата, окачена зад вратата. Старият господин не счете за нужно да се извини. Той вдигна рошавите си бели вежди и я изгледа критично.

— *Ви*е ли сте Розали Лоран?

— Днес не — отвърна грубо тя и отметна един кичур зад ухото си. Това пък какво беше? Разпит ли?

— Моля?

— А, нищо. Просто забравете.

Господинът с вълнения шал изглеждаше объркан. Вероятно недочуваше.

— Най-добре елате утре, господине — каза Розали още веднъж, този път по-високо. — Днес е затворено.

— Не е нужно да крещите — засегна се господинът. — Все още чувам добре.

— Радвам се — отвърна му тя. — Ами тогава довиждане.

Розали затвори вратата и понечи да се отдалечи, когато на прозореца отново се почука. Тя си пое дълбоко дъх и се обърна.

— Да? — каза и отново отвори вратата на магазина.

Мъжът я гледаше изпитателно.

— В крайна сметка вие ли сте лицето, което търся, или не?

— Аз съм — отвърна Розали. Започна да ѝ става интересно.

— О, чудесно — рече той. — Значи все пак не съм сбъркал магазина. Може ли да вляза? — Мъжът пристъпи в книжарничката.

Розали смаяно отстъпи назад.

— Всъщност днес не работим — повтори тя.

— Да, да. Вече ми казахте, но знаете ли... — мъжът започна да се разхожда из помещението и да се оглежда — дошъл съм в Париж специално, за да видя дали рисунките ви наистина са подходящи. — Той продължи да се разхожда и се удари лошо в ръба на голямата дървена маса в средата, при което една керамична чаша с моливи започна заплашително да се клати. — Тесничко е тук — отбеляза с упрек посетителят.

Розали изправи чашата, а той посегна с голямата си ръка към една цветна картичка, която също беше на масата.

— Вие ли сте рисували това? — попита строго мъжът.

— Не. — Розали поклати учудено глава.

Той присви очи.

— Слава богу. — Остави картичката. — Не става.

— Аха. — Розали нищо не разбираше. Този елегантен възрастен господин явно не беше много наред с главата. — Моите картички са на статива до вратата. Искате да поръчате поздравителна картичка ли? — опита още веднъж тя.

Той я погледна учудено с блестящите си сини очи.

— *Поздравителна картичка* ли? Това пък какво е? Да не е работилницата на Дядо Коледа?

Розали обидено замълча. Скръсти ръце и го загледа как се приближава до статива с картичките, как ги вади една след друга, как със сбърчено чело ги приближава до очите си и после бавно ги връща на мястото им.

— Никак не е зле — чу го да си мърмори той. — Хм... да... става... всъщност.

Розали се покашля нетърпеливо.

— Господине — рече му, — не мога да ви отделя цял ден. Ако искате да си купите картичка, направете го сега. Или елате друг път.

— Не, госпожице, няма да купувам картичка. — Той я погледна изненадано, бутна назад кафявата си кожена чанта и отстъпи крачка

назад. — Исках само да попитам...

Старецът не продължи. При отстъпването назад беше опрял бастуна си, без да забележи, в кошницата на Уилям Морис. Ако трябва да сме точни, той не забележа и самия Уилям Морис. Кучето, което само допреди секунда лежеше спокойно и неподвижно като кълбо вълна, изви от болка и започна да лае като обезумяло — така се задейства една във висша степен фатална верижна реакция.

Уилям Морис излая, старият господин се стресна, залитна към статива с картичките, закачи го с чантата си, изпусна бастуна и после всичко стана толкова бързо, че Розали не успя да спре поразията, която като плочки от домино се стовари с оглушителен шум върху тях и свърши с това, че господинът с вълнения шал се просна на каменния под, докато търсеше опора в единия вече изпразнен от картички статив, който пък бутна и втория статив, при което картичките литнаха като при експлозия във въздуха, за да се приземят накрая леко на пода.

За миг настана мъртва тишина. Дори Уилям Морис се изплаши и спря да лае.

— О, боже! — Розали удари устата си с ръце. Миг по-късно коленичи до мъжа, на чието чело се беше приземила една небесносиня поздравителна картичка.

„Всяка целувка е като земетресение“, пишеше на нея.

— Ударихте ли се? — Розали внимателно отмести картичката и погледна изкривеното от болка лице на непознатия. Той отвори очи и изстена.

— Ааах... по дяволите... гърбът ми — каза господинът и се опита да се изправи. — Какво стана? — Той погледна объркано изкривения телен статив върху гърдите си и картичките, които се бяха пръснали край него на пода.

Розали го изгледа разтревожено и отмести празния статив.

— Не си ли спомняте? — Божичко, сигурно старецът бе получил черепно-мозъчна травма. — Кучето ми се разлая и вие съборихте стативът с картичките.

— Да... вярно. — Той сякаш се замисли. — Кучето. Но откъде се взе то? Сигурно дъртото псе ме е изплашило!

— И вие го изплашихте — натиснахте лапичката му с бастуна си.

— Така ли? — Старецът се изправи с охкане и се почеса по тила. Розали кимна.

— Хайде, ще ви помогна. Мислите ли, че можете да станете?

Тя го хвана за рамото и той с мъка се изправи.

— Ох! По дяволите! — Мъжът се хвана за кръста. — Дайте ми бастуна. Да му се не види — кръстът!

— Ето!

Той направи няколко неуверени крачки, а Розали го придружи до старото кожено кресло, което се намираще в един ъгъл до касата.

— Поседнете малко. Искате ли вода?

Човекът внимателно се отпусна, протегна дългите си крака и се опита да се усмихне криво, когато Розали му подаде чашата.

— Ама че работа — каза той и поклати глава. — Но иначе... Монсиняк беше прав. Вие сте най-подходяща за синия тигър.

— Ааа... Моля? — Розали се ококори и прехапа устни.

Явно беше по-зле, отколкото си го представяше.

Мъжът, изглежда, се беше наранил сериозно. Само това липсваше. Усети как изпада в паника. Нямахте застраховка „гражданска отговорност“ за кучето си. Ами ако на мъжа му се полагаше обезщетение?

Розали умееше майсторски да се страхува за предстоящи беди. Когато нещо се случеше, все едно какво, тя мигом си представяше всички ужасяващи неща, които можеха да последват, докато стигнеше до най-лошото от тях. Видя всичко като на филм, но на забързан кадър.

Пред вътрешния ѝ взор изплува картината на тълпящи се в магазина роднини, които сочат с пръст кошницата, в която е седнал и гледа виновно малкият Уилям Морис. Розали чу носовия глас на господин Пикар, който „винаги е казвал, че присъствието на кучето в магазина е недопустимо“. Но Уилям Морис беше кротък като агънце. Абсолютно нищо лошо не беше направил. Седеше уплашен под щанда и гледаше ококорено.

— Странно, но ми напомняте за някого — продължи непознатият с вълнения шал. — Обичате ли детски книжки? — Той се наведе леко и изстена.

Розали преглътна. „Този човек съвсем е откачил“, установи тя.

— Вижте, господине, отпуснете се и се успокойте. Не мърдайте. Мисля, че е най-добре да извикаме лекар.

— Не, не, ще ми мине. — Той махна с ръка. — Няма нужда от лекар. — Разхлаби шала си и въздъхна дълбоко.

Розали го погледна внимателно. Сега пък ѝ изглеждаше съвсем нормален. Но може и да бе илюзорно.

— Да се обадя ли... на някого да ви вземе?

Той отново поклати глава.

— Не е необходимо. Просто трябва да изпия едно от тъпите си хапчета и всичко ще се оправи.

Тя се замисли. *От тъпите си хапчета?* Какво искаше да каже? Може би говореше за психотропни хапчета? Май щеше да е по-добре все пак да се обади на някого.

— Близо ли живеете?

— Не, не. По-рано живеех в Париж... Но беше отдавна. Дойдох с влака.

Розали започна да се притеснява. Този човек още от самото начало ѝ се видя странен. Погледна го колебливо. Беше чувала за страдащите от деменция, които се измъкват от вкъщи и се изгубват по улиците в търсене на стария си дом.

— Кажете ми, господине... как се казвате? Искам да кажа... можете ли да си спомните името си? — попита предпазливо тя.

Старецът я изглежда някак изненадано. После избухна в смях.

— Стига, госпожице, не главата ми създава проблеми, а гърбът — обясни с лукава усмивка той и Розали усети как се изчервява. — Простете, че не ви се представих. — Мъжът протегна ръка и Розали неуверено я пое. — Макс Марше.

Тя смаяно се ококори насреща му и — ако изобщо беше възможно — се изчерви още повече.

— Не може да бъде — запелтечи Розали. — Вие сте Макс Марше? Искам да кажа, *онзи* Макс Марше? Авторът на детски книжки? За Зайко Сливоноско и за малката Ледена фея?

— Същият — каза той и се усмихна. — Съгласна ли сте да илюстрирате новата ми книжка, госпожице Лоран?

Макс Марше ѝ беше идол в детството. Като малка Розали с възторг изчете всичките му книжки. Историята за малката Ледена фея ѝ беше любима, а приключенията на Зайко Сливоноско ги знаеше

почти наизуст. По книгите, които обичаше да чете през ваканциите и вечер в леглото, бяха оставени явни следи от употребата им — прегънати краища, омачкани страници и, да, дори петна от шоколад. Те все още бяха на етажерката в старата детска стая на Розали. Но да се запознае някога лично с Макс Марше — за такова нещо тя не можеше дори да мечтае. Още по-малко пък че някой ден ще илюстрира негова книга — това... да, това направо граничеше с чудо.

Макар първоначалната среща с прочутия детски писател да протече доста турбулентно, да не кажем, катастрофално, остатъкът от деня мина много приятно.

Макс Марше чул за нея от своя издател, някой си господин Монсиняк, който пък забелязал Розали, понеже жена му Габриел, при една дълга разходка из Сен Жермен, си купила не само красива дамска чанта „Секвоя“ на улица „Вю Коломбие“ и три чифта обувки „Скарпа“ на улица „Драгон“, но и няколко от поздравителните картички на Розали.

При това, без да обърне целия магазин с главата надолу!

След като отмина първата уплаха и всички недоразумения бяха изяснени, Розали със смях събра картичките и разтреби книжарничката.

За съжаление, неканеният гост не можеше да ѝ помогне, колкото и да му се искаше. Макс Марше не можеше да се надигне от креслото си. Розали така и не повика лекар, но все пак се обади на Рене.

— Лумбагото — обясни той, хвърляйки професионален поглед, и на свой ред се обади на приятеля си Венсан Мора, който беше кинезитерапевт и имаше кабинет на няколко преки оттук.

Малко по-късно в този кабинет седеше стенещият автор на детски книжки, или казано по-точно, лежеше. На една кожена кушетка. Под колкото вещите, толкова и силни ръце на Венсан Мора спиралата на кръстно-хълбочната му става няколко пъти изпука мощно и Марше напусна кабинета, смаян и напълно освободен от болката.

Чувстваше се с десет години по-млад, докато бодро крачеше с бастуна си на връщане към улица „Драгон“, за да покани на вечеря собственичката на книжарницата и нейния приятел. След всичко случило се това беше най-малкото, което можеше да направи. И за своя изненада откри, че това му доставя истинско удоволствие.

Имаше добро предчувствие относно Розали Лоран. Пък и болките в гърба му бяха изчезнали.

На това му се вика „с един куршум два заека“.

Същата вечер Розали не можеше да заспи от вълнение. До нея лежеше блажено спящият Рене, който след напоителната вечер, в която погълна две бутилки червено вино, превъзходен петел във вино и адски калоричния крем брюле, от които отдавна се бе въздържал, се бухна тежко на леглото и тихо захърка. А зад вратата на кухнята, изтощен от вълненията, лежеше Уилям Морис, който през остатъка от деня не посмя да излезе изпод щанда, гледаше недоверчиво към статива с картичките и свиваше конвулсивно лапички.

Розали се втрени в тавана и се усмихна.

Преди умората окончателно да я надвие, тя извади изпод леглото синия си тефтер и записа следното:

Най-лошият момент през деня:

Някакъв нелюбезен възрастен господин дойде в книжарницата в свободния ми ден и ми събори стативът с картичките.

Най-хубавият момент през деня:

Нелюбезният възрастен господин се оказа МАКС МАРШЕ! И аз, Розали Лоран, ще илюстрирам новата му детска книжка!

5

Няколко дни по-късно, през един пролетен ден през април историята за синия тигър влезе в живота на Розали Лоран и го промени завинаги. В живота на всеки има история, която се явява повратна точка, макар малцина да си дават сметка за това.

На следващия ден Розали отвори вратата на магазина и, както обикновено, погледна нагоре. Небето се виеше като от порцелан над улица „Драгон“, толкова ефирно и свежо, каквото може да бъде само над Париж след априлски дъжд. Паважът на улицата беше още мокър, по тротоара две птичета се караха за една трошица, отсреща вдигнаха ролетна щора, ароматите на утрото се виеха край носа на Розали и тя внезапно усети, че това е един от онези дни, в които се започва нещо ново.

От онова паметно посещение на Макс Марше тя очакваше обещаното писмо. Още не можеше да повярва, че точно тя е тази, която ще илюстрира новата му книга. Надяваше се да не разочарова прочутия автор и неговия издател. Щеше да направи всичко възможно. Дадоха ѝ огромна възможност. „Илюстрации: Розали Лоран“. Усещаше как я изпълва безкрайна гордост. Майка ѝ щеше да се шашне. И най-вече леля Полет — горката леля Полет! Жалко, че не можеше да вижда!

Още никой не знаеше за предложението. Освен Рене, разбира се. „Страхотно, беше казал той. Сега наистина ще се прочуеш.“ Това му харесваше тя на Рене — че винаги се радваше на успеха ѝ и никога не завиждаше. Той не обичаше да се сравнява с другите и именно в това — освен спортуването — беше тайната на неговата уравновесеност, макар че едва ли си даваше сметка за това.

Розали влезе в двора и сърцето ѝ подскочи щастливо. Още отдалече бе съгледала големия бял плик, който стърчеше наполовина от пощенската кутия, и веднага се досети, че това е ръкописът на писателя.

Има дни, в които всичко е така перфектно, че дори пощенската кутия се пълни само с хубави неща.

С разтуптяно сърце Розали притисна до гърдите си плика. Гореше от нетърпение да прочете историята и се втурна обратно в магазина. Само че хубавото време тази събота беше пръснало хората рано по улицата и преди още Розали да е отворила пратката, в книжарничката влезе млада жена. Искаше да купи за кръщелника си писалка и дълго се колебаеше, преди да си тръгне с една тъмнозелена, с имитация на мрамор перодръжка „Уотърман“.

През целия ден в книжарницата цареше оживление. Клиентите идваха и си отиваха, купуваха пощенски картички и подаръчна хартия, разделител за книги и малки латерни с часовник или шоколади с цитати от известни поети. Някои си поръчваха поздравителни картички. Сребърната камбанка, която висеше над вратата, постоянно звънеше и Розали трябваше да потиска нетърпението си чак до вечер, когато и последният клиент си тръгна: едно десетгодишно момче с червена коса и лунички, което искаше да подари на майка си за рождения ѝ ден преспание и не можеше да си избере.

— Дали да не взема сърцето от рози? Или детелинката? Или платнохода? — не спираше да пита то и очите му жадно се спряха на преспанието със старинния тримачтов кораб. — Как мислите, мама дали ще хареса платноход? Ей такъв един кораб, а?

Розали се усмихна, когато накрая момчето се спря на сърцето от рози.

— Добър избор — каза тя. — Със сърце и рози никога няма да сбъркаш при жените.

Най-сетне в книжарничката стана тихо. Розали заключи вратата, свали решетката и изпразни касата. После взе белия плик, който цял ден бе лежал на масата от мека дървесина, и отнесе горе малкото си богатство. Влезе в малката кухня, включи термоканата и взе любимата си чаша от рафта над мивката, единствената останала от серията „Синята птица“ от завода за порцелан в Жиан, с която се беше сдобила от битпазара.

Седна на френското си легло, със синьо-бяло шалте и малки възглавници в същия тон, което през деня се превръщаше на диван, светна настолната лампа и отпи глътка чай с лимон.

Белият плик лежеше загадъчно до нея. Розали внимателно го отвори и извади ръкописа, към който беше прикачена една визитка и няколко изречения, написани на ръка.

Скъпа госпожице Розали, радват се, че се запознах с Вас. Изпращам, Ви „Синият тигър“. Интересно ми е какво ще кажете и очаквам скоро Вашите предложения.

Поздрави,
Макс Марше

П.С.: Поздравете Уилям Морис от мен, надявам, се да се е съвзел от уплахата.

Розали се усмихна. Беше мило, че се е сетил за кучето. Пък и това обръщение — „госпожице Розали“. Толкова старомодно. Хем почтително, хем лично.

Тя намести няколко възглавници, облегна се назад и сложи ръкописа на коленете си.

И започна да чете.

СИНИЯТ ТИГЪР

Когато Елоаз беше на осем години, се случи нещо много особено. Нещо, което не беше за вярване, но пък точно така стана.

Елоаз беше жизнерадостно момиче, с руса коса и зелени очи, закачливо, с покрито с лунички носле и малко големичка уста. Подобно на повечето момиченца, тя имаше много развинтена фантазия и често си измисляше разни приключенски истории.

Беше убедена, че плюшените ѝ играчки тайно си говорят през нощта и в звънчетата в градината има малки елфи, толкова мънички, че едва се забелязват с просто око. Беше почти сигурна, че може да се лети на килимче, стига да знаеш вълшебната дума, и че когато се къпеш, трябва да излезеш от ваната, преди да дръпнеш тапата, за да не те завлече в канала някой жаден воден дух.

Елоаз живееше с родителите си и кученцето Бабу в красива бяла вила в покрайнините на Париж, съвсем близо до Булонския лес, който представляваше по-скоро огромен парк, отколкото гора. Елоаз

идваше тук всяка неделя с родителите си, правеха си пикник, плаваха с лодка, но любимото им място беше Парк дьо Багател, вълшебен малък парк с прекрасни розови градини. Само как ухаеше! Когато ходеха на разходка там, Елоаз жадно вдишваше аромата им.

В Парк дьо Багател имаше малък замък. Там растеше най-изящната роза, която някой изобщо може да си представи, и бащата на Елоаз разказваше, че преди много време този замък бил построен само за шейсет и четири дни от един граф за неговата кралица.

Елоаз, която много искаше да бъде принцеса, силно се впечатли. „Един ден, когато порасна, и аз ще се омъжа за човек, който да ми построи замък за шейсет и четири дни“, извика тя. Баща ѝ се засмя и отвърна, че в такъв случай ще е добре да се омъжи за архитект.

Е, Елоаз не познаваше архитекти, но пък познаваше Морис, едно момче, което живеене с майка си в другия край на улицата, в една малка къща наред запусъла градина с много ябълкови дървета.

Един ден, както си подскачаше по улицата, Елоаз завари Морис на оградата. „Искаш ли ябълка?“, попита той и с плаха усмивка ѝ подаде голяма червена ябълка над оградата. Елоаз я взе и отхапа от нея, после я върна на момчето с разчорлената руса коса, за да си гризне и то.

От този ден нататък двамата станаха приятели. Нещо повече: Морис даде дума на Елоаз, че един ден ще ѝ построи малък дворец, същия като в Парк дьо Багател, никакъв проблем! Дори тайничко се беше снабдил с тухли от една строителна площадка и ги криеше в ъгъла на градината, тъй като, както сигурно сте се досетили, Морис беше влюбен в златокосото момиче, което умееше да разказва такива прекрасни истории и така сърдечно да се смее. Ако Елоаз поискаше да си сложи луната за лампа в стаята, Морис щеше и астронавт да стане, за да ѝ я донесе от небето.

Сутринта на осмия си рожден ден Елоаз отиде с класа си на излет в Булонския лес. Рожденичката трябваше да си избере къде точно да отидат и тя, разбира се, си избра парка с розите. Слънцето напичаше и учителката, госпожа Беланже, беше казала на децата да си вземат боичките и блокчетата, за да рисуват навън. И докато госпожа Беланже се бе разположила с учебника по биология в

сянката на едно дърво, децата седяха на одеяла или направо на тревата и усърдно рисуваха птици, розови храсти, малкия розов дворец или някой от пицните пауни, които, наперили сбърчените си глави, така гордо се разхождаха по поляната, сякаш целият парк е техен.

Отначало Елоаз не можеше да реши какво да нарисува. И докато съучениците ѝ усърдно шареха с четките си по листа, тя лежеше на одеялото и гледаше синьото небе, по което спокойно плаваха гъсти облаци. На Елоаз ѝ се стори, че вижда сред тях да се разхожда симпатичен тигър. Тя седна, извади боите си от торбичката и потопи четката в бурканчето с вода.

След два часа госпожа Беланже плесна с ръце и всяко дете трябваше да си покаже рисунката. Дойде ред на Елоаз. Тя гордо показва разкошния си индиговосин тигър със сребристи ивици и небесносини очи. Беше се постарала много и според нея това беше една от най-хубавите ѝ рисунки.

Няколко деца се сръгаха едно друго и започнаха да се смеят.

— Ха-ха-ха, Елоаз, какви си ги нарисувала! — извикаха те. — Какъв е този син тигър?

Елоаз се изчерви като домати.

— Ами моят — каза тя.

— Ама тигрите са жълти на черни ивици — това го знае всяко дете — рече Матилд, която беше най-добрата в класа и явно съзнаваше това.

— Но моят тигър... е облачен тигър, а те са сини и имат сребристи ивици — отвърна Елоаз и долната ѝ устна започна да трепери. Как може да забрави, че тигрите са жълти?!

Госпожа Беланже се усмихна и вдигна вежди.

— Ами — рече тя — има бели мечки и кафяви мечки, пъстри кълвачи и полярни лисици, има и снежни леопарди. Но за син облачен тигър досега не бях чувала.

— Но... — смути се Елоаз. — Все някъде трябва да има сини тигри...

Другите деца се запревиваха от смях.

— Да, и розови слонове! И зелени зебри! Отивай в зоологическата градина, Елоаз! — извикаха те.

— Престанете, деца! — намеси се учителката и вдигна ръка. — Макар, естествено, да няма сини тигри, намирам рисунката ти за много хубава, Елоаз.

В ранния следобед пристигнаха гостите за рождения ден. Имаше голяма шоколадова торта, ягодов сладолед и лимонада. Елоаз играеше в градината с приятелите си на скачане в чували, на криеница и народна топка. След вечеря каза „лека ноц“ на родителите си и се прибра в своята стая. Едва тогава забеляза, че е забравила в парка торбичката с нещата за рисуване и рисунката със синия тигър. Ама че неприятно! Сигурно мама щеше да ѝ се кара, защото водните боички с двайсет и четири цвята бяха съвсем нови.

Елоаз помисли малко, покатери се на прозореца и се измъкна през градината, докато родителите ѝ гледаха телевизия в хола.

Когато стигна до входа на парка с розите, слънцето вече залязваше. Смело натисна старата решетеста порта. За щастие, тя не беше заключена и само тихо изскърца. Елоаз мина покрай розовия замък, розовите лехи и малките водопади, които с тих ромон се плискаха над скалите, и не след дълго стигна до поляната, на която сутринта беше рисувал целият клас. Затърси с поглед наоколо — и ето! Под старото дърво, където сутринта бе седяла учителката, намери захвърлена червената си платнена торбичка. Някой беше облегал блокчето ѝ на стъблото.

Ала рисунката със синия тигър беше изчезнала.

Дали някой не я бе взел?

Или пък вятърът да я е отвял нанякъде?

Елоаз присви очи, за да вижда по-добре, и пристъпи няколко крачки към павилиона, който се издигаше призрачно като птичарник на един малък хълм.

Изведнъж дочу въздишка, идваца сякаш от старата каменна пещера под павилиона. Тя така се и наричаше — „Пещерата на четирите вятъра“. Защо ѝ казваха така, никой не знаеше, но Елоаз, която веднъж се беше крила там, бе убедена, че това е омагьосано място.

Елоаз вярваше в поверието, че ако застанеш току под каменния свод и погледнеш към водопада, който се излива в едно езеро с водни

лили, и пошепнеш някое желание, ветровете го отнасят във всички посоки на света и то все някога се сбъдва.

Тя отново чу въздишката, която сега прозвуча като измъчено ръмжене. Внимателно се приближи към входа на пещерата, която се къпеше в златистата светлина от последните лъчи на залязващото слънце.

— Ехо? — извика Елоаз. — Има ли някой тук?

Нещо изшумоля, изръмжа, запрепъва се и... застана пред нея.

Син тигър със сребристи ивици. Беше същият като тигъра от нейната рисунка.

Елоаз ококори очи.

— Божичко! — отрони тя и сама се учуди.

— Какво ме гледаш така? — изръмжа синият тигър и от уплаха Елоаз дори не си даде сметка, че той говори.

— Ти да не си синият тигър? — попита накрая предпазливо момичето.

— Не е ли очевидно? — отвърна тигърът. — Аз съм облачният тигър. — Той погледна предизвикателно Елоаз с блестящите си сини очи.

— О! — възкликна Елоаз. — Трябваше да се досетя. — Изгледа го недоверчиво. — Облачните тигри опасни ли са? — попита тя.

— Ни най-малко — отвърна синият тигър и разтегна муцуната си в усмивка. — Поне не за децата.

Елоаз кимна облекчена.

— Може ли да те погая? — попита тя. — За твоє сведение, днес имам рожден ден.

— При това положение можеш дори да ме пояздиш — каза синият тигър. — Но първо трябва да ми помогнеш. В онази розова леха настъпих трън и той се забодде в лапата ми.

Синият тигър се приближи и Елоаз забеляза, че влачи дясната си лапа.

— Ужас — отбеляза Елоаз, която също се беше убожда на треска. — Знам колко боли. Дай да видя, тигърчо.

В последната светлина на слънцето тигърът протегна лапата си и Елоаз, която имаше много зорки очи, съгледа трънчето, безстрашно дръпна и го извади.

От болка синият тигър нададе такъв силен рев, че момичето се изплаши и отскочи назад.

— Извинявай — каза синият тигър и започна да ближе раната си.

— Трябва да я превържем — рече Елоаз. — Чакай, ще вземем това! — Тя взе торбичката с боите и извади от нея един бял парцал, по който имаше петна от бои, но иначе беше чист, и го уви около лапата на синия тигър. — Съжалявам, че е изцапан — извини се тя. — Но пак е по-добре от нищо.

— На мен петната от бои ми харесват — избоботи синият тигър. — Там, откъдето идвам, казват, че петната от бои са най-хубавото нещо на света. — Той доволно гледеше нашарения парцал, увит около лапата му. — И небесносините камъчета, разбира се — онези, които могат да се намерят само в синьото море зад сините планини. Те са и много ценни, защото падат от небето само веднъж на няколко години. У нас казват, че небесните камъчета носят късмет. Ти имаш ли си такава?

Елоаз учудено поклати глава. Досега не беше виждала небесносини камъчета. Още по-малко пък такива, които да падат от небето.

— Но откъде идваш? — осведоми се тя.

— От синята страна.

— А тя далече ли е?

— О, да, много далече. Толкова далече, че трябва да летиш до нея.

— Със самолет ли? — Елоаз никога не беше летяла досега.

Тигърът завъртя очи.

— Боже мой, разбира се, че не със самолет! Той е прекалено шумен и бавен. Пък и у нас няма писти за самолет. Не, не, в синята страна се идва само с копнеж.

— Аха — каза озадачена Елоаз.

Слънцето беше залязло, а на небето, което бързо потъмняваше, вече се виждаше луната, пълна и кръгла.

— И какво сега? — попита синият тигър. — Да направим едно кръгче, а? — Той наведе леко глава и посочи към нашарения си със сребристи и сини ивици гръб. — Качвай се, Елоаз.

Тя изобищо не се учуди, че синият тигър знае името ѝ. Не се учуди и че може да лети. Та нали беше облачен тигър. Елоаз се покатери на гърба му, уви ръце около шията му и зарови лице в меката му козина, която в момента блестеше сребриста на лунната светлина.

И после полетяха.

Скоро пещерата на четирите вятъра, белият павилион, малкият розов замък, гърмящите водопади и дъхавите розови лехи останаха далече под тях. Двамата прекосиха тъмния Булонски лес и видяха в далечината града с неговите хиляди светлини, Триумфалната арка, която величествено се издигаше от звездата, образувана от улиците, и Айфеловата кула, която, висока и блестяща, пронизваше нощното небе и бдеше над града.

Елоаз не беше виждала досега Париж отгоре. Нямаше представа, че градът е толкова красив.

— Прекрасно е! — извика тя. — Всичко е толкова различно, когато се гледа отгоре, нали, тигърчо?

— Не е зле от време на време да гледаш на нещата в тяхната цялост — каза синият тигър. — А това става най-добре от горе. Или от далече. Едва когато видиш цялата картина, разбираш колко е свързано всичко.

Елоаз плътно се притисна до меката му козина, когато след един огромен завой отново се насочиха към Булонския лес. Въздухът беше топъл и златистите ѝ коси се развяваха от летния вятър. Долу по Сена, която се виеше през града като копринена лента, блестяха лодките за разходка с техните пъстри лампички и ако някой там погледнеше нагоре, щеше да види дълъг индиговосин облак с трепкащи златисти контури и форма на летящ тигър и, току-виж, леко се учудил. Може този Някой да си помисли, че и това е падаща звезда, блеснала в нощното небе, и да си пожелае нещо.

— Толкова се радвам, че наистина съществуваш! — извика Елоаз в ухото на тигъра, докато летяха плътно над розовия парк, и ароматът на розите лъхна към луничавото ѝ носле. — В училище всички ми се присмиваха.

— И аз се радвам, че съществуваши, Елоаз — каза синият тигър.
— Защото си изключително момиче.

— Никой няма да ми повярва — рече Елоаз, след като синият тигър меко се приземи в градината на четирите си лапи.

— И какво от това? — отвърна той. — Нима и бездруго не беше хубаво?

— Беше прекрасно — призна Елоаз и поклати малко тъжно глава. — Но те няма да ми повярват. Никой няма да ми повярва, че съм срещнала син облачен тигър.

— Това не е важно — отбеляза синият тигър. — Важно е ти да си вярваш. Бих казал дори най-важното.

Той направи гъвкав скок и застана под отворения прозорец, от който Елоаз се беше измъкнала, за да си донесе забравената торба с боичките и рисунката на тигъра.

Струваше ѝ се, че оттогава е изминала цяла вечност, но май всъщност не беше минало много време, защото през светещия прозорец на всекидневната тя видя родителите си, които все още гледаха телевизия. Никой не беше забелязал отсъствието ѝ. Освен, може би, Бабу. Той въртеше опашка пред големия прозорец на всекидневната и лаеше възбудено.

— Можеш да се покатериши на гърба ми, за да влезеш по-лесно в стаята си — предложи синият тигър.

Елоаз се поколеба.

— Ще те видя ли отново?

— Едва ли — каза синият тигър. — Човек среща облачен тигър само веднъж в живота си.

— О! — възкликна Елоаз.

— Но ти не тъжи. Ако закопнееши да ме видиш, само легни в тревата и почакай да мине някой облачен тигър. Това ще съм аз. А сега си върви.

Елоаз за последен път уви ръце около врата на тигъра.

— Само не ме забравяй — настоя тя.

Тигърът вдигна превързаната си лапа.

— Как бих могъл? Та нали парцалчето ти за бои е у мен.

Елоаз постоя още малко на прозореца, загледана след тигъра, който с няколко големи скока прекоси градината. Той подскочи над стобора, прелетя над короните на дърветата, чиито листа тихо изшумоляха, за да се стрелне само след миг покрай светлия диск на луната и да се изгуби в нощното небе.

— Никога няма да те забравя, тигърчо — каза тихо тя. — Никога!

Когато Елоаз се събуди сутринта, слънцето вече огряваше стаята, прозорецът бе широко отворен, а на пода лежаха дрехите и червената ѝ торбичка с боичките.

— Добро утро, Елоаз — поздрави я майка ѝ, която едва не се спъна в торбата. — Престани да хвърляш всичко на пода.

— Добре, мамо, но този път случаят е специален — каза Елоаз и седна развълнувана в леглото си. — Снощи излязох още веднъж в парка, защото си бях забравила боичките. Торбата беше там, но рисунката я нямаше. После срещнах в пещерата на четирите вятъра един син тигър — същия, който бях нарисувала, син със сребристи ивици — и той можеше да говори, мамо. Всъщност това е облачен тигър. Беше се убол на един розов храст и аз му превързах лапата. После той ми позволи да го пояздя и така полетяхме заедно над Париж и... — На това място Елоаз трябваше да си поеме дъх.

— Божичко — рече с усмивка майка ѝ и погали дъщеря си по косата. — Какъв приключенски сън си имала само! Сигурно е от шоколадовата торта, която изяде снощи.

— Но, мамо, това не е сън — възрази Елоаз и скочи от леглото си. — Синият тигър беше в нашата градина — стоеше тук, до прозореца ми, а после отново отлетя.

Тя отиде до прозореца, надвеси се над него и погледна в градината, която се простираше спокойна и тиха, каквато всъщност беше всяка сутрин.

— Това беше облачен тигър — натърти Елоаз.

— Облачен тигър... охоо — повтори майка ѝ развеселено. — Е, поне се радвам, че не те е изхрускал. А сега се облечи, защото след малко с баща ти тръгвате за училище.

Елоаз понечи да обясни, че облачните тигри са напълно безопасни за децата, но майка ѝ вече беше излязла от стаята.

— Това дете има невероятна фантазия, Бернар — чу я Елоаз да казва на слизане по стълбите.

Елоаз смръщи чело и започна напрегнато да размишлява. Възможно ли бе да е сънувала всичко това? Замислено си облече роклята и се втрени в червената торба, която още бе на пода до леглото ѝ. Вдигна я и погледна в нея.

Там бяха водните боички, няколко четки, един блок с празни листове. Едно начупено кексче. Но белия парцал с петната от бои го нямаше. А съвсем на дъното Елоаз откри нещо блестящо.

Това беше едно плоско, кръгло небесносиньо камъче!

— Елоаз, идваш ли? — чу тя майка си да вика.

— Идвам, мамо!

Елоаз стисна в шепата гладкото синьо камъче и се усмихна. Какво разбират възрастните!

След училище тя щеше да отиде у приятеля си Морис и да му разкаже историята за синия тигър. И беше сигурна, че той ще ѝ повярва.

Дълго след като прочете последното изречение, Розали остана в леглото си, все още потопена в магията на историята. Докато я четеше, така живо си представяше всичко, че сега малко учудено се огледа в стаята си. Малката Елоаз със златистите коси. Ябълката, надвесена над оградата, паркът със старите дървета и замъкът в Парк дьо Багател, където цъфтеше най-прекрасната роза, която човек може да си представи. Облачният тигър в пещерата на четирите вятъра. Синята страна, в която може да се отиде само с копнеж. Нощната разходка над Париж. Обещанието, че няма да се забравим. Синьото камъче. Парцалът с петната от бои.

Картините започнаха да се подреждат в ума ѝ, цветовете се сплитаха един в друг, злато и индиговосиньо, сребро и рози... — най-добре веднага да извадеше моливите и четките и да започнеше да рисува.

Навън неусетно се бе раздиплило нощносиньо небе. Розали поседя още известно време до прозореца и се взираше в мрака. Беше

усетила дълбоката истина, на която почиваше историята, където покрай веселите моменти се прокарваше по необясним начин и някаква болка, някаква тъга. Внезапно се сети за баща си и за всичко, което беше той за нея.

— Да — каза тихо тя, — петната от бои са най-важните. Копнежът, който никога не трябва да губим. И че човек трябва да вярва в това, за което мечтае.

6

Над Париж се изливаше дъжд като из ведро.

Също както когато за първи път дойде тук. Тъкмо беше навършил дванайсет — един върлинест тийнейджър, с дълга до раменете руса коса, когото да го духнеш, ще падне, и чиито дълги крака бяха пъхнати в неизменните джинси. Майка му му беше подарила това пътуване за рождения ден.

— Какво ще кажеш, Робърт — една седмица в Париж само ти и аз, не е ли прекрасно? Париж е великолепен град. Ще видиш, че ще ти хареса.

Беше изминала половин година от смъртта на баща му, адвоката Пол Шърман от прочутата нюйоркска кантора „Шърман и синове“, и вече нищо не можеше да бъде прекрасно. Въпреки това пътуването до Париж щеше да бъде своеобразна емоция за Робърт. По онова време цялото му семейство живееше в заспалото градче Маунт Киско, намиращо се на цял час път северно от Ню Йорк сити. Обаче майка му, чиято майка беше родом от Франция, понякога му разказваше за Париж. Там като млада — по настояване на родителите си — прекарала едно лято. Това беше и причината да говори така добре френски, а също и да настоява и синът ѝ да научи езика.

Докато пътуваха с таксито из нощния Париж и дъждовните капки чукаха по покрива на колата, той прихвана от възторга на майка си и си изкриви врата да гледа през мокрия прозорец блестящата Айфелова кула, Лувъра, сферичните лампи на един разкошен мост, чието име веднага забрави, и широките булеварди, обточени с тъмни дървета. От чворестите, безлистни клони, които пробождаха небето, висяха лампички.

Мокрите улици отразяваха светлините на града и размиваха контурите на високите каменни сгради с техните вити железни балкони и безбройните кафенета и ресторанти със светещи прозорци. Робърт имаше усещането, че се пързала из град от злато.

Постепенно улиците започнаха да стават все по-грапави и потесни, докато накрая таксито спря пред един малък хотел, и на слизане той цопна до кокалчето в една локва и си намокри маратонките.

Странно е какви подробности си спомня понякога човек. Съвсем незначителни неща, които се загнезждат в някое ъгълче на съзнанието му и след десетки години изпълзват отново.

Трябва да беше ноември, когато пристигнаха в Париж, студеният вятър метеше улици и паркове, но най-много му се бе запечатало това, колко много валеше. Неведнъж се шумгуваха мокри до кости в някое от многото малки кафенета с весели сенници, за да изпият по едно мляко с кафе.

Тогава за първи път пи истинско кафе и това го накара да се почувства голям и зрял, истински мъж.

Спомняше си и мургавата жена с широката усмивка и пъстрата кърпа на папагали на главата, която всяка сутрин им носеше закуска в стаята, понеже във френските хотели бе напълно в реда на нещата да закусваш в леглото. И да ти сервират плато сирена, каквито той си поръчваше в кафене „Фльор“ („кафенето на поетите“, както му обясни майка му). Това плато представляваше чиния с най-различни видове сирене, които му бяха напълно непознати, подредени като хапки в кръг, от меки до пикантни. Това го впечатли най-много. Вечер ходеха в един сумрачен джаз-бар в Сен Жермен, където вечеряха и той опита за първи път в живота си крема брюле. Кремът бе покрит с хрупкава захарна глазура, която се разтапяше в устата. Спомняше си и Мона Лиза, пред която висяха хора с шлифери, миришеци на дъжд, за разходката с лодка по Сена, водеща до „Нотр-Дам“, и тогава беше валяло, за запалката с надпис „Париж“, която си купи горе от Айфеловата кула, която изкачиха заедно.

— Щом се пооправи времето, трябва пак да дойдем — каза майка му, когато застанаха на платформата и вятърът духаше в лицата им. — Щом се дипломираш, ще се върнем и ще изпием по едно шампанско. — Тя се засмя. — Но се боя, че тогава няма да мога да се изкача пеша. Добре че има асансьор.

Но се случи така, че плановете относно Айфеловата кула пропаднаха, както обикновено се случва със спонтанно направените плановете, за които все не остава време да се реализират.

Следобед се разхождаха из един от големите градски паркове — вече не помнеше дали в Люксембургската градина, или в Тюйлери, но нямаше да забрави паметника, по който се беше покатерил. „Пол Сезан“ бе изписано на него със златни букви. Това му напомни за баща му и за надписа, издълбан на надгробната плоча в Маунт Киско, и той се почувства така, сякаш баща му е с тях. Снимката, която тогава му направи майка му и от която се усмихваше русо момче с шапка и шал, със запалка на голяма бяла каменна плоча, висеше на стената в кухнята чак до смъртта ѝ. Когато се изнасяше от къщата, Робърт взе снимката и се разплака.

Спомняше си и как си бяха купили от една пекарна огромни розови целувки с вкус на захар, въздух и бадеми, спомни си и как палтата им се посипаха с розов прах, както и веселия смях на майка му. След толкова време очите ѝ най-после бяха възвърнали блясъка си. Но тогава не разбираше как това радостно вълнение отстъпваше внезапно пред тъгата, която тя се опитваше да надмогне, но той все пак усещаше.

Последния ден бяха ходили в оранжерията и стояха хванати за ръце пред големите „Водни лилии“ на Моне. И когато Робърт тревожно я попита дали всичко е наред, тя просто кимна и се усмихна, но неволно стисна по-здраво ръката му.

Робърт вероятно си мислеше за всичко това, когато пристигна тази сутрин в Париж. От последното му идване тук бяха минали двайсет и шест години. Още си пазеше запалката. Но този път бе дошъл сам. И то, защото търсеше отговор.

Майка му бе починала преди няколко месеца. Приятелката му му беше поставила ултиматум. Трябваше да подреди живота си, а не знаеше по кой път да поеме. Трябваше да вземе решение. И изведнъж му се стори, че ще е най-добре да замине колкото се може по-далеч от Ню Йорк, да дойде в Париж и да размисли на спокойствие.

Рейчъл побесня. Тя разтърси тъмночервените си къдри, скръсти ръце на гърдите си, а треперещото ѝ тяло възплащаваше самия упрек.

— Не те разбирам, Робърт — каза тя и малкото ѝ остро носле стана още по-остро, ако това изобщо беше възможно. — *Наистина* не те разбирам. Имаш невероятния шанс да направиш кариера в „Шърман

и синове“, а вместо това се захващаш с тази несериозна, нископлатена временна работа в университета — с *литература*?! — Тя изплю с погнуса думата, сякаш беше хлебарка.

Е, „несериозната работа“ беше гостуващ преподавател, но и той донякъде разбираше разочарованието ѝ.

Като син на Пол Шърман, един адвокат до мозъка на костите си (каквито бяха впрочем и дядо му и прадядо му), пътеката на юрист му беше утъпкана. Но ако трябваше да бъде честен, още по време на следването имаше тягостното усещане, че е неточният човек на неточното място, когато сутрин пътуваше до Манхатън. Ето защо — за изненада на цялото семейство — той не се поколеба да започне да следва друго и да го завърши като бакалавър по изкуствата.

— Щом това те удовлетворява — беше казала майка му, която, макар да не споделяше в същата степен неговата страст към книгите, имаше достатъчно въображение да си представи какво е да си обсебен от нещо. Тя самата беше луда по музеите. Още когато Робърт беше малък, за майка му беше толкова естествено да го води в музей, колкото за другите хора беше нормално да отидат на разходка — и то по същите причини. Когато беше в настроение, тя казваше на сина си: „Какъв прекрасен ден — дали да не посетим някой музей?!“. А когато беше тъжна и замислена или когато се бе случило нещо лошо, тя го хващаше за ръка, качваше се на влака за Ню Йорк и завличаше детето си из Гугенхайм, Музея на изкуството „Метрополитън“ или „Фрик Колекшън“.

След смъртта на баща му Робърт си спомняше това, майка му от мъка прекарваше часове наред в Музея на модерното изкуство.

Като тийнейджър Робърт често имаше усещането, че у него се борят две души. От една страна, не искаше да разочарова баща си, който ако беше жив, със сигурност щеше да иска единственият му син да продължи традицията на „Шърман и синове“ и да стане добър адвокат. От друга страна, ясно усещаше, че сърцето му копнее по нещо друго.

Когато най-накрая реши да напусне „Шърман и синове“ и да работи в университета като доцент по английска литература, всички си помислиха, че това е временна прищявка.

Чичо му Джонатан (естествено, и той адвокат!) след смъртта на брат си ръководеше сам кантората и с разочаровано изражение го

потупа по рамото:

— Съжалявам, моето момче, много съжалявам! Юриспруденцията е в кръвта ти. *Всички* Шърман са били адвокати. Е, надявам се, че след като си поначешеш крастата, ще се завърнеш в семейния бизнес.

Но надеждата на чичо му така и не се осъществи. Робърт бързо пусна корени в университета и се чувстваше там много добре, макар и да печелеше значително по-малко. Той специализира в областта на театъра от елизабетинската епоха, пишеше есета за „Сън в лятна нощ“ и студии за сонетите на Шекспир, изнасяше доклади, които се радваха на популярност и извън Ню Йорк.

Един ден, на една пейка в Сентръл Парк, под бронзовия паметник на Ханс Кристиан Андерсен, той се запозна с Рейчъл, амбициозна специалистка по икономика и организация на предприятието, с прекрасни зелени очи, която се смая, като чу, че симпатичният младеж, който така увлекателно разказваше и рецитираше стихове, е един Шърман от „Шърман и синове“. Двамата бързо се сближиха и заживяха заедно в малък и твърде скъп за външния си вид апартамент в Сохо.

— Трябваше да останеш в кантората — казваше Рейчъл. Към тогавашния момент все още на шега.

Но след няколко години — в един слънчев ден в началото на март, когато светът си показва измамно красивото лице — доцентът по литература с небесносините очи бе връхлетян от катастрофа. Той тъкмо се бе заровил в библиотеката „Макнели“ — едно от любимите му занимания в събота сутринта — и тъкмо се канеше да седне на една от малките маси в кафенето на библиотеката с книгите, които току-що беше взел, и капучиното (капучиното в „Макнели“ предизвикваше същото удоволствие като избора на книги), когато телефонът му иззвъня.

Беше майка му. Гласът ѝ звучеше притеснено.

— Скъпи, в Музея на модерното изкуство съм — каза тя с треперещ глас, който според Робърт не вещаеше нищо добро.

— Какво има, мамо? — попита.

Тя си пое дълбоко въздух и тежко въздъхна в слушалката, преди да отговори.

— Трябва да ти кажа нещо, миличък, но обещавай ми да не се тревожиш.

— Аз ще умра. Скоро. — Майка му беше събрала цялата ужасна истина в четири думи, всяка от които се стоварваше върху него като боксова круша.

Беше рак на панкреаса в напреднал стадий. Като гръм от ясно небе. Нищо вече не можеше да се направи. Според майка му така беше дори по-добре. Никакви операции, никакви химиотерапии. Без цялото това безумно изтезание, което нямаше да отмени неизбежния край, а само щеше да го отложи.

Голямото количество морфин и един много разбран лекар бяха облекчили смъртта ѝ. Всичко стана много бързо. Поразително бързо.

Майка му умря само след три месеца. Тя, която винаги бе имала невероятен страх от смъртта, най-накрая се предаде — с някакво почти ведро спокойствие, което беше смутило Робърт.

— Мило момче — каза тя. Беше хванала ръката му и силно я стискаше. — Всичко е наред. Не трябва да тъгуваш. Отивам на място, което е толкова далеч, че не можеш да дойдеш със самолет. — Тя му намигна и Робърт преглътна. — Но знай, че винаги ще бъда с теб. Толкова те обичам, детето ми.

— И аз те обичам, мамо — добави тихо той, също както някога след приказката за „лека нощ“, когато майка му се надвесваше над леглото му, целуваше го и излизаше от стаята, и сълзите потекоха по лицето му.

— Само дето няма да отидем пак на Айфеловата кула — внезапно измърмори тя и усмивката ѝ го докосна като крило на гълъб. — Не помниш ли — двамата се бяхме уговорили да посетим пак Париж.

— О, мамо — възкликна Робърт и също се усмихна, макар буцата в гърлото му да растеше. — Майната му на Париж!

Тя поклати незабележимо глава.

— Не, не, детето ми, повярвай ми: Париж винаги си заслужава.

В деня на погребението грееше слънце. Дойдоха много хора. Майка му беше мил и много обичан човек. Най-ценното ѝ качество бе, че умееше по детски да се радва и да изпитва възторг. Това каза той и в надгробното си слово. И наистина — Робърт не познаваше човек, който така да умее да се радва като майка му.

Тя почина на шейсет и три. Твърде рано, казваха опечалените, които се ръкуваха с него и слагаха ръка на рамото му. Но за Робърт смъртта на всеки, когото обичаш, винаги е твърде ранна.

Нотариусът му връчи дебел плик, който съдържаше последни разпореждания, документи, няколко лични писма и разни други работи, важни за майка му, и Робърт още веднъж обиколи празните помещения на бялата дървена къща с голямата веранда, в която бе преминало цялото му детство.

Дълго стоя пред акварела със слънчогледите, който майка му толкова много харесваше. Отиде в градината и положи ръка върху грубия дънер на стария явор, на който още висеше къщичката за птици, направена лично от баща му преди толкова години. И тази есен, като всички други, листата щяха приказно да се оцветят. Беше странно и в същото време утешаващо. Има неща, които никога не се променят.

Робърт погледна още веднъж в короната на дървото, през която трептеше светлосиньото пролетно небе. Погледна нагоре и се замисли за родителите си.

И чак тогава си взе сбогом. От Маунт Киско. И от детството си.

Ненадейната смърт на майка му накара чичо Джонатан да се замисли за бъдещето на „Шърман и синове“. Самият той на своите седемдесет и три години далеч не беше в първа младост и виждаше колко бързо става всичко, колко е тънък ледът, по който се движим всички ние.

Той се оттегли за няколко седмици на село, даде на Робърт малко време да потъгува, да уреди нещата си и да се върне към нормалния начин на живот и някъде в средата на август покани своя племенник на вечеря да си поговорят откровено. За нещастие, Рейчъл също беше дошла.

— Трябва най-после да се върнеш в кантората, Робърт — настоя чичо Джонатан. — Ти си истински адвокат и трябва да помислиш малко династично. Не знам още колко време ще мога да ръководя кантората и ми се щеше да я предам на теб. Нужен си ни в „Шърман и синове“. Повече от всякога.

Рейчъл кимаше в знак на съгласие. Виждаше се, че одобрява всяка негова дума.

Робърт се размърда неспокойно на стола и извади колебливо от джоба на самото си един плик.

— Знаете ли какво е това? — попита той.

И понеже животът е така устроен, че всичко се случва внезапно, та и писмото беше пуснато в пощенската кутия същата сутрин. И представляваше покана от Сорбоната в Париж.

— Наистина само гостуващ преподавател и за срок от една година, но това е нещото, което винаги съм искал да правя. Мога да започна да чета лекции още през януари. — Той се усмихна смутено, защото другите не издадоха и звук и в помещението се възцари неловка тишина. — Аз не съм юрист до мозъка на костите си като татко, чичо Джонатан, колкото и да ти се иска на теб. Аз съм книгоман...

— Но никой не иска от теб да зарязваш книгите си, момче. Това е прекрасно хоби, ала човек може да чете и вечер. Баща ти също го правеше. След работа — каза чичо Джонатан и поклати неразбиращо глава, когато Робърт го помоли да му даде време да помисли.

Това обаче не беше нищо в сравнение с горчивите упреци, които после му отправи Рейчъл у дома.

— Мислиш само за себе си! — нахвърли му се гневно тя. — А какво ще стане с мен? С нас? Кога най-после ще пораснеш, Робърт? Не разбирам защо трябва да разваляш всичко заради няколко стихотворения!

— Но... това е моята професия — възрази той.

— О, професия, та професия! Каква професия може да бъде това? На всички е известно, че преподавател в университета е несериозна работа. Още малко, и романи ще започнеш да пишеш!

Тя го каза от яд, но Робърт се улови, че идеята да напише книга никак не му се вижда лоша. Всеки, който се е докоснал до литературата или кръжи около нея, поне веднъж се е замислял за това. Но не всеки се поддаваше на изкушението, което може да беше и за добро. В някой по-спокоен момент щеше да помисли за това.

— Честно казано, Робърт, започвам да се съмнявам в здравия ти разум. Това с Париж не е сериозно, нали? Какво ще правиш в страна, в която хората още ядат жабешки крака? — Тя изкриви лице, сякаш на пътя ѝ бе застанал истински канибал.

— Жабешки бутчета, Рейчъл, не крака!

— Все тая. В тази политически сбъркана страна не са и чували за защита на животните.

— Рейчъл, само за една година е — каза той, без да обръща внимание на смехотворния ѝ аргумент.

— Не. — Тя поклати глава. — Не е само за една година и ти много добре го знаеш.

Рейчъл отиде до прозореца и погледна навън.

— Робърт — поде отново тя, този път по-спокойно. — Погледни навън. Погледни този град. Ти си в *Ню Йорк*, скъпи, на пъпа на света. Какво ще правиш в Париж? Та ти изобщо не познаваш града.

Робърт се сети за седмицата, прекарана в Париж с майка му.

— Ти пък го познаваш още по-малко — отвърна той.

— Стига ми и това, което съм чувала.

— И какво е то?

Рейчъл направи гримаса.

— Ами това е известно на всички, французите са най-големите прелъстителители на всички времена, французойките пък са абсолютни кози, които хрупат марули и са адски своенравни. Всичко слагат в найлонови торбички и измъчват гъските и пойните птици. Излежават се до обед и не спират да се превземат.

Той се засмя.

— Не си ли малко предубедена, скъпа?

— Не ме наричай „скъпа“! — изсъска тя. — Ще направиш огромна грешка, ако отблъснеш предложението на чичо си. Днес той ти поднесе бъдещето на сребърен поднос. Искат ти да поемеш кантората. Не разбираш ли какво означава това? Ще станеш могъщ. Никога повече няма да мислим за пари.

— Аха, значи става въпрос за пари — допълни Робърт. Може би не беше особено честно, но Рейчъл се хвана на въдицата като прегладняла риба.

— Да, става въпрос и за пари. Парите са важни в този живот, идиот такъв! Не всеки е имал твоето безгрижно детство!

Рейчъл, която бе принудена сама да си плаща образованието, сновеше из апартамента. Не след дълго започна да хлипа, докато Робърт седеше на дивана и въздишаше, хванал главата си в ръце.

Накрая тя се спря пред дивана.

— Виж какво — предупреди го Рейчъл. — Ако отидеш в Париж, къса ме. — Зелените ѝ очи блеснаха решително.

Робърт вдигна глава и я погледна поразен.

— Добре, Рейчъл — каза той. — Трябва да помисля на спокойствие. Четири седмици. Дай ми четири седмици.

Няколко дни по-късно той летеше за Париж. В ръчния му багаж имаше пътеводител и старата запалка. Сбогуването мина студено. Все пак Рейчъл прие, че му е нужно време. После щяха да решават.

Когато таксито спря пред малкия хотел на улица „Жакоб“, валеше, както когато бяха пристигнали в Париж с майка му. Само че този път беше в началото на септември и рано сутринта.

Поройният дъжд за секунди препълни канавките. Робърт слезе от таксито и стъпи в една локва. Той изруга и с мокри обувки (този път мокасини от естествена кожа, а не маратонки) затегли куфара по неравния паваж, после влезе в малкия хотел, който си беше намерил в интернет под рубриката „Малък, но изискан“. Казваше се „При кестена“, малко странно име за хотел, но снимките и описанието му бяха харесали:

Разположен в сърцето на Сен Жермен, уютен и спокоен оазис, с розова градина във вътрешния двор и прекрасно обзаведени стаи. Антични мебели.

Съвет: Непременно си вземете стая с изглед към двора!

Париж винаги си заслужава, беше казала майка му. Независимо дали си щастлив, или нещастен, дали си влюбен, или не си. Ако си нещастен или не си влюбен, Париж определено си заслужава.

Сигурно за това си мислеше Робърт Шърман, когато няколко часа по-късно пухтеше и бършеше с навит вестник остатъците от кучешко лайно по обувката си.

Намираще се на улица „Драгон“, на няколко крачки от една малка книжарница, и проклинаше пристъпа си на сантименталност, който го бе довел в Париж.

Стаята с изглед към двора се оказа истинско разочарование. Когато жадно отвори капациите на прозореца на предизвикващото клаустрофобия малко помещение на четвъртия етаж на хотела, насреща му изскочи сив каменен зид. Ако си обърнеш главата наляво и се надвесиш над прозореца толкова, че да рискуваш живота си, можеш все пак да видиш малка ивица от вълшебния вътрешен двор, в който между статуите и розите няколко старомодни, боядисани в бяло железни столове и маси с извити крака приканваха на закуска.

Малкият асансьор, с който слезе да се оплаче, издаваше обезпокоителни звуци. А младата брюнетка на рецепцията го изгледа учудено, когато ѝ върна ключовете и поиска друга стая.

— Но, господине, не разбирам. Тази стая е с изглед към двора — каза много любезно тя.

— Възможно е, но аз не го виждам — отвърна не толкова любезно Робърт.

Момичето заразливства една голяма книга вероятно за негово успокоение.

— Съжалявам — рече съчувствено брюнетката. — Всичко е заето.

След този колкото кратък, толкова и безсмислен разговор Робърт ядно хвана куфара, който бе оставил на рецепцията в очакване някой добър дух да му го отнесе в стаята (което така и не се случи), и

натисна нетърпеливо копчето. Но междувременно малкият асансьор съвсем се бе повредил и момичето на рецепцията отново вдигна съжалително рамене и сложи на вратата на асансьора една табела с надпис „Не работи“.

И Робърт помъкна куфара нагоре по тясната стълба, която очевидно не бе предназначена за пренасяне на обемист багаж, чак до четвъртия етаж. Поседя известно време апатично на леглото, покрито със старомодна покривка, втрещен през прозореца в зида, после реши да се изкъпе.

Банята беше мраморна приказка и със своите старомодни воднистосини плочки му се стори много приятна, макар че, ако се съдеше по размерите ѝ, бе предназначена по-скоро за джуджета. Робърт седна с протегнати крака в седящата вана, пъхна глава под чучура и отново се запита дали все пак си заслужаваше идването в Париж.

Май представите му бяха твърде романтични. А спомените за първото му идване тук — осветени от златистата светлина на носталгията.

Той беше чужденец в един чужд град, американец в Париж, само дето засега не бе толкова прекрасно и забавно като в старите филми с Джийн Кели и Одри Хепбърн, които майка му толкова обичаше да гледа.

Дъждът беше спрял и Робърт се отправи на малка опознавателна разходка из Сен Жермен. Един начумерен сервитьор в близкото до хотела кафене известно време се правеше, че не го забелязва, но накрая му донесе кафе и сандвич с шунка. Робърт си спомни с тъга за любезното обслужване в нюйоркските кафенета. Липсваше му баналното: *Hi, how are you today?* или *I like your sweater, looks really neat!*^[1].

Когато се спусна замислен по улица „Бонапарт“, едва не го блъсна един колоездач и дори не му се извини. После си купи вестник от булевард „Сен Жермен“ и малко след това на улица „Драгон“, на няколко крачки от една книжарничка, стъпи върху кучешко лайно. Явно този ден нищо не можеше да е както трябва.

Само че тук Робърт Шърман жестоко се лъжеше. Само няколко крачки го деляха от най-голямото приключение в живота му. И тъй като най-големите приключения в живота са тези на сърцето, можеше да се каже, че американския преподавател по литература го деляха само няколко крачки от любовта.

Разбира се, Робърт Шърман нямаше как да знае това, когато мимоходом погледна към хубавата витрина на една книжарница.

И се спря озадачено.

---

[1] „Здравейте, как сте днес?“, „Харесва ми пуловерът ви, много е хубав!“ (англ.ез.). — Б.пр. ↑

8

От две седмици насам Розали витаеше из облаците.

Когато тази сутрин зареждаше стативите с нови картички, не можеше да не се възхити на големия плакат, окачен на стената зад касата.

На него бе изобразен голям син тигър — илюстрация на корицата на излязлата преди две седмици книга *Синият тигър*, а под плаката се виждаха две лица и под тях — две имена: Макс Марше и Розали Лоран.

Тя се усмихна гордо и си спомни за четенето, което се бе състояло преди три дни в „Луна Луна“. На представянето на новата книга на Макс Марше малката книжарница бе запълнена до последното място.

И тъй като авторът на детски книжки не обичаше много да говори пред хора, а Розали беше страстна декламаторка, той с удоволствие прехвърли на нея тази задача, както и тази да подписва книгите и да отговаря на въпроси.

Хората бяха очаровани. Дори майка ѝ седеше доволна сред публиката — тя беше дошла на четенето на дъщеря си, прегърна я и въздъхна щастливо.

— Толкова се гордея с теб, детето ми. Ако можеше да те види баща ти!

Четенето в магазина беше хрумване на онзи забавен издател. Монсиняк считаше, че няма да е зле новата книга, след бляскавото си представяне в издателството и още няколкото презентации в по-големите книжарници, да се представи и там, където са направени илюстрациите.

В духовитата си встъпителна реч той не забрави да спомене и това, че благодарение на него — Жан-Пол Монсиняк — и неговия безпогрешен усет за хора и таланти („Добрият издател веднага разпознава таланта!“) двамата чаровни *особняци* (точно така нарече той Розали и Макс, при което те се спогледаха учудени и се усмихнаха

заговорнически един на друг) са успели да се сработят по най-добрия начин.

Издателят на „Опал за юноши“ имаше всички причини да бъде доволен. Откакто *Синият тигър* излезе в края на август, точно за рождения ден на Макс Марше, книжката със своите фантастични илюстрации се продаде в четирийсет хиляди екземпляра. Освен това, който си е мислел, че живеещият от години в изолация автор Марше е забравен от своите читатели, много се лъжеше. Възнаградена от рецензентите, обичана от малки и големи читатели, книжката дори оглави списъка с номинациите за най-добра детска литература.

— И ако това не е подарък за рождения ви ден, стари приятелю — каза със сияещо лице Монсиняк и потупа дружески по рамото стария си другар. — Но на някои хора трябва насила да им тикнеш късмета в ръцете?! — И той гръмка се засмя.

Старият приятел се направи, че не чува намека, и също се усмихна. Най-много сияеше обаче Розали, която не можеше да повярва на късмета си. След излизането на книжката към младата илюстраторка проявиха интерес и други издателства, дори имаше запитване за поздравителна картичка-книжка с десет различни мотива. Имаше и поръчки за поздравителни картички, мнозина идваха в „Луна Луна“, защото бяха прочели за книжарницата във вестника. Ако продължаваше така, нямаше да има причина да се притеснява за увеличението на наема. По-скоро се тревожеше как ще се справи с цялата работа.

— Трябва да помислиш дали да не назначиш някого да ти помага в магазина — беше й казал преди няколко дни Рене, след като тя за пореден път стоя цяла нощ над чертожната маса. — Та ти работиш денонощно. А всеки знае, че сънят преди дванайсет е най-здравословен. — И после продължи със смесица от упрек и загриженост да обяснява за човешкото тяло и какво е полезно и вредно за него.

Горкият Рене! В последно време не му обръщаше никакво внимание. Беше погълната изцяло от рисунките за книжката за тигъра. Скиците и пробните илюстрации, които направи първоначално, за щастие, се приеха много добре както от издателството, така и от автора. Три пъти ходи до Везине при Макс Марше, за да обсъди с него избора на картинки. Розали някак се привърза към стария човек, който

беше толкова кисел в началото. Харесваше ѝ неговата прямота и чувството му за хумор, макар невинаги да бяха на едно мнение по въпроса за сцените, които тя трябваше да илюстрира. Накрая обаче сядаха в прекрасната градина със сините хортензиеве храсти, на голямата тераса, засенчена от бял слънчобран, и хапваха вкусна малинова торта, направена от икономката, госпожа Боне. Неусетно започнаха да си говорят за неща, които нямаха нищо общо с илюстрациите и историята. Подобно на влюбена двойка, те не спираха да си припомнят обстоятелствата, при които бе протекла първата им среща, и Розали призна на Макс, че първоначално е помислила нахалния клиент, нахълтал в магазина ѝ в неработен ден, за откачен старец, който говори несвързано и се е загубил.

Макс пък си призна, че в началото не е бил очарован от идеята да работи с „дилетантка“ и че е дошъл на улица „Драгон“ само за да каже след това на Монсиняк с чиста съвест, че намира драсканиците на онази книжарка за ужасни.

Двамата много се смяха и накрая Розали каза на Макс, че синьото винаги е било любимият ѝ цвят, че — по думите на майка ѝ — страда от мания по синьото, а после го погледна право в светлите очи и попита:

— Вярвате ли в случайности, господин Макс? (Въпреки нарастващата близост помежду им, която доставяше удоволствие и на двамата, те предпочетоха да запазят учтивата форма.)

Макс Марше се подсмихна под мустак, облегна се назад в плетения си стол и набоде с вилица една малина от чинията.

— Случайности няма — отвърна той и добави с намигване: — И това не го казвам аз. — Пъхна малината в устата си и я глътна. — Казал го е един много по-умен от мен човек. Все пак за първи път в живота си събарям статив за картички, за да се запозная с красива жена.

— Господин Марше! — извика развеселено Розали. — Вие да не флиртувате с мен?

— Възможно е — отвърна той. — Но се боя, че съм закъснял с години. Жалко! — Макс поклати глава и въздъхна дълбоко. — Пък и вие си имате приятел, нали? Онзи... Рене Жобер. Хм. Симпатично момче...

Начинът, по който го каза, я обърка:

— Но? — попита тя.

— Вижте, мила Розали, той е симпатично момче, но не ви подхожда.

— Откъде сте сигурен?

— Усет за хората? — предположи Макс и се засмя. — Но може и просто да ревнувам. Аз съм старец с бастун, госпожице Розали, това понякога ме прави досаден. Но невинаги съм бил такъв, уверявам ви. Ако бях по-млад, щях да направя всичко възможно да отнема красивата приятелка на този Рене. И се обзалагам на бутилка „Боланже“, че щях да успея.

— Жалко, че не можете да загубите баса — отвърна Розали с отвращение. — Така ми се пиеше „Боланже“.

— Това е еликсир, госпожице Розали, който не се пие току-така. Говорят, че който никога не е опитвал от това шампанско, напразно е живял.

— Заинтригувахте ме.

— Е, току-виж, сме намерили повод — отвърна Марше.

И така, една сутрин в един горещ августовски ден — бяха минали седмици и Розали отдавна бе забравила боланжетото — Макс Марше ѝ се обади по телефона и я попита дали е свободна вечерта, защото поводът се е появил.

— Какъв повод? — попита неразбиращо тя.

— За боланжетото — отвърна лаконично той. — Има нещо, което трябва да се полее!

— Но нали нямате рожден ден! — каза смаяно Розали и за всеки случай хвърли бърз поглед в календара. Рожденият ден на Марше беше на последния ден на август, а дотогава имаше цели две седмици.

— А бе какъв... рожден ден! — извика той по своя небрежен начин, който вече ѝ беше познат. — Детска му работа! Е... имате ли време?

— Ама как...

— Искам да бъде изненада — каза той с глас, който не търпеше възражение. — И си облечете нещо хубаво, защото ще излезем на вечеря. Елате с такси.

Макс Марше я канеше в „Жул Верн“. Точно в „Жул Верн“! Беше твърде сащисана, за да реагира адекватно.

— Надявам се, че не е твърде старомоден за вас — каза леко извинително писателят, докато тя влизаше в ресторанта с него, облечена в копринена рокля с цвят на синя слива. — Не знам къде е модерно да се ходи днес в Париж.

— Старомоден ли?! Вие да не полудяхте? Винаги съм си мечтала да вечерям тук горе. — Розали отиде с грейнали очи до масата с бяла покривка до прозореца, която бе резервирана за двамата, и погледна към осветения град. Гледката спираше дъха. Нямаше представа, че е толкова красиво.

Зад нея се чу тихо издрънчаване. Облечен в черно сервитьор носеше към масата им в сребърна шампаниера, пълна с хиляди кубчета лед, тъмнозелена бутилка шампанско „Боланже“ със златен етикет. С отработено движение сервитьорът взе бутилката и извади корковата тапа от гърлото ѝ с лек пукот. Те седнаха и сервитьорът им сипа шампанско в изисканите чаши. После Макс извади от чантата си нещо, което бе увито в хартия и подозрително наподобяваше книга.

Той сложи пакета на масата и Розали усети как сърцето ѝ се разтуптя.

— Не! — извика тя. — Значи вече... това да не е...?

Макс кимна.

— Книгата — каза Макс. — Още вчера получих екземпляр и си помислих, че е чудесна възможност да го полеем, скъпа Розали. Както си бяхме обещали, с „Боланже“. Извинете ме за усилието да бъда дискретен. Но мисля, че е редно този повод да го отпразнуваме само двамата.

Вдигнаха чаши и се чукнаха. Чистият звън за миг надвика шума от разговорите на другите маси. Макс Марше ѝ се усмихна.

— За синия тигър! И за чудноватия начин, по който той ни събра!

После Розали внимателно разгърна книжката, погали гланцираната корица, на която бе изобразен един индиговосин тигър със сребристи ивици и дружелюбна котешка усмивка, и със страхопочитание заразгърща страница след страница. Беше се получило прекрасно.

Първата ѝ книга! Такова е усещането значи. На Розали ѝ идеше да запее от радост.

— Доволна ли сте?

— Да, много — отвърна щастливо тя. — Много, много доволна.

Розали отгърна още веднъж на заглавната страница.

— Искам да ми напишете нещо тук — каза тя и в същия момент видя посвещението: „На Р.“ — Божичко! — възкликна и цялата се изчерви от радост. — Наистина много мило от ваша страна. Благодаря! Аз... не знам какво да кажа...

— Ами не казвайте нищо.

Розали толкова се зарадва на този неочакван жест на внимание, че дори не забеляза смущението на стария човек, който я гледаше и се усмихваше някак особено.

Беше дълга вечеря с отбрани ястия и когато бутилката „Боланже“ се изпразни, за своя собствена изненада Розали се чу да казва:

— Всъщност знаете ли, че всяка година на рождения си ден идвам тук?

Макс повдигна вежди.

— Как така тук? В „Жул Верн“ ли?

— Не, естествено, че не тук. Искам да кажа, на Айфеловата кула. Вече бях решила да спра да го правя, но ето че вие се появихте в живота ми — или ако трябва да сме точни — паднахте. — Тя се изкикоти малко пиянски, отметна косата от челото си, което тази вечер бе оставила открито, и понижи глас. — Трябва да ви кажа една тайна, Макс, но ми обещавайте, че на никого няма да я разкажете. И няма да ми се смеете, колкото и детинско да ви се стори.

— Ще мълча като гроб — увери я той. — И никога не се смея подигравателно, а само когато ми е весело. Все пак пиша детски книжки, нали така.

И стана така, че Макс Марше, създателят на един син тигър, който може да лети в нощното небе и вярва в сбъдването на желанията, беше първият човек, с когото Розали сподели своята тайна, свързана с Айфеловата кула. И разбира се, за всички онези тайни пожелания, които политаха с картичките към небето и три, от които най-неочаквано се сбъднаха през последните няколко месеца: бяха я

открили като илюстраторка; майка ѝ за първи път в живота ѝ беше доволна от нея; и я поканиха в „Жул Верн“, макар и не мъжът на живота ѝ.

— Хм, ами... — завърши доволно тя. — Надявам се да не ме разберете погрешно, скъпи Макс. Щеше ми се да седя сега тук с приятеля си, но, разбира се, и така е много хубаво.

— Ще го приема за комплимент — увери я Макс Марше развеселено.

И когато по-късно се разделиха на булевард „Густав Айфел“, добави:

— Значи, ако правилно съм разбрал, липсва ви само къща край морето и мъж с усет към поезията, който да ви подари един такъв малък хахав катинар за парапета на моста, така ли? — Той ѝ намигна. — Боя се, че ще е истинско предизвикателство. Но не се отказвайте от надеждата си.

Розали погледна към прозореца, на който бяха изложени няколко екземпляра на „Синият тигър“, и неволно се усмихна при спомена за онази вечер с Макс Марше, от която бяха минали три седмици. Може и никога в живота си да не получише от тези малки хахави катинари, но това нямаше значение. Днес беше един от онези дни, когато всичко изглежда наред.

На улицата забеляза мъж, който, ругаейки, бършеше нещо от обувката си и явно в този момент гледаше критично на света. Той беше висок, с тъмноруса коса, облечен с небрежно падаш синкав летен пуловер под кожено яке с пясъчен цвят, и се мотаеше край магазина ѝ. Мимоходом хвърли бегъл поглед на витрината, сепна се, върна се, спря пред витрината и се втренчи в нея като омагьосан.

Мъжът имаше най-хубавите сини очи, които Розали беше виждала някога — грееха в ясно лазурносиньо — и тя гледаше непознатия не по-малко омагьосано, отколкото той книгите, които бе подредила на витрината.

„Не е лош“, помисли си и усети изключително приятен трепет, последван от изключително приятна мисъл.

Сега пък мъжът пред витрината вдигна вежди и на челото му се появи вертикална бръчка. Невярващо, да, едва ли не шокиращо, той се

вгледа във витрината и Розали се запита дали няма в нея нещо необичайно за една книжарница — някой паяк-птицелов например или умряла мишка.

Уилям Морис леко изпръхтя и Розали за малко погледна към кошницата, в която спеше малкото куче.

Когато отново вдигна поглед, красивият непознат беше изчезнал. Розали гледаше към пустата улица и усети как я бодва разочарование, което бе съвсем неуместно.

Ако някой ѝ беше казал, че само след петнайсет минути ще се скара здраво с този симпатичен мъж, нямаше да му повярва.

9

Години наред сребърната камбанка над вратата на книжарница „Луна Луна“ си вършеше работата. Случайно ли беше това, че замлъкна точно когато мъжът с лазурносините очи, когото Розали бе видяла секунди по-рано на витрината, влезе?

Вратата се отвори, камбанката издаде ясен звук, после се спусна към пода, не без преди това да се приземи на тила на непознатия, който се сепна уплашено, вдигна инстинктивно ръце и се дръпна встрани. И ритна намиращата се точно до вратата кошница с кучето. Уилям Морис уплашено излая, непознатият извика изненадано и залитна назад, право към статива с картичките.

Розали гледаше безпомощно как стативът се заклати и имаше усещането, че ѝ се случва дежавю, само че този път беше по-бърза. С няколко крачки стигна до статива и го хвана здраво, докато мъжът с кръгови движения на ръцете се опитваше да запази равновесие.

— Добре ли сте? — попита Розали.

— *For heavens sake*^[1], какво беше това?! — възкликна мъжът и разтърка тила си. Имаше явен американски акцент и я гледаше с упрек. — Нещо ме удари.

Розали прехапа долната си устна, за да не се разсмее. Наистина беше смешен начинът, по който той стоеше там, сякаш току-що преживял нападение на извънземни. Тя се покашля и се овладя.

— Това е камбанката на вратата, господине. Съжалявам, сигурно се е откачила.

Розали се наведе и бързо вдигна тежката сребърна камбанка, която се беше изтърколила под масата.

— Ето, виждате ли? Това ви е нанесло смъртоносния удар. Панделката се е скъсала.

— Аха — каза посетителят. Явно потиснатата ѝ развеселеност не му бе убягнала. — И кое му е толкова смешното?

— О... нищо — отвърна Розали. — Моля да ме извините. Надявам се да не сте се наранили.

— Всичко е наред. — Той се изправи в цял ръст и я погледна недоверчиво. — А какво беше онова дяволско излайване?

— Беше кучето ми — обясни тя и усети как усмивката ѝ отново намира. Извърна се и посочи към кошницата. Уилям Морис си лежеше в нея като Спящата красавица. — Обикновено е много дружелюбен. Вие го изплашихте.

— Е, по-скоро бих казал, че той мен изплаши — отвърна американецът. Все пак се усмихна за кратко, преди да сбърчи чело. — Разрешено ли е изобщо да се държи куче в книжарницата? Искам да кажа, не е ли опасно?

Сутринта Розали беше решила, че предстои особено приятен ден, в който ще се чувства прекрасно. Облече любимата си рокля — светла, на сини цветчета, с обло деколте и тънко коланче с облечени в плат копчета. Обу си небесносини балеринки, а единственото ѝ бижу бяха турскосини обеци, които се залюляваха при всяко движение. Нямаше никакво намерение да си разваля доброто настроение заради когото и да било, още по-малко пък заради някакъв турист с фобия към кучета. Тя застана пред мъжа с коженото яке, скръсти ръце на гърба си и го дари с прелестна усмивка. Очите ѝ блеснаха и Розали попита:

— Не сте отгук, господине, нали?

— Не, от Ню Йорк съм — уточни той.

— Ахаа — рече Розали и вдигна вежди. — Американец значи! Ами, господине... в Париж е съвсем нормално да държиш кучето си в магазина. Напълно в реда на нещата е. Тук си позволяваме известна свобода. Като се замисля, не се сецам за магазин, в който да няма куче в кошница — излъга тя.

— Наистина ли? — учуди се мъжът от Ню Йорк. — Е, това обяснява плачевното състояние на улиците. Дано да греша в предположението си, че лайното, в което стъпих преди малко, е на сладкото ви кученце.

Розали погледна кафявите му кожени обувки и ѝ се стори, че долавя миризмата на кучешки изпражнения.

— Да, все още намирисва — отвърна тя и се усмихна още по-широко. — Но мога да ви уверя, че моето куче няма нищо общо с това. То си върши работата направо в парка.

— Е, сега съм по-спокоен. Значи най-добре да приключа за днес с разходките в парка.

— Както решите. Но у нас се счита, че настъпването на кучешко лайно носи щастие.

— Толкова много щастие не е нужно на никого — отвърна посетителят и ъгълчето на устата му трепна шеговито. — *Anyway...*^[2]

— Той се огледа търсещо в магазина и Розали реши да смени темата.

— С какво да ви помогна, господине?

— На витрината видях една книга — каза той, взе от масата едно преспание и го претегли в ръка. — „Синият тигър“. Бих искал да я разгледам.

— С удоволствие, господине — изчурулика Розали, отиде до касата и взе една от купчината книги. — Заповядайте! — Тя му я подаде и посочи единствения фотьойл, който се намираше в ъгъла до касата. — Можете да се разположите тук.

Нюйоркчанинът взе книгата, строполи се във фотьойла и кръстоса крака. Розали проследи погледа му върху плаката зад касата.

Мъжът я погледна и вдигна някак учудено вежди.

— Това *вашата* книга ли е?

Розали кимна гордо.

— Може да се каже. Направихме я заедно с Макс Марше. Той е много известен детски писател във Франция, аз съм илюстраторката. — Сети се, че няма да е зле да му се представи. — Розали Лоран.

Той кимна към нея и явно се почувства принуден на свой ред също да си каже името.

— Робърт Шърман — отвърна кратко и разгърна книгата.

— Преди два дни имахме четене тук, в магазина. Знаете ли кой е Макс Марше? — попита заинтригувано Розали.

Американецът поклати глава и се зарови в книгата.

Розали се облегна на щанда с касата и скришом продължи да го наблюдава. Робърт Шърман изглеждаше едновременно изненадан и напрегнат, докато прокарваше ръка по тъмнорусата си, къдрава коса. Имаше красиви, силни ръце с дълги пръсти. Розали наблюдаваше как погледът му се мести по страниците, забеляза вертикалната бръчка между веждите, правия, малко месест нос, устата, свита като на съсредоточен в четенето човек, малката трапчинка на брадичката. По начина, по който четеше и разгръщаше страниците, можеше да се заключи, че мъжът често взема книга в ръка. Може би работеше в университет. Или в някое издателство. Сигурно е издател като онзи

Монсиняк и търси хубава детска книжка. Розали помисли малко и отхвърли тази мисъл. Твърде малко вероятно. По-скоро беше най-обикновен американски турист, дошъл за лятната си отпуска в Париж, който търси подарък за детето си.

— Търсите подарък за детето си ли? — изплъзна ѝ се неволно и тя побърза да добави: — Книжката е чудесна за деца над пет години. От нея може да се научи малко и за Париж... — опита се да погледне през очите на един турист — Айфеловата кула... Булонския лес...

— Не, не, нямам деца — прекъсна я нервно Робърт Шърман. Отново поклати глава и на Розали ѝ се стори, че лицето му още повече помръкна.

Дали историята не му хареса? Но защо иначе ще обръща така усърдно страница след страница? Странно. Това ѝ подсказа чувството в стомаха. Странно. Този господин Шърман от Ню Йорк е малко особен, заключи накрая тя, когато вратата отново се отвори и влезе клиентка. Беше госпожа Дьо Ружмон, възрастна дама от Седми градски район, която никога не излизаше без ръкавици и носеше дългата си до брадичката, боядисана в пепеляворусо коса, сресана на грижливо подредени вълни. Ако Грейс Кели не беше починала толкова млада, сигурно на старини щеше да изглежда като госпожа Дьо Ружмон. Старата дама идваше почти всяка седмица на улица „Драгон“ да си купи нещо от „Луна Луна“. Розали любезно я поздрави.

— О! — възкликна госпожа Дьо Ружмон. — Вашата камбанка нещо не работи. — Тя погледна с любопитство нагоре, където се вееше остатъкът от скъсаната панделка.

— Да. — Розали погледна малко смутено към мъжа в креслото. — Камбанката... за съжаление, тази сутрин камбанката предаде богу дух и ни остави. Така да се каже. — От креслото не се долови никаква реакция. — С какво да ви помогна, госпожо Дьо Ружмон?

Старата дама се усмихна и разпери изящните си ръце в изтъркани кремави кожени ръкавици.

— О, мила, трябва да видя. Търся подарък за приятелката си и няколко хубави картички. Тук всичко е толкова красиво, че човек не може да си избере. — Тя обиколи щанда с пособията за писане, кутиите с картички и аксесоари и изгледа с любопитство съсредоточения господин с коженото яке, който все още четеше „Синият тигър“, без изобщо да я забележи. — Четенето в сряда беше

очарователно — каза тя по-високо от необходимото. — Разкошна книжка. Толкова... *вълшебна*, не мислите ли? Веднага я подарих на малкия си племенник. И той като малката Елоаз от вашата история има огромна фантазия.

Докато госпожа Дьо Ружмон се суетеше край стативите с картички и замислено вадеше някои от тях, Розали седна на въртящия се стол зад касата и загледа с очакване другия си клиент, който все още четеше. Изведнъж мъжът в креслото затвори шумно книгата и бързо се изправи.

— Е... хареса ли ви историята? — попита Розали.

По някаква причина ѝ се щеше да му е допаднала на мълчаливия американец, както, разбира се, и илюстрациите.

Робърт Шърман я погледна и Розали малко се изплаши от съдържания гняв, който усети, че се таи в очите му.

— Ами, госпожице... Лоран — отвърна бавно той. — Историята ми хареса. Дори *много* ми хареса. Всъщност аз *обичам* историята за синия тигър. Това е една от причините да се зарадвам, че намирам тук една толкова важна за мен история. Лошото е само, че вече я знам.

— Как... какво искате да кажете? — попита пообъркана Розали.

— Ами това, което казах. Знам тази история от години. От петгодишен, ако трябва да сме точни. Това е *моята* история, ако щете. — Той стовари книгата на щанда с касата и застаналата зад него Розали се сепна. — И се питам как се е осмелил някой да копира буквално една история и да я изкара *своя*?

— Но... господин Шърман! Това няма как да бъде. Какви ги говорите? — отвърна невярваща Розали. — Тази история е написана от Макс Марше и книгата току-що излезе. Така че няма как да я знаете. Сигурна съм, че грешите.

— Аз ли греша?! — повтори той и пребледня от гняв. — Не ме занасяйте. Знаете ли как се нарича това? Кражба на интелектуална собственост, госпожице Лоран!

Розали скочи от въртящия се стол и опря ръце на щанда.

— *Момент!* Ще млъкнете ли за малко, господине? Появявате се тук изневиделица и твърдите, че Макс Марше е крадец? Кой сте вие изобщо? Как можете да твърдите, че един от най-известните френски автори за деца се нуждае от кражбата, на чиято и да е идея? Защо да го прави?

— Е, такива неща не са рядкост. Може пък добрият господин Марше да се е изчерпал откъм идеи.

Розали усети, че се изчервява. Нямахте да допусне този самонадеян американец да хули уважавания от нея автор.

— Господин Шърман, достатъчно! Познавам лично Макс Марше и мога да ви уверя, че е безукорен и почтен човек. Вашите обвинения са напълно безпочвени.

— Нима? Мислите ли? Е, явно сте действали в комбина.

— Няма такова нещо! — Розали се задъха. — Господин Шърман, вие сякаш страдате от мания за преследване — отвърна гневно тя. — Американците са известни със склонността си да вярват в безумни теории на конспирацията.

— Що за предразсъдъци, госпожице! Ако искате, питайте многоуважаемия господин Марше откъде знае тази история — отвърна злъчно той.

Розали се втренчи упорито в Робърт Шърман, сякаш току-що се бе превърнал от доктор Джекил в господин Хайд. Как можа и за секунда да реши, че този безсрамен тип е симпатичен.

— Ще го направя, господине, не се притеснявайте. Макар отсега да знам отговора. — Розали ядно отметна зад рамо дългата си плитка.

— Само дано не се разочаровате. Мога да докажа, че историята е моя.

Розали завъртя очи и сложи ръка на челото си. Явно бе попаднала — и това беше очевидно — на някой ужасен досадник.

— Добре. Разбирам — продължи с ирония тя. — Всичко е наред. Нещо друго мога ли да направя за вас, или това беше?

— Не, боя се, че съвсем не съм приключил. Няма да оставя нещата така. Ще подам оплакване срещу вас. Работя в кантората „Шърман и синове“ и тепърва ще чуете за мен!

— Нямам търпение! — Божичко, значи се оказа *адвокат*! Веднага трябваше да се досети. Розали гледаше със студена усмивка как нервно вади портмонето от джоба на якето си, изважда една банкнота от петдесет евро, хвърли я на щанда и сграбчи книгата.

— Задръжете рестото! — процеди той.

— Ехо?! Какво си въобразявате? У вас не ви ли учат на обносики? Да не се намирате в някое заведение за бързо хранене, господине? Задръжете тъпите си пари и престанете с империалистичните си

превземки. *Подаряват* ви книгата! — извика Розали и му метна обратно банкнотата, която незабелязано от никого се приземи на каменния под.

В същия миг се чу тихо изтрополяване. Госпожа Дьо Ружмон също бе изпуснала от уплаха една кутия картички.

— Няма нищо — каза старата дама, която стоеше като вцепенена, когато двата гневни погледа се насочиха към нея. — Нищо. Не се притеснявайте, моля ви.

Робърт Шърман отново се обърна към касата.

— Империалистични? Така значи. Каквото и да си мислите, госпожице Лоран, аз поне си плащам за нещата, които не ми принадлежат — отвърна хавливо той и ѝ хвърли унищожителен поглед. — Да сте чували нещо за авторско право? Или във Франция и за това си позволявате *известна свобода*?

— Вие сте напълно откачен! Вън, веднага! — извика Розали и гласът ѝ премина във фалцет.

Уилям Морис се размърда неспокойно в кошницата си. Реши да се намеси. Скочи и изляя, разтревожен от силния глас на господарката си.

Дали Робърт Шърман бе разбрал буквално думата „веднага“. Дали малкото куче го беше спянало, докато лаеше истерично край него, както навремето индианците колите на каубоите. Но при опита си да изскочи от магазина, като междувременно отстрани от пътя си джафкация звяр, американецът се закачи на единия от двата статива с картички и той с трясък се стовари на земята.

— Проклето псе! — изруга Шърман и без да се обръща повече, отвори рязко вратата и изскочи на улицата.

— Е, прекрасно! — каза Розали. — Цирк и половина! — С няколко крачки отиде до вратата. — Идиот! — извика тя след мъжа с коженото яке, който бързо се отдалечаваше.

---

[1] За бога (англ.ез.). — Б.пр. ↑

[2] Както и да е... (англ.ез.). — Б.пр. ↑

Робърт Шърман не можеше да си спомни кога за последно се беше ядосвал така. Такова феноменално покачване на адреналина.

Той крачеше гневно по улица „Драгон“ в посока към булевард „Сен Жермен“, забил поглед в земята, и то не само за да избегне евентуално ново кучешко лайно. Май Рейчъл не беше съвсем не права по отношение на французойките. Колко нахална и безсрамна беше тази малка книжарка! „Да не се намирате в някое заведение за бързо хранене? У вас не ви ли учат на обноски?“ Сякаш беше някой недодялан дръвник от Средния запад.

Робърт поклати глава. Гледаше го с големите си кафяви очи и направо му се подиграваше. „Тук си позволяваме *известна свобода*, господине!“, прошепна ядно на себе си той. Тази дребна женичка го беше засегнала на чест. Каква арогантност! Сякаш беше някой лукав дребен буржоа, а тя като французойка явно се мислеше за титан на мисълта. *Свобода и равенство*, да бе. Кучешки лайна и плагиати — това им е мисълта на тях и той можеше спокойно да мине без нея!

— Френска коза, тъпанарка! — избълва гневно Робърт и едва не се сблъска с една жена, която идваше насреща му по тесния тротоар, натоварена с покупки, и влачеше момченце след себе си.

Жената го изгледа с недоумение и той чу как детето попита:

— Какво му е на този човек, мамо?

Да, какво му беше на този човек? Робърт притискаше книгата към себе си и продължаваше да върви. Тази Розали Лоран дори не счете за нужно да се извини. Нито за камбанката, която падна върху него, нито за малкия пес, който го нападна. При това *два пъти*. Представете си! Добре поне, че не го ухапа, както се случи навремето с фокстериера на съседите Милер, който скочи насреща му и му ухапа устната, а Робърт припадна за първи път в живота си. Оттогава се отнасяше с недоверие към тези малки песове. Много лукави бяха. Добре че беше достатъчно бърз, иначе сега трябваше да му бият инжекция против тетанус! Вече виждаше сестрата, която поразително

приличаше на книжарката, да натиска с подигравателно вдигнати вежди спринцовката със съмнително качество. *Тук си позволяваме известна свобода, господине.*

Защо това изречение го глождеше толкова много? Може би защото беше знак за нехайство, което negliжираше всякакво старание и отговорност. Историята с книгата направо не беше за вярване!

Забеляза я съвсем случайно на витрината и особената смесица от любопитство и объркване разтуптяха сърцето му. Когато влезе в малкия магазин, разбираемо, едва не падна. Както и когато панически го напусна. Можеше да се удари лошо. За останалото да не говорим.

Но това изобщо не впечатли собственичката на книжарницата, за която очевидно не беше проблем с чужда пита помен да прави. Затова пък го нарече „идиот“, много добре я чу.

„Има доста какво да се желае относно условията за безопасност в този град, мислеше си Робърт. И относно маниерите.“

Той зави по булевард „Сен Жермен“ и машинално продължи към Сорбоната. И без това възнамеряваше да огледа района около университета. В момента обаче Сорбоната някак не го интересуваше толкова. Неочакваното натъкване на книгата го потресе не по-малко от реакцията на книжарката.

Разходката му подежда добре. Постепенно забави крачка и сърцето му успокои ударите си. Робърт напусна шумния булевард и зави към плетеницата от малки улици в Латинския квартал.

Когато пристигна в Париж, беше готов да очаква всичко. Трябваше му време. Искаше да обмисли нещата на спокойствие. Искаше да опознае този град, който за него не беше нищо повече от детски спомен. В памет на майка си, искаше още веднъж да изкачи Айфеловата кула. Искаше — естествено! — да отиде в книжарница „Шекспир и компания“, където да се зарови сред книгите и да вдъхне уханието на онова отминало време, в което литературата бродеше из световите.

След тежкото сбогуване в Маунт Киско и обтегнатите отношения у дома Робърт се надяваше да избяга от всичко за няколко безгрижни летни дни, та дори и безобидно да пофлиртува, да, защо не! Надяваше се в града на Сена да си върне онова безгрижие, което с времето бе изчезнало от живота му. Надяваше се да намери отговори на въпросите

си, яснота, правилно решение. Но най-вече го ръководеха думите на майка му, че Париж винаги си заслужава.

Така си представяше нещата той, когато пристигна сутринта в Париж с таксито от летище „Орли“ и поседя малко навън пред едно кафене с паянтови дървени столове, което едва ли фигурираше в някой пътеводител.

В сметките му изобщо не влизаше намирането на синия тигър на витрината на някаква книжарница в Сен Жермен.

Още от детската градина историята за синия тигър му беше толкова любима, колкото и старото му мече Вили. Когато беше малък, майка му всяка вечер му я разказваше, преди да заспи. Той обичаше тази история и не му омръзваше да я слуша, макар предварително да знаеше репликите на героите. Когато майка му се опиташе да я посъкрати, защото с баща му са канени на вечеря, Робърт веднага забелязваше. „Мамо, забрави да разкажеш, че са се срещнали в пещерата на четирите вятъра“, поправяше я той. Или: „Ама, мамо, торбата с боите е била червена, а не зелена“. Нито един детайл не биваше да липсва, Робърт държеше на всяка подробност. Години наред историята за синия тигър беше неразделна част от ритуала му за приспиване и макар че на рафта му имаше какви ли не книги, тази история оставаше любимата му. Когато стигаха до мястото, на което Елоаз летеше над Париж на гърба на синия тигър и развяващата ѝ се златиста коса проблясваше като падаща звезда, майка му винаги правеше пауза и го заглеждаше съсредоточено. „Видиш ли падаща звезда, трябва да си пожелаеш нещо, казваше тя. Хайде и ние да си пожелаем нещо!“ И те се хващаха за ръце и всеки си пожелаваше нещо наум.

Забележително е как нещата, които си преживял като дете, продължават да ти въздействат години по-късно, мислеше си Робърт. И днес, вече мъж в края на трийсетте, в ясните летни нощи неволно се оглеждаше за падащи звезди. В Манхатън трудно можеха да се видят такива заради светлините на града и смога, които закриваха небето.

Робърт отпи от плътната бяла чаша, която едно изящно момиче с конска опашка му донесе на кръглата масичка с дружелюбна усмивка, и чаша с чешмяна вода и машинално отвърна на усмивката.

„Не всички французойки са кози“, поправи се той, докато се облягаше на стола и излагаше лицето си на слънце.

Робърт погледна книжката и си спомни как една вечер като малък попита дали историята за синия тигър я има и на книжка. Но тогава майка му поклати глава и каза, че историята е само за тях двамата и че един ден ще му я подари. Години по-късно го направи.

Робърт преглътна при спомена за дебелия кафяв плик, който му даде нотариусът след смъртта ѝ и в който сред разните документи и стари снимки той намери ръкописа със синята подвързия.

На корицата пишеше „Синият тигър“. А отдолу „На Р.“. Майка му бе прикрепила за ръкописа бележка, на която с типичния си заоблен почерк с прекомерно големи горни и долни заврънкулки бе написала:

На моя скъп Робърт като спомен за многобройните вечери, които сме прекарвали с нашия приятел, тигъра. Те са безкрайно скъпи за мен.

Когато намери тази история в плика, вече не беше малко момче, но при вида на ръкописа, който беше като последен поздрав от майка му, очите му се напълниха със сълзи.

Междувременно бе станал твърде голям за приказки за „лека нощ“. Тя беше записала всичко заради него, всяка подробност. Робърт прелисти покъртен страниците, написани постарому на пишеща машина, и чак след време ги прочете пак. Беше хубаво и в същото време тъжно, както е хубаво и тъжно, когато се връщаш на мястото, на което са те обичали, за да осъзнаеш, че нищо вече не е такова, каквото е било.

Сети се за забележката, която бе направила майка му в последните мигове от живота си. „Отивам на място, което е толкова далеч, че не можеш да дойдеш там със самолет“, беше казала тя. Но едва с ръкописа ѝ в ръка той си даде сметка, че думите ѝ са свързани с едно място от историята.

И ето че преди няколко часа Робърт стоеше пред витрината на една книжарница, в един непознат град, на един непознат континент, и гледаше книжката. Тази книжка, която нямаше как някой да я е дал, защото само двама души знаеха за историята и защото единственият

ръкопис се намираше на почти шест хиляди километра отгук в един кафяв плик.

Беше онемял.

Объркан, най-напред подмина, но после се върна, за да види по-добре.

Когато му показаха автора на книжката — възрастен господин с брада и посивяла, сресана назад коса, изобразен на голям афиш за литературно четене в книжарницата, — си помисли, че може да става въпрос за друга история, случайно носеща същото заглавие. Но после започна да чете и след няколко изречения разбра, че това е същата история, която му бе оставила майка му.

Почувства се ограбен, да, ограбен беше точната дума! Като човек, който се прибира вкъщи и установява, че някой е влизал с взлом. Безсилен и гневен едновременно.

Някой бе похитил скъпоценния му спомен и го бе изнесъл на пазара, за да извлече полза от него. Робърт недоумяваше как е могло да се случи, но щеше да разбере. Щеше да защити правата си. Не трябва да си много вещ по въпроса за авторските права, за да знаеш, че работата вони отвсякъде.

Той взе отново книжката и я разлисти. Шарените картинки на тази млада жена с плитката, която така ужасно го бе наругала, много му харесаха, но това не правеше нещата по-добри. Както и да се бе добрал този уж толкова уважаван френски автор до историята за синия тигър, факт бе, че най-безсрамно я е изкопирал. За съжаление, такава беше днес реалността. Хората просто нямаха уважение към интелектуалната собственост. В университета ги учеха поне да цитират източниците. Другото е копиране и преписване и като че ли за мнозина това беше напълно в реда на нещата. Това тук обаче беше вече прекалено. „Човек не трябва да се примирява с всичко“, обичаше да казва баща му. И имаше право.

За първи път в живота си Робърт Шърман се радваше, че е от семейство на юристи. Най-малкото разбираше от тези неща. Той поседя така на слънце и усети, че го наляга умора. След известно време така отмаля, че едва не заспа на стола. Полетът и всички емоции през деня си казваха своето.

Изпи си кафето със сметана, което вече беше изстинало, извади няколко монети от джоба на панталона си, сложи ги на масата и реши

да се върне в хотела. По пътя все някъде щеше да се отбие за вечеря.

Беше пет и половина, когато тръгна, тоест твърде рано за вечеря в Париж, но от всички тези ядове огладня. Това, от което се нуждаеше, беше една хубава пържола и чаша вино. Щеше да си легне рано и да изпрати на Рейчъл съобщение, че е пристигнал благополучно. А утре щеше да проучи този Марше под лупа. Както се очертаваше, от госпожица Лоран не можеше да се очаква кой знае каква помощ.

Минаваше по „Сен Беноа“, малка улица, извеждаща на улица „Жакоб“, на която се намираше и неговият хотел, когато забеляза неколцина души да си бърбят в добро настроение пред един ресторант, от който се носеше апетитната миризма на препържено месо. Без да размишлява много, той се спря.

„Рьоле дьо лантръокот“ беше класически ресторант за скара с картофки. Ако трябва да сме точни, там имаше само скара с картофки, но те бяха превъзходни. В началото Робърт погледна малко скептично на лимоновия сок, но после установи, че никак не е лош. Пържените картофки бяха златистокафяви и хрупкави, а месото — ароматно и крехко. За първата част на вечерта можеше да се каже, че е съвсем прилична, ако се абстрахираме от момента, в който твърде усърдният сервитьор му отмъкна чинията изпод носа веднага щом Робърт даде знак, че не желае десерт. Беше изпил две чаши червено вино, което напоително и плавно се плъзгаше по езика му, хапна си добре и нямаше търпение да си легне. Но тогава започна втората част на вечерта. С една сметка, напълно приемлива, но и невъзможна за плащане. Поне за човек, чието портмоне е изчезнало.

С нарастваща тревога Робърт потупа всички джобове на якето и панталона си, докато сервитьорът стоеше до масата с някаква смесица от надменност и нетърпение, а следващите гости вече го чакаха да освободи мястото си.

— Не може да бъде! — Робърт побесняваше при мисълта, че е сложил в портмонето не само парите, но и всичките си карти. След ядовете със стаята сутринта, последвани от ядовете с асансьора — още от сутринта?! — той напълно бе забравил да остави в сейфа на стаята част от ценностите си и парите, както си му е редът. Къде беше проклетото портмоне?!

Обикновено го слагаше във вътрешния джоб на якето си, но сега го нямаше там! Съвсем се разсъни. Явно му беше ден за вдигане на адреналина, това беше ясно. Опитва се да обясни на ядосания сервитьор, че не е просяк, който иска да се наяде на аванта, а американски турист, който е имал много неприятности през своя първи ден в Париж.

— Портмонето ми го няма! — обясни той с паникьосан поглед.

Сервитьорът не се трогваше особено.

— Виждам, господине! — отвърна, сви рамене и сякаш само чакаше господинът най-после да направи магия и да извади портмонето от шапката си.

Едва успя да изрови една банкнота от десет евро и няколко монети, които беше пхнал небрежно в джобовете си. Събраха се деветнайсет евро и петдесет цента.

— Това е всичко! — увери го той. — Нямам повече.

Сервитьорът дори не трепна. Робърт за малко да предложи часовника си — стария „TAG Heuer“ на баща си — когато се сети къде може да е изгубил портмонето.

Скочи, грабна якето си, което висеше на стола, и извика на смаяния сервитьор:

— Чакайте тук! Ей сега се връщам!

Когато пристигна задъхан пред малката книжарница на улица „Драгон“, беше седем и петнайсет. Тежката метална решетка на витрината и входната врата бе спусната, но в книжарничката още светеше.

Робърт видя една стройна фигура в лятна рокля на цветя с дълга плитка да се навежда над касата и облекчено отпусна чело на решетката. Слава богу, тя беше още тук! Заблъска вратата като луд.

— Госпожице Лоран! Госпожице Лоран! Отворете! Забравил съм нещо!

Розали вдигна поглед, сепна се и се приближи до входната врата. Робърт почувства нещо подобно на щастие, когато тя се понесе към него и се ококори насреща му през стъклото.

Щом го позна, присви очи като котка и поклати енергично глава.

— Ей, госпожице, трябва да ми отворите, важно е!

Тя повдигна вежди. После с победоносна усмивка завъртя табелата, която висеше от вътрешната страна на вратата.

На нея пишеше „Затворено“. Затворено. Розали вдигна рамене като на пантомима и посочи табелата.

Покачване на адреналина!

— Майната му, че е затворено, сам виждам, не съм малоумен! — извика той и раздруса решетката. Тая тъпа гъска ще вземе наистина да го остави със студена усмивка пред вратата. Видя я как най-спокойно се върна към щанда с касата. — Ехо! Отворете! Портмонето ми е в магазина, по дяволите! Искам си веднага портмонето, чувате ли?!

Беше повече от ясно, че Розали Лоран няма никакво намерение да го чуе. Тя отново се обърна и със зловна усмивка показва на Робърт Шърман среден пръст. После угаси светлината и изчезна нагоре по малката вита стълба.

Тази нощ Робърт Шърман спа мъртвешки сън. Без да е постигнал своето, той се върна в „При кестена“ и с тежки стъпки се заизкачва до стаичката си на четвъртия етаж (асансьорът все още бе повреден, затова на следващия ден бе предвидена безплатна закуска); после имаше сили само колкото да напише есемес на Рейчъл.

Здрасти, Рейчъл, пристигнах благополучно. Париж е пълен с изненади, загадки и арогантни хора. Загубих си портмонето и се запознах с една истинска френска коза. Утре ще ти пиша по-подробно. Гроги съм, твой Робърт.

В стаята беше задушно. Робърт отвори прозореца и угаси светлината. В мрака се виждаше зидът, който се издигаше в своята бледа сивота на две ръце разстояние от неговия прозорец, подобно на огромен киноекран.

Същата вечер Розали седя още дълго с опънати крака и чаша червено вино под прозореца на покрива и мислеше за странния ден. Нощта беше спокойна, а бледата луна се криеше зад един изящен тъмносив облак.

Рене вече си беше легнал.

— Не се тревожи, този застрелян американец ще се успокои. Та той говори пълни глупости. Ако пък толкова се притесняваш, обади се на Марше и го попитай. — Той разроши косата й. — Хайде, лягай си, скъпа.

Розали кимна, плъзна се надолу по стената и обори глава. Беше идеалният момент за една цигара, но под благотворното влияние на Рене беше спряла да пуши. Или поне се опитваше, което означаваше, че рядко се намираха цигари в дома й.

Розали въздъхна и се загледа в нощното небе. Учудващо бе какъв обрат взе денят, един ден, който бе започнал така добре. Приповдигнатото й настроение от сутринта отстъпи място на пълен безпорядък.

Този ужасен американец дойде отново малко след седем и се развика пред магазина й. Тя не разбра и дума от крясъците му, но се досети, че иска да влезе. И очевидно не за да се извини. Може да носеше писмено оплакване.

Розали се изкиска доволно при спомена за глуповатата физиономия на Робърт Шърман, когато разбра, че няма намерение пак да отваря специално заради него.

След като Шърман продължи да разтърсва решетката и накрая си тръгна с груби ругатни, които, за щастие, стигаха само приглушено до малкия й апартамент, й стана ясно, че този човек е холерик и очевидно не умее да се владее. Това обаче не беше неин проблем.

— Жалко, че не съм бил там — рече Рене, когато на вечеря Розали му разказа за досадния американец, онзи психопат, който я тормозеше вече за втори път този ден, след като преди това я бе

обвинил в плагиатство и накрая от ярост бе съборил стативът с картичките. — Щях да му покажа на този тип звезди посред бял ден. И то с най-голямо удоволствие.

„Да, жалко... помисли си Розали и отпи от виното. Един двубой между якия, спортен Рене и дългия, кокалест Шърман, който определено не приличаше на играч от легендарния нюйоркски «Ред Сокс»^[1], щеше бързо да възстанови мира. Този тип или не беше с всичкия си, или...“ Това „или“ я изпълваше с някакво неприятно чувство. Колкото и да изглеждаше невероятно всичко, все пак гневът на непознатия може да беше предизвикан и от дълбоко възмущение, от яростта на накърнената справедливост, така да се каже. В интерес на истината, на пръв поглед той изобщо не изглеждаше луд. По-скоро беше смаян.

Каквото и да беше, обвинението изглеждаше чудовищно. Тонът също.

Колкото и да се мъчеше, Розали не можеше да си представи, че Макс Марше ще открадне някоя история. Много добре си спомняше вечерта в „Жул Верн“, когато ѝ връчи екземпляр от „Синият тигър“, и колко горда и развълнувана се почувства при вида на „На Р.“. За неговото смущение, когато тя му благодари за посвещението.

Поклати глава. Никой не е способен чак на такава преструвка. Не каза ли и Шърман, че знае тази история от години, *откакто бях на пет, ако трябва да сме точни?* Тя му даваше малко под четирийсет. Но Макс Марше ѝ беше изпратил съвсем съвременна компютърна разпечатка, което само потвърждаваше, че няма как някой да познава историята от петгодишен. А и какво изобщо означаваше това, че била неговата история? Да не би този арогантен адвокат да я е написал, когато е бил на пет години? Нямахме никаква логика.

Тя се наведе и обгърна коленете си с ръце. Освен ако... Освен ако не съществува източник, до който и двамата са имали достъп. Възможно е да има някоя стара приказка, в която да се разказва за син тигър. Розали кимна замислено и отново сбърчи чело. Но дори при това положение нямаше как тази история да е идентична с другата, както твърдеше този нюйоркски скандалджия.

Розали усети, че започва да се оплита. А може и да нямаше нужда от такава главоблъсканица. Рене беше прав. Още утре щеше да се обади на Макс Марше да му каже всичко. Но трябваше да се

подходи много деликатно по този въпрос — никак не ѝ се искаше да ядосва стареца.

Всъщност не беше изключено откаченият да цъфне отново тук. Човек никога не знае. Тя си допи виното и се прибра отново през прозореца.

Когато затвори очи, в синия ѝ дневник бе записано следното:

Най-лошото днес:

Броят на непознатите мъже, които идват в магазина ми и събарят стативите с картичките, застрашително се увеличава. Днес дойде един ужасен американец, който ме наруга и ме обвини, че съм откраднала историята за синия тигър.

Най-хубавото днес:

Господин Монсиняк се обади и ме попита дали искам да илюстрирам за издателството една книжка с приказки. Доста солидно предложение! Приех.

---

[1] Професионален американски бейзболен отбор. — Б.пр. ↑

Цяла сутрин Мари-Елен сновеше из къщата и вдигаше шум. Повишената ѝ енергичност се дължеше на нерви, опънати поради предстоящото отпътуване за две седмици. С мъжа ѝ щяха да ходят в План д'Оргон, родното ѝ село, намиращо се недалеч от Бо, където живееше останалата част от семейството ѝ. Сега те отиваха там най-вече заради най-голямата си дъщеря, която тъкмо бе родила.

— Представете си, ще ставам баба, господин Марше!

Макс вече не помнеше колко пъти чу това изречение през последните месеци, гарнирано с последните новини за състоянието на майката и детето. Преди три дни дъщерята беше родила една малка Клер („Тя тежи едва 3500 грама, господине, а вече може да се усмихва“), а Мари-Елен Боне не беше на себе си от възторг и го уведоми, че през уикенда ще отиде в План д'Оргон и за съжаление, ще трябва да го остави сам за четиринайсет дни.

— Но вие ще се оправите, нали, господин Марше? — добави загрижено тя и избърса ръцете в престилката си. През годините госпожа Боне бе развила у себе си заблудата, че той няма да оцелее, ако три пъти в седмицата не му напазарува, изчисти и сготви.

— Разбира се, че ще се оправя, Мари-Елен, да не съм някой разглезен дъртак?

— Не сте, но все пак сте мъж, господин Марше, а не е редно мъжете да остават сами у дома, това е всеизвестно. Не се хранят правилно, трупат вестниците на купчини, мивката се пълни с неизмити съдове и настава истински хаос.

— Както винаги, преувеличавате, Мари-Елен — каза Макс и отново се съсредоточи върху вестника си. — Уверявам ви, че и след две седмици къщата ще си бъде на мястото.

Въпреки всичко икономката не се стърпя да дойде в петък преди заминаването си, за да надникне още веднъж във всички стаи, да прибере прането и да замрази няколко ястия, които той да трябваше само да размрази и да стопли. На кухненския бюфет имаше поне

петнайсет кутии, напълнени от нея, за да не умре Макс Марше през двете седмици от глад.

Макс кимна примирено. Нямаше никакъв смисъл да спори с икономката и да ѝ обяснява, че може и сам да си изпържи яйца на очи в тигана или да отскочи до селото да хапне нещо в „Бар дьо Марше“. Така дори беше по-практично, защото тъкмо щеше да се отбие до аптеката, намираща се точно до бара, за да си вземе нова тубичка гел за болезки.

Сутринта той се събуди рано и усети леко неприятно бодване в рамото. Сигурно беше спал накриво. Да, така беше. Всяка сутрин се събуждаше все по-рано и се чувстваше все по-зле.

Макс Марше се изтегна приятно във ваната и се заслуша във вилнеенето на Мари-Елен, което сега усърдно чистеше килима с прахосмукачка. Само в банята той беше на сигурно място.

След няколко минути госпожа Боне занарежда на висок глас пред вратата на банята.

— Още колко ще се мотаеете, господин Марше? — извика накрая тя.

Макс въздъхна и се изправи от блестящата зелена вода, в която всяка сутрин хвърляше по две шепи от любимите си соли „Арамис“, и се облече.

После тя го изгони от кухнята, след това — и от библиотеката. Навред се чуваше тупурдия, ломотене, плюсване на парцал върху паркета, в кухнята нещо издрънча на пода. Цялата къща миришеше на почистващ препарат с аромат на портокал, който се смесваше с аромата на току-що изпечен сладкиш. Мари-Елен сякаш владееше изкуството на билокацията — където и да отидеше той, тя се появяваше минути по-късно на същото място, въоръжена с прахосмукачка, кофа и парцал.

И когато започна да чисти прозорците в кабинета му, Макс избяга в градината и седна на сянка с една книга, която си беше взел преди няколко дни от най-горния рафт на библиотеката с помощта на старата стълба. Слънцето грееше, вече беше станало приятно топло и той се задълбочи в „Мисли“-те на Блез Паскал, чиито фрази и мисли за живота обичаше да препрочита. Именно Блез Паскал бе казал, че всички нещастия на човека се дължат на неспособността му да се усамоти в своята стая.

Мъдро прозрение, толкова по-вярно, ако се *пречи* на човека да се усамоти в своята стая, мислеше си Макс, когато виенето на прахосмукачката внезапно спря. Миг по-късно икономката излезе на терасата и се огледа търсещо в градината.

— Господин Марше? — извика тя и той неволно вдигна глава, за да види, че държи нещо в ръка. — Търсят ви по телефона!

Беше Розали Лоран и гласът ѝ му се стори малко особен. Звучеше като на човек, който се опитва да звучи възможно най-нормално.

— Добро утро, Макс! Как сте? Надявам се да не преча.

— Ни най-малко — каза той. — Моята икономка от седем часа вилнее из къщата. Тук никъде няма спокойствие и аз се бях покрил в градината. — Той чу как Розали се засмя. — А вие как сте, госпожице? Наред ли е всичко?

— О, да, всичко е наред! — Тя се поколеба и продължи: — Монсиняк се обади вчера. Исква да направя илюстрациите на голяма книжка с приказки.

— Охо, поздравления! Това е чудесно! — Сигурно се канеше да го пита нещо, помисли си той.

— Всичко това дължа на вас. И на синия тигър, естествено.

— Е, без излишна скромност, госпожице Розали. Просто картинките ви бяха хубави. — Той остави Паскал настрана и се облегна удобно на плетения си стол, докато Розали разказваше за новия си книжен проект и така го разсейваше от мислите му.

Винаги когато Розали Лоран говореше с него и му споделяше по своя жизнерадостен начин подробностите от всекидневието си, питаше го нещо или искаше съвет, у него се пробуждаше желанието за живот. От общия им проект по книгата те редовно се виждаха — или тя идваше във Везине, или той хващаше влака за Париж — излизаха на кафе или се разхождаха с кученцето.

След смъртта на Маргьорит животът му бе станал самотен и дълго време той дори не забелязваше това. А и когато го откри, не се смути особено. Беше се изолирал с книгите и мислите си зад една стена, която не се различаваше много от каменния зид около градината му. Но откакто се сприятели с тази млада жена, усети нещо ново,

нещо, което постепенно бе прогонило миналото от мястото, където се беше настанило. Нещо се бе пропукало у стареца и през тази пукнатина проникна светлината. Също като в онази прекрасна стара песен на Ленард Коен.

There is a crack in everything, that's how the light gets in.^[1]

Розали нахлу в живота му като светлина и за своя огромна изненада Макс Марше установи, че отново започва да гледа напред и да крои планове.

От къщата грохотът на прахосмукачката долиташе и бавно се отдалечаваше, а Макс зарея поглед над розите, които все още цъфтяха.

— Много хубаво ми става сутрин, когато видя книжката на витрината — казваше сега Розали, която някак отново бе насочила разговора към синия тигър. — А на вас как ви хрумна тази история? — Тя бързо се поправи. — Искам да кажа, човек как се сеца за такива неща?

Макс се окопоти от разсеяността си и помисли малко.

— Е, както обикновено му хрумват на човек такива истории. Виждаш или чуваш нещо, улавяш някоя мисъл, увиснала във въздуха, разхождаш се в Булонския лес и изведнъж започваш да плетеш историята си. Винаги има един момент, в който кълбото на историята се размотава и започва да се търкаля. — Той се замисли. — Може да е фраза или разговор... — Млъкна.

— Но кое размота вашата история?

— Ами... — Той помисли за малко дали да не признае истината, но се отказа. — Може да се каже, че това беше добрият Монсиняк — измъкна се от отговор Макс. — Без неговото настояване тази книжка нямаше да се получи.

Розали се засмя малко смутено или на него така му се стори.

— Не, не, нямах това предвид. Въпросът ми беше... дали няма някоя приказка, която да лежи в основата на историята за синия тигър.

Макс леко се озадачи.

— Не и доколкото аз съм запознат — отвърна той. — А и да има, на мен не ми е известна.

— Аха.

Настъпи малка пауза.

Макс усети как се надига у него безпокойство. Каква беше истинската причина за това странно обаждане? Той се покашля.

— Говорете направо, Розали, къде ви стяга обувката? — сложи край на мълчанието. — Нали не ми задавате този въпрос без причина?

И тя започна да говори направо, като внимателно и малко притеснено му разказа за неприятната случка с непознатия, който се бе появил в магазина ѝ и твърдеше, че историята за синия тигър е открадната.

— Що за възмутително твърдение! — извика Макс Марше. — Нали не вярвате на този откачен? — Той се засмя и заклати невярващо глава, толкова абсурдно му се стори всичко. — Вижте, скъпа моя Розали, моля ви да забравите това недоразумение. Мога да ви уверя, че аз съм създателят на историята — спокойно му го кажете на господина от Ню Йорк, ако пак дойде. Аз съм я измислил, и то дума по дума!

Той чу как Розали въздъхна с облекчение.

— Никога не съм се съмнявала, Макс. Просто този мъж твърдеше, че може да докаже, че тази история е негова. Беше бесен и дори заплаши, че ще повдигне обвинение срещу нас.

Макс ядно изпръхтя.

— Безобразие!

— Казва се Робърт Шърман. Познавате ли го?

— Не познавам никакъв Шърман — отвърна грубо Макс Марше. — И нямам никакво желание да се запознавам с човек, който очевидно не е с всичкия си.

С това темата за него приключи.

Поне така си мислеше той.

---

[1] Светлината прониква там, където има пукнатина. (англ.ез.).
— Б.пр. ↑

13

Слънцето падаше на коси ивици в стаята, а летният повей на вятъра раздвижваше леките пердета на прозореца. Робърт Шърман примигна и се заслуша в тихото потракване на съдове, което се долавяше нейде отдалече и с нищо не нарушаваше обгръщащото го приятно спокойствие. Тази тиха утрин го връщаше в мързеливите недели от детството му в Маунт Киско.

Той се протегна и пак се замисли за съня си, който бързо избледняваше. Беше хубав сън, накара го да се събуди с някакво приятно чувство. Присъни му се жена, с която си делиха оскъдното място на една пейка.

Опита се да си спомни по-точно, но картините се сменяха твърде бързо, за да може да ги улови. Нищо кой знае какво. Той се обърна настрана, придърпа нагоре завивката и подремна още малко. За няколко щастливи мига светът на Робърт Шърман отново беше подреден.

После пронизителното ръмжене на бормашина раздра тишината. Робърт седна в леглото, прозя се и отпи глътка вода. Погледна мобилния си телефон и видя, че има съобщение.

О, скъпи, всичко това звучи много вълнуващо. Надявам се да намериш време и за размисъл. Нали от самото начало ти казах, че идеята да заминеш за Париж е откачена. Да ти изпратя ли пари? Поздрави, Рейчъл

И тогава си спомни. Онази вещица от книжарницата, книгата, ресторанта с пържолите, портмонето му. Това съвсем го разсъни и приятното чувство изчезна. Погледна часовника. Десет и половина! Беше спал почти дванайсет часа.

Беше петък, портмонето му го нямаше, а проклетата книжарница отваряше чак в единайсет.

На излизане, след припряната закуска (състояща се от силно кафе и един набързо направен, но при все това много хрупкав кроасан), той се сблъска с двама работници, които, разтворили куфарчетата си с инструменти, стояха в тясното фоайе на хотела пред асансьора и разговаряха. После хукна нагоре по слънчевата улица „Бонапарт“, като си мислеше за есемеса на Рейчъл — тонът му беше доста нравоучителен. Може идеята да дойде в Париж да не беше най-добрата, но не може така категорично да се говори.

Малко след единайсет часа той натисна дръжката на вратата на „Луна Луна“ и влезе предпазливо в магазина. Този път нямаше камбанка, която да падне отгоре му, само кучето, което отново лежеше в кошницата, сънено изръмжа. Робърт предвидливо отстъпи встрани.

Все още нямаше клиенти. Розали Лоран, която бе застанала пред една етажерка на стената и подреждаше нещо, се обърна.

— О, не. Пак ли *vie*! — каза тя и завъртя очи.

— Да, пак аз — отвърна заядливо Робърт. — За съжаление, снощи не ме пуснахте да вляза. — При спомена за това как миналата вечер го бе накарала да стои пред затворената врата и да става за смях, като крещи наред улицата, почувства как го обзема студена ярост. — Мисля, че трябва да изясним още нещо с вас — добави той.

— Така ли? — Розали се усмихна провокативно. — Какво ви води днес при мен, господин Шърман? Вече отправихте обвинението си — да не би да искате отново да бутнете стативът с картичките? — Тя вдигна тъмните си, красиво извити вежди.

Робърт въздъхна дълбоко. Нямаше никакъв смисъл да се препира с тази малка книжарска коза. Трябваше да се държи на положение. Та той беше професор по литература и знаеше какво е казал Шекспир. *First things first.*^[1]

— Нищо подобно — каза той колкото се може по-спокойно. — Само искам да си получа обратно портмонето.

Розали наклони глава.

— Аха. Интересно. И какво общо имам аз с това?

Тя иска да го направи трудно, очевидно е.

— Ами — Робърт погледна покрай нея към щанда, на който се намираше касата и където бяха нахвърляни няколко брошури —

предполагам, че го съм забравил тук.

— Затова ли миналата вечер щяхте да разбийете прозореца ми? — усмихна се самодоволно книжарката.

— Това учудва ли ви? Искам да кажа, вие затворихте вратата под носа ми и ми показахте среден пръст. Ако това е някакъв елегантен начин, по който французите...

— Вече беше затворено, господине. — Розали пристъпи към него и го загледа изпитателно с тъмните си очи. — Знаете ли какъв ви е проблемът? Очевидно много ви е трудно да приемете „не“ за отговор.

— Не, нямам такъв проблем — каза уверено той. — Е... поне в повечето случаи. Но вчера случаят беше спешен. Мога да ви уверя, че никак не е приятно да установиш в ресторанта, че си си загубил парите и кредитните карти.

— О, и за това ли съм виновна аз?

Отново повдигнати вежди. Наистина го умееше.

— Е, все пак не е чудно, че съм си забравил портмонето в цялата тупурдия.

— Тупурдия. Вие го казахте. Трябваше ми цял час да оправя последствията от опустошението, което оставихте след себе си. — Розали го погледна с упрек. — Дори не ви хрумна да ми помогнете да оправя поразите.

— Какво съм виновен аз, че държите зверче в магазина си, което се нахвърля срещу клиентите ви?

— Това е смехотворно, чуйте се само. За моя малък, сладък Уилям Морис ли говорите? — Розали дрезгаво се изсмя.

Уилям Морис чу името си, надигна глава с леко скимтене и весело размаха опашка.

— Сам виждате. Толкова дружелюбно, мило кученце. Струва ми се, че страдате от мания за преследване, господин... как ви беше името... Шърман от... Ню Йорк. И то не само по отношение на кучетата.

Тя скръсти голите си дълги ръце над бледосинята си копринена блуза на бели точки и го погледна многозначително.

Робърт Шърман се удари по челото. Защо се върна тук? Логично. Заради портмонето. Не биваше да се оставя да го баламосват. Тази жена можеше да спори до безкрайност. Сега най-важно бе да си вземе портмонето.

— Върнете ми портмонето и веднага си тръгвам — каза малко наежено той.

— Това е най-голямото ми желание — отвърна подигравателно Розали. — Но за съжаление, портмонето ви не е тук.

Той я погледна недоверчиво. За миг му хрумна, че това упорито същество с големи тъмни очи като нищо може да му е свило портфейла — ей така, от проклетия и желание да му създаде проблеми.

Сякаш отгатнала мисълта му, тя поклати глава.

— И не, не го казвам само за да ви ядосам, макар, да си призная, идеята е доста изкушаваща.

— От вас може да се очаква всичко — отвърна навъсено Робърт. Може пък да го лъжеше. Той беше напълно сигурен, че си е изгубил парите в книжарницата.

— Господине! — Розали разпери ръце. — Престанете най-накрая с вашите подмятания. Вчера за последно разтребих целия магазин, след като вие съборихте стативът с картичките и офейкахте оттук... Но не съм намирала портфейл. Възможно е да сте го загубили другаде. Или да са ви го откраднали.

— Не, не, това не е възможно... трябва да е тук — натърти Робърт. — За последно го извадих от джоба на якето си вчера в този магазин... когато... платих тази книга.

— А, да... историята за тигъра. Която също ви е била открадната. Наистина не ви върви, господине. Може Париж просто да не е вашият град. Навярно трябва колкото се може по-бързо да се върнете в Ню Йорк. — Тя отстъпи няколко крачки назад и отиде зад касата. — Но... моля. Потърсете сам. — И Розали насочи цялото си внимание върху един кариран блок, в който започна да пише нещо с оскърбена физиономия.

Робърт се огледа и се опита да си спомни по кой път беше тръгнал след шеметното си излизане. Дали не бе оставил кафявия си кожен портфейл върху папките на щанда с касата? Дали не беше паднал от ръката му, а той покрай другите емоции да не е забелязал?

Робърт претърси всеки ъгъл на малкия магазин, погледна под голямата дървена маса в средата, прегледа около входа и дори надникна в кошчето за боклук. Но портфейла го нямаше никъде.

През това време Розали Лоран го наблюдаваше отегчено и увиваше дългата си коса на кок, който закрепил на тила само с една

фиба.

— Е? — попита тя и се прозя.

— Няма го — отвърна Робърт и сви рамене.

— Мога да ви върна трийсетте евро ресто от вчера — каза Розали и той може би щеше да приеме предложението, ако не бе добавила веднага: — Не са кой знае колко, но ще стигнат за кола и няколко големи бургера.

— Оценявам щедрото предложение, но не — изръмжа Робърт. — По-добре да умра от глад, отколкото да взема пари от вас.

— Хм. Както искате. Тогава се боя, че не мога да ви помогна, господин Шърман.

— О, ако поне за малко си затворите устата, вече ще сте ми помогнали — отвърна той. — Опитвам се да се съсредоточа.

— Колко галантно — продължи невъзмутимо Розали. — С удоволствие ще ви направя тази услуга, господине. За мен ще е по-добре да се занимавам с нещо по-полезно от това, да разговарям с вас. — Тя се усмихна победоносно. — Но портфейла си няма да намерите тук, за съжаление.

Робърт трескаво размишляваше. Както се очертаваха нещата, май трябваше да приеме предложението на Рейчъл. Вече нямаше и цент в джобовете си. И то не само в преносен смисъл. Спешно трябваше да измисли нещо. Да каже на Рейчъл веднага да блокира картите му и да отиде в консулството да му извади нов паспорт. Беше попаднал в най-големия кошмар на всеки турист. Макар да не беше точно ограбване.

— Странно... съвсем сигурен бях... — мърмореше Робърт повече на себе си и хапеше замислено кокалчетата на пръстите си. Надявайки се безумно на някакво чудо, той спря пред витрината и се втренчи в черно-белия каменен под.

И чудото се случи.

Навън някакъв спортен велосипед направи широка дъга и спря. Висок спортен тип с къси панталони и тениска свали каската от главата си и отвори вратата на магазина.

Досега Робърт Шърман беше преживял само поредица от злополуки. Но тук, в една парижка книжарница, в която се бе озовал не

съвсем случайно и определено не доброволно, за първи път му се случиха поредица щастливи обстоятелства.

Щастливо бе например обстоятелството, че клиентката на някой си Рене Жобер, в качеството му на неин фитнес инструктор, получила мигрена и отменила часа си за този петък, поради което младият мъж паркира велосипеда си пред „Луна Луна“ точно когато Робърт беше там, за да изучава фигурите по каменния под. Щастливо беше обстоятелството, че колоездачът поздрави приятелката си с едно сърдечно „Alors, ça boume? Отмениха ми един час. И аз реших да намина! Имам страхотни новини!“. А още по-щастливо беше обстоятелството, че — докато Розали излизаше иззад касата да посрещне Рене — кученцето се почувства длъжно да изпълзи от кошницата си, размахвайки опашка, и да скочи към мускулестите крака на мъжа със зелените шорти.

Докато Рене се навеждаше да погали Уилям Морис по козината, Робърт и Розали почти едновременно погледнаха към празната кошница на кучето, която, не беше никак трудно да се забележи, не бе съвсем, празна.

Те се спогледаха смаяно и против волята си се усмихнаха един на друг — единият с чувство на безкрайно облекчение, другата — с леко виновно изражение, и без да искат, казаха едновременно:

— Мисля, че трябва да ви се извиня.

---

[1] За всяко нещо си има време. (англ.ез.). — Б.пр. ↑

Още същата вечер, за своя собствена изненада, Розали Лоран се разхождаше приятелски с Робърт Шърман из Тюйлери. След като се намери портмонето, което по необясним начин се беше озовало в кучешката кошница, тя смутено се извини. Но и американецът направи същото. После настъпи неловко мълчание.

Рене объркано местеше поглед от единия към другия. После по елегантен начин направи връзката между портмонето и непознатия с американски акцент.

— Не! — извика той. — Не може да бъде! Това ли е психопатът?
Розали поаленя.

— Ааа... да... в известен смисъл — запелтечи тя. — Това е Робърт Шърман. — Розали хвърли бърз поглед към американеца, който, изглежда, се наслаждаваше на смуцението ѝ. — Ние... току-що изяснихме нещо. Може ли да ви представя? Робърт Шърман — Рене Жобер.

— Приятно ми е — каза тактично Шърман.

Рене се изправи в целия си ръст.

— На мен обаче никак не ми е приятно, задник такъв! — изригна той. Пристъпи заплашително към изненадания Шърман, който явно не знаеше как е на френски „задник“, и го погледна право в очите. — Чуй ме добре, защото ще го кажа само веднъж: ако още веднъж оскърбиш приятелката ми, кокалите ще ти потроша.

Шърман схвана удивително бързо. На устните му заигра тънка усмивка.

— О, *това* ли е вашият приятел? — попита той Розали, на която ѝ идеше направо да потъне в земята от срам. — Какво работи? Бодигард в дискотека ли?

Рене замахна, а Робърт ловко се сниши зад един статив с картички. Ударът попадна в празното и разгневеният Рене се завъртя около себе си и извика на хилещия се Шърман:

— Ела тук, жалък плъх!

— Рене... престани! — намеси се Розали, преди в магазина да се е стигнало до бой, при който на пода щяха да паднат повече неща от няколко картички.

Нужно ѝ бе известно усилие да убеди разярения си приятел, че вече не се нуждае от защита и че господин Шърман се е върнал само за да си вземе портмонето, което е забравил в магазина и което — действително и извън всякакво съмнение — сега е в кошницата на кучето.

— Представяш ли си, Уилям Морис през цялото време е лежал върху него и затова не сме го намерили — каза тя и се засмя, за да разведри обстановката.

Рене сбърчи чело и погледна с недоверие американеца.

— И сега какво? Заради портмонето ли е всичко? Мислех, че е заради книгата ти. Нали ми каза, че този ненормалник открито те е обиждал и заплашвал. Вилнял е в книжарницата ти, а вечерта е буйствал на улицата, та чак си щяла да викаш полиция — нали така ми каза.

Шърман повдигна многозначително вежди. Розали се размърда неспокойно под обърканите погледи на двамата мъже. Може би в гнева си малко бе преувеличила пред Рене.

— Е, да... ами... заплашвал може би е малко силно казано — рече накрая тя. — Но вчера не създадохте впечатлението, че идвате с мир, господин Шърман.

— Възможно е да съм казал нещо, без да искам — съгласи се Робърт. — Вчера просто не ми беше ден — неудачите се сипеха една след друга. Но що се отнася до авторството на книгата, съм сто процента сигурен, и ако знаехте цялата история, щяхте да разберете защо.

Розали се покашля.

— Нямам търпение да науча. — Тя се сети за разговора по телефона с Макс Марше. — И аз имам какво да кажа по случая. Трябва пак да поговорим на спокойствие. Но може би не точно тук в магазина, където всеки момент може да дойде клиент.

Накрая се уговориха да се видят по-късно вечерта в кафене „Марли“.

— Сега, след като вече съм с портмоне — добави Шърман, когото облекчението от неочакваното намиране очевидно бе направило

щедър, — можем да продължим разговора си и на нещо по-сериозно, като вечеря например. Приятелят ви, естествено, също е добре дошъл и мога лично да ви уверя, че и косъм няма да падне от главата ви.

Около осем и половина те седяха под колоните на кафене „Марли“ и тъкмо поръчваха — без Рене обаче, който същата вечер имаше уговорка с приятел.

— Мен ако питаш, той изглежда доста нормален — беше казал Рене, след като Шърман си тръгна от магазина.

И Розали си помисли същото, докато дискретно наблюдаваше американеца как се диви на Лувъра и светещата Стъклена пирамида.

— Когато за последно бях в Париж, нея я нямаше тук — уточни той. — Но то измина и доста време оттогава. Бях още малък и всичко, което си спомням от Лувъра, е Мона Лиза със странната усмивка. Знаете ли, че погледът ѝ ви следва навсякъде? Навремето това ме впечатли много. — Той си отрязва парче от сандвича на заведението, а Розали се опита да си представи Робърт Шърман като малък.

— Откъде знаете толкова добре френски? — попита тя. — Винаги съм си мислела, че американците не учат чужди езици, защото са наясно, че така и така навсякъде по света се говори техният английски.

— Странно, аз пък съм чувал същото да се говори за французите — отвърна той, като иронията в гласа му не остана незабелязана. — Вие просто отказвате да говорите на език, различен от майчиния ви, така съм чувал. Ей така, от тесногърдие, не защото езикът ви е международен. — Робърт се ухили.

— Нали няма пак да се караме, господин Шърман? — Розали топна парче пилешко във винения сос. — Е, каква е причината? Или е тайна?

Той се засмя.

— Не, не, в живота ми няма тайни. Боя се, че е доста скучен. Майка ми много държеше да уча френски, защото произхождаше от френски род. Говореше с мен на френски още откакто бях дете. Признавам, че на мен не би ми и хрумнало подобно нещо. Навремето този език ми се струваше... ами... как да го кажем... някак си немъжествен... нещо такова — за един истински американец.

— Защо не казахте! — Розали стана. — Явно от доста време сте трупали предразсъдъци. Мога само да ви уверя, че нито френският език, нито френските мъже са немъжествени.

— Много се радвам за вас, госпожице Лоран. Допускам, че говорите от опит. — Очите му блеснаха.

— Засрамете се, господин Шърман. Личният ми живот изобщо не ви засяга. Между другото, за мен е удоволствие.

— Кое? Че френските мъже са толкова мъжествени ли?

— Не, че майка ви е успяла да ви се наложи. Явно е умна жена.

— Хм... — Той взе винената си чаша и известно време я гледа мълчаливо. — Умна... определено беше моята майка. — Той сведе поглед. — За съжаление, вече я няма. Почина преди няколко месеца.

— О! — смути се Розали. — Съжалявам.

— Няма нищо... — Робърт кимна няколко пъти и пресуши чашата си наведнъж. Виждаше се, че раните му още не бяха заздравели. — Сега... по-точно днес, дори се радвам, че е била така настоятелна. Не само защото така се облекчава престоят ми във вашия прекрасен град.

Когато спомена за направеното му предложение за гостуващ преподавател, Розали с мъка прикри изненадата си.

— Шекспировед? Ами за мен адвокатската професия ви подхожда идеално — обясни тя.

— Защо? Защото държа на правото си ли?

— Не, защото сте деспотичен — възрази тя и доволно задъвка пилето си.

— А вие сте бойна също като Шекспировата Кейт.

Розали преглътна хапката си. Шекспировата Кейт нищо не й говореше.

— Аха. И това хубаво ли е, или е лошо? — попита тя.

— Не сте ли чували за „Taming of the Shrew“? „Укротяване на опърничавата“? — добави на френски той и се усмихна.

— Естествено, че съм чувала — отвърна Розали. — Но не помня подробностите.

— Някой път ще ви дам да я прочетете и пак ще си говорим — каза той. — Обзалагам се, че Кейт много ще ви допадне.

Робърт се усмихна така, сякаш е казал кой знае каква шега, но после я погледна и стана сериозен.

— Вижте, госпожице Лоран, с вас трябва да обсъдим нещо. Кой ще започне пръв?

Розали остави приборите и попи устни със салфетката.

— Добре. Ще започна направо — добави тя. — Вашите странни обвинения не ми даваха мира и тази сутрин се обадох на Макс Марше...

— И? — Шърман се наведе напрегнато. Цветът на ризата му пасваше идеално на неговите очи. Това не убягна на Розали, но тя бързо прогони тези мисли и поклати глава.

— Оказа се това, което предполагах. Марше ме увери, че сам си е измислил историята. Дори ще ви го цитирам: „Дума по дума“. За сигурно го попитах дали случайно няма някоя приказка, някакъв източник, въз основа на който да е написал книжката си, но се оказа, че няма такова нещо. Много се ядоса, когато му казах, че е обвинен в плагиатство. А името Шърман абсолютно нищо не му говори. Това си е историята на Марше и аз му вярвам, независимо от това, което вие твърдите.

— Но, госпожице Лоран, това не е възможно.

— Какво?! Сериозно ли искате да ми кажете, че вие сте написали тази история? На пет години?

— Никога не съм твърдял, че аз съм авторът на историята — отвърна смаяно Шърман. — Само казах, че не е възможно да е на този Марше.

— Но защо сте толкова сигурен? — Розали опря лакти на бялата покривка, сплете ръце под брадичката си и го погледна въпросително. — Фактът, че сте шекспировед, не може да е аргумент.

— Добре. — Шърман бутна чинията си встрани. — Тогава ще ви разкажа своята версия за историята.

Робърт Шърман говори доста дълго. Нищо не пропусна. Нито факта, че като дете историята за синия тигър му е била любима, нито обстоятелството, че майка му му е казала, че историята я няма на книга. Когато разказваше за смъртта ѝ и за това, че в последните си часове е споменала момент от „Синият тигър“, за което той чак покъсно си дал сметка, очите на Розали станаха индиговосини. А когато с прекършен глас ѝ разказа как е открил ръкописа в завещанието на

майка си — с посвещението и този написан на ръка последен поздрав, — вече не можеше да се владее и очите ѝ се напълниха със сълзи.

Тя слушаше покъртена думите му. Каква тъжна история само. И колко много любов се криеше в нея. Едва когато Шърман спомена за посвещението, ѝ направи впечатление, че имената и на двама им започват с „Р“. Розали... Робърт. Забележително.

— Хм, а аз си мислех, че това „Р“ е за мен — каза тя смутено. — Но сега като ви слушам, ми се струва малко вероятно...

Шърман я погледна смаяно и продължи:

— Не, това е изключено. „Р“-то е за Робърт. Пък и майка ми беше прикрепила бележка към ръкописа, която изяснява всичко.

Розали го слушаше мълчаливо и се опитваше да овладее обърканите си мисли. Тя съвсем логично беше заключила, че това „На Р.“ в книгата се отнася за нея, а Макс Марше ни най-малко не възрази. Въпреки това вече не беше толкова сигурна.

Опита се да си спомни момента, в който беше благодарила на Марше за посвещението. Какво точно ѝ бе отвърнал тогава? Тя помисли малко и се сети.

„Просто не казвайте нищо.“

Естествено, Розали беше толкова развълнувана, че това изобщо не я впечатли, но на него май му стана неприятно, когато откри „Р“-то и си помисли, че е за нея. Видимото смущение на стареца я развълнува, защото си бе въобразила, че неговото старо сърце бие малко по-силно за нея и по тази причина може би се е почувствал засрамен, макар да нямаше причина за това. Любовта никога не може да бъде срамна. Сега обаче се питаше дали не е имало друга причина за странната реакция на писателя. Например тази, че е хванат в лъжа?

Розали замислено си играеше с чашата. Ако Шърман казваше истината — а тя вече не виждаше причина да се съмнява в него, — значи има стар ръкопис, оставен от майка му. С история, която мисис Шърман е измислила за малкия си син.

Горкият Шърман! Не е чудно, че е останал шокиран при вида на книжката във витрината. Бил е наранен и гневен, задето намира „своята“ история между кориците на някаква книга.

Когато Шърман свърши разказа си, „Марли“ вече почти се беше изпразнило. Тук-таме по масите имаше още хора, които тихо си приказваха. Розали помълча, оставяйки се на въздействието на последните думи на професора по литература. Думите му я засрамиха. Тя вярваше на човека, който седеше насреща ѝ и който сега имаше цялото ѝ съчувствие. Но Розали вярваше и на Макс Марше, чието възмущение бе съвсем непринудено. Толкова странно беше всичко.

Ами ако и двамата бяха прави? Ако имаше две истини?

— Е? Само не казвайте, че нямате думи. — Шърман я гледаше внимателно.

Розали се усмихна замислено и вдигна поглед.

— Напротив — рече тя. — Представете си: наистина нямам думи.

— При все това ще ми помогнете ли да открием истината? — Той неволно хвана ръката ѝ.

Розали кимна.

— Мисля, че ключът към всичко се намира в ръкописа. Може ли някак си да ви го изпратят тук?

Когато си тръгнаха от кафене „Марли“, вече се беше стъмнило. Пирамидата пред Лувъра блестеше в нощта като загадъчен космически кораб, който се е приземил в Париж.

Малко след дванайсет Розали се пъкна в леглото. Сгуши се до Рене, а той измърмори в просъница „лека нощ“ и пак заспа.

А в нейния син тефтер вече пишеше следното:

Най-лошото днес:

Рене нарече американеца „задник“ и за малко да се стигне до бой. Добре че нямаше клиенти по това време! Много каръшки ден: най-напред Шърман си намери портмонето при мен в кучешката кошница, макар преди това да твърдах, че не е тук, а после Рене ме попита на висок глас това ли е психопатът!

Най-хубавото днес:

Зак Уитман — който е работил с най-известния фитнес гуру Джак Лалан — покани Рене на семинар в Сан Диего. Не съм чувала за него, но явно е нещо много специално — Рене не е на себе си от вълнение. Семинарът ще продължи четири седмици и Рене ме смая, като ме попита дали не искам да заживеем заедно, когато се върне. Никога досега не е повдигал този въпрос!

П.С.: Още един хубав момент в кафене „Марли“:

Шърман ме попита дали не искам да му помогна да разкрие мистерията около ръкописа за тигъра и за малко подържа ръката ми. Стъклената пирамида светеше и всичко бе някак нереално. Аз, естествено, казах „да“ и изведнъж се почувствах много добър човек. Пък и този американец не е чак толкова откачен. Макар и представата му за французите да е толкова възмутителна. Историята с майка му ме трогна истински.

Посред нощ мобилният телефон иззвъня. Робърт Шърман в просъница затърси опипом по шкафчето и допря апарата до ухото си. Странно защо очакваше това да е Розали Лоран и много се изненада от гласа отсреща, който първоначално му се стори съвсем непознат.

— Аз съм — каза гласът.

— Кой се обажда?

— Вече не познаваш собствената си приятелка? — попита остро Рейчъл.

— Рейчъл! — Той се удари по челото и въздъхна. — Извинявай. Бях заспал. Тук е... — той погледна малкия си пътен часовник — един и петнайсет. Какво има? Защо ми се обаждаш посред нощ?

— Цял ден се опитвам да се свържа с теб, скъпи, но ти така и не си вдигна телефона. — По линията се чу прашене. Очевидно Рейчъл очакваше отговор.

— Извинявай, паднала ми е батерията. В цялата суматоха не съм забелязал. Но вече си го заредих.

— И слава богу. — Тя стана малко по-дружелюбна. — Намери ли си портфейла? Не получи ли моя есемес? Да ти преведа ли пари? Обадих се в банката. — Типично за Рейчъл. Точна както винаги.

— А, да... ами... естествено. — Робърт отново се търколи на възглавницата. — Получих ти есемеса. Благодаря! Само че сутринта си намерих портфейла. Представяш ли си, оставил съм го в магазина и още предишната вечер отидох да си го взема, но собственичката не ми отвори. — Тук той странно се засмя.

— И дори не ми изпрати съобщение? — Робърт чу как Рейчъл издаде лек яден звук.

— Съжалявам, дарлинг^[1], покрай всички тези емоции съвсем забравих... — рече тихо той.

— Емоции ли? Но какви емоции — нали си си намерил портфейла?! Ако правилно съм разбрала, имал си после цял ден на разположение.

— О, не е само портфейлът. Нямах представа какво стана тук, Рейчъл.

— Но какво е станало? Честно казано, половината от вчерашния ти есемес не го разбрах. Как така Париж е пълен със загадки? И каква е тази френска коза?

Робърт седна с въздишка в леглото. Беше длъжен да обясни на Рейчъл. При спомена за преживяванията си тази сутрин чак не му се вярваше, че е само от два дни в Париж.

— Представяш ли си колко шокиран останах, когато видях историята за синия тигър в онази книжарница на улица „Драгон“? — завърши той.

— *Шокиран?* — повтори колебливо Рейчъл. — Мисля, че малко преувеличаваш, Робърт. Това не е въпрос на живот и смърт.

— Ти го казваш. Непременно трябва да разбере какво се крие зад това и Розали Лоран обеща да ми помогне. Странното е, но тя беше убедена, че авторът е посветил историята си на *нея*. Защото тя е нарисувала илюстрациите. И заради това „На Р.“. Наистина пише само едно „На Р.“. Но това „Р“ идва от Робърт. Разбираш ли? — каза настойчиво той.

— Кой знае, може да идва и от Рейчъл — предположи приятелката му, която изобщо не разбираше драмата на Робърт.

— Ти хубаво се шегуваш, но ако този Марше просто е откраднал историята, обезателно ще подам оплакване срещу него.

Рейчъл въздъхна.

— Божичко, Робърт! Изкара ми акъла! Помислих си, че кой знае какво се е случило! Не може така да се палиш за някаква си стара история. — Тя се засмя с облекчение, но и с малко упрек. — Мислех, че отиваш в Париж, за да вземеш важно решение.

Малко го подразни лековатият начин, по който Рейчъл приемаше нещата. Като че беше малко дете, на което са взели лопатката.

— Е, за мен въпросът е важен — отвърна малко обидено той. — Дори доста важен. Все едно дали разбираш.

— Стига, не се сърди сега, Робърт — чу я да казва. — Нямах това предвид. Нещата със сигурност ще се изяснят бързо. А ако ли не... Божичко! Когато човек се зарови в стари истории, никога нищо добро не излиза. — Рейчъл се засмя.

Точно това щеше и да направи той. Да се зарови в стари истории.

— Ще ми направиш ли една услуга, Рейчъл?

— Разбира се.

— Изпрати ми ръкописа на майка. Той е в плика на нотариуса. Погледни на бюрото ми в най-долното чекмедже. Ще го направиш ли заради мен? Най-добре го прати утре рано сутринта с експресна поръчка.

Робърт повтори точния адрес на хотела и й благодари.

— Няма проблем — обеща Рейчъл. — Утре ще ти изпратя ръкописа.

Тя му пожела „лека нощ“, но преди да затвори, внезапно го попита:

— А какво стана с онази френска коза, с която си се запознал?

— Ами това е същата Розали Лоран, за която ти разказах. Собственичката на книжарницата, в която намерих книжката и съборих стативът с картичките. Но всъщност — размисли той на глас — тя не е толкова противна.

„Дори е много мила всъщност, помисли си той, преди отново да затвори очи и да потъне в дълбок, непробуден сън. Макар да си няма и понятие от Шекспир.“

---

[1] Darling (англ.ез.) — скъпа. — Б.пр. ↑

Жената, която си нямаше и понятие от Шекспир, противно на навика си, стана рано тази сутрин. Беше понеделник, свободният ѝ ден, и Розали почувства, че една разходка с Уилям Морис ще ѝ помогне да подреди мислите си. Тръгна в посока към „Сен Сюлпис“, остави отляво църквата с ъгловатите бели кули и продължи към улица „Бонапарт“, по която всички магазини бяха затворени, за да стигне накрая до Люксембургската градина.

Удари я ароматът на лятна градина. От цветята и зелените дървета се носеше нежно ухание, което се смесваше с праха по пътя и утринната влага. Двама самотни бегачи минаха покрай нея от външната страна на пътя, в ушите им бяха затъкнати малки слушалки, чийто тънък бял кабел се скриваше в суитчърите. Розали излезе на широката алея, по която още нямаше жива душа. Един слънчев лъч падаше през трепкащите листа на дърветата, осветяваше утъпкания черен път, който приятно скърцаше под сенките им и минаваше покрай тъмозелените метални пейки, които се редяха от двете му страни под дърветата и приканваха за отдих.

Реши да мине през онази част от парка, която беше предназначена за кучета, отвърза Уилям Морис и той хукна напред, а после спря до един дънер и започна неспокойно да души.

Рене си тръгна още рано сутринта. Когато преди няколко дни ѝ каза с грейнали очи за поканата на Зак Уитман на семинара, тя не си даде сметка, че заминаването за Сан Диего е толкова скоро. Но Рене беше получил мечтания билет само защото един приятел от фитнес клуба се беше отказал и мястото бе свободно. На това му се казваше късмет, или да се възползваш от възможността. Трябваше да замине само след няколко дни и имаше да свърши още някои неща.

— Това е шестица от тотото — беше казал той. — Уитман е фитнес гуру номер едно.

Розали кимна малко разсеяно. Ако трябваше да е честна, от вечерта с Робърт Шърман насам не беше много в час.

— Не е ли твърде странно всичко това? Ама че мистерия — рече тя, когато на следващата сутрин разказа на приятеля си за разговора с американеца.

— Защо си блъскаш главата с чуждите проблеми? — попита Рене. Бяха седнали на малката тераса на покрива и закусуваха. — Не ме разбирай погрешно, Розали, но реално ти само си направила илюстрациите. Дори ако предположим, че Марше е откраднал тази история, ти нямаш абсолютно никаква вина. Какво те засяга теб? Остави го този откачен професор да си изяснява сам нещата.

— Първо, той не е толкова откачен, колкото си мислех — историята му звучи съвсем достоверно, — и второ, в крайна сметка тази книга е донякъде и моя — възрази Розали. — Пък и не искам да създават проблеми на Макс Марше.

— Е, ако всичко се окаже вярно, твоят многоуважаван писател все пак ще си има проблеми. Защо просто не дадеш на този Шърман телефона на Марше? Големи мъже са — сами ще се разберат кой кого обвинява.

Рене отпи голяма глътка от сока от моркови, ябълки и джинджирил и си избърса устата. За него проблем тук реално не съществуваше.

— Стига де, не мога ей така да дам телефона на един автор! — възрази Розали и се засмя малко смутено. — Пък и, доколкото познавам Макс, веднага ще затвори, щом разбере кой е отсреща. При последния ни разговор той така се разлюти на цялата тази работа, че не искаше и дума да чуе повече за този тип. — Тя отпи от горещото кафе с мляко и поклати замислено глава. — Не, не. Идеята двамата да се срещнат очи в очи никак не е добра. Ще стане мътна и кървава. Пък и на мен вече ми стана интересно. Колкото и да е притеснително всичко.

Беше видяла онези лазурносини очи, насочени въпросително към нея, и се опита да не мисли за същинското притеснително в тази загадъчна история.

— Обещах на Шърман да му помогна да стигне до истината — каза тя и си спомни за ръката на американеца, положена за част от секундата върху нейната. — Най-добре отново да се обадя на Макс. И през ум не ми минава, че може да лъже, но все си мисля, че май крие нещо от мен. Въпросът е какво.

Потънала в мисли, Розали стигна до огромното, блеснало на слънцето езеро в средата на парка пред двореца. Седна на един метален стол и се загледа в корабче, което плаваше над водата, управлявано с дистанционно от едно момченце. То стоеше от другата страна на езерото до баща си и нададе радостен вик, когато лодката с белите платна описа правоъгълен завой.

Колко е прост животът, когато си дете. И как един толкова прост живот по-късно се превръща в толкова сложен? Дали многоликостта на една истина не се поражда от множеството полуистини, от онези неказани изречения, от потиснатите чувства и всичко, което човек запазва за себе си и което по такъв объркващ начин накърнява съвършената яснота на детските дни?

Розали почувства лека завист при вида на откритото, безгрижно лице на момчето, по което можеше да се прочете като в отворена книга.

Уилям Морис се върна до стола ѝ и тя отново му надяна каишката. Кучето клекна пред нея и я погледна с изплезен език и предан поглед. Розали галеше небрежно меката му козина, без да изпуска от очи корабчето.

Цялата истина ли каза на Рене? Дали само фактът, че тя е илюстраторката на книжката и че е загрижена за репутацията на Макс Марше, беше единствената причина за нейния огромен интерес към тази история, която я привличаше като магнит? Дали в тайнствения ръкопис, който трябваше да бъде доказателство за правотата на неговите думи, нямаше да намери знак? Може ли човек да е прав и въпреки това да не казва истината?

И кое бе накарало Макс така бурно да реагира на обвинението в плагиатство? Да не би все пак да е излъгал?

По време на вечерята в „Марли“ Шърман не беше съвсем не прав, когато обърна внимание на факта, че от седемнайсет години авторът не е написал нито една книга. Вероятно защото се е изчерпал откъм идеи? Дали не бе възможно Марше да е посегнал към някоя стара история, която не е негова?

И за кого се отнасяше посвещението всъщност?

През целия уикенд Розали се опитваше да се свърже с Марше, за да му зададе тези важни въпроси. Той обаче не си вдигаше телефона. Нито стационарния, нито мобилния. На мобилния Розали му остави съобщение и го помоли да ѝ отговори, но въпреки указанието, че е спешно, той не върна обаждането.

Сега е понеделник започна да звъни във Везине още от сутринта. Всеки път изслушваше докрай протяжния сигнал „свободно“, докато сам не се прекъснеше, за да премине в трескавото „заето“. Марше не беше включил дори телефонния си секретар, както обикновено правеше, когато излизаше.

Писателят сякаш бе потънал вдън земя и у Розали се прокрадна някакво особено усещане. Най-добре щеше да е направо да отиде във Везине и да види какво става. Но точно днес по обед щяха да дойдат три кандидатки, които бяха откликнали на обявата ѝ за помощници в книжарницата.

Макс Марше от години не пътуваше никъде, пък и да беше решил да замине, със сигурност щеше да го спомене. Розали си спомни за разговора им преди няколко дни, за неприятните въпроси, които бе задала на Макс, и колко груб и ядосан беше накрая старецът.

Дали не ѝ се сърдеше? Затова ли не ѝ отговаряше? И изобщо имаха ли обвиненията на американеца, за които му беше казала, някаква връзка с изчезването му?

Тя се наведе, вдигна едно камъче от земята и го хвърли във водата. Камъчето потъна в сребристата повърхност, която отразяваше светлината като непроницаемо огледало, и образува център, около който се разнесоха концентрични окръжности на малки вълни, стигащи до ръба на езерото. „Причина и следствие“, помисли си изведнъж Розали.

Всяка лъжа си имаше последствия, образуваше окръжности, предизвикваше вълни. И все някога излизаше наяве. Дори и да беше малка като камъче.

Безпокойството, което бе обхванало Розали и което се пренесе дори върху Уилям Морис, който в магазина постоянно ходеше по петите ѝ и това я принуди накрая да го заключи горе в апартамента, не я напусна през целия ден.

Напазарува разсеяно, подреди някои канцеларски пособия и проведе интервюта с хубавата и неизваждаща дъвката от устата си госпожица Гири, мизантропката госпожа Фервие, която по време на целия разговор не се усмихна нито веднъж и само се оплакваше от ужасните хора в метрото, и със сърдечната госпожа Морел, която ѝ се представи последна. Решението не беше никак трудно. Избра си госпожа Клодин Морел, която ѝ стана симпатична още от първия миг. Силна жена в средата на петдесетте с дълга до брадичката кестенява коса, красиви големи ръце и златистокафяви лунички по ръцете. Тя имаше две почти отгледани деца и беше работила в малка библиотека, която отдавна била закрыта. Клодин Морел търсеше работа за три следобед седмично и те се споразумяха да започне в „Луна Луна“ идната седмица.

Когато тя си тръгна, Розали още веднъж опита да се свърже с Макс, ала напразно. За момент дори се зачуди дали да не позвъни на Жан-Пол Монсиняк. Може пък той да знаеше къде се намира неговият автор. Розали посегна към визитката на издателя, но се сети, че издирването на Марше може да предизвика неприятни въпроси, чиито евентуални отговори можеха да хвърлят недобра светлина върху автора. Не, идеята да се замесват още хора никак не беше добра. Трябваше първо да говори лично с Макс. Той беше неин приятел, така че му го дължеше. И Розали остави колебливо визитката.

Същата вечер телефонът позвъни три пъти. И всеки път Розали грабваше слушалката, очаквайки да чуе гласа на Макс Марше. Но авторът не се обаждаше никакъв.

Първия път беше Робърт Шърман, който се обаждаше да ѝ каже, че ръкописът вече пътува насам и че утре ще е в Париж. Втория път на телефона беше Рене, който с кахърен глас ѝ съобщаваше, че тази вечер няма да може да дойде у тях, защото има да организира още някои неща по заместването му във фитнес клуба и ще стане късно.

— Но ще се видим утре, скъпа! Утре имам час на площад „Сен Сюлпис“ и веднага след това ще мина да те видя.

Когато телефонът позвъни за трети път, Розали вече беше облякла бялата си памучна пижама без ръкави. Беше малко преди

десет часа и горе в малкия апартамент плочата се беше напекла от горещината през деня.

Розали отвори всички прозорци и се изкачи на любимото си място на покрива да изпуши една цигара за отпускане.

— И сега ако това е мама... — промърмори с въздишка тя и пак се върна в апартамента. Майка ѝ обичаше да звъни в десет вечерта, защото през деня имаше много работа. — Да? — Розали държеше слушалката и чакаше.

Но не беше майка ѝ. Беше Макс Марше, който малко смутено я молеше за извинение, че я безпокои толкова късно.

Това, което той ѝ разказа, беше толкова нелепо, че от ужас Розали седна на леглото си.

— О, боже! — запелтечи тя. — Но това е ужасно. Да... да... ще дойда, разбира се. Ще дойда още утре рано сутринта.

След разговора, продължил само няколко минути, Розали с разтуптяно сърце остана още малко в леглото, а после извади синия си тефтер.

Най-лошото днес:

Току-що се обади Макс. Претърпял е злополука и от три дни е в болница.

Счупване на бедрото, операция. Паднал от някаква стълба и с часове лежал безпомощен на земята, докато градинарят не го открил. Може ли на неговата възраст да се катери по стълби и да бере череши? И пак е извадил късмет според лекарите.

Най-хубавото днес:

Едно момченце ми се усмихна сутринта в Люксембургската градина.

Общо взето, виновен за всичко се оказа Блез Паскал.

Ако в петък Макс Марше не бил извадил книгата от етажерката и не се бил зачел (бягайки от госпожа Боне) в градината под дърветата — смущаван само от тихия шум на прахосмукачката и малко странния телефонен разговор с госпожица Розали, — нямало да му се налага след прочитането ѝ (което, както винаги, му доставило голямо удоволствие) да я връща на високия рафт на етажерката в библиотеката. И ако мястото на „Мисли“ не било толкова нависоко, Макс нямало да се катери по стълбата.

Една стабилна дървена стълба, която, облежната на високата до тавана етажерка и с възможност да се придвижва настрани с колелца, отвеждала своя ползвател почти без проблем до всяка желана книга на етажерката, колкото и нависоко да била тя.

За нещастие, книгата на Блез Паскал била много нависоко. Или казано по-точно, *мястото ѝ* било много нависоко.

Когато в събота, по време на една спокойна закуска на терасата, Макс прочел последните страници и — какъвто си бил подреден (противно на погрешното впечатление, което имала за него госпожа Боне) — отишъл до стената с етажерката, той стъпил с кожените си пантофи на най-високото стъпало, сребристосивата му коса почти докосвала тавана и когато леко се протегнал нагоре вдясно, за да остави книгата на мястото ѝ при философите, проклетият Блез Паскал някак се изплъзнал от ръката му. При опита му да предотврати неизбежното падане на първото издание (не понасял омачкани страници, поради което и не обичал да заема книги) Макс понечил да го улови във въздуха. От неочаквания тласък недобре застопорената стълба мръднала леко встрани и високият мъж в синя плетена жилетка и леки дочени панталони загубил равновесие, левият му пантоф се изплъзнал, той се опитал да овладее движението на стълбата встрани (с което не сполучил), търсецата му ръка се хванала за нищото и

секунди по-късно той се строполил на дървения паркет до Блез Паскал.

Паднал точно на гърба си и в първия момент от удара не могъл да си поеме въздух. Ако подът бил каменен, може би вероятно така и нямало да си го поеме повече. Макс обаче се втренил в стената с книгите, опитал се да диша и изпаднал в паника, когато усетил, че гръдният му кош не се повдига и дробовете му не поемат кислород.

Адска болка го пронизала в десния хълбок, а главата му бучала така, сякаш в черепа му камбаните на „Нотр-Дам“ призовавали за последна молитва.

„Поне ще умра заобиколен от книги“, помислил си Макс, преди да изпадне в благодатно безсъзнание.

Когато се свестил, светлината сякаш падала от друг ъгъл на стаята, но не бил сигурен. Може би са минали три часа, а може и само петнайсет минути, не можел да каже точно. За беда, ръчният му часовник бил в банята. И Макс продължавал да лежи по гръб като безпомощен бръмбар и дори най-лекото движение му причинявало болка.

Телефонът не спирал да звъни, но му било невъзможно да измине няколкото метра до бюрото си — болката била толкова силна, че всеки път, когато се опитвал да се изправи, му причернявало. После чул и тихия пронизителен звук на мобилния си телефон, който всеки път му напомнял за „Набери «М» за убийство“ на Хичкок. Предоставял се случай да използва мобилността на това устройство по предназначение, само че точно в този момент то се намирало в джоба на летния му шлифер, който висял в коридора.

Изстенал. Ако имал късмет, шлиферът щял да е захвърлен там, където го бил метнал предишния ден — на облегалката на дивана, на една ръка разстояние от него. Но за жалост, подредената Мари-Елен, преди да излезе в отпуск в онзи ранен следобед, го била отнесла в коридора, за да го окачи в гардероба. Вече се отчаял!

Когато стационарният телефон отново иззвънял, Макс се опитал да се търколи по корем и леко да се плъзне по паркета към бюрото си. Отново го пронизала болка и той се задъхал. Явно си бил счупил нещо, кракът му висял изкривен.

Една стара вила във Везине е мечта на мнозина. Но когато живееш сам и нещо се случи, такава една къща е истински капан. Големи градини, самотни къщи — шансът да те чуе някой съсед е минимален — можеш да си свириш на саксофон или тромпет, което Макс не правел, а в този особен момент не можел и да прави, дори ако умееше да свири на някой от тези инструменти.

Мари-Елен щяла да дойде след десет дни и първо щяла да се учуди защо никое от ястията, които била приготвила, не е докоснато, а после щяла да го намери разложен пред етажерката.

Вероятно първото, което щяла да каже, е, че наистина не е добре да се оставя мъж сам вкъщи.

Когато малко по-късно се позвънило на вратата, противно на всякаква логика, Макс Марше си помислил, че икономката се връща, за да спаси своя „господин Пруст“. Нуждаел се от нея колкото никога досега през живота си.

Но нито ключ се превъртял в ключалката, нито дълбок глас попитал: „Господин Марше? Тук ли сте?“.

Той се изправил и с все сила извикал за помощ, ала явно никой не го чувал. После се сетил, че който и да му звъни, няма как да го направи направо на вратата, а чак на външната стена на предната градина. А стената никак не била ниска. По-ниската от нея порта от ковано желязо се отваряла относително лесно, ако човек се пресегне през решетката и натисне бравата отвътре — но колцина знаели това?

„Хм, мислел си Макс с известен фатализъм, преди отново да се унесе. Сега само крадец може да ме спаси.“

Слънцето залязвало и комарите вече танцували пред големия прозорец на всекидневната, който бил леко открехнат, когато Макс чул шума от градинска косачка. Никога преди Марше не се бил радвал толкова много на градинаря. Себастиано — костариканец, живото потвърждение на написаното в някаква статия, според която хората от Коста Рика били най-щастливите на света — имал собствен ключ за задната градинска врата и за навеса отзад до стената, където си държал градинските уреди. Между които и градинската косачка.

Години наред Макс отказвал да си вземе електрическа косачка. Не от стиснатост — Марше винаги е бил изключително щедър, дори

по времето, когато парите едва са му стигали и едва е преживявал като журналист на свободна практика. Просто си харесвал мириса и силното тракане на мотора на бензиновата. Навявала му спомени за детството на село, близо до Монпелие. Там всяка събота, наред дандания, проклетия и ожесточено дърпане на макарата, баща му лично пускал косачката, чието доволно тракане огласявало почивните дни.

Сега разбирал, че носталгията не води до нищо добро — напротив, в някои случаи може да бъде дори опасна за живота. Лежал си той на паркета и се опитвал да надвика ужасната пукотевица, която ритмично ту се отдалечавала, ту се приближавала, докато вечерният въздух започнал да се изпълва с мирис на прясно окосена трева.

И после, съвсем внезапно, станало тихо.

— Помощ! Помощ! — извикал още веднъж Макс колкото се може по-силно към прозореца на всекидневната. — Тук съм... тук, в библиотеката!

Той проточил шия и видял как Себастиано се сепнал и погледнал към къщата. Приближил се колебливо и смаяно надникнал под масата на терасата, която още не била разтребена от сутринта.

— *Hola? Senor Marchais? Hola? Hola?*^[1]

Няколко часа по-късно Макс Марше лежал на гладка тъмнозелена операционна маса в частна клиника близо до Марли и потъвал в нежното, безболезнено умопомрачение на пълната упойка. Ако не се брои лекото мозъчно сътресение и една голяма рана от удар на тила, която веднага зашили, имал контузия на хълбока и крака, както и едно сериозно счупване на бедрото.

— Извадили сте голям късмет, господин Марше. Това можеше да свърши съвсем лошо. На колко години сте? Най-добре да поставим нова бедрена кост — казал лекарят в спешната хирургия. — Иначе ще се залежите дълго. И после — хоп! — пневмония. В днешно време това е рутинна операция. Слагаме ново бедро и — хоп! — скоро пак ще се разхождате, господин Марше. Да уведомим ли някого? Мъжът, който ви намери, каза, че живеее сам. Имате ли роднини?

— Имам сестра. Но тя живее в Монпелие — изохкал Макс, който все още се чувствал зашеметен от болка. — Толкова ли е зле положението?

При мисълта за появяването на отчаяната от живота Терез с нейния мъж многознайко и крайно невъзпитания ѝ син той пребледнял още повече.

„Господин Хоп“, който всъщност бил професор Паскал, се усмихнал.

— О, не! Не се тревожете, господин Марше. Това е рутинна операция и след нея ще бъдете като нов, обещавам ви.

Е, чак като нов Макс не се чувствал. Оперирали го преди три дни, но черепът все още адски много го болял, както и хълбокът и кракът. Благодарение обаче на инфузията, която минаваше през тесен маркуч над леглото му и се вливаше в една игла, забодена в ръката му, се чувствал значително по-добре.

Болничното всекидневие не допринасяло с нищо за оздравяването му. Тук спокойствието било по-непостижимо и от дните, в които Мари-Елен вилнеела в дома му. Дори нощем на всеки два часа вратата се отваряла, мерели му кръвното, сменяли вливанията, въртели ръката му насам-натам, вземали му кръв (особено често и сякаш с удоволствие), а ако след всичко това не се разбудел окончателно, светвали ярка настолна лампа в лицето му, за да проверят дали е още жив.

Е, Макс Марше бил още жив, но капнал за сън.

Сутрин в шест в стаята му влизали хигиенистките. Грациозните жени от Кот д'Ивоар се смеели и се шегували, докато бършели пода, и постоянно се блъскали в леглото му. „О, моля да ме извините!“, казвали те и продължавали да мелят неразбираемо като латерни и да се кикотят.

Прелестните африканки си били отспали — лесно им било на тях да са в добро настроение, мислел си мрачно Макс и се питал кога ли пак на свой ред и той ще изпита това щастие.

След хигиенистките в стаята влизала сестрата Жюли с усмивка, скромна закуска и най-рядкото кафе, което някога е пил. На излизане не забравяла да посочи към кутийките с хапчетата.

— Да не забравите, господин Марше!

После идвала старшата сестра:

— Е, господин Марше, как сме днес? Добре ли спахме?

— Не знам как сте спали вие, сестра Ивон — изръмжавал Макс. — Аз, от своя страна, не съм спал изобщо — а и как бих могъл, след като постоянно някой ми пречи.

— О, чудесно, в такъв случай днес ще се поразходим малко, господин Марше, и ще видите колко по-добре ще се почувстваме — отвръщала сестра Ивон и широко се усмихвала. — Става ли? — Доброто ѝ настроение изглеждало непоклонимо.

Тя чула ли го е изобщо? Глуха ли била? Или тук назначавали работи, изглеждащи като жени, но програмирани еднакво?

Макс хвърлил недоверчив поглед на сестрата с къса руса коса, която сега му поставяла маншета за измерване на кръвното и го помпала като обезумяла. Притваряла очи, втренчвала се в скалата на апарата и продължавала да помпа.

— Хм, кръвното ви ми се вижда малко високо, но ще го оправим.

Тя кимнала и се усмихнала със своята уверена усмивка, а Макс бил твърдо убеден, че това кръвно не би се и опитало да противоречи на разпорежданията на сестра Ивон. „Ще понижим кръвното ви.“ На фона на другите омаломощаващи процедури това звучало направо успокояващо.

Не можел да повярва, когато само след десет минути една дребна пъргава психотерапевтка го извела на „разходка“.

— Сигурно е станало недоразумение — казал той. — Мен ме оперираха едва вчера.

Тя сбърчила чело и между веждите ѝ се появила вертикална бръчка. Макс си дал сметка, че при всички истории, които е чувал за объркани пациенти в болниците, може да се радва, че наистина са му поставили ново бедро, а не нова сърдечна клапа.

— Не, господин Марше, няма никакво недоразумение. — Тя го погледнала бодро изпод късия си, ала Джийн Сиберг бретон и се усмихнала. — В днешно време изритваме пациентите от леглото веднага след операцията. Вие имахте възможност да си починете малко по-дълго заради мозъчното сътресение. — Въобразявал ли си само, или наистина имало нещо садистично в усмивката ѝ? — Така че хайде, господин Марше, да го направим.

Само дето на ролатора, който тя му дала, ходел само един, а именно той.

Накратко, след три дни престой в болницата Макс Марше закопнял за своето легло и за хора, които не са част от болничния персонал. На идване Себастиано предвидливо бил взел и шлифера на своя работодател, в който, за щастие, бил пъхнат и мобилният телефон. И така, в неделя вечерта, малко преди да му падне батерията, Макс се обадил на Розали Лоран, която била обещала да го посети.

Все пак „господин Хоп“, наречен професор Паскал, му дал дума, че в края на идната седмица ще може да се прибере вкъщи, стига да си прави съвестно упражненията и показателите му да са в норма.

— Все още кръвното ни е височко, господин Марше — бил казал той същата сутрин по време на визитация и погледнал загрижено над ръба на малките си очила в болничния протокол, а Макс отвърнал:

— Нищо чудно, като се има предвид, че и нощем не ме оставят на спокойствие.

Забелязал, че започва да реагира алергично — на фриволната употреба на думата „ние“, на вратите, които се отваряли на всеки пет минути, на ключа за лампата, който все се включвал, но никога не се изключвал, и най-вече на коварното, постоянно скърцане на гумените обувки, които сновели около него и при всяка стъпка, подобно на вакуумчетата на Спайдермен, залепвали за балатума (с какво, боже мой, почистват тук?), за да се откъснат после пак шумно от него.

Джвак, джвак, джвак. Джвак, джвак, джвак.
Джвак, джвак, джвак. Джвак, джвак, джвак.

Сестра Жюли сновяла делово из стаята. Тя току-що отнесла обяда и се осведомила дали ни е било вкусно и дали вече „сме си взели хапчетата“. После притворила прозореца и спуснала завесите, „за да си направим лек следобеден сън, господин Марше“, и напуснала стаята. Вратата тихо се затворила след нея.

Когато Макс отпуснал уморено глава на възглавницата и затворил очи с надеждата да подремне малко, в лекия му сън се смесило изящното тракане на дамски токчета, които идвали по коридора и се спрели пред вратата му.

[1] Ехо? Господин Марше? Ехо? Ехо? (исп.ез.). — Б.пр. ↑

— Какви сте ги свършили, скъпи Макс? Как сте? Какво, за бога, сте правили на стълбата? И как е главата ви?

Розали остави букета чаени рози на светлото нощно шкафче и се наведе със загрижено лице над Макс Марше. Старият ѝ приятел ѝ се стори доста измъчен, с тази превръзка на главата и тъмните сенки под очите.

По посърналото му лице пробяга радостна усмивка.

— На кой въпрос да ви отговоря най-напред, госпожице Розали? — попита той. — Аз съм стар човек, така че не ме пришпорвайте. — Той се опитваше да звучи радостно, но гласът му беше дрезгав.

— О, Макс! — Розали стисна костеливата му ръка, която почиваше върху тънката завивка. — Изглеждате ужасно. Боли ли ви още?

Той поклати глава.

— Болките са поносими. Днес дори направих няколко крачки благодарение на един любезен драгун, който скромно се представя като сестра. Само дето тук е невъзможно да се спи. Вратата постоянно се отваря и някой от персонала в бяла престилка влиза и иска нещо. И всички питат едно и също. Чудя се дали изобщо разговарят помежду си.

Той въздъхна дълбоко, приглади завивката и посочи с пръст един стол в ъгъла.

— Вземете си стол, Розали. Много се радвам, че успяхте да дойдете. Вие сте първият нормален човек, когото съм виждал от няколко дни.

Розали се засмя.

— Не трябва да сте толкова нетърпелив, Макс. Тук сте само от няколко дни, а лекарите и сестрите просто си вършат работата. — Тя притегли стола до леглото му, седна и кръстоса крака.

— Да, боя се, че съм много нетърпелив пациент. — Погледът му проследи нейните движения и се спря на изящните светлокафяви

сандали с малък ток, в които бяха обути стъпалата ѝ с лакирани нокти.
— Хубави обувки — рече Макс.

Розали смаяно повдигна вежди.

— О, благодаря! Най-обикновени летни сандали.

— Ах... знаете ли, човек започва да цени обикновеното, щом се окаже за няколко дни от другата страна на реката — отвърна философски той. — Надявам се скоро да изляза от този затвор.

— И аз се надявам. Хубавичко ме изплашихте. Цял уикенд напразно се опитвах да се свържа с вас, но изобщо не предполагах, че ще се видим в болницата.

— Да, чух, че звънят всички телефони. Но не бях в състояние да вдигна нито един — пошегува се той. — За какво беше целият този зор?

Да му се не види! Розали прехапа долната си устна. Моментът да подхваща отново темата за книгата никак не бе подходящ, нито пък да пита за загадъчното посвещение. Трябваше да изчака Макс да се възстанови.

— О... просто исках да ви предложа другата седмица да обядваме заедно в Париж — послъга тя. — Сега имам помощничка за три от следобедите в магазина, а в края на седмицата Рене е на обучителен семинар в Сан Диего. И си помислих, че можем да се видим някъде.

Поне последните две неща отговаряха на истината. Жалко, че госпожа Морел не можеше да започне още от днес. Тази сутрин Розали бе окачила на вратата на магазина табела с надпис: „Днес по неотложни семейни ангажименти магазинът няма да работи“.

Тя се усмихна. Не знаеше дали това може да се нарече семеен ангажимент в истинския смисъл на думата, но Розали го чувстваше като такъв. Втренчи се във високия мъж с рошавите вежди, който сега изглеждаше толкова безпомощен и грохнал. Под тънката повърхност постоянно надничаха знаците на миналото. Колко бързо се рони фасадата на възрастните хора, когато са изхвърлени от обичайния си коловоз и когато вече не са в състояние да се пазят! Тя гледеше болничната му пижама, посивялото лице, забеляза, че е небръснат, и на пряката светлина откри тук-там сиви места в брадата, които я трогнаха. Странно, беше се привързала към този старец като към дядо си. А в този миг той и изглеждаше като дядо ѝ. Розали се радваше, че е

оживял, изпитваше облекчение, че не му се е случило нещо лошо, и в никакъв случай не би го занимавала сега с историята на Шърман. Виждаше се, че е потиснат.

— Хм, страхувам се, че засега не можем да обядваме в Париж, скъпа Розали, колкото и да е примамлива идеята — каза Макс, сякаш прочел мислите ѝ. — Сама виждате как съм. И ако не беше изкуствената бедрена кост, щях да остана още седмици наред на легло. — Той посочи към завивката, под която се очертаваха краката му. Долу се подаваше дясното му стъпало.

— Божичко, да не сте си счупили и пръста? — попита Розали и посочи към потъмнялото кутре на Макс Марше.

— Какво? Не! — Макс размърда пръсти. — Потрошен съм къде ли не, но кутрето ми си е съвсем наред. Винаги си е било кафяво — луничка. — Той се ухили. — Моето тъмно петно, ако щете.

— Вие сте пълен с изненади, Макс — отвърна Розали и се облегна на стола. — А сега ми разкажете какво правехте на тази стълба. Черешите ли брахте?

— Да бера черешите ли? — Той вдигна смаяно вежди. — Как ви хрумна? Не, не, качих се на стълбата в библиотеката, за да върна една книга на мястото ѝ... Познавате ли Блез Паскал, госпожице?

Тя поклати глава.

— Не, но ми звучи като опасно четиво.

Макс Марше разказа историята си, в която за по-голям драматизъм взеха участие мислите на един философ, една стара дървена стълба, един градинар костариканец и една бензинова косачка, и даде на Розали ключовете за къщата във Везине с молба да му донесе някои необходими неща.

— Съжалявам, че ви притеснявам, Розали, но моята Мари-Елен, както знаете, не е тук. Себастиано вече я информира и мисля, че тя ще се върне по-рано от планираното — дори само за да се увери, че е била права, — но кога точно ще си дойде, не знам. — Старецът сви рамене и въздъхна. — Себастиано ми спаси живота и аз съм му безкрайно благодарен, но не се сеща какво да вземе. Пък и не познава къщата. — Макс се усмихна. — Не искам да съм не благодарен. Все пак беше помислил за шлифера и телефона ми, иначе дори нямаше да мога да се

свържа с вас — в днешно време никой не си записва телефонните номера. За щастие, съм запазил вашия номер. Е, надявам се, че няма да ви затрудня много, ако ви помоля да ми донесете някои неща.

Розали поклати глава.

— Няма абсолютно никакъв проблем. С колата съм — само кажете какво ви трябва и къде да го намеря. После ще мина да ви го донеса. Мога да си представя колко сте бил паникьосан, когато са ви откарали с линейката.

— Всъщност те бяха паникьосани, аз никога не бих напуснал така шеметно къщата. Не съм си взел нито пижама, нито халат — сама виждате как са ме нагиздили с тази глупава пижама.

Той направи комична гримаса, а в това време вратата се отвори и влезе една сестра с къса руса коса и тихо скърцащи обувки, която държеше бърбрековидна кутийка.

— Време е за инжекция, господин Марше — извика тържествено тя. — О! Имаме посещение? — Сестрата хвърли делови поглед на Розали, докато вадеше спринцовката. — За съжаление, ще трябва да излезе за малко. Това внучката ли е?

— Не, приятелка — отвърна Макс и намигна на Розали, която беше станала. — И, сестра Ивон, бихте ли сложили цветята във вода?

Сестра Ивон шумно си пое въздух, а Розали излезе от стаята с едва потискана усмивка.

В ранния следобед тя стоеше пред вилата на Макс Марше и натискаше бравата на градинската порта. Слънцето топло огряваше тясната чакълеста пътека, която минаваше през хортензиеви храсти, лавандула и ароматен хелиотроп.

Четвъртитата бяла къща с червен керемиден покрив и тъмнозелени капаци на прозорците се издигаше спокойно, като нарисувана от детска ръка, и когато Розали отвори външната врата, изобщо не беше подготвена за това, на което щеше да се натъкне.

Има нещо особено в това, да влезеш в празна къща. Беше тихо като в музей и сандалите на Розали шляпаха самотно по паркета, докато обикаляше из стаите и внимателно се оглеждаше. Макар няколко пъти да бе гостувала на Макс, тя познаваше само библиотеката с голямата камина и двата огромни дивана, както и терасата към градината, застлана с червеникави обли камъни. Навсякъде се виждаха следи от паническо излизане.

В кухнята с млечнобелия каменен под съдовете от закуската още стояха на една табла до бялата мивка. Сигурно градинарят я е прибрал, преди да затвори големия прозорец на всекидневната и да спусне резето. Розали намери съдомиялната и набързо разтреби съдовете. В библиотеката до високата стълба книгата, станала причина за падането, още лежеше на пода. Розали я вдигна и я сложи на правоъгълната масичка, намираща се между двата дивана.

Следобедното слънце се промъкваше между спуснатите завеси. Една катеричка седеше на терасата и хрупаше нещо. Стресната от движението зад прозореца, тя хукна към поляната и светкавично се покатери на едно дърво.

До единия от големите светли дивани, разположени един срещу друг, със старомодни лампи с шафраненожълти абажури и мраморни поставки, се намери единичен мъжки пантоф. Другият Розали откри в коридора, като едва не се спъна в него.

Тя мина покрай стената с етажерката и се обърна надясно, където библиотеката се отваряше към кабинет, до чийто прозорец, който също предлагаше изглед към градината, беше разположено бюро с тъмозелена кожена тапицерия. До настолната лампа имаше рамкиран портрет на една усмихната жена с приветливи очи. Това може би беше починалата съпруга на Марше. Розали погледна към бюрото и веднага съгледа книжката, за която Макс я бе помолил. Дени дьо Ружмон, *Le diable au corps*. После отвори чекмеджето вдясно, където беше зарядното устройство на телефона.

Погледна краткия списък, който преди малко бяха направили заедно в болницата. Несесер и одеколон — горе в банята, малкия шкаф вдясно. Розали затвори чекмеджето и тръгна. Преди да излезе от библиотеката, съгледа още една черна пишеща машина „Ремингтън“, която се намиреше върху скрин до сребърен свещник с пет свещи и кръгла сребърна табла с комплект гарафа за вода и чаши. Над него, между две старомодни виненочервени настолни лампи, бе окачена голяма маслена картина, изобразяваща пейзаж от Южна Франция в сини тонове и охра, в стила на Бонар.

Розали се наведе към нея с любопитство, но не можа да разчете подписа на художника. Отстъпи назад и постоя замислено пред картината, която с тези храсти и леко наклонени скали на фона на летен искрящ залив създаваше усещането, че чуваш свиренето на щурците.

Мобилният ѝ телефон звънна и тя се сепна като крадец.

— Да? Ало? — попита и бързо се отдалечи от картината.

Робърт Шърман се обаждаше от някакво кафене. Ръкописът бил пристигнал и той искал да ѝ го покаже.

— Къде сте се покрили, госпожице Лоран? Ходих до книжарницата, но беше затворено. По неотложни семейни ангажименти. Случило ли се е нещо? — Звучеше загрижено.

— Може и така да се каже. Тъкмо сега съм в дома на Макс Марше. Той претърпя злополука.

Розали разказа набързо на Шърман за злополучното падане на писателя от стълбата в библиотеката и завърши:

— Искан да му задам още някои въпроси относно историята с тигъра и онова посвещение, но се боя, че ще трябва да отложя, докато се пооправи. Сега не искам да го тормозя и да го безпокоя, по какъвто и да е начин, разбирате ли?

— Да... естествено. — Гласът му прозвуча разочаровано.

— Само още няколко дни, Робърт. После ще знаем повече. Вижте, трябва да взема още някои неща отук и нямам много време. Ще ви се обадя, щом се прибера в Париж. После ще се видим и вие ще ми покажете ръкописа, става ли?

— Става — съгласи се той.

Едва когато Розали прибра телефона в джоба си, си даде сметка, че за първи път нарича Шърман Робърт.

След половин час всички неща от списъка бяха събрани. Несесер, одеколон „Арамис“ (най-после го бе открила на нощното шкафче в спалнята), пижама на сини и бели райета, тънък тъмносин халат на ситни капчици, бельо, чорапи, чифт меки мокасини, пантофи, дрехи и книги. Това, което не можа да намери, беше тъмнозеленият сак, който Макс бил напъхал най-отзад в гардероба. Розали погледна още веднъж в трикрилния гардероб от полирано тъмнокафяво дърво и разрови между торбите и кутиите за обувки.

Накрая се отказа и се огледа търсецо из стаята. Къде можеше да е този сак? Тя погледна в другите чекмеджета на гардероба, надникна под широкото легло, на което небрежно беше метната тегелирана покривка с мотиви на рози, надзърна в малкия килер до банята, в който се съхраняваха някои почистващи принадлежности. Надяваше се да не се налага да претърсва целия килер!

Погледна си часовника и се опита да се обади на Макс, но мобилният му телефон беше изключен. Вероятно се опитваше да поспи късно следобед. Розали въздъхна и се върна в спалнята. Замисли се къде би сложила тя самата тази чанта и неволно погледна върху гардероба.

Бинго! Зад няколко кутии за обувки Розали откри две кафяви кожени дръжки, които явно бяха на пътна чанта.

Взе стола до скрина, над който бе окачено голямо огледало, и застана пред гардероба. Повдигна се на пръсти и посегна към дръжките, но при опита да издърпа чантата една по-голяма кутия се заклатушка и падна на пода. Съдържанието ѝ се разсипа по паркета.

— Да му се не види и проклетото нещо! — изруга тя, докато слизаше от стола, и се опита да събере пръснатите по целия под документи, писма, снимки и картички. Хвърли бегъл поглед върху една стара черно-бяла снимка, на която беше Макс Марше като по-млад, и неволно се усмихна. Той беше дяволски красив в светлите си памучни панталони и бяла риза с копчета, седнал небрежно пред парижко кафене с цигара между палеца и показалеца. Беше се облегал на плетения стол и се усмихваше право в камерата.

Имаше нещо в снимката, което я смути. Поразгледа я по-внимателно. Дали не беше липсващата брада, или фактът, че вижда

Макс с цигара? Не предполагаше, че старецът е пушел навремето.

Внимателно остави снимката при другите в кутията и подреди писмата. Повечето, изглежда, бяха от жената на Марше Маргьорит, на един от пликовете бе написано името на сестра му Терез. Макс съвсем бегло ѝ беше споменал, че има сестра в Монпелие, и Розали остана с впечатлението, че не са особено близки. Детски снимки на Макс по къси панталонки, няколко пожълтели фотографии на родителите му, Макс като млад журналист пред пишещата машина в редакцията на някакъв вестник.

Докато трескаво подреждаше спомените от едно отминало време, фрагментите от един изживян живот, погледът ѝ се спря върху избледнялата фотография на млада жена. Тя беше облечена в червена лятна рокля на бели точки и бе застанала под голямо дърво в някакъв парк. Сигурно изненадана от внезапно излял се дъжд, тъй като дългата ѝ до раменете коса, пригладена с диадема, беше мокра и тя зиморничаво бе скръстила ръце върху роклята си с обло деколте, докато се навеждаше напред и се смееше. Устата ѝ бе голяма и червена и за миг Розали се почувства близка с тази млада жена, която така сърдечно се смееше. Цялата снимка излъчваше някаква магнетична жизнерадост. Дали това не беше Терез? Ами че тя изглеждаше много симпатична. Розали обърна снимката и видя датата, написана с молив:

Булонската гора, 22 юли 1974 г.

Розали замислено се усмихваше, докато връщаше снимката на хубавата жена в кутията. Може да е била някоя приятелка на Макс Марше на младини. „Невинаги съм бил старец, Розали“, беше ѝ казал той веднъж.

Хората сме склонни да забравяме, че и старците някога са били млади. Това изглежда така странно, както и представата, че и ние някога, скоро — или поне по-бързо, отколкото си мислим — ще остареем. Само хората, които познаваме от по-рано, сме в състояние да гледаме отвъд пластове на годините, които с времето са се натрупали върху тялото и душата и са поизтъркали блясъка на очакването в очите или онзи чуден, непринуден смях.

Розали огледа още веднъж паркета, където вече нямаше нищо разхвърляно. После погледна за всеки случай под леглото и там откри свитък хартия, чиито разпилени страници се крепяха само на един ластик. Легна по корем и внимателно издърпа листовете.

Оказа се стар ръкопис, или казано по-точно, машинописно копие на стар ръкопис, на което бледосините букви на механична пишеща машина бяха оставили леки отпечатъци.

Розали се изправи и взе подобния на пергамент свитък. Приглади страниците и внимателно махна червения, малко поопърпан ластик, за да не ги повреди.

Когато погледна корицата, усети, че сърцето ѝ започна неравномерно да бие. После мислите ѝ така се объркаха, че накрая вече не знаеше какво да мисли.

Поседя така известно време на дървения под на спалнята, която бе потънала в меката светлина на следобедното слънце, като гледаше втренчено бледосините букви, които се открояваха на пожълтялата хартия.

„Синият тигър“ беше изписано на тънкия, малко пожълтял лист. А отдолу: „На Р.“.

Париж започна да му харесва. Имаше нещо дяволски освежаващо в това, да се шляеш из уличките на Сен Жермен, които — за разлика от тези в Манхатън — лъкатушеха наляво и надясно, минавайки покрай безброй магазини и дюкянчета, кафенета и бирарии. Всичко беше толкова пълно и разнообразно, да не кажем крещящо весело, и съсредоточено главно върху едно: живота. Да, Робърт Шърман се чувстваше особено жизнен в този слънчев вторник.

Може би това се дължеше на вдъхновяващия разговор, който бе провел преди няколко дни с декана на факултета по английски език. Изисканият дребен мъж, който не спираше да жестикулира, му бе дал да разбере, че не може да си представи нищо по-хубаво от това, той, Шърман, да чете лекции за Шекспир през идния семестър като гостуващ професор.

— Много съм впечатлен от вашите публикации за „Сън в лятна нощ“, мистър Шърман — беше му казал професор Лепаж на своя смешен английски. — Не, не, не отказвайте така категорично, господине. Ние горим от нетърпение да ви слушаме. Мога ли да се надявам, че ще размислите? — И когато забеляза разколебаното лице на Шърман, добави: — Не се тревожете за квартирата. Ние ще се погрижим за това.

Може би причината за внезапната енергия, обгърнала Робърт като свеж бриз, се дължеше чисто и просто на факта, че за първи път от пристигането му в Париж той спа превъзходно. А може и да беше очарованието на града, прострял се около Сена, който, както бе казала майка му, винаги си заслужаваше. Да, Париж го беше „впечатлил“.

Робърт се усмихваше щастливо, докато най-спокойно и без да бърза, закусваше в закътания вътрешен двор, седнал под рехава сянка да прегледа „Фигаро“.

Кафето със сметана — освежаващо. Хрупкавата франзела, дебело намазана с конфитюр от ягоди — освежаваща. Нежният аромат

на рози, който се носеше из вътрешния двор на „При кестена“ — освежаващ. Звънкият смях на рецепционистката — освежаващ.

Когато сутринта получи ръкописа си в хотела и тръгна към книжарница „Луна Лупа“, за своя собствена изненада установи, че и перспективата да види отново красивата и малко свадлива книжарка с дългата кестенява плитка също му се стори някак си освежаваща.

По стечение на обстоятелствата магазинът беше затворен — по неотложни семейни ангажименти — и когато той се свърза по телефона с госпожица Лоран, установи, че този загадъчен писател като капак на всичко паднал от стълба и сега е в болницата. Тя тъкмо била в дома му да вземе някои неща и звучеше доста притеснено.

Чак пък толкова ужасно да е едно счупване на бедро, едва ли. Какво толкова я свързваше с този старец, с когото дори не бяха роднини и който по всяка вероятност беше и лъжец? Робърт усети прилив на ревност. Това, че проучванията му — наистина ли ги смяташе той за *проучвания*? — се проваляха, го ядосваше. Какво пречеше да тикне под носа на този Марше ръкописа на майка си и всичко да се изясни?

Робърт продължаваше да върви без определена цел, зави в шумната улица „Де Бюси“, където една след друга се редяха бирарии и хората бърбеха и се хранеха на слънце. Мина покрай пекарни, зеленчукови магазини и сергии със стриди и пилета на грил и на свой ред също усети глад. Накрая си купи сандвич с риба тон, салатата и преварени картофени филийки. Интересна комбинация, но перфектно на вкус.

Погледна часовника си. Госпожица Лоран беше обещала да се обади, когато се върне от Везине, но дотогава кой знае колко време щеше да мине.

Извади картата на града и реши да отскочи до „Шекспир и компания“, легендарната американска книжарница на левия бряг на Сена, в която Силвия Бийч бе подслонявала писателите на „Изгубеното поколение“ и която съществуваше и днес, макар собственикът (все пак и той американец!) да бе друг, а и улицата не беше същата — вместо на „Одеон“ сега книжарницата се намираше на „Бюшри“. И днес, така беше прочел Робърт, за младите литератори или прохождащи писатели тук имаше легло, стига да са готови да помогнат за няколко часа в книжарницата.

Учудващо и съвсем анахронично, тук се бе запазил духът на „Шекспир и компания“ — макар да го нямаше онова стълпотворение от велики писатели както в златните времена, когато тази врата са отваряли Т. С. Елиът, Езра Паунд и Ърнест Хемингуей. Мнозина от тях са се отбивали тук само по веднъж, но и това е било достатъчно за издигане на престижа на мястото.

Докато вървеше по улица „Сен Андре-дез-Артс“, Робърт сигурно си мислеше за думите на Хемингуей, че ако си имал щастието да живееш в Париж на младини, ще носиш винаги в сърцето си късче от този град. Робърт дори не беше живял в Париж — и ако трябва да сме честни: как можеше да се сравнява Париж с Ню Йорк?! — но все пак бе идвал тук веднъж в детството си, което не беше обичайно за един американец. И може би и той носеше късче от Париж в джоба на панталона си.

В това възторжено настроение той измина част от булевард „Сен Мишел“ и зави надясно по улица „Бюшри“. След още няколко крачки се озова пред малката книжарница със старинна дървена пейка отпред и няколко масички и метални столове под сянката на едно дърво и погледна през боядисаните в тъмнозелено решетки на прозорците.

Невероятното изобилие от книги силно го впечатли и пробуди у него някакво приятно усещане за близост. Той мина през отворената врата с щастливото намерение да се порови малко в книжарницата.

Беше лесно да се каже, но не и да се направи.

Малкият магазин с тесни пътеки, прокарани между високите до тавана етажерки, беше препълнен, сякаш се раздаваше нещо безплатно. Което донякъде беше така.

Магията на тази странна книжарница, побрала в себе си стари и нови книги, покровителствала и подслонявала великите писатели, все още витаеше тук, стига да имаш въображението да я усетиш. Дали я усещаха всички тези тълпящи се тук хора, не се знаеше, но поне бе очевидно, че всеки искаше да отнесе в дома си нещо от блясъка на онези дни — все едно дали торбичка от плат с логото на „Шекспир и компания“, или подпечатана книжка джобен формат.

Робърт се провря покрай три кикотещи се японски момичета. Те държаха английски книги в ръце и се правеха, че четат, докато възрастен японец с дебели очила с рогови рамки ги снимаше — пренебрегвайки табелата, на която пишеше, че снимането в магазина е

забранено. Но никой не забелязваше нарушението, още по-малко веселият и сякаш недоспал си студент, който седеше зад касата и говореше с ясно изразен британски акцент — явно някой от помощниците, на които се даваше подслон тук, — и най-безгрижно си затваряше очите за това нарушение.

Робърт отиде в дъното на магазина и там съгледа малка дървена стълба, която отвеждаше на по-горен етаж. От едно от помещенията се долавяха звуци от пиано. Отделните тонове се преплитаха и образуваха „Следобедът на един фавън“ на Клод Дебюси. Робърт изчака да слязат посетителите и се качи. Изпълнен с любопитство, тръгна надясно към помещението, където възрастна жена с пепеляворуса коса до брадичката и с тесни рамене седеше пред едно пиано с гръб към вратата и ни най-малко не се смуцаваше от хората, които надничаха търсецо в стаята, пристъпваха ту на една, ту на друга страна, и после пак излизаха. У нея имаше нещо от дръзката непринуденост на Джуна Барне — така си помисли Робърт и тихо излезе от помещението, където свиреше сърцатата пианистка.

Точно срещу стълбата имаше още две разположени една до друга стаи с антикварни книги. Тук навсякъде бяха пръснати стари маси със стари пишещи машини и тук-там по някой изтърган диван. По стените бяха окачени избледнели снимки на предишните собственици с малката им руса дъщеря. В нишите имаше дюшеци с метнати върху тях износени одеяла, които явно някога са били червени.

Тук никой не държеше да е в крак с времето. Приятната отпуснатост, която цареше в помещенията, сякаш се бе прехвърлила и върху хората, които, както установи Робърт, се движеха особено внимателно и предпазливо.

Чак когато се върна до стълбата и се огледа, той видя поговорката, изписана с големи черни букви на английски на горната греда на вратата.

„BE NOT INHOSPITABLE TO STANGERS LEST THEY BE ANGELS IN DISGUISE“, пишеше там. „Бъди любезен към непознатите. Те може да са предрешени ангели.“

Изведнъж Робърт се почувства добре дошъл навсякъде. В книжарницата. И в Париж.

Замислено заслиза по стълбата и тръгна към една етажерка в другия край на книжарницата, където беше отделът за драматургия.

Тъкмо посегна към „Укротяване на опърничавата“ от Шекспир, и телефонът му зазвъня.

Беше Розали Лоран. Звучеше много развълнувано. И имаше сензационни новини.

Париж летеше покрай него. След тъмния тунел, на който краят му не се виждаше, в Нантер се появиха няколко поразително грозни високи сгради, чиито бетонни стени бяха издраскани с графит — трогателен опит да се смекчи безнадеждността на парижките предградия. Едва в последната част пейзажът постепенно се раззеленяваше, виждаха се приказни градини със стари къщи, които се редяха покрай коловоза, отвеждащ в Сен Жермен-ан-Ле.

Робърт Шърман седеше във влака за Везине-Център и гледаше навън през прозореца. В скута си държеше кожената чанта с ръкописа и току се поддаваше на порива си да провери дали папката с листовете си е още там. Не му се мислеше какво ще стане, ако изгубеше ръкописа точно сега, когато Розали Лоран бе намерила другата част. Или казано по-точно, екземпляр.

— Нищо не разбирам — повтаряше тя, когато развълнувано и видимо объркано му съобщи за находката си. — Излиза, че Макс ме е излъгал. Но преди да го изоблича, искам да сравним ръкописите. Сигурно за всичко това си има някакво обяснение.

Трогателно беше желанието ѝ въпреки всичко да защитава стария подлец. След известни размисления двамата решиха, че ще е най-добре Робърт да хване влака за Везине — пътят беше около трийсет минути, — а през това време Розали да занесе в болницата поръчаните неща на Марше и после пак да се върне във Везине.

Ключовете обаче бяха проблем. Нямаше как да останат у нея, без да посочи причина. А на нея определено не ѝ се щеше още сега да повдига въпроса през стария човек.

— А, сетих се. Просто ще оставя вратата на терасата леко открената — реши накрая тя. — Големият прозорец може много лесно да се бутне и така да влезем в къщата откъм градината.

Робърт не се съмняваше в правотата си, но почувства някакво вълнение, което като червей загложди стомаха му, когато малко по-късно слезе във Везине и видя на перона Розали Лоран, облечена в

светла рокля. Беше малко преbledняла, а тъмносините ѝ очи бяха неразгадаеми. Тя му подаде колебливо ръка.

— Колата ми е отсреща — рече му.

Мълчаливо прекосиха с колата тихите улици на града. След превъзбудения разговор по телефона този следобед сега между тях се бе възцарила някаква особена скованост. Розали гледаше вторачено напред и току хапеше долната си устна. В купето на колата нямаше много място за един висок мъж с дълги крака и Робърт усещаше напрежението на мълчаливата шофьорка като иглички. Когато Розали превключи на по-висока скорост, тя докосна коляното му и припряно се извини. Робърт поклати глава.

— Няма нищо — рече той и се усмихна, за да разчупи напрегнатата атмосфера.

Слънцето вече залязваше, когато двамата минаха покрай храстите през градината на старата вила с червения керемиден покрив и стигнаха до вратата на терасата откъм задната страна на къщата. Розали погледна назад, за да се увери, че никой не ги наблюдава, после с все сила натисна рамката на плъзгащата се врата и я отмести встрани.

— Не трябва да вдигаме шум — предупреди напълно излишно тя.

— Спокойно, нямам намерение да свиря на тромпет — отвърна приглушено Робърт.

Вечерната тишина внезапно се разкъса от „Fly me to the moon“ и двамата подскочиха.

Розали се обърна.

— Какво е *това*? — изсъска тя.

— „Fly me to the moon“ — уточни машинално Робърт.

— *Тоест?!* — Розали го погледна така, сякаш се беше побъркал, а мелодията продължаваше да си дудне. — Спри най-накрая този телефон бе, човек! Всички съседни ще вдигнем на крак!

— Да, вероятно. Ей сега. — Той бръкна в джоба на панталона си и трескаво натисна зелената слушалка.

— Робърт? — Ясният глас на Рейчъл прозвуча металически от телефона, който той държеше в отпуснатата си ръка. — Ало...

Робърт... чуваш ли ме?

Той вдигна телефона и го притисна към устните си.

— Сега не мога, Рейчъл, моментът не е подходящ — избоботи.
— По-късно ще ти се обадя.

— Какво става с теб, Робърт — звучиш така, сякаш си на изповед. Защо шепнеш?

Той усети ядосания поглед на Розали и вдигна успокоително ръка.

— Точно в момента се каним да влезем с взлом в една къща — прошепна възможно по-високо в слушалката. — Става въпрос за ръкописа. Трябва да затварям, Рейчъл, съжалявам.

— Какво?! — Тя вече нищо не разбираше. — Ще влизате с взлом в някаква къща? Ти да не си пиан? И кои сте тези ние? Робърт? *Робърт?!*

Независимо от изблика на недоволство от другата страна на Атлантическия океан Робърт прекрати разговора и последва Розали в библиотеката.

— Готово — каза облекчено тя и бързо затвори вратата. — Божичко, коя е тази истеричка?

— О... това беше... Рейчъл. Една позната! — поясни бързо той и в същия миг се запита малко виновно защо скри, че му е приятелка. От друга страна, не беше ли това същата онази Рейчъл, която го заплаши, че ще го напусне, ако приеме работата в Париж? Излиза, че връзката им е под въпрос и че ако една приятелка се кани да стане бивша приятелка, би могла спокойно да бъде окачествена като позната, разсъждаваше философски той.

— Робърт?

Розали май го беше попитала нещо.

— А... да?

— Ръкописът!

Той трескаво отвори чантата си и извади от нея кафявия плик.

— Ето — подаде ѝ листовете. — Рейчъл... така де, жената, която току-що се обади, ми ги изпрати.

Розали ги погледна, поразлисти ги и поклати глава.

— Не може да бъде — каза тя. — Изчакайте тук, ей сега се връщам!

Робърт се отпусна на дивана и чу как Розали се изкачва по една стълба.

След малко тя слезе с купчина листове в ръка и се тръшна задъхана до него.

— Моля — рече Розали, пое си дълбоко дъх и сложи своя ръкопис до неговия на масичката. — Както се вижда, двата екземпляра са абсолютно еднакви.

Робърт се наведе напред и развълнувано зараглежда отделните страници.

— Безспорно — установи той и взе два листа, за да ги сравни. — Същите редове, дори същите букви. А вижте тук — той посочи на няколко места в текста, — малкото „о“ навсякъде е размазано в горната си част. — Робърт я погледна. — И къде точно, казахте, че сте намерили ръкописа?

— Горе в спалнята — отвърна Розали и се изчерви. — Намерих една кутия в гардероба, със стари снимки и писма, там открих и този ръкопис. — Тя сплете ръце и ги допря до устните си. — Продължавам да не разбирам. Откъде има майка ви ръкописа на Макс Марше?

Робърт сви рамене и я изгледа изпитателно.

— По-скоро въпросът би трябвало да се формулира така: откъде има Марше ръкописа на майка ми? — Той забеляза как Розали смутено си играе с плитката си. — Не искам да се заяждам с вас, госпожице Лоран, но е съвсем очевидно кое е оригиналът и кое — копието.

Тя кимна и се покашля.

— Боя се, че сте прав. — После го погледна косо и очите ѝ заблестяха. — Сигурно сте доволен, нали?

Той разтегна устата си в усмивка.

— Разбира се, че съм доволен. Аз съм син на един от най-прочутите адвокати, забравихте ли? — Робърт видя как тя се опита да потисне една усмивка и се зарадва, че я е развеселил. — Не, сериозно — нищо не разбирам от авторско право. Всъщност не само от него. Наистина е подло от страна на стария Марше да издаде историята на майка ми от свое име. Все едно дали това ви харесва, или не — натърти той, когато Розали енергично поклати глава. — Но вече започвам да си задавам въпроса какво се крие зад всичко това. Как е попаднало копието у Марше? Познавал ли е майка ми? Все пак Ню Йорк не е на края на света.

— Не споменахте ли, че майка ви е имала роднини французи? И че дори е идвала в Париж?

— Възможно е, но това е било много преди да се родя аз. Тогава историята за синия тигър още не е била създадена. Нали мама я измисли за мен.

Двамата млъкнаха, всеки потопен в своите мисли, и не забелязаха как небето през големия прозорец на всекидневната постепенно започна да се обагрят в различни нюанси на лавандуловото.

Розали първа наруши тишината:

— Не ви ли се струва странно, че майка ви е написала тази история на френски?

Робърт я погледна изненадано.

— Не, ни най-малко. Тя говореше свободно френски. Тъкмо обратното. Когато намерих ръкописа в завещанието ѝ, приех това като още едно напомняне за Париж. Желанието ѝ е било да прочета тази история и на френски, не е ли логично? — Той се усмихна малко криво и прокара с рязко движение ръка по косата си.

Розали се изправи и отиде до скрина при вратата, на който имаше две настолни лампи. Светна ги.

— А ако просто забравим за цялата тази история? — попита тя и прокара колебливо ръка по клавиатурата на старата черна пишеща машина, която също се намиреше върху скрина. — Честно казано, Робърт, имам странно предчувствие. Току-виж, сме разляяли кучетата. Може да призовем духове...

— Глупости — прекъсна я той. — Не говорите сериозно, Розали. Не, трябва да открия истината, дължа го на майка си. Мъчно ми е за вас, но ако вие не говорите с Марше, аз ще го направя.

Тя увеси рамене.

— Защо Макс не каза, че това е стара история? — рече умърлушено тя. — Мислех, че сега я е измислил.

Робърт се повдигна с две ръце от меките възглавници и отиде до нея.

— Вие нямате вина, Розали. Но колкото и да ви е скъп старият приятел и автор, трябва да разберете и мен.

Тя кимна едва забележимо и остана замислена, докато продължаваше да гали стария ремингтън, сякаш очаквайки да призове някой джин като от вълшебната лампа на Аладин, който да изпълни

всичките ѝ желаня. Обърна се и уверено се запъти към бюрото, разположено пред един прозорец до библиотеката. Взе празен лист и се върна.

— Почакайте — каза тя и постави листа в старата пишеща машина.

Робърт я гледаше леко изненадано как започна да набира с два пръста кратък текст. Розали погледна изпитателно редовете и с победоносен вик изтръгна листа от машината.

— Знаех си — възкликна облекчено тя, кимна няколко пъти и посочи към листа, на който Робърт прочете първото изречение от историята за тигъра.

— Да — е, и? — попита учудено той. — Ще напечатате трети екземпляр на книгата ли?

— Погледнете добре — подкани го развълнувано Розали. — Какво виждате? — Очите ѝ блестяха.

„Малката е леко откачена, но добре!“ Робърт въздъхна с досада, взе листа и отново го загледа. Ще играем на тото, защо не? И без това всичко беше достатъчно сложно.

„Е, каза си той, какво виждаш? Съсредоточи се, моля те!“ Идеше му да прихне.

Миг по-късно сбърчи чело. Отново и отново плъзна поглед по няколкото реда, които се открояваха в бледосиньо на бялата хартия.

— Сега и вие забелязахте, нали? — Розали се беше приближила до него.

Робърт кимна.

— Да, забелязах — повтори той поразен.

Всичко се виждаше: старите букви, синята мастилена лента, буквата „о“, удебелена горе вляво.

Текстът, който държеше в ръце, беше идентичен с ръкописа на майка му. Или да го кажем иначе: историята за синия тигър беше напечатана на стария ремингтън пред него. Робърт разбра какво означава това и разтърси глава.

Розали вдигна вежди и сви устни.

— Това разклаща здраво теорията ви, а, Робърт? — попита накрая тя.

— Но... оригиналът... беше в Маунт Киско... — възрази той.

— Моля ви! — Очите на Розали блеснаха възмутено. — Нали не искате да кажете, че Макс Марше е откраднал не само историята на майка ви, а и машината? Това е нелепо!

Робърт мълчеше. Съвсем се беше объркал.

— Това е старият ремингтън на Макс Марше. Очевидно е. Виждала съм го дори на старите снимки. Който и да е написал историята, едно е сигурно: тя е написана на тази пишеща машина. А това може само да означава, че...

Розали замълча пообъркана.

Робърт се опита да довърши изречението ѝ. Какво, да, какво означаваше това? Майка му беше написала тази история за него, когато той е бил малък... на една пишеща машина, която към момента се намираше в Париж и принадлежеше на някакъв французин? Смешно! Той мислеше напрегнато. А ако историята не беше на майка му, а на Марше, който все пак е автор на многобройни книжки за деца? И все пак... тази история изглеждаше да е написана за него, Робърт, а и майка му винаги бе твърдяла, че разказът е за тях двамата. Тя обичаше приказката за синия тигър също като него. Защо да го лъже?

От друга страна, кога майка му е казвала, че историята е нейна? Че тя я е измислила? Робърт се замисли и не можа да си спомни — помнеше само думите ѝ, че му я подарява. И като изключим въпроса за авторството, който така и така си оставаше висящ, същинският и по-интересният въпрос беше как е възможно този Марше и майка му да притежават един и същи ръкопис, ако никога не са се срещали. А наистина ли не са се срещали?

Той усети погледа на Розали върху себе си и на свой ред също я погледна.

— Още се чудя какво означава това „Р“ — каза замислено тя.

Робърт не разбра веднага.

— Моля?

— Ами посвещението! Аз си мислех, че „Р“ идва от Розали, а вие — че идва от Робърт. А май ще излезе, че не е нито едно от двете.

Той стисна устни и кимна. Розали беше права, напълно права. Посвещението не беше за него, колкото и да му бе мъчно за това.

Усети леко докосване. Розали бе сложила ръка на рамото му и очите ѝ като че ли бяха по-големи от всякога.

— Робърт, как се казваше майка ви?

В първия момент той не схвана смисъла на въпроса. После се удари с ръка по челото.

— Рут. Майка ми се казваше Рут.

Учудващо е как с лека ръка сме склонни да не виждаме очебийното, мислеше си Розали, когато видя Робърт Шърман да пребледнява до нея. Макар да не спираха да обсъждат загадъчния инициал и да се опитват да открият кой се крие зад него, на Робърт и през ум не му бе минало, че малкото име и на неговата майка започва с „Р“.

Той беше толкова озадачен, че направо онемя. И когато понечи да каже нещо, се чу шум.

Приличаше на ключ, който се превърта в ключалката. След няколко секунди външната врата се отвори и с тихо щракване се затвори отново.

Тежки стъпки прекосиха коридора. Шумолене. Отвори се гардероб, закачалките се удариха една в друга.

Двамата замръзнаха пред скрина и се спогледаха. Стъпките се приближаваха към библиотеката и Розали усети, че сърцето ѝ ще изскочи. Кой можеше да е в коридора? За миг ѝ хрумна, че не е изключено да е и самият Марше, който се е върнал и сега ще ги хване на местопрестъплението. После чу изсумтяване и някакъв безспорно женски глас да боботи нещо. Стъпките минаха покрай вратата на всекидневната и се насочиха към кухнята, където нещо се премести.

Розали панически хвана Робърт за ръка.

— Да се махаме! — прошепна му. — Горе!

Докато още се шумеше в кухнята, те сграбчиха двата ръкописа и се изнизаха от библиотеката към стълбата, която водеше от коридора нагоре.

— Оттук! — Розали дръпна Робърт в спалнята, където кутията с писмата и снимките все още беше на пода.

Двамата се послушаха мълчаливо в идващите отдолу звуци.

Кой ли идва вечер в къщата на Макс Марше, чудеше се Розали. Някоя съседка? Градинарят? Доколкото знаеше, само икономката имаше ключ, а тя беше в провинцията при дъщеря си.

— Да изчакаме. Който и да е, скоро ще си тръгне — прошепна Розали на Робърт. Той кимна, все още прегърнал двата ръкописа.

— Недоумявам как не съм се сетил сам — каза тихо Робърт. — Това „Р“ е за Рут. Рут Шърман. Как може да съм толкова прост?

— От толкова вглеждане в дървета не сте видели гората — прошепна му Розали. — Случват се такива неща. А и със сигурност не сте наричали майка си Рут.

Той кимна и сложи пръст на устните си.

— Да му се не види, тя се качва горе!

Двамата напрегнато се ослушаха в скърцането на дървото, което се огъваше под тежките стъпки на нечие солидно телосложение. Розали се огледа. В спретнатата спалня нямаше много потенциални скривалища, а в малкия килер до банята скоро щяха да ги разкрият.

— Под леглото! — изсъска тя и дръпна към пода смаяния Шърман.

Когато вратата на спалнята се отвори и госпожа Боне — беше икономката, както се досети Розали — влезе със сумтене, двамата бяха изчезнали. Бяха се мушнале под голямото старо дървено легло, чието прашно тъмно убежище милостиво ги скри. Със затаен дъх и така плътно притиснати един до друг, че между тях беше само ръкописът, те се спогледаха като двама заговорници и се вслушваха в ударите на сърцето, които си мислеха, че чуват у другия, в този сякаш безкраен миг на неподвижност, опасност и близост едновременно. Вслушваха се в стъпките на икономката и гледаха как равните ѝ сандали и мощни прасци сноват пред леглото, докато Мари-Елен Боне изпъваше с ругатни чаршафите и одеялата, изтупваше декоративните възглавнички и ги подреждаше край горната табла.

Розали погледна право в лазурносините очи на Робърт Шърман, които бяха в опасна близост до нея, както между другото и устата му. Спомни си (напълно неуместно, предвид ситуацията) колко много я бе впечатлил цветът на тези очи, когато Робърт за първи път се появи пред витрината на магазина ѝ. Тя преглътна и усети гъделичкането на хиляди мравки.

Сигурно щеше много да се учуди, ако знаеше, че мъжът от Ню Йорк, който в пълно мълчание се притискаше до нея в най-отдалечения ъгъл на тяхното скривалище, си мислеше горе-долу

същото — че никога досега не е виждал такива среднощно сини очи като тези на Розали Лоран.

Ето защо не беше чудно, че никой от тях не долови лекото бръмчене, което изведнъж се чу помежду им.

Госпожа Боне явно също го чу, защото сандалите, които се бяха отдалечили от леглото, спряха на място и пред Розали се появиха розовите подколенни ямки на икономката.

Госпожа Боне се послуша напрегнато, дори и подколенните ѝ ямки сякаш се послушаха, докато повтарящият се, ръмжащ тон цепеше тишината като бръмченето на едро насекомо.

Розали си пое безшумно въздух и се втренчи с упрек в Робърт. Устата ѝ очерта беззвучно думата „идиот“, а той с виновно изражение безгласно молеше за извинение, защото именно неговият телефон бе оставен на вибрация. Тя разбра, че му е невъзможно да извади апарата от джоба си, без да предизвика още шум.

За щастие, на госпожа Мари-Елен Боне и през ум не ѝ минаваше, че на някого ще му хрумне да се излежава под прекрасното легло в рустикален стил на господин Марше.

Тя зашляпа към лампата на нощното шкафче, разгледа я обстойно и няколко пъти я включи и изключи.

— Да ѝ се не види и техниката, и чудото! Добре че дойдох още тази вечер да видя какво става тук — мърмореше тя, а бръмченето най-после спря. — Навсякъде из къщата свети, кутии пръснати по пода, всичко с главата надолу. — Тя поклати неодобрително глава и загаси осветлението. — Поне лампите можеше да угаси този градинар!

Госпожа Боне се наведе да вземе кутията със снимките и писмата и за един ужасен миг Розали си помисли, че икономката ще ги открие под леглото.

Притаи дъх.

Но госпожа Боне си имаше друга работа. Трябваше да сложи ред. Икономката извади стълбата от килера, взе кутията и с пъшкане я върна на мястото ѝ. Върху гардероба.

Когато се скри в банята и започна да пръска мивката с препарат, те като по команда напуснаха скривалището си и се спуснаха по стълбата по чорапи, взели обувките си в ръце.

— Момент, чантата ми е още в библиотеката — прошепна тихо Робърт, когато Розали тръгна към външната врата.

— Добре. Ще минем през градината. — Приплъзнах се в библиотеката, минах покрай етажерката и двата дивана, бутнах тежката стъклена врата и отново я затвориха отвън.

Когато секунди по-късно тичах през градината като Бони и Клайд след успешна операция и се скрих между хортензиевите храсти, Розали започна да се смее неудържимо.

— Да ѝ се не види и техниката, и чудото! — изтръгна се от нея и тя се свлече задъхана, опряла ръка на дънера на една череша, която се извисяваше до стария зид, опасващ градината. Робърт се превиваше с ръце на бедрата, заразен от приглушения ѝ смях.

И после, по-късно Розали не можеше да си обясни как стана така, че той я целуна.

Същата вечер тя записа в синия си тефтер:

Най-лошото днес:

Проклетият телефон на Робърт започна да бръмчи, докато госпожа Боне беше пред леглото, под което се бяхме скрили. Едва не напълних гащите от страх. Не ми се мисли какво щеше да стане, ако ни беше открила!

Най-хубавото днес:

Една вечерна целувка под черешата, която смути и двама ни.

„Извинете, но не се съдържах“, каза Робърт. А аз отвърнах, докато сърцето ми правеше кълбо назад: „Няма проблем, сигурно е от нерви.“ И се засмях, сякаш тази целувка не ме е впечатлила.

По време на пътуването си говорехме за разкритията, които бяхме направили, и гадаехме какво означават те. Аз говорех ли, говорех, за да заглуша ударите на сърцето си. После Робърт направи тъпа забележка и млъкнахме. Тишината беше мъчителна, направо неприятна. Бързо сбогуване пред хотела. Без повече целувки. Почувствах облекчение. Но, учудващо, и малко разочарование.

Когато се прибрах, Рене беше още буден. Той нищо не забеляза, но и аз нищо не бях направила. Малък гаф. Нищо повече!

Нещо се беше случило.

И това не бяха неочакваните неща, които се случиха на Робърт Шърман, откакто преди около седмица направи забележителното си откритие в една витрина на улица „Драгон“. Едно, както междувременно беше разбрал, доста объркващо откритие, което го бе извадило от релси и бе изтласкало на заден план същинската цел на пътуването му (яснота относно бъдещето му в професионален и личен план).

Друго се беше случило: тази прибързана, неочаквана, съвсем необмислена целувка в приказната градина на Везине не му излизаше от главата.

Когато рано на следващия ден тръгна по улица „Университетска“, за да отиде до музея „Орсе“ да разгледа картините на импресионистите, случилото се предишната вечер го заливаше като вълните от картина на Сорола. Отново и отново виждаше Розали във вталената ѝ синя лятна рокля, застанала под черешата, която разстиляше клоните си като покрив, премаляла и зачервена от смях. Въздухът ухаеше на лавандула и над градината се беше спуснал здрач, в който чезнеха храсти и дървета. Косата ѝ беше разпусната, в смеха ѝ също имаше нещо прелестно разпускащо и в миг на опиянение и безвремие жената с красивия смях бе за Робърт най-привлекателното същество на земята.

Тя беше твърде изненадана, за да се съпротивлява. Не беше подготвена и просто отвърна на тази изпепеляваща целувка, която разтърси като ток тялото му, сладка като горска ягода.

Робърт неволно прокара език по устните си и ги разтърка, сякаш за да си върне вкуса на целувката, която вече му се струваше нереална като сън. Ала не беше сън. Беше факт, а после внезапно всичко се разпадна.

Той пхна ръце в джобовете на панталона си и продължи със свъсени вежди по тясната улица.

На Розали ѝ стана неприятно, нямаше какво да се залъгва. След като мигът отмина, Робърт усети как тя се отдръпна смутено от него. „Сигурно е от нерви“, беше му отговорила и после се засмя, сякаш нищо не се е случило.

Неговата целувка не беше нещо кой знае какво и Розали най-любезно се бе опитала да влезе в роля, за да не се почувства той като идиот.

Робърт въздъхна дълбоко. От друга страна... докато лежах тихо и неподвижно под онова легло като в пашкул на гъсеница... не забеляза ли нещо в очите ѝ? Не прочете ли той във втрещения ѝ поглед внезапно породила се симпатия? Не беше ли се породила тогава неочаквано една близост, която го накара напълно да забрави твърдия паркет и страха да не ги разкроят?

Наистина ли само си беше въобразил? На особения момент ли се дължеше всичко? Вече не знаеше какво да мисли.

Знаеше само, че можеше да си лежи така под леглото още цяла вечност. Но тогава тихото вибриране на телефона му отекна в неговите уши като тръбите на Йерихон. Бяха на косъм да ги разкроят.

Робърт се усмихна при спомена за тежките стъпки на изплашената икономка, която се въртеше недоверчиво край лампата.

Пътуването обратно към Париж беше особено. Още щом седнаха в малката кола, Розали се разприказва и го засипа с водопад от въпроси (А сигурен ли сте, че майка ви никога не ви е споменавала за Макс Марше? Може той да е гостувал на майка ви в Маунт Киско? Но няма как да не са се познавали, при положение че той очевидно е посветил историята на нея!), въпреки целувката продължи да му говори на „ви“ и да съставя сценарии, в които Макс Марше заемаше най-различни роли — от безследно изчезнал брат на майка му до неин таен любовник.

Робърт внезапно се почувства много некомфортно и постепенно се умълча. Всички тези разкрития и въпросите, с които го замеряше тя, му идваха в повече. Колко по-просто щеше да е да обвини застаряващия, малко арогантен френски писател в плагиатство. Но Розали беше намерила ръкописа у Марше, откри и пишещата машина, и нещата внезапно се усложниха. Откакто стана ясно — или беше на път да се изясни, — че майка му не е измислила историята за синия тигър за него, а същата ѝ е била — както може да се предположи —

посветена от един французин (точно французин!), за когото тя никога не е споменавала (не и на Робърт), го обзе някакво безпокойство. Но върху нищо конкретно не се беше спрял и ако трябваше да е честен, може би и не искаше да се спира.

В крайна сметка се касаеше за *неговата* майка и за *неговите* чувства и каквото и да се криеше зад тази странна история, тя го засягаше по-силно, отколкото безгрижно бърбрещата жена зад волана, която едновременно го дразнеше и объркваше.

Накрая съвсем се обърка.

— Вашите спекулации са много интересни, Розали, но никак не ни помагат. Трябва най-после да говорим с Макс Марше — прекъсна я грубо той. — Нищо няма да му стане, ако му зададем няколко въпроса.

— О, добре. *Много* добре. Извинете, че се опитах да ви помогна — отвърна тя. — Хубаво, най-добре ще е да млъкна.

Розали замълча обидено, макар Робърт да побърза да я увери, че не е имал това предвид, и в тясното купе се възцари тягостна тишина.

Когато го остави пред хотела, той не се осмели да я докосне още веднъж. Разделиха се с бързо кимване и Розали обеща да му се обади веднага щом Макс Марше бъде в състояние да отговаря на въпроси.

— Трябва да изчакаме поне докато се прибере вкъщи — каза тя и Робърт мислено изстена. — После можем да го посетим заедно, което доста ще смекчи нещата. Какво ще кажете? — Погледна го и се усмихна колебливо.

— Ако няма да се налага пак да лежим под някое прашно легло, аз съм съгласен — отвърна Робърт в отчаян опит да бъде забавен. В същото време му идеше да се цапардоса за тази изключително тъпа забележка.

Розали си пое шумно въздух. Естествено. Той гледаше нещастно бледото ѝ лице, по което не личеше никакво вълнение.

— Ами тогава... Аз да тръгвам — обади се накрая тя със странна лека усмивка и най-старателно закопча колана си. — Рене сигурно ме чака.

Рене! Усети пробуждане.

Робърт ритна умърлушено едно камъче, което се търкулна във вечно течащата вода по парижките канавки. Съвсем беше забравил, че Розали има приятел — онзи бодигард, който с удоволствие би я защитил с големите си юмруци. Робърт се усмихна криво при спомена

за своята първа, а, както се надяваше, и последна среща с френския исполин, който за малко да го ступа, задето е оскърбил приятелката му. Фитнес инструктор, какво да говорим. („Той е дипломиран спортист и учител по йога, беше му обяснила важно Розали в «Марли». Дори е бил личен инструктор на една известна френска актриса.“) Чудо голямо. Добре де, този тип благодарение на високия си ръст и кадифените си кафяви очи може и да не остава незабелязан от жените. Да, никак не е грозен. Но какво друго би могъл да предложи, мислеше си Робърт с известна арогантност. Какво свързваше Розали с прагматичния Рене, той не можеше да си представи, а и *предпочиташе* да не си представя — за всеки случай не личеше да са сродни души. И определено не си подхождаха, това беше ясно като бял ден.

И после се присети за Рейчъл.

Разумната, организирана и амбициозна, като от кутия излязла, прекрасна Рейчъл. Именно тя позвъни пак още докато лежах с Розали под леглото. Наистина в неудобен момент. Не беше оставила съобщение и по това той разбра, че е доста сърдита. Реши да ѝ се обади следобед. Тогава в Ню Йорк е преди обед.

Когато ѝ разкажеше за ръкописите и как е проникнал в чужда къща, воден от следата към една тайна, което си беше точно така, тя щеше да разбере защо е побързал да затвори. Относно това, че е лежал с Розали Лоран под някакво легло, когато Рейчъл е позвънила втория път, предпочиташе да си замълчи. И за целувката нямаше да споменава. И без това всичко беше толкова объркано.

Той ускори крачка и стигна до Ке д'Орсе. Докато стоеше на опашката пред музея и търпеливо се придвижваше стъпка по стъпка напред, пред вътрешния му взор отново изплува смеещата се Розали, която стоеше под дървото като Шекспировата Титания. Опита се да прогони картината и да мисли за нещо друго, но не можеше да не си зададе въпроса дали някога е виждал Рейчъл да се смее така необуздано като тази ведро, постоянно противоречаща му, своенравна и — да, трябваше да добави — очарователна жена, с която, при повнимателно вглеждане, за съжаление, го свързваше само историята за един син тигър.

Малко ли беше това, или много? Или може би дори всичко? Как може щастието да е тъй подвластно на съдбата? Щеше ли да се окаже това неговият собствен сън в лятна нощ?

Фактът, че точно тази млада френска художничка бе илюстрирала любимата му история и именно това бе станало повод двамата да се запознаят, изведнъж му се стори съдбоносен.

И докато заедно се опитваха да разгадаят мистерията около една стара история, не започнаха ли да създават нова, още по-вълнуваща от предишната?

Потънал в мисли, той отиде до гишето във фоайето и си купи билет.

Когато прибра портфейла си, напипа книгата с обложка на бели и червени ивици, която си беше купил предишния ден в „Шекспир и компания“ и за която съвсем бе забравил. „Укротяване на опърничавата“. Книгата все още беше в чантата му.

Възнамеряваше да я връчи на Розали в подходящ момент с шеговита забележка. Но явно не беше писано това да се случи. Както изглеждаше, знаците не бяха благоприятно разположени за Петручио.

След две седмици в болницата Макс Марше бе изключително доволен, че отново си е вкъщи. Беше толкова благодарен, че понесе с усмивка дори упреците на Мари-Елен Боне.

— Да се качите с чехли на стълба — нямам думи, господин Марше! Толкова пък да не съобразите! Можехте да си счупите врата!

— Както винаги сте права, Мари-Елен — отвърна Макс и с удоволствие си отрязва парченце от хрупкавата патица, която госпожа Боне му беше приготвила върху гарнитура от марули. — Много е вкусно. Никой не може да направи патицата като вас!

Той си спомняше за безвкусната диетична храна, която му даваха в болницата, и дъвчеше с наслада апетитното крехко месо от патешки гърди. Сигурен беше, че икономката ги е купила пресни от пазара във Везине.

— Направо божествено! — Макс преглътна хапката и отпи голяма глътка „Сен Емилион“ от тумбестата чаша.

Госпожа Боне се изчерви от гордост. Тя рядко получаваше такива похвали от своя работодател.

— Е, ами как, та нали това е любимото ви ястие, господин Марше. И всички много се радваме, че отново сте си у дома.

Госпожа Боне се върна малко смутена в кухнята, когато Макс развеселено я попита кои са тези „всички“. Не е като да познаваше куп хора, на които болезнено да е липсвал, той, старият досадник.

Трогнат беше, че Мари-Елен се върна по-рано от гостуването при дъщеря си и внучката си, за да се погрижи за нещата тук и да следи за спешно наложилите се преустройства. Каза му, че сега, щом така и така е тук, няма да го остави в беда я. И на градинаря не можело да се разчита — оставил цялата къща да свети и дори не затворил както трябва плъзгащата се врата във всекидневната. Някой като нищо можел да влезе!

Това беше странно, тъй като Себастиано се кълнеше, че е заключил всички врати, както и голямата плъзгаща се врата във

всекидневната. Е, може при цялото това вълнение да е забравил, но това нямаше значение, защото Макс щеше да му е вечно благодарен, и то не само заради безупречно поддържаната градина. Именно Себастиано беше човекът, който го взе от болницата и го докара у дома.

— Може да е бил и Клеман — каза леко обидена госпожа Боне.

Клеман беше мъжът ѝ и Макс с усмивка и леко учудване разбра за своеобразната конкуренция, в която явно се бяха въвлекли икономката и градинарят.

Когато се прибра, завари букет цветя от Розали Лоран. Колко мило! Много щяла да се радва да му гостува във Везине — така пишеше на собственоръчно нарисуваната картичка, с която му пожелаваше бързо възстановяване.

Розали го беше посетила още два пъти в болницата и всеки път чакаше търпеливо енергичната рехабилитаторка, която идваше всеки ден (без да уточнява предварително часа), за да приключи с упражненията.

Беше му донесла в лавандуловосиня кутия малка торта от „Ладюре“ и му беше разказала, че илюстрирането на новата книжка с приказки върви добре, а помощничката в магазина, слава богу, се оказала безценна. Разказа му и за приятеля си Рене, който се чувствал прекрасно в слънчева Калифорния и бил очарован от семинара и манталитета на местните (всички те спортни натури и изключително отговорни към здравето си).

На Макс обаче не му убягнаха изпитателните погледи, които от време на време му хвърляше Розали, когато си мислеше, че той не я гледа.

— Какво има? Толкова ужасно ли изглеждам? — попита я най-накрая, а тя поклати смутено глава и се засмя.

— Не, не, какво да има? Просто се радвам, че отново сте добре.

Въпреки това Макс усети, че нещо не е наред. Розали му се стори по-замислена от обикновено, по-отнесена. Сякаш очакваше нещо.

Е, може да ѝ беше мъчно за приятеля ѝ. Що се отнасяше до Марше, той бе свикнал да живее сам и високо ценеше свързаните с това удобства, свободата да не се съобразяваш с никого. В последно време обаче за свое собствено учудване установи, че точно това му липсва.

Докато лежеше в болничната си стая, имаше достатъчно време да размишлява. Допреди няколко години спокойствието все още му бе приятно, хората бързо го уморяваха и отегчаваха и той си мислеше, че никога няма да се почувства самотен, защото винаги щеше да се намери книга, която да му е интересна и която да иска да прочете.

Но когато ти липсват хората, които означават нещо за теб, усещаш, че книгите губят очарованието си. Дълбоко в себе си и при цялата си арогантност, която понякога проявяваше, Макс съжаляваше, че няма семейство. Като под семейство той нямаше предвид вечно хленчещата си сестра в Монпелие, която се обади в болницата само защото госпожа Боне набързо я бе осведомила за злополуката (Все пак тя ви е сестра, господине!). Както можеше да се очаква, разговорът беше подчертано неприятен. Терез най-напред се осведоми (от учтивост) за състоянието му, а после не се сети за нищо друго, освен да му разкаже за един съсед, някакъв грохнал старец, когото той изобщо не познаваше и който наскоро бил умрял след счупване на бедрото.

Типично за сестра му, която колкото и да си пострадал, можеше да ти разкаже още по-лоша история. След страшния разказ за съседа тя започна да го упреква, че никога не идва в Монпелие да я види. Останалото време използва, за да разкаже за ужасното спукване на тръбата, което им се случило миналата пролет.

— Нямах представа колко ни излезе накрая, а тъпите застрахователи нищо не платиха, понеже тръбите ни били в плачевно състояние.

Кой знае, в Монпелие може вече да обсъждаха завещанието му. Но в такъв случай щеше да ги разочарова!

Не, семейството не е нещо хубаво само по себе си, мислеше си Макс, когато след петнайсет минути се изнерви и затвори. И все пак понякога се улавяше в размишления, че би понесъл по-леко старостта, ако имаше някого, с когото да гледа напред, да знае, че нещо продължава и нещо ще остане.

Отново се замисли за това, колко хубаво стана, че се поддаде на натиска на своя издател.

Без „Синият тигър“ никога нямаше да се запознае с Розали Лоран, която му беше нещо като дъщеря. Да не говорим, че никога

нямаше да отиде в магазина на улица „Драгон“, ако Монсиняк не бе настоявал толкова.

Добрят Монсиняк! Беше до него в най-важните моменти от живота му, и хубавите, и лошите. Ето и сега дойде на свиждане в болницата.

Без предупреждение, такъв си беше той, една сутрин се появи в стаята с искрящо бяла риза, която застрашително се опъваше на корема му.

— Готов сте на всичко, за да не си вдигнете телефона, а? — каза весело и гръмогласно той.

После седна до болния и отпрати с властен жест сестра Ивон, която погледна недоверчиво и излезе със скърцащите си подметки. Тогава Монсиняк без никакви угризения извади от чантата си бутилка пастис.

— Не го правете повече, приятелю Марше! Как можяхте да ме изплашите така? Цялото издателство възлага големи надежди на вас. — Той наля пастиса в две водни чаши и двамата се чукнаха. — Наздраве!

— Започвам да си мисля, че сте дошли само за да искате нещо от мен — закачи го Макс и се опита да прикрие вълнението си. — Ако пак сте намислили нещо, Монсиняк, забравете! Няма да напиша и ред повече за издателството, по-скоро ще падна още веднъж от стълбата.

— Добре де, ще видим. Всяко нещо с времето си, казвам аз. Засега си правете упражненията с тази... *очарователна* медицинска сестра — Монсиняк посочи към вратата и се подсмихна, — за да стъпите отново на крака. — Очите му блеснаха закачливо. — Но една малка коледна история, илюстрирана от вашата приятелка Розали Лоран — ще я драснете между супата и пудинга.

— Не и ако двете са толкова безвкусни, колкото в тази болница.

— Много сте се разглезили, драги Марше — де да готвеше и жена ми като вашата госпожа Боне. Но за жалост, предпочита да чете.

Двамата се засмяха и ето го сега от няколко дни отново вкъщи, хапваше от разкошния крем брюле, който Мари-Елен току-що му бе сервирала във всекидневната. С доволна въздишка Макс избърса устата си с платнената салфетка и се запъти към библиотеката, като се подпираше на двете си патерици и стъпваше предпазливо. Беше цяло чудо, че след операцията се придвижваше така добре. Думата

„напредък“ внезапно бе придобила ново значение за него. Дори професор Паскал беше изненадан колко добре се оправя „бедрото от стая 28“ и накрая отстъпи пред упоритите настоявания на Макс да продължи с рехабилитацията, за която по правило се лежеше в болница, вкъщи.

И така Макс всеки ден ходеше с такси при един физиотерапевт в близост до клиниката, който провеждаше необходимата лечебна гимнастика. Изискваха се малко повече усилия, но бе за предпочитане пред това да кисне в рехабилитационното отделение и да изпада в депресия. Професор Паскал го посъветва още да махне всички прагове вкъщи, да сложи опори и пейки в банята и за известно време да избягва стълбите.

Макс остави патериците встрани, отпусна се с охкане на стола пред бюрото си и погледна навън към притихналата под обедното слънце градина. После вдигна телефона и набра номера на Розали Лоран.

Тя беше в книжарницата с клиенти, но нямаше как да не долови радостта ѝ от неговото обаждане. Разговорът беше кратък, ала достатъчен, за да се каже най-важното: Розали е поканена в събота на кафе във Везине.

— Колко хубаво, че вече сте си у дома, Макс. Ще дойда с удоволствие — каза тя. — Да донеса ли нещо?

— Не е необходимо, Мари-Елен ще ни направи тарт-татен. Донесете само себе си.

Макс се усмихна и затвори, после поседя замислено на бюрото. В края на разговора Розали беше казала, че иска да говори за още нещо с него, когато дойде във Везине. За какво ли можеше да става дума?

Макс се замисли, после усети да го наляга някаква приятна умора. В болницата беше свикнал да си поспива следобед. А тук, в спокойната тишина на старата вила, нямаше и кой да му пречи. Той взе бастуна си и бавно се изправи. Сигурно Монсиняк бе споделил с Розали идеята за коледната история и тя вероятно за това искаше да говори с него. Каква стара лисица беше този Монсиняк!

Клатейки глава, той отиде до вратата. На минаване покрай скрина погледна свидната си картина, на която бе изобразен ведър морски пейзаж от Южна Франция, и изведнъж забеляза нещо, което го накара са спре.

В стария черен ремингтън, който вече десетки години не използваше и който държеше единствено по носталгични причини, беше пъхнат лист.

Макс смаяно завъртя страничните колелца и извади листа. Това, което видя, го изпълни със странно безпокойство. Бледосините редове му приличаха на послание от миналото. Възможно ли беше?

Сърцето му започна да бие по-силно и той се почувства като пътуващ във времето, който с шеметна бързина пропада в нищото.

На листа, който държеше в ръка, бяха изписани първите изречения от историята за синия тигър. Написана преди около четирийсет години. На този стар ремингтън.

— Понякога в живота се случват неща, които изобщо не сме предвиждали — каза ѝ той, когато както всеки петък си говореха по скайп. Гласът му звучеше малко виновно, но също и категорично, както и промененото му лице, което калифорнийското слънце бе обагрило в златистокафяво. — Предпочетох да ти го кажа веднага — добави откровено и се усмихна от монитора по своя момчешки начин. — Надявам се да си останем приятели.

Розали бе предвидила много неща. Но определено не и това, Рене да скъса с нея по скайп. Никога не ѝ се беше случвало такова нещо. Въпреки това като че ли не беше съвсем изненадана и ако не бе така погълната от събитията и емоционалните каши в собствения си живот, щеше да забележи сигналите.

Бяха изминали почти три седмици, откакто приятелят ѝ отиде на летището в Париж. От самото начало тя усещаше, че Рене се чувства твърде добре на този семинар в Сан Диего. При всяко от обажданията на приятеля ѝ гласът му преливаше от възторг. Зак Уитмън — същински бог. Участниците в семинара — открити, разкрепостени и нахъсани. Дългите златисти плажове — невероятни. Климатът — фантастичен. Всичко беше перфектно, това ѝ беше станало ясно.

— Най-новата мода сега е *рога* — разказваше Рене. — Най-доброто, което можеш да направиш за тялото си.

— Рога ли? — повтори недоверчиво тя, докато лежеше в леглото с чаша кафе и се надяваше никога да не ѝ се налага да тренира нещо, което те напряга само докато го произнасяш. — Това пък какво е?

— Нещо средно между бягане и йога^[1] — обясни той. — Ще ти покажа, когато се върна.

Тя се засмя и мислено си каза „О, не, благодаря“. Когато покъсно ѝ спомена за русата бегачка на дълги разстояния, с която всяка сутрин „бягали умерено“, за да изядат после по една папая с лимонов сок, тя приписа това на „спортния ентузиазъм“ и не обърна особено внимание.

В последвалите телефонни разговори името Анабел Милър се спомена няколко пъти, а после бегачката на дълги разстояния съвсем изчезна от разговорите. Но очевидно не и от живота на нейния „трениращ рога“ приятел.

Няколко дни изминаха така. Предишния ден отново се чува и тогава Рене се материализира видимо смутен на екрана на компютъра ѝ. Розали разбра, че нещо му тежи на сърцето. Неговото вечно приповдигнато настроение се бе сменило с някакво смущение, а кафявите му очи гледаха неуверено в камерата.

— Може ли да поговорим? — попита я.

— Разбира се. Нали вече говорим — каза тя, без да подозира нищо.

— Ами... не знам откъде да започна... уф! — Рене се почеса по тила. — Никак не е лесно. Ти си... прекрасна жена, Розали... макар да ядеш твърде много кроасани. — Той се усмихна смутено. — Но какво от това, можеш да си го позволиш, защото бързо изгаряш калориите...

— О... така ли? — Розали се наведе учудено напред и се опита да разбере нещо от брътвежите на приятеля си.

— Ами... искам да кажа, че не е свързано с теб и в никакъв случай не искам да те нараня, защото твърде много държа на теб... въпреки че може би... ааа... как да го кажа, имаме твърде различни интереси — започна отдалече той. — С теб винаги е било много хубаво...

Най-после ѝ просветна.

— Бегачката на дълги разстояния — рече Розали и Рене облекчено кимна, защото нямаше какво да крие повече.

И тогава каза онова изречение за нещата, които понякога се случвали в живота на човек, без изобщо да ги е предвиждал.

Странно, но това изобщо не я разстрои. Поне не много. Естествено, малко се натъжи, спомняйки си за всички тези години с Рене, които минаха като на филмова лента пред вътрешния ѝ взор. Някои неща нямаше да ѝ липсват, не и спорадичните сутрешни бягания в Люксембургската градина, още по-малко пък първата нощ, прекарана под един покрив.

При спомена за тези неща Розали се усмихна. Не беше нито разстроена, нито съсипана от признанието му, че на бърза ръка се е влюбил в обичащата спорта блондинка на име Анабел Милър, която ядеше папая за закуска и на драго сърце щеше да се занимава с *рога*, а и с каквото и да е друго заедно с него.

Честността на Рене беше обезоръжаваща, както винаги, и Розали не можеше да му се сърди. Е, бързото му влюбване я изненада наистина, но когато след разговора започна да се облича и застана пред огледалото в банята, за да си сложи червило, с учудване установи, че донякъде се чувства облекчена. Вероятно защото и в нейния живот се бе случило нещо, което не беше предвидила.

Миналия вторник Робърт неочаквано се беше отбил в книжарницата, за да се осведоми за „положението на нещата“. Виждаха се за първи път след странното приключение във Везине и тягостното сбогуване пред хотела. Когато на обед видя върлинестата фигура с русия перчем пред вратата на магазинчето си, по тялото ѝ преминаха тръпки на радостна уплаха.

— Преча ли? — попита Робърт и я дари с обнадеедна усмивка, на която трудно можеше да се устои.

— Не... не, разбира се, че не. Трябва само... — запелтечи тя ѝ смутено отметна косата от лицето си — ... тъкмо оправях касата. — С пламнали бузи Розали се обърна към клиентката си. — Така... какво беше? Три листа подаръчна хартия, пет картички, един печат с роза...

— А, знаете ли? Мисля да взема и това прекрасно преспание там на витрината — каза клиентката, червеночоса жена с елегантна жълта рокля с копчета — вероятно италианка — и затрака с главозамайващо високите си токчета към витрината. — Това там... с надписа. — Тя посочи с показалец.

— Чудесно. — Розали тръгна след клиентката и мина покрай Робърт, който се беше облегал на вратата на магазинчето. — Кое преспание си избирате — *Париж* или *Любов*?

— Хм... — замисли се италианката. — *Molto bene*^[2]... и двете са прекрасни... — Тя сви колебливо устни, а Розали свали двете обли преспанията от витрината и ѝ ги подаде.

— А защо не вземете и двете? — чу се внезапно откъм вратата и двете жени смаяно се обърнаха. Робърт Шърман се усмихваше, скръстил ръце пред воднистосинята си тениска. — Извинете, че се

намесвам, но Париж и Любов — двете си пасват идеално, не мислите ли?

Италианката се усмихна поласкана и не беше трудно да се отгатне, че „намесата“ на този красив непознат много ѝ се понрави. Погледът ѝ за миг се потопа в очите му, после се плъзна към загорените ръце с руси косъмчета, които се подаваха от тениската, към светлия, поотпуснат панталон и кафявите мокасини от естествена кожа.

Гледката явно ѝ хареса.

— *SI, signor*^[3] идеята е добра — изгука тя. — Париж е градът на любовта, няма две мнения. — Жената се засмя, отметна глава назад и запърха с гъстите си черни мигли. Вероятно бе взела забележката на Робърт за покана за флирт. Тя кимна кратко на Розали. — Опаковайте ми ги и двете, ако обичате! — После отново дари Робърт с цялото си внимание. — И вие ли не сте отгук? Откъде сте... не, нека отгатна! — Отново този гърлен смях. — Вие сте... американец!

Робърт повдигна вежди и закима удивен, докато Розали мълчаливо увиваше на касата в копринена хартия преспапиетата и със сбърчено чело следеше размяната на остроумия. Що за откачена свалка? „Луна Луна“ да не е кафене за срещи?

— Американец в Париж — колко романтично! — извика възторжено италианката. После понижи глас. — Значи и двамата сме чужденци в този прекрасен град. — Тя му подаде дългата си, тънка ръка и Розали нямаше да се учуди, ако той я целунеше. — Габриела Спинели. От Милано.

Робърт се усмихна и пое ръката ѝ.

— Робърт Шърман, Ню Йорк.

Габриела Спинели отстъпи назад.

— Не! — каза с придихание тя и се ококори още повече. — Да нямате нещо общо с кантората „Шърман и синове“?! Преди години Пол Шърман представляваше чичо ми, Анжело Салваторе, който живее в Ню Йорк, по един много заплетен случай. Ставаше въпрос за много, много пари. Чичо Анжело и днес твърди, че това е най-добрият адвокат, който някога е имал. Беше много доволен. — Тя намести в косата си тъмните слънчеви очила.

Робърт смаяно кимна.

— Това беше баща ми.

— Така ли! *Madre mia!*^[4] Гледай ти какво нещо! — Габриела изпадна в екстаз, а Розали усети мощен порив да извие дългата шия на червенокосата дама от Милано, чийто чичо Анжело Сопрано... не... Салваторе... сигурно е бил кръстник на нюйоркската мафия. — Колко е малък светът — каза тя с ужасяващия си италиански акцент. — Вярвате ли в случайности, мистър Шърман? — Жената склони кокетно глава и на Робърт не му оставаше нищо друго, освен да се засмее и да поклати глава.

Розали използва момента, за да се намеси.

— Готово — общо седемдесет и три евро и осемдесет цента — каза тя и тикна под носа на слисаната Габриела красива небесносиня опаковка с бяла панделка.

Италианката трескаво и разсеяно изрови едно огромно портмоне от яркожълтата си чанта „Прада“. Междувременно не спираше да се оглежда за американеца, който бе напуснал мястото си до входа.

Когато плати и настойчиво застана пред Робърт, за да подхване отново разговор, Розали пристъпи зад нея.

— Довиждане, госпожо, много съжалявам, но на обед затваряме — каза тя, отвори вратата и леко, но енергично избута червенокосата италианка на улицата.

— О, момент само! — Габриела елегантно се завъртя надясно и отново спря пред Робърт. — Какъв късмет, че се запознахме, мистър Шърман — изчурулика тя. — Имате ли време за едно кафе? Ще ми бъде много приятно.

— За съжаление, мистър Шърман вече има уговорка — обясни Розали и мрачно се усмихна. Тя скръсти ръце и препречи пътя за връщане на красивата Габриела. — Довиждане, госпожо!

— О, колко жалко! Много жалко! — Италианката отстъпи назад с опаковката, но преди това връчи една визитка на Робърт и му хвърли похотлив поглед. — Обадете ми се, синьор Шърман, сигурна съм, че имаме какво да си кажем.

— *Имам ли уговорка?* — попита весело Робърт, когато Розали затръшна вратата след Габриела Спинели.

— Да. — Тя му хвърли предизвикателен поглед. — С мен.

— О! — Той вдигна вежди и възторжено се усмихна. — Това наистина е... *още* по-хубаво.

— Много смешно. Ако сте се отбили в магазина ми само за да флиртувате с непознати жени, можете веднага да си тръгнете — изплъзна ѝ се на Розали. Ама че тъпо! Тя прехапа устни.

— Ревност ли долавям?

Тя завъртя театрално очи.

— Надценявате се, скъпи приятелю. Само исках да ви спася от една неспираща да чурулика италианска червеношийка.

— Една изключително привлекателна италианска червеношийка. — Робърт се ухили. — Какви крака само.

— Е, аз откъде да знам, че си падате по италиански червеношийки — каза насмешливо Розали.

Шърман поклати глава.

— Не бойте се, скъпа. Като се замисля, май предпочитам френските дроздове. — Той я погледна и ъгълчетата на устата му трепнаха. — И какво сега — имам ли уговорка, или не?

— Ако се държите добре, може би. — Розали го погледна многозначително. *Още* не му беше простила забележката с прашното легло. — Може би по-късно, когато дойде госпожа Морел — помощничката ми — добави тя. — Преди това няма как да изляза.

— Не казахте ли току-що, че ще затваряте? — престори се на учуден Робърт.

— Ако не спрете веднага да задавате тъпи въпроси, ще изхвърчите — предупреди го Розали. — Защо изобщо дойдохте?

— Ами минавах оттук и реших да попитам дали има новини за Макс Марше. Така и не се обадохте след... като се върнахме от Везине и не бях сигурен... — Той млъкна, а Розали се запита за какво ли си мислеше. — Искам да кажа, че бяхте доста ядосана... в колата...

— Добре тогава. — Тя усети, че се изчервява, и погледна встрани. — Макс Марше го изписаха от болницата преди няколко дни, но *още* не се е обадил. Веднага щом ми позвъни, ще ви кажа и ще отидем до Везине. Както се бяхме уговорили. — Сигурно я мислеше за тънкообидна мимоза, която спира да държи на думата си, щом се почувства засегната.

— Не исках да ви ядосвам, Розали. Аз самият не бях на себе си онази вечер. За мен всичко това има голямо значение и далеч не е

някакво... някакво вълнуващо приключение, разбирате ме, нали?

Розали кимна. Естествено, че го разбираше.

Робърт я изгледа изпитателно.

— Относно забележката, че не ми се лежи с вас под някое легло, това беше просто...

— Тъпо — казаха двамата едновременно и се засмяха.

— Е, кога идва тази госпожа Моршел?

— Морел. Идва в два. Ако искате, минете тогава и заедно ще се разходим с Уилям Морис.

Щом чу името си и думата „разходка“, Уилям Морис вдигна глава и весело замаха с опашка.

Робърт се наведе и потупа галено кученцето по главата.

— Хм, кой знае — каза той, — току-виж, сме поставили началото на страхотно приятелство.

Следобедът протече съвсем различно от очакваното. Освен може би за Уилям Морис, на когото му беше все едно колко хора се разхождат с него.

Вместо двама, накрая по Сена се разходиха трима. И през повечето време говореше майка ѝ.

Розали много се изненада, когато малко след два часа в магазинчето влезе не само госпожа Морел, а и майка ѝ, с която съвсем наскоро бяха вечеряли.

— Здравей, детенцето ми — каза тя и веднага привлече цялото внимание към себе си. — Е, няма ли да поздравяш майка си? — Както винаги, беше изключително елегантна — светлосив костюм, бяла копринена блуза, перлена огърлица. Виждаше се, че идва направо от фризьор, тъй като пепеляворусата ѝ коса беше току-що накъдрена и изкусно прибрана на кок на тила.

Розали тъкмо разговаряше с госпожа Дьо Ружмон, която дори в този топъл летен ден беше с ръкавици и леко надминаваше госпожа Лоран по елегантност. Тя се усмихна и млъкна, за да поздравя майка си.

— Здравей, мамо! — Двете си размениха задължителните целувки по бузите. — Ей сега идвам. Ще седнеш ли? — Тя посочи коженото кресло в ъгъла.

— О, не, предпочитам да остана права, досега съм седяла при фризьора. — Госпожа Лоран въздъхна грациозно и с бързо движение на ръката попипа изкусно фризираната си коса. — Не се тревожи за мен, миличка, ще изчакам.

Тя започна да се разхожда из книжарничката. Погледът ѝ се плъзна по изложените стоки и накрая се спря върху госпожа Морел, която тъкмо зареждаше един рафт с цветни картички и пощенски пликосе.

— О, вие сигурно сте новата помощничка. Много умно от страна на дъщеря ми най-после да си назначи персонал. Толкова много работи. — Тя кимна царствено на госпожа Морел и продължи с тихо тананикане да обикаля из магазина, а токчетата ѝ отекваха по каменния под.

Розали усещаше как се изнервя. Слушаше с половин ухо госпожа Дьо Ружмон, която подробно ѝ излагаше каква да бъде ръчно изработената картичка за юбилея на най-старата ѝ приятелка Шарлот.

— Трябва да е нещо с гондола — разсъждаваше тя на глас. — Шарлот обича Венеция и аз искам да ѝ подаря един уикенд там. Какво ще кажете?

— О, би било *страхотно* — побърза да я увери Розали, без да изпуска от очи майка си, която обикаляше със склучени отзад ръце и тракащи токчета.

— Но текстът на картичката трябва... да бъде оригинален, искам нещо *оригинално*. — Госпожа Дьо Ружмон описа във въздуха с ръка изящна спирала и сви замислено устни, по които имаше бледорозово червило.

— Със сигурност ще измисля нещо, госпожо Дьо Ружмон.

Розали се изправи в опит да прекрати разговора със старата дама.

— Е, тогава да не ви задържам повече, скъпа. — Госпожа Дьо Ружмон взе чантичката си и погледна с любопитство Катрин Лоран. — Виждам, че имате гости. Това майка ви ли е? — изчурулика тя.

Розали кимна и старата дама явно прие това като знак да се представи. Тя заситни към смаяната госпожа Лоран и каза:

— *Обичам* магазина на дъщеря ви. Такива хубави неща.

— Мамо, може ли да ти представя госпожа Дьо Ружмон, моя любима клиентка. И тя живее в Седми район — добави Розали. — Майка ми, госпожа Лоран.

— Приятно ми е. — Катрин Лоран кимна сдържано. Но преди да добави, че е родена Валоа, вратата на магазина отново се отвори. Беше точно два часът.

Влезе Робърт. С огромен букет в ръка.

— О, подраних ли? — попита той, когато съгледа стълпотворението от дами на различна възраст, които се втренчиха любопитно в него.

Петнайсет минути по-късно — букетът, който удиви всички в магазина, беше поставен в една ваза — всички излязоха да се разходят: Робърт, Розали и... мама.

Катрин Лоран не искаше да пропусне възможността да придружи дъщеря си и този интересен американец, който явно имаше безупречни маниери, защото бе донесъл цветя на дъщеря ѝ.

— Е, мисля да ви придружа донякъде, времето е прекрасно, а аз седях достатъчно за днес — извика тя, след като Розали представи накратко Робърт Шърман като един „познат“.

Госпожа Дьо Ружмон сигурно също нямаше да откаже една разходка, ако я бяха поканили. Тя не сваляше поглед от високия мъж с американски акцент, който ѝ се стори някак познат — дали не беше артист?

— Какъв прекрасен букет — каза тя, когато най-накрая се нахрани да си тръгва, и още веднъж дари Робърт Шърман с прелестна усмивка. После внезапно ѝ просветна и тя се ококори. — Дявол да го вземе, сетих се откъде ви познавам, господине! Не сте ли идвали и друг път тук? Вие не сте ли... не сте ли адвокатът, който събори...

— О, господин Шърман е адвокат? — попита радостно Катрин Лоран.

— ... статива с картичките? — довърши госпожа Дьо Ружмон невъзмутимо изречението си. — Виждам, че сте се разкаjali за скандала, господине. — Тя посочи с малката си ръка букета и тръгна към вратата на книжарницата. — Хубаво е един мъж да умее да се извинява — моят така и не се научи.

— Какъв скандал? — попита заинтересовано майката на Розали.

Робърт смаяно вдигна вежди, а госпожа Морел застана неподвижна в очакване.

Розали реши да сложи край на всеобщото объркване и дръпна Уилям Морис за каишката.

— Да тръгваме — каза тя и махна на госпожа Морел, която трябваше да наглежда книжарницата до привечер.

Докато се разхождаха в най-добро настроение направо на брега на Сена и Катрин Лоран разговаряше с Робърт, Розали буквално чуваше какво се върти в главата на майка ѝ.

Познат от мъжки пол, за когото никога не беше чувала, цветя, кавга, извинение, дъщеря ѝ видимо смутена, а Рене никъде не се вписва.

Тя видя доволната усмивка, която играеше по згълчетата на устата на майка ѝ. Може би мама си беше направила съвсем погрешни заключения. Които накрая се оказаха далеч не толкова погрешни, тъй като на съдбата ѝ бе хрумвало да изпрати Рене в далечния Сан Диего при една бегачка на дълги разстояния, която като ураган бе отнесла сърцето му. Но в онзи вторник следобед Розали още не знаеше това.

— И как се запознахте с дъщеря ми, господин Шърман? — чу тя майка си да пита.

Госпожа Лоран заговори свойски, което бе напълно неуместно, и Розали се питаше още колко време ще мине, преди да хване Робърт под ръка. Божичко, толкова беше неловко да разпитва горкия Робърт. Сякаш ѝ беше потенциален зет.

— Говорите великолепно френски, ако ми позволите да отбележа — добави одобрително тя.

— Да... и вашата дъщеря каза така — отвърна Робърт и намигна на Розали. — Иначе може да се каже, че се запознахме чрез една книга, която и двамата... ааа... много ценим.

— А, да, литературата... тя има способността да свързва хората. — Госпожа Лоран изпадна във възторг. — Аз много обичам книгите. — Розали погледна смаяно майка си. Това пък какво беше? — Дълго ли ще останете в Париж, господин Шърман? Ако е така, с Розали трябва непременно да дойдете у нас на чай.

— Ами аз...

— С господин Шърман работим по общ проект, мамо — намеси се Розали и се наведе да свали каишката на силно дърпащия се Уилям Морис. — Това е всичко. — Тя се опита да надвика вътрешния си глас, който я питаше шеговито дали наистина сама си вярва на думите.

Във всеки случай майка ѝ не вярваше.

— Да, да — каза тя, без да се отклонява от темата и играейки си с перлената огърлица. — Значи сте адвокат, господин Шърман? — продължи разпита си. — Интересна професия. По работа ли сте тук?

Робърт пъхна ръце в джобовете и се усмихна.

— И да, и не. Още не съм решил.

И той обясни на силно впечатлената госпожа Лоран, че макар да е завършил право, напоследък се занимава с хуманитарни науки в университета и е в Париж по повод поканата да чете лекции в Сорбоната през идния семестър като гостуващ професор.

— Професор шекспировед, възхитително! — извика госпожа Лоран. — „Хамлет“, „Укротяване на опърничавата“, „Ромео и Жулиета“. „Когато нещо е възможно, тя не се поколебава да го стори!“, издекламира тя за ужас на Розали и погледна многозначително Робърт. — Е, още ли се колебаете?

---

[1] Run (англ.ез.) — бягам, и уога. — Б.пр. ↑

[2] Много добре. (ит.ез.). — Б.пр. ↑

[3] Да, господине (ит.ез.). — Б.пр. ↑

[4] Майчице! (ит.ез.). — Б.пр. ↑

— Можем да действаме — каза тя. — В събота сме канени у Марше. Което значи... — Тя млъкна и тихо се засмя в слушалката. — Всъщност поканената съм аз. За вас ще трябва да измислим нещо.

— Защо просто не кажете, че ще ви придружа? За какво е тази игра на криеница? В крайна сметка имам право да науча...

— Да, не се безпокойте — прекъсна го Розали. — Не е толкова просто да се обясни по телефона. Като чуе, че ще идвате и вие, може да откаже да ни приеме. Макс Марше си е вкъщи само от няколко дни и мога да ви уверя, че никак не гори от желание да се запознае с вас. Още тогава беше категоричен, че се надява никога да не му се налага да се среща с този откачен.

— Мога да си представя. Ако сте му разказали същата ужасяваща история като на вашия приятел, няма защо да се учудвам.

— Да, да, забравете за моя приятел — отвърна малко рязко тя. — Това, което искам да кажа, е следното: просто стойте за известно време настрана, става ли? Не можете да очаровате толкова лесно стария господин, както това ви се удаде с майка ми.

И преди Робърт да успее да отговори нещо, Розали затвори. Той се подсмихна. Наистина беше по-лесно да очароваш Катрин Лоран, отколкото понякога малко студената ѝ дъщеря. Интересът, който в онзи ден бе проявила към него госпожа Лоран, беше неизчерпаем, за разлика от Розали, която с видимо отегчение си играеше с плитката си и така и не се включи в разговора. Вероятно от чист инат. Той се учуди колко различни бяха майка и дъщеря — не само по външност. Може Розали да бе наследила тъмните си коси и тъмносините очи от своя баща.

Робърт предпочиташе да направи следобедната си разходка по Сена само с Розали, но за две неща беше благодарен на госпожа Лоран и на нейния остър, по майчински далновиден поглед: за нея изобщо не подлежеше на коментар, че „професорът шекспировед“ трябва да започне предложената му работа в Париж. И — което още повече му

допадна — че е подходящ за дъщеря ѝ, макар тя да не го съзнаваше. И макар накрая Розали да каза, че с Рене са се уговорили да се чуят по скайп идния петък.

— Не се отказвайте, господин Шърман — прошепна Катрин скришом на Робърт, когато се сбогуваха. — Дъщеря ми понякога е малко дръпната, но има златно сърце.

Жената със златното сърце бе видимо притеснена, когато около четири часа в събота паркира пред вилата с тъмнозелените капаци на прозорците. Робърт на свой ред също се чувстваше малко развълнуван. Той държеше в скута си голямата кожена чанта, в която бяха прибрани двата ръкописа. Какво ли го очакваше в тази къща? Премълчала ли е нещо майка му?

Розали дръпна малко по-силно ръчната спирачка и си пое дълбоко въздух.

— Така. Сега става напечено. Да се залавяме! — рече тя и му кимна. — И както казах, оставете ме аз да говоря.

— Разбрах. Не е нужно да го повтаряте на всеки две минути.

Слязоха от колата и минаха през предната градина. Чакълът скърцаше тихо под краката им, въздухът беше топъл и ухаеше на трева. В далечината се чуваше бръмченето на косачка. Една птица изцвърча. Най-обикновен съботен следобед във Везине в топъл септемврийски ден.

Пред тъмнозелената входна врата двамата се спогледаха още веднъж. После Розали вдигна ръка и натисна месинговия звънец вдясно на стената.

Един ясен „динг-донг“ отекна във вътрешността на къщата. Малко след това се чуха леки, тътрещи се стъпки и тракането на бастун.

Макс Марше отвори вратата. Сивата му коса беше сресана назад, брадата — грижливо подрязана. Лицето му се стори на Робърт по-дребно от снимката на автора в книгата. Очите му бяха хлътнали, личаха си прежеждията от последните седмици.

— Розали, колко хубаво, че дойдохте. — Той стоеше в коридора, подпрян на патериците си, и сърдечно ѝ се усмихваше. После светлите му очи се преместиха въпросително, но все пак приветливо към

Робърт. — О, довели сте някого? — Той отстъпи назад, за да им направи път.

— Да. Извинете. Аз... не знаех как да ви обясня по телефона — започна Розали. — Това е Робърт, един... един мой приятел... да, междувременно искам да кажа... и ние... искаме... трябва да ви...

Тя се оплете и Робърт видя как по лицето на стария човек пробяга усмивка.

— Но моля ви, скъпа Розали, няма никакъв проблем. Не е нужно да ми обяснявате нищо. Имам очи на главата си, макар и да ми е отслабнало зрението. — Той изгледа Робърт с видимо одобрение. — Вашият приятел, разбира се, също е добре дошъл.

Робърт видя как Розали понечи да възрази, но възрастният господин вече се беше обърнал и внимателно крачеше с помощта на патериците си към библиотеката. Голямата стъклена плъзгаща се врата на всекидневната беше отворена, а на терасата се виждаше сервирана маса за кафе, върху която падаше сянката на голям бял сенник.

Марше излезе на терасата и им махна.

— Елате, елате, кексът ще стигне за всички ни. Ще ме извините, но трябва да поседна. Още не ме държат съвсем краката. Розали сигурно ви е разказала какво ме сполетя. — С въздишка на облекчение Марше седна на един от плетените столове и облегна патериците до масата.

Гостите му го последваха колебливо. Робърт подкани с поглед Розали, но тя само сви рамене и му прошепна нещо, което трябваше да означава „ей сега“.

— Така. Значи вие сте Робърт. Американец ли сте? — попита, без да подозира нищо Марше, когато двамата с Розали се настаниха. Той насочи поглед към Робърт, който седеше срещу него, и трябваше да признае, че високият и в момента малко неуверен мъж от пръв поглед му вдъхна доверие.

Американецът погледна крадешком Розали, която седеше между него и Марше и не издаваше нито звук. Очевидно трябваше той да започне да говори.

— Да, точно така — отвърна с твърд глас. — Аз съм Робърт. Робърт Шърман. — Божичко, звучеше като внушителното Джеймс Бонд. Той внимателно наблюдаваше своя събеседник, чието лице не издаваше никакво вълнение. — Мисля, че Розали ви е говорила за мен.

— С угълчето на окото си той видя как Розали, която тъкмо беше хванала сребърната кана, за да налее на всички, неволно замръзна.

— Шърман? — Старецът поклати глава. Очевидно нищо не си спомняше. Взе чашката и я поднесе към устата си. И после внезапно я остави, сякаш се е задавил. — Шърман — вие сте Шърман? — повтори Марше и между сребристосивите му вежди се образува вертикална гневна бръчка. — Вие ли сте онзи нагъл американец, който ме обвинява в плагиатство и се кани да повдигне обвинение срещу мен? — Макс се изправи на плетения си стол и погледна гневно Розали. — Не разбирам... Какво означава това, Розали? Защо доведохте откачения в дома ми? Искате да ме оскърбите ли?

— Момент! Тук няма никакъв откачен, господин Марше, още по-малко пък това съм аз — намеси се Робърт. — Искаме да ви зададем няколко въпроса. Но да, аз съм този, който притежава оригиналния ръкоп... — Ооу... — Робърт се хвана с изкривено от болка лице за левия пищял, в който бе получил силен ритник под масата.

Марше започна да мести объркан поглед от единия към другия, докато Робърт разтъркваше ударения си крак, а Розали ставаше огненочервена.

— Мога да обясня всичко — отвърна тя.

Марше се втренчи невярващо в нея.

— Да не искате да кажете, че и вие сте се забъркали с този тип? — Той поклати неразбиращо глава.

— Не... да. — Розали учудващо бързо менеше цвета на лицето си. — Не е това, което изглежда — добави неопределено тя.

— А какво е тогава? — попита Марше.

За да се подкрепи за дългото обяснение, което ѝ предстоеше, Розали трескаво отпи голяма глътка кафе със сметана. После решително остави красивата чашка с флорални мотиви върху чинийката.

— Господин Шърман понякога е малко арогантен, но откачен определено не е — започна тя. — Само иска да разбере истината, понеже историята за синия тигър... го засяга много... лично. — Тя се покашля. — А относно цялата тази история, ние попаднахме на някои... ааам... повече от загадъчни взаимовръзки.

— Ние? Да не сте съдействали на този американски глупак да ме изобличи? — Макс Марше си пое възмутено въздух и удостои Робърт с

унищожителен поглед.

„Този Марше можел да бъде много нахален, помисли си Робърт. Държи се като истински французин. Те така обичат да се мислят за нещо повече от другите. Защо, никой не знае.“

Беше му трудно да не се намеси, но Розали го погледна успокояващо.

— Да не би вече и вие да се съмнявате, Розали, че аз съм написал тази история? — Марше се засмя разочарован.

Тя поклати глава.

— Ни най-малко. Абсолютно сигурна съм, че вие сте я написали. — Тя кимна към библиотеката. — На стария ремингтън, който е на скрина ви, нали?

Марше присви очи и сбърчи чело. Виждаше се, че обмисля нещо. Накрая погледна Розали с израз на негодувание.

— *Вие* сте били! Вие сте написали този текст на моята пишеща машина? Не разбирам какво означава всичко това! Що за глупав цирк ми разигравате тук? Искам обяснение. Веднага! — И удари с длан по масата.

Бяха помислили за всичко, когато напуснаха така главоломно къщата, бягайки от госпожа Боне, но листа го бяха забравили. Марше сигурно доста се е учудил, когато го е видял, мислеше си Робърт.

— Трябва да ви призная нещо, Макс — каза Розали. — В деня, когато ви донесох нещата, се върнах още веднъж тук, защото намерих нещо, което трябваше да покажа на Робърт. Бяхме у вас, Макс. Минахме през вратата на терасата.

И тя разказа не съвсем в хронологичен ред за събитията през последните три седмици.

Как след скандала в магазина Робърт е дошъл още веднъж. Как ѝ е разказал за майка си и за това, че като дете тя му е разказвала всяка вечер историята за синия тигър. За набрания на машина ръкопис у него. За кутията, която беше паднала от гардероба, и за неочакваното натъкване на екземпляра. Как си дала сметка, че посвещението няма как да е било за нея, Розали (тук Марше леко се изчерви), как се обадила на Робърт и по-късно двамата сравнили двата екземпляра в библиотеката, които се оказали напълно еднакви, и как на нея ѝ хрумнала идеята за пишещата машина.

— Така разбрахме, че историята е написана на този стар ремингтън.

Розали кимна към Робърт, той извади двата ръкописа от чантата си и ги сложи един до друг на масата. После тя погледна към Марше, който седеше съсредоточено в плетения си стол и все повече притихваше.

— Защо никога не сте ми казвали, че историята е писана преди много години? Защо ме оставихте да вярвам, че посвещението е за мен, Макс? Така си мислех, но когато Робърт ми каза името на майка му, най-после разбрах за кого всъщност е измислена тази история.

Марше гледаше втренчено двата ръкописа и не отговаряше. После се обърна към Робърт.

— А мога ли да попитам как се казва майка ви? — Гласът му прозвуча съкрушено.

— Рут — отвърна той. — Майка ми се казваше Рут. Рут Шърман, по баща Трюдо. Получих оригиналния ръкопис в завещанието ѝ.

— В... *завещанието*! — Старият човек го погледна покрусен. — Това означава ли, че вече не е между живите?

Робърт кимна и се опита да преглътне буцата, която още засядаше в гърлото му, щом заговореше за смъртта на майка си.

— Почина тази пролет. В началото на май. Няколко дни преди трийсет и осмия ми рожден ден. От рак. Всичко стана много бързо. — Той преглътна и по лицето му плъзна тъжна усмивка. — Такъв е животът. Все искаше да дойдем двамата още веднъж в Париж. На Айфеловата кула. Вече съм бил там като малък. А после изведнъж стана твърде късно.

Марше пребледня. Той помълча, втренчил се с невиждащ поглед. Очите му, които на светлината на слънцето заблестяха, сега гледаха в една точка, която очевидно се намираше някъде в дъното на градината. Зад хортензиите, зад стария каменен зид, зад малкия град Везине, а може би и отвъд всичко това. Някъде безкрайно далече.

— Рут — повтори той. — Рут Трюдо.

Макс допря кривия си показалец до устните си и кимна няколко пъти.

Робърт усети, че сърцето му започва да бие по-бързо.

— Значи я познавате? — попита внимателно Розали. — През цялото време се чудехме как е възможно майката на Робърт никога да

не е споменавала за вас, а при все това историята за синия тигър да е толкова важна за нея. Откъде изобщо има тя тази история? Какво се е случило навремето, Макс?

Марше не отговори.

Няколко минути седяха смълчани около масата, на която стоеше още недокоснатата златистожълта тарт-татен. Сякаш някой беше спрял времето.

Макс Марше въздъхна и гостите му вдигнаха поглед.

— Казват — започна той, — че в живота на всеки има малко епизоди, които оставяме зад гърба си, и такива, които ни предстоят. И ако ме питате какво се случи тогава, то мога да ви кажа: всичко. И... нищо.

Погледна Робърт в очите, които бяха започнали да блестят.

— Да. Познавах майка ви. Дори я обичах. Едва по-късно осъзнах колко много. — Той взе чашката си и голямата му ръка, покрита с лунички, видимо затрепери. — Имах лошо предчувствие още щом извадих на бял свят синия тигър. Повярвайте ми, тази история означава много и за мен. Може да се каже, че беше грешка, задето я извадих от старата кутия. Но може да се окаже и най-добрата идея в живота ми. Защото иначе вие двамата нямаше да бъдете тук сега, нали?

Марше сякаш отново се отнесе. Погледът му за миг докосна нежно Розали, а после се спря върху Робърт.

— Синът на Рут — каза той и поклати глава. — Никога не съм мислел, че ще чуя отново нещо за Рут Трюдо. А сега се запознавам със сина ѝ, който случайно намира в Париж книгата за синия тигър и предявява правата си. — Марше се усмихна. — В едно нещо сте прав, Робърт. Това наистина не е моята история.

Робърт и Розали смаяно се спогледаха.

— Ако трябва да сме справедливи, не биваше да я публикувам. Някога в Париж я подарих на една млада жена — на майка ви. Беше отдавна, много отдавна, но понякога ми се струва, че е било вчера.

Този следобед Макс Марше пое пътуване във времето. То го отведе в Париж през седемдесетте. При един млад мъж, който висеше в кафенетата, не вадеше цигарата от уста и припечелваше като редактор на свободна практика към един всекидневник. И при една млада американка с руса коса и блестящи зелени очи, изпратена от родителите си за лятната ваканция в Париж и лишена от всякакво чувство за ориентация.

Самият Макс беше изненадан от атаката на картините, редящи се пред вътрешния му взор. Така бе пленен от собствената си история, че почти не забелязваше погледите на двамата млади хора, които напрегнато го слушаха.

— Запознахме се с Рут, защото тя се беше загубила. Аз седях в едно кафене, недалеч от улица „Огро“, където по онова време живеях в двустаен апартамент на четвъртия етаж. Беше доста малък в сравнение с тази разкошна вила тук — Марше вдигна ръка и посочи с усмивка към къщата, която се издигаше зад него, — но, божичко, какви луди купони ставаха там! Често ми гостуваха приятели, а от време на време и някое момиче. И когато на сутринта се събуждах, първото нещо, което виждах, беше Айфеловата кула, която пронизваше небето на няколко преки от нас. Никога по-късно не съм имал такъв невероятен изглед.

Той се облегна замислено назад.

— Извинете, отнесох се. Но когато човек започне да се рови в миналото си, всички тези спомени излизат наяве...

— Тъкмо разказвахте как сте се запознали с майка ми, господин Марше — припомни му Робърт.

— Вярно. — Той отново видя Рут как неуверено пристъпва по улицата, облечена в червена рокля. — В онзи горещ летен ден видях майка ви за първи път. Беше с червена рокля на малки бели точки. Държеше в ръка пътеводител, току спираше, въртеше пътеводителя във всички посоки и се оглеждаше за улични табели. Когато за трети път

мина покрай кафенето, в което седях и четях някаква книга, станах и я попитах дали мога да ѝ помогна. Тя въздъхна облекчено и ме погледна със зелените си очи, които бяха малко косо разположени като на котка, а в изящното ѝ, сърцевидно лице имаше нещо много изискано. „Май съвсем се обърках“, каза тя и се засмя. Смехът ѝ беше... удивителен. В него имаше такъв оптимизъм и жизнерадост, че напълно ме покори. „Искам да разгледам Айфеловата кула — тя е в тази посока, нали?“ Майка ви погледна още веднъж пътеводителя и посочи уверено погрешната посока. „О, не, госпожице, трябва да тръгнете точно в обратната посока, никак не е далече“, отвърнах аз. И после затворих книгата си. „Знаете ли? Ще ви придружа, че иначе кой знае къде ще отидете.“

Макс се усмихна.

— Така започна всичко. През следващите четири седмици придружавах Рут по улиците на Париж винаги когато можех. Показвах ѝ града и всички музеи на изкуствата. — Той поклати усмихната глава. — Божичко, не помня да съм срещал някога друг човек, който да е толкова запален по музеите. Накрая разгледах дори музеите, за които не бях и чувал, че ги има в моя град. Рут харесваше картини. Особено ѝ допадаха импресионистите. Моне, Мане, Бонар, Сезан. Често ходехме в Жу дьо Пом, където тогава се помещаваше галерията. Тя бе в състояние часове наред да седи пред някоя картина и да я гледа, без да каже и дума. Понякога обръщаше глава и се усмихваше на някого. „Безумно красиво, нали?, казваше му. Какво ли щастие е да сътвориш такова нещо!“ Аз кимах и си мислех какво щастие е просто да седя до нея и понякога уж по невнимание да докосна рамото ѝ или да подържа ръката ѝ и да вдишвам аромата, който идваше от нея.

Той се обърна към Робърт и Розали.

— Не знам дали беше някакъв специален парфюм, но миришеше на джанки. Можете ли да си представите? Като мармалад от джанки. Не мога да го опиша, ала беше някак примамлив. Никога повече не срещнах момиче, което да мирише на джанки. — Той въздъхна. — Беше то. Някои неща не могат да се върнат. Затова пък споменът за тях е още по-скъп.

Макс усети, че гърлото му пресъхва, и се покашля.

— Беше нежен романс, който започна с няколко целувки, но после всичко се разви така бързо, както никога по-късно в живота ми.

Какво щастие само изпитвах, когато погледнех към прелестното ѝ лице или се разхождахме заедно през уикенда в Парк дьо Багател, който тя предпочиташе пред всички други паркове в Париж.

Марше видя как Розали многозначително погледна Робърт и се зачуди каква ли е връзката между тези двама млади хора, които сега стояха един до друг.

— Днес не можем да си го представим, но аз бях щастлив дори само докато я чаках в някое кафене.

Погледът му попадна върху недокоснатата чиния пред тях.

— Но моля ви, вземете си от ябълковия сладкиш. Какъв лош домакин съм само.

Розали разреза тарт-татена и сервира в чиниите. Опитаха сладкиша, по чиято кора блестяха карамелизирани ябълкови парченца. Макс разреза своето парче с малка сребърна вилица и разсеяно го остави настрана, без даже да го опита.

— Не е ли странно колко щастлив може да бъде понякога човек, макар да знае, че нещата нямат бъдеще? — каза замислено той.

Погледна към Робърт, който от вълнение изяде цялото си парче, и му отвърна с въпросителен поглед.

— Да, нямат бъдеще. Защото любовта между майка ви и мен беше невъзможна. Тя бе затворена в рамките на няколкото седмици и ние го знаехме. От самото начало. Още в онзи първи ден, когато придружих Рут до Айфеловата кула и я попитах дали не иска да изпием по чаша вино, тя ми каза, че имала годеник, който я чакал в Америка. Явно добър човек, симпатичен, от добро семейство, преуспяващ адвокат, който щеше да я носи на ръце. В края на лятото щели да се оженят. „Вече не съм свободна, рече тя с усмивка, това е положението.“ — „Но сега си в Париж“, отвърнах аз и изтиках мисълта за годеника от другата страна на Атлантическия океан. Знаехме, че все някога това ще свърши. И въпреки това хванах ръката ѝ, и въпреки това ѝ казах „Хайде, една целувка“, когато една вечер се разхождахме с лодка по Сена и Айфеловата кула се издигаше пред нас толкова близо, че можехме да я прегърнем. — Макс въздъхна щастливо. — И въпреки това тя ме целуна, ние се влюбихме един в друг и се наслаждавахме на мига, сякаш никога нямаше да свърши.

— Но той все пак свърши — обади се Робърт.

Макс помълча и си спомни как Рут тръгна с такси към летището в проливния дъжд. Не пожела той да я придружи.

— От самото начало казах, че трябва да се върна — беше му рекла сутринта на сбогуване, застанала пред него с бледо лице.

— Знам. — Сърцето му щеше да се пръсне, сякаш полято с ледена вода.

Тя хапеше долната си устна и едва понасяше мълчанието.

— Можем да си пишем понякога — добави и го погледна умолително в очите. „Не го прави толкова сложно“ сякаш казваше погледът ѝ.

— Да, разбира се, естествено — отвърна Макс и се помъчи да се усмихне, но и двамата знаеха, че няма да си пишат.

Беше безкрайно тъжен момент. Накрая Рут го погали нежно по бузата и го погледна за последен път.

— Никога няма да те забравя, тигърчо — рече му. — Обещавам ти. — После тръгна и съвсем тихо затвори вратата след себе си.

Макс се усмихна меланхолично, забеляза погледа на Розали и се сети, че още не е отговорил.

— Да, мигът свърши — завърши разказа си той. — Рут изчезна от моя живот така, както се появи — като полъх, а на мен ми останаха двете най-тъжни думи, които съм чувал оттогава: *никога повече*. Оставих я да си тръгне, защото още не осъзнавах какво е загубата. Защото вярвах, че всичко е свършено. Бях още млад и не знаех много неща. Мислех, че нямаме бъдеще заедно. Може би трябваше да се боря за нея. Точно така. Едва когато загубиш нещо безвъзвратно, разбираш колко много е означавало то за теб.

Забеляза Робърт да кима и каза:

— После тя се е омъжила за Пол, баща ми. И никога повече не ви се е обаждала?

Макс поклати глава.

— Никога повече не чух за нея. До днес — завърши той. — Но като си помисля сега за онова лято, си давам сметка, че това са били най-хубавите седмици в живота ми. Безгрижието на онези дни бе неопишимо. — Той се усмихна. — Петната от боички в моя живот. Осъзнах това още тогава.

Последва дълго мълчание. Слънцето бе застанало като червена топка над каменния зид, който се издигаше в дъното на градината като

тъмна сянка. Макс усети, че бедрото започва да го боли, но не му обърна внимание. Току поглеждаше към младия мъж, който мълчаливо беше сплел ръце пред лицето си и гледаше през образувания от пръстите си триъгълник. Виждаше как Робърт се опитва да асимилира думите му.

— Майка ми никога не ми е разказвала за това — призна накрая той. — Винаги съм си мислел, че родителите ми са били щастливи заедно. Имаха хубав брак, лоша дума не са си казали и все се смееха.

Макс кимна.

— Със сигурност е било така. Човек изпитва различни видове любов и аз съм сигурен, че сърцето на майка ви е било достатъчно голямо, за да направи щастливи повече хора. Вашият баща е бил за завиждане, Робърт.

— Но какво стана с историята? Кога ѝ я дадохте? — попита Розали.

— А, да, моята историйка — тя всъщност ми беше първата. Дадох ѝ я в един от последните дни, когато излязохме на пикник в Парк дьо Багател. Беше прекрасен ден, въздухът ухаеше на дъжд, а ние доста се бяхме измокрили, защото имаше лека лятна буря. Но слънцето бързо изсуши дрехите ни.

Макс добре си спомняше как бяха легнали върху карираното одеяло на поляната. Под старо дърво, което се издигаше на едно възвишение, недалеч от пещерата на четирите вятъра. Рут бе избрала това място като идеално за пикник.

— Рут имаше фотоапарат за моментни снимки, каквито бяха модерни тогава, и аз я снимах, а на сбогуване ми подари снимката — мисля, че все още я пазя.

— Да, пазите я, мисля, че я видях в кутията — вметна Розали.

— В онзи следобед ѝ подарих разказа за синия тигър — продължи Макс. — Дадох ѝ оригинала, а за себе си оставих копието. Първо написах на корицата: „На Рут, която никога няма да забравя“. Но после се сетих, че това посвещение ще е много издайническо. Ето защо смених корицата и написах само: „На Р.“. — Макс потърка смутено брадата си и погледна Розали. — Което предизвика някои недоразумения.

Той видя как Розали се усмихна и се надяваше тя да му прости малката лъжа, която си бе позволил от суета. Просто не бе посмял да

си признае, че е посегнал на една стара история, понеже не му хрумваше нищо ново и хубаво. Пък и бе поласкан от радостта, с която тя прие посвещението, мислейки си, че е за нея.

— Но ако историята беше нова, с най-голямо удоволствие щях да я посветя на вас, мила моя Розали. Има още нещо, което трябва да ви призная.

— Така ли? — попита тя.

— Начинът, по който се смеете, веднага ми напомни за Рут.

— Нима? — Тя се засмя.

Робърт неспокойно се размърда на стола и не беше трудно да се отгатне, че му тежи и друго.

— Значи в историята, която майка ми все ми разказваше, всъщност се говори за вас и нея?

Макс кимна.

— Но това разбира само този, който знае предисторията. Рут е момиченцето Елоаз със златистата коса, което вярва в своя син тигър — облачния тигър. — Макс се усмихна. — А тигърът, това съм аз. Понякога тя ме наричаше „тигърчо“ и това ми харесваше.

— А страната, която е толкова далеч, че до нея не се стига със самолет... а само с копнеж... — започна Робърт.

— Беше нашата страна — завърши изречението Макс. — Надявах се, че по този начин Рут няма да ме забрави, и сега виждам, че наистина не ме е забравила.

Той кимна и очите му странно заблестяха. Премълча обаче това, че и нощното пътешествие из Париж си имаше по-дълбок подтекст.

Бяха летели цяла нощ. Вълшебна, щастлива, приказна нощ, която стигаше за цял живот. Разделиха се на разсъмване, усещайки горчивия вкус на раздялата.

Тя бе спазила обещанието си. По лицето му пробяга плаха усмивка.

— Надявам се, Робърт, да не ми се сърдите, задето се радвам, че Рут не ме е забравила. Както се радвам и за това, че се запознах със сина ѝ. Вашата майка означаваше много за мен.

— Може ли да видя снимката? Имам предвид тази на майка ми?

— Разбира се. Ако Розали бъде така любезна да свали кутията от гардероба ми. За съжаление, още не съм готов да се катеря отново.

Когато Розали стана и се качи в спалнята, Макс погледна съчувствено младия мъж, който бе сплел ръце и продължаваше да опъва пръстите си и да ги притиска към опакото на дланите. Сигурно не беше лесно да те изненадат така с истории от миналото. И то от минало, което не ти е повлияло по никакъв начин.

— Защо никога нищо не ми е казала? — попита накрая той. — Невинаги съм бил дете, пък и всичко е било толкова отдавна. Щях да разбера.

— Не го мислете толкова, момчето ми. Майка ви със сигурност е постъпила правилно, убеден съм в това. Тя беше прекрасна жена — още тогава — и сигурно много ви е обичала. Иначе нямаше да сте това, което сте сега.

Робърт кимна с благодарност.

— Да, може би сте прав — каза той и лицето му се проясни.

Малко след това Розали се върна.

— Тази ли е? — Тя сложи на масата избелялата фотография на младата жена и двамата мъже се наведоха над нея.

— Да — потвърди Макс. — Това е снимката от Парк дьо Багател.

Робърт придърпа снимката към себе си и кимна.

— Да — каза на свой ред и той. — Това несъмнено е мама. — Погледът му се спря на младата жена, която стоеше под едно дърво и се смееше срещу камерата. — Божичко, този смях — продължи той и потърка очите си. — Никога не го загуби.

Слънцето вече беше залязло, когато Макс Марше изпрати гостите си. Робърт изрази желание да види мястото, където се е снимала майка му, и те се уговориха на следващия ден да отидат до Булонската гора.

— Лесно ще намерим дървото — увери ги Макс. — Само се надявам изобщо да мога да дойда с тези проклети неща. — Той посочи патериците си.

— О, ще успеете, разбира се! В краен случай ще ви бутаме, там сигурно има пътеки за инвалидни колички — обади се Розали, а в смеха, който последва, имаше нещо много освобождаващо.

После си тръгнаха с малката кола на Розали. Макс постоя още малко на вратата и погледа след тях. Животът продължаваше. Винаги

продължаваше. Като огън, който се предава като щафета от бегач на бегач, докато стигне целта си.

Той закуцука към терасата и седна отново в плетения си стол. Над градината се спускаше вечерният хлад. Макс замислено погледна избледнялата снимка, която още лежеше на масата.

Облегна се назад и затвори очи. Видя двама палави младежи в един слънчев ден в Булонската гора. Бяха се излегли под стар кестен върху карирано вълнено одеяло и си разменяха шеги. Рут беше с червената рокля на бели точки, която той толкова харесваше, устните ѝ, които се смееха, бяха червени като роклята. Светлината проникваше през листата и рисуваше трепкащи кръгчета по одеялото и босите ѝ крака. Беше събула сандалите си. Някаква птичка чуруликаше. Небето беше по-синьо от всякога. Бял облак се носеше спокойно над тях.

Беше прекрасен летен ден и не им се вярваше, че някога ще свърши. Лекотата, която се стелеше над всичко, бе почти осезателна. Изведнъж и Макс усети сърцето си съвсем леко. Толкова леко, че можеше да полети.

Отвори очи и почувства как отдавна забравената любов отново се пробужда. Да, той обичаше този живот, който понякога беше толкова много, а понякога — по-малко от нищо. Но това беше всичко, с което разполага човек.

Взе снимката. Обърна я и видя на гърба написаното с молив: *Булонската гора, 22 юли 1974 г.*

Още дълго седя там, загледан втренчено в мрака. И мисълта, която го докосна този следобед като изящната ръка на млада жена, изведнъж го облада напълно.

— Как можеш да ме ритнеш така в пищяла? — попита Робърт, когато тръгнаха по тясната улица на излизане от старата вила. — Това ли е прословутото ти чувство за такт? — Той вдигна крачола си и огледа доста голямото синьо петно.

— Мислех, че американците не са чувствителни към болката — отвърна Розали.

— Това са индианците — поправи я Робърт. — Аз съм само един кекав янки.

— Иначе нямаше как да те спра. Исках само да ви попреча да се сбиете. — Розали се усмихна.

Без да се усетят, бяха минали на „ти“. Още докато разтребваха съдовете и ги носеха в кухнята. След разкритията този следобед, след всичко, което бяха преживели заедно, щеше да е странно, ако продължаваха да си говорят на „ви“.

Робърт се ухили.

— Твоят Макс Марше не е толкова неприятен. Даже е много мил. Въпреки това е малко странно да седи насреща ти старец, който... ами... който е бил влюбен в собствената ти майка. — Робърт сви безпомощно рамене.

— И то, при положение че собствената ти майка не ти е споменавала и дума за него — допълни Розали. — От друга страна, тя вече е била сгодена за Пол, може просто да ѝ е било неловко. Или всичко това ѝ се е сторило някак нереално, когато се е върнала в Америка, в познатата си среда.

— Толкова нереално, че после всяка вечер да ми разказва историята, която той е написал за нея?

— Хм, намирам го за някак романтично. Тоест всеки би се връщал с удоволствие към една такава необикновена история. А може би очарованието на любовта им се дължи на това, че се е оказала невъзможна — разсъждаваше Розали. — Пък и „Синият тигър“ е много хубава история. Поне мен ме развълнува, когато я прочетох за

първи път. Макар да не знаех тайната. — Тя отново се замисли. — И колко ли му е било гадно на Макс тогава — в известен смисъл именно чрез майка ти е започнал да пише. С писането на истински истории, имам предвид. Рут е била, така да се каже, неговата муза.

Розали хвърли бърз поглед на Робърт.

— Макс е написал още много страхотни книги. Трябва да ги прочетеш. Като малка не можех да им се наситя.

— Хм — каза Робърт. Беше притворил очи. Или беше твърде уморен, за да отговори, или бе потънал в мислите си. Във всеки случай се бе отнесъл и Розали реши да не го притеснява.

Когато зави с колата в тунела на Нантер, тя усети, че и последният остатък от напрежение се смъква от нея.

Радваше се и изпитваше облекчение, че никак не леката среща между двамата мъже протече толкова добре. Слава богу, цялата история приключи много приятелски. Спомените и новината за смъртта на Рут разстроиха много Макс, но след първите остри реплики той искрено се зарадва, че може да се запознае със сина ѝ. На сбогуване ги прегърна и двамата.

Розали включи мигача, мина в бързата лента и тръпки я побиха при спомена за враждебната атмосфера, която се бе възцарила в началото. Как двамата седнаха един срещу друг и с едно изражение и святкащи очи се обвиняваха взаимно, единият — във френска арогантност, а другият — в американско невежество! За миг си бе помислила, че разгневеният домакин ще ги изхвърли. Но в края на деня остана с впечатлението, че са взели превес съчувствието и симпатията, които Макс и Робърт започнаха да изпитват един към друг. Иначе Робърт нямаше да предложи да се видят на следващия ден.

Очакваше с нетърпение разходката в Булонската гора, където щяха да тръгнат по следите на мисис Шърман, или казано по-точно, по следите на мис Рут Трюдо, които свързаха по съдбовен начин двамата толкова различни мъже.

Розали отново погледна към Робърт, който продължаваше да седи мълчалив до нея. Тези нощни пътешествия с „професора шекспировед“ вече им бяха станали навик, помисли си тя. Този път обаче нямаше неловка тишина, настанила се между тях, както при завръщането им от Везине, а доверчива и едновременно с това малко уморена тишина.

Всички спорове и недоразумения, всички тайни и спекулации бяха изяснени този следобед във вилата от стария автор на книжки за деца, който им разказа своята история. Историята на отдавна отминала любов — красива и безкрайно тъжна.

Розали облегна глава назад и я завъртя наляво и надясно. Колата се плъзгаше с монотонно бръмчене в тъмнината. Докато студените светлини на тунела се стрелкаха равномерно покрай тях и ги заслепяваха на равни интервали за части от секундата, тя отново си припомни историята за синия тигър и се опита да намери още насоки в отделните изречения. Макар самата Розали да беше илюстрирала книгата и да я знаеше почти наизуст, никога не би ѝ хрумнало, че героите от този приказен сюжет са двама влюбени, които не могат да бъдат заедно и на които накрая им остава само копнежът... и споменът.

Тя излезе от тунела и малко след това стигна до кръговото кръстовище, което извеждаше на Шанз-Елизе. Навлезе в него и видя черния обелиск на площад „Конкорд“, който в края на широката алея пронизваше небето като предупредително вдигнат пръст.

Търсенето бе приключило, загадката беше разрешена. Но какво следваше оттук насетне? Следваше ли нещо изобщо? Розали забеляза, че мисли за утрешния ден като за край и на своята история.

На един червен светофар тя погледна Робърт, който вече беше отворил очи и гледаше замислено през прозореца, и се вгледа внимателно в лицето му. За какво ли си мислеше той? — Истината за майка му сигурно го бе разтърсила дълбоко. Розали го забеляза да бърчи чело и да стиска зъби. Прииска ѝ се да го прегърне. Да му каже, че положението е под контрол. Но не знаеше как да го направи.

— Забележително е какви неща се случват в живота на хората, нали? — каза накрая тя. — Сигурно е странно за теб. — Без да се замисли, тя хвана ръката му и я стисна.

— Е, не е и чак толкова лошо — отвърна Робърт и също хвана ръката ѝ. Усети твърдост и топлота. Като целувката тогава в градината. — Дори изобщо не е лошо, само... различно — продължи той. — Хвърля нова светлина.

Пръстите му хванаха нейните, сякаш ръцете им си бяха намерили собствен език.

— Имам усещането, че майка ми е искала да ми даде знак — с историята за синия тигър и с това, което винаги казваше за Париж.

— Какво е казвала за Париж?

— Че винаги си заслужава? — Той се усмихна насила.

— Можеш спокойно да махнеш въпросителната — отвърна с усмивка Розали. — Наистина е така: Париж винаги си заслужава. — Тя с мъка дръпна ръката си и превключи на втора скорост, зави от булевард „Сен Жермен“ в една уличка и погледна търсецо през предното стъкло. — Независимо от това, трябва ни паркинг.

Този път Розали не го остави пред хотела. Противно на изгледите, тя успя да паркира на едно толкова малко място, че не остави и сантиметър разстояние и дори удари колата многократно отпред и отзад.

— Защо са тези буфери тогава? — попита смаяно тя.

Двамата слязоха и Робърт я придружи до улица „Драгон“. Зад входната врата Уилям Морис кратко излая и радостно заскимтя.

— Ще се качиш ли за по още една чаша вино? — попита Розали, щом отключи. Опита се да прозвучи възможно най-небрежно. — Или те е страх от кученцето ми?

Робърт поклати глава.

— Не, не. С Уилям Морис си станяхме приятели. — Робърт разтегли уста в крива усмивка. — Но какво ще правим с твоя личен бодигард? Да не понечи пак да се бие с мен?

Рене! Розали усети, че се изчервява, и само се надяваше това да не проличи на слабата улична светлина. При всички тези вълнения изобщо не се беше сетила за приятеля си, който — за щастие, и както веднага си спомни — вече не ѝ беше приятел!

Тя се усмихна като сфинкс.

— Моят личен бодигард явно си е намерил в Сан Диего нов обект на защита в лицето на една бегачка на дълги разстояния — отвърна лаконично тя.

— О... какво?! — Робърт вдигна вежди и се усмихна като котарак пред купа със сметана. — И как така?

Розали не отговори и той я последва по витата стълба в малкия апартамент. Горещ Робърт се огледа с любопитство и се спря пред голямата маса, където имаше няколко рисунки.

— Сядай. — Тя светна лампата и посочи фотьойла до леглото си. — Ей сега ще донеса от кухнята бутилка вино. — Събу сандалите си, а Робърт метна чантата си на фотьойла, разходи се из стаята и спря пред

сложената в рамка снимка на баща ѝ, която бе окачена на стената до бюрото.

— Това баща ти ли е?

Розали кимна.

— Веднага си личи. — Той разгледа снимката. — Кестенявата коса, челото с рязко очертаните вежди, широката уста. Изглежда симпатичен. — Робърт се обърна към нея и прокара ръка по косата си. — Аз приличам повече на майка си.

— О, да... — Розали се усмихна. — Златистата коса! — Тя отново се сети за избледнялата цветна снимка на Рут. И атакува направо: — А от кого си наследил тези невероятно сини очи?

— О, благодаря. — Робърт се ухили и се опита да прикрие смущението си с шега. — Това е исторически момент.

— Моля?

— Мисля, че това е първият комплимент, който получавам от една Розали Лоран.

— Може би защото един Робърт Шърман досега не е давал повод за комплименти? — контрира го тя. — Но се обзалагам, че комплименти не му липсват. Едва ли съм първата жена, която се прехласва по сините ти очи.

Тя си спомни как я бе поразил цветът на очите му, когато застана пред витрината ѝ.

— О... ами... е... — Робърт махна небрежно с ръка и се престори на скромен. — Чак пък толкова. Най-много да са сто.

— Комплиментите... или жените?

Той се усмихна развеселен.

— Комплиментите, естествено. Аз да не съм Казанова? Но за да отговоря на въпроса ти — не дължа цвета на очите си нито на майка си, нито на баща си, а на дядо си по майчина линия, когото, за жалост, не познавам. Във всеки случай цялото ни семейство е било във възторг от този — той вдигна пръсти и описа във въздуха две кавички — миличък рус Шърман със сини очи.

Робърт се засмя и Розали се опита да си представи високия мъж с риза на сини и бели райета като малко момче.

— Сигурно леля ми вече мислено е градила артистичната ми кариера. Нещо като Робърт Редфорд в „Обикновени хора“. — Той намигна. — Но чак толкова красив не съм.

— Ами знаеш ли... — Розали склони глава. — Красотата не е всичко. Бих казала, че за професор по литература твоята е достатъчна.

Когато след няколко минути тя се върна с две големи, препълнени с червено вино чаши, Робърт все още стоеше наред с нея и се оглеждаше.

Розали тикна в ръката му едната чаша и се чукнаха за здравица.

— И за какво прием? — попита той и виното се разклати многообещаващо в чашата му.

— Например: за края на нашето съвместно издирване — предложи тя.

— Да, да прием за края на нашето издирване — повтори Робърт, но думите му прозвучаха така, сякаш има и нещо съвсем друго предвид. — И затова че след едно малко злополучно начало станавме най-добри приятели — допълни той.

Двамата отпиха по една голяма глътка. Розали веднага усети въздействието на виното. Нищо чудно, като се има предвид, че освен парченцето тарт-татен, от обяд насам не бе хапвала нищо. Какво каза той — „най-добри приятели“ ли?

— Значи сега вече сме... добри приятели? — Тя трескаво отпи още една голяма глътка и усети как по тялото ѝ плъзна успокояваща топлина.

Робърт изпразни чашата си до половината и погледна над ръба ѝ.

— А може и — каза бавно той — да сме нещо повече от това.

Розали се усмихна притеснено и усети, че леко ѝ се завива свят. Погледна към Шърман, който оставяше чашата си на кръглата масичка до фотьойла.

— Значи това е твоето убежище, когато не си в магазина — заключи той. — Много уютно. — Погледът му неволно се спря на френското легло, постлано с одеяло на синьо-бели шарки, с пръснати върху него възглавници с най-различни размери и нюанси на синьото.

— Да, моето малко скривалище от света. — Розали отвори прозореца, през който се излизаше на покрива. — Ето — това е моята втора стая.

Розали остави чашата на малката етажерка до прозореца и погледна навън в нощта. Един облак минаваше пред диска на луната и ако човек е с по-голямо въображение, можеше да го оприличи на тигър. Тя остана до прозореца, вдишваше дълбоко студения въздух и внезапно усети силен порив да запали цигара.

Робърт пристъпи зад нея и Розали усети да я полазват тръпки по врата. Този ден бе вързала косата на тила си с голяма рогова шнола.

— Много е хубаво наистина — уточни той и Розали не беше сигурна, че има предвид малката градина на покрива, където в прелестен безпорядък цъфтяха саксийни растения и храсти и закриваха от погледа околните къщи.

Тя усети дъха му във врата си и почувства приятен гъдел по гърба.

— И толкова хубаво ухае — като в омагьосана градина. — Робърт отметна един кичур от врата ѝ и устните му така нежно докоснаха кожата ѝ, че Розали се зачуди дали не си е въобразила.

— Сигурно е... от... хелиотропа.

С разтуптяно сърце тя посочи към голям храст с тъмновиолетови цветчета, от които се носеше аромат на ванилия.

— Не мисля — отвърна тихо Шърман.

— Какво? — Розали се обърна колебливо. Очите му я гледаха нежно.

— Мирише на горски ягоди — промърмори той и зарови лице в косата ѝ. — На горски ягоди след дъжд. Бих разпознал този аромат сред хиляди други.

Хвана внимателно лицето ѝ в ръце и я целуна.

Тази вечер Розали не написа нищо в малкия си син тефтер. Имаше по-приятни занимания.

Противно на навика си, на следващия ден Розали се събуди много рано. Беше неделя, пет и половина, и лявата ѝ ръка беше изтръпнала. Причината за това бе един американски професор по литература, който, спейки блажено, лежеше с цялата си тежест върху нея и не знаеше какво е това „опиянен“. Сигурно френският му беше поостарял. Розали се усмихна и се опита да измъкне ръката си изпод Робърт, без да го събуди. Тя протегна сънено крайниците си и въздъхна щастливо.

Първоначалният ѝ замисъл да го примами на терасата на покрива да изпият по чаша вино, да изпушат по една цигара и да гледат луната се разби с гръм и трясък.

Някой бе подредил иначе нещата, за да ѝ докаже, че животът понякога — макар и съвсем рядко, но се случва — е по-романтичен, отколкото човек може да си представи.

Робърт я беше целунал, а после така и не излязоха на покрива.

Тази целувка сякаш нямаше край, защото нито на Робърт, нито на Розали им идваше безумната идея, че нещо толкова прекрасно ще свърши някога. Накрая обаче нуждата ги принуди да се откъснат един от друг и с дълбоко вдишване да доставят кислород в дробовете си.

Шнолата се беше откопчала и падна на пода — както и много други излишни неща, които свалиха от себе си, когато, опиянени и прегърнати, се олюляха към леглото на Розали. Със смях и шепот, галейки се с пръсти и думи, те се гмурнаха в сините възглавници като в шумящо море на радостта, където не се чуваше нищо друго, освен ударите на сърцата им.

— Това ме опива — рече Розали и палаво разроши косата му.

Двамата лежаха обърнати един към друг на омачканото одеяло, притиснати както преди три седмици под прашното легло във Везине.

— Пияна ли си? — Робърт я погледна смаяно и Розали тихо се изкикоти при спомена за учудената му физиономия. — For heaven's sake^[1], вие, французойките, не си поплювате.

— Идиот! — отвърна тя. — Това означава, че ми е хубаво с теб.

— О, на нея ѝ е хубаво с мен — зарадва се Робърт. После с бързо движение я привлече към себе си и я целуна. — Хубаво ли ти е с мен? — Легна върху нея и пак я целуна. — Колко ти е хубаво?

Розали се засмя, после смехът ѝ застина в усмивка, която на свой ред също се стопи, и накрая остана само съсредоточеният ѝ поглед.

— Обичам те — каза тя.

Робърт кимна доволно и очерта с пръст линия по веждите, носа и устните ѝ.

— Това е добре, това е много добре — мърмореше той. — Защото положението е такова, малката ми, че и аз те обичам.

И отново легна по гръб и сплете ръце на тила си.

— Божичко — продължи Робърт. — Денят определено беше вълнуващ. Но в сравнение с нощта... — Той не довърши изречението си и се втренчи замислено в тавана, а Розали се сгуши в свивката на ръката му.

— Добре — съгласи се доволно тя. — Няма да пием, но защо пък да не изпусим по една. — Мислено поиска прошка от Рене, но една цигара нямаше да я убие.

— Тъкмо ги отказах — отвърна Робърт.

— О, това е чудесно. аз също — заяви Розали.

— С други думи: една последна цигара и край.

— Именно.

Те се спогледаха многозначително и Розали бързо скочи от леглото:

— Преди някой от нас да е размислил.

Подаде му огънче и той си дръпна дълбоко. После се отпусна с усмивка на възглавниците, с отпусната на свитото му коляно дясна ръка и цигара между палеца и показалеца. Розали се сепна. Беше като дежавю.

— Какво има? — попита Робърт.

— Нищо. Имам усещането, че те познавам от някой друг живот. — Розали поклати глава и малко объркано се усмихна. Не можеше да определи кое точно я развълнува толкова.

После с боси крака се върна от банята в късата си нощница и с влюбен поглед се загледа в спящия мъж. С разрошена коса, той лежеше напреки на леглото, омотан с чаршафа и одеялото, от които се подаваше само десният му крак. И изведнъж Розали разбра.

— Не може да бъде! — прошепна тя и мигом се разсъни.

С ококорени очи се наведе над дясното стъпало на Робърт. Сбърчи чело.

Ако човек не знаеше, можеше да си помисли, че спящият си е ударил пръста по време на бурните любовни ласки. Но ако се вгледаше по-внимателно, щеше да види, че това не е синина или вътрешен кръвоизлив.

На дясното кутре на Робърт Шърман ясно се виждаше голямо тъмнокафяво петно. Розали си спомни за такова петно, което бе видяла неотдавна върху крака на друг мъж.

Тя вдигна поглед и въздъхна, а после в бясно темпо пред очите ѝ се зареди цяла каскада от картини: светлите сини очи, приветливата котешка усмивка. Вертикалната гневна бръчка, силните ръце с дълги пръсти, нахалното повдигане на вежди.

Истината е била през цялото време тук. Как е могла да не я забележи?

Изведнъж Розали разбра защо я беше объркала старата снимка на Марше — това не беше, защото вижда Макс с цигара или без брада. Беше необяснимата прилика с Робърт, неговия син.

След откриването на издайническото рождено петно в ранните утринни часове Розали най-напред си направи кафе със сметана. Поседя в размишления около час със свити крака на боядисания в синьо дървен стол в кухнята. Правилно ли бе да каже на Робърт истината? За Розали нямаше съмнение, че Макс Марше е баща му. Но нямаше как да знае при какви обстоятелства се е случило. Макс очевидно не знаеше, че има син, а Рут бе единственият човек, който Робърт можеше да попита, но, за съжаление, тя беше мъртва.

Пол Шърман, когото Робърт считаше за свой баща, също беше мъртъв. Ако беше жив, може би щеше да е по-добре Розали да запази цялата история за себе си, защото истината при определени обстоятелства може да има разрушително въздействие. Но при

настоящото положение на нещата един млад мъж, останал без родители, можеше да намери своя баща. А един стар мъж, който си мислеше, че няма деца — своя син.

Затова тя реши да каже истината на Робърт възможно внимателно по време на закуска.

Робърт се стъписа.

— Това е абсурд — това изобщо не може да е истина. Пол е моят баща. — Той поклати енергично глава. Но колкото повече слушаше Розали, толкова повече се замисляше.

— Приликата между вас не може да се скрие — заключи тя. — Ако Макс беше по-млад и нямаше брада, щях да забележа много по-рано. — Тя си спомни обстоятелствата, при които се бе запознала с двамата мъже, и се подсмихна. — Бих казала дори, че имате еднаква склонност да събаряте стативи с пощенски картички.

— Но Макс нали каза, че не се е случило нищо — възрази безпомощно Робърт.

Розали седна до него на леглото.

— Не си слушал внимателно, скъпи. Той каза, че се е случило *всичко* и нищо. Може в крайна сметка да е имало нещо повече от целувки. Може дори да са прекарвали една нощ заедно — вълшебна нощ, в която са летели над Париж. — Тя си спомни историята.

— А после?

Розали прехапа устна и се замисли.

— Е, какво после? Рут заминава за Ню Йорк, където нейният годеник Пол я очаква с копнеж, и прекарват нощта заедно. Женят се, Рут забременява, всички се радват, а може и тя в началото да е била убедена, че детето е от Пол. После обаче може да е открила някои прилики.

— Като сините очи например.

Розали кимна.

— Именно. Или рожденото петно. Или още толкова други неща. Всички останали виждат това, което искат да видят. Но е твърде късно. Детето е факт, а Пол е щастлив, че има син. Рут не желае да поставя брака си на карта. Тя живее новия си живот. А този живот е хубав. Смислен живот. И затова мълчи. Докрай. Не е мислила, че Марше някога ще публикува историята и че ти ще попаднеш на следата ѝ.

Робърт сякаш не беше убеден.

— Значи мислиш, че тя през цялото време е знаела? — попита накрая.

Розали кимна.

— Било е тайна, която не е можела да сподели с никого. Дори и с Макс. Дори и с теб. Заради баща ти. Заради всички вас.

Известно време Робърт седеше мълчаливо, заровил глава в ръцете си.

— Трябва да говоря с Марше — каза накрая той и я погледна сериозно. — Боя се, че може да се окажеш права.

Розали го прегърна.

— Мисля, че този следобед трябва сам да отидеш в Булонската гора и да говориш с него. Предполагам, че е в неведение за истината не по-малко от теб. Но заедно можете поне донякъде да си изясните нещата.

Робърт кимна. После се сети за нещо. Стисна устни и продължи твърдо:

— Има и още нещо. Около половин година след смъртта на баща ми двамата с мама дойдохме в Париж. Бях на дванайсет и много добре си спомням за радостното безпокойство, което внезапно я бе обхванало. Беше толкова развълнувана. Сякаш кой знае какво щеше да се случи в този град. Но нищо не се случи. — Той поклати замислено глава. — Поне не нещо, за което да знам. И в края на пътуването изглеждаше толкова тъжна. Тогавя бях дете и много се притесних.

Робърт сви рамене и се втренчи невиждащо през прозореца.

— Защо ме доведе в Париж след смъртта на баща ми? За да види още веднъж сцената, на която се е разиграла старата ѝ любов? Да не е възнамерявала да ме покаже на Макс? Но по някаква причина да не се е получило? — Той въздъхна безпомощно. — Толкова много въпроси. Дали някога ще получа отговор?

— Ще се справиш. Поздрави Макс от мен — каза Розали, когато в ранния следобед застанаха на булевард „Сен Жермен“ пред прочутата бирария „Лип“.

Робърт беше притеснен и тя повървя още малко с него до таксито. Оттук нататък трябваше да поеме сам. В кафенето с белите чадъри, недалеч от високата порта от ковано желязо, отвъд Парк дьо

Багател, щеше да се проведе разговор между двама мъже, на който тя нямаше място.

Надяваше се Робърт да сдържа нервите си и Макс да приеме истината спокойно. И беше сигурна, че двамата имат какво да си кажат.

Пред бирария „Лип“ с оранжевите сенници имаше няколко таксита, но местата на малката тераса с покрив бяха заети. Хванати за ръце, те отидоха до първото такси.

— Когато пристигнах в Париж, си мислех, че най-големият ми проблем е да реша дали да започна работа в университета — обясни Робърт, щом отвори вратата на колата. — А сега ми предстои да пренапиша живота си.

— Не, не е така, Робърт. — Розали го прегърна още веднъж и го погледна твърдо в очите. — Винаги ще носиш миналото у себе си. Просто ще прибавиш към него и нещо ново. Пол е бил прекрасен баща за теб и ти винаги ще си останеш негов син. Но сега, когато и двамата ти родители вече ги няма, се появява биологичният ти баща и това е подарък, който животът ти поднася.

Робърт сбърчи чело и я погледна с израз на комично отчаяние.

— Ти ми беше достатъчен подарък.

Розали се усмихна.

— Възможно е. Но все си мисля, че нищо не се случва случайно. И Макс Марше не е човек, от когото да се срамуваш. Той е прочут писател, симпатичен е, има добър вкус, обича литературата, много ме цени...

Робърт изкриви уста.

— Той е французин — уточни и се качи в колата.

— Еей! Какво му е лошото на това да си французин? — извика Розали след него, докато таксито тръгваше, и Робърт ѝ помахаше с крива усмивка. — Ти също си наполовина французин, драги мой, не го забравяй!

Когато същата вечер Розали извади изпод леглото синия си тефтер, беше много, много уморена. Погледна спящия Уилям Морис в кучешката кошница до леглото си. През тялото му минаваше огромна превръзка.

— Горкото ми кученце — каза тихо тя и го погали по главата.
Преди да угаси лампата, написа:

Най-лошото днес:

Този следобед Уилям Морис изскочи пред една кола. Когато видях как телцето му се преметна и остана да лежи окървавено на улицата, си помислих, че е умрял. Веднага го занесох на ветеринар. Слава богу, беше само външно нараняване. Сложиха му две инжекции и утре ще ходим на контролен преглед. Ужас!

Най-хубавото днес:

Баща и син се намериха!

Робърт току-що ми се обади. Още беше развълнуван от разговора в Парк дьо Багател. Макс му показал мястото под старото дърво, близо до пещерата на четирите вятъра, където някога са били с Рут.

Макс се бил досетил още вчера, след като сме си тръгнали. Някакво чувство за близост. И после датата на снимката... Моите предположения се оказаха верни. Рут е прекарала последната нощ с него. И точно след девет месеца се е родил Робърт. Но през всички тези години Макс не подозирал, че има син. Никога повече не видял Рут — дори и тогава, когато Робърт и майка му били в Париж.

По това време Макс вече бил женен за Маргьорит. Дали Рут не е дошла да го търси и да го е видяла с жена му? Навярно в някое кафене? Може някак да е разбрала, че е женен. Това обяснява защо си е тръгнала така покрусена.

Как би могла да забрави Макс, след като техният син всеки ден е бил пред очите ѝ — едно момче, което е било толкова прекрасно и което е къпела в любов. За което може би е вярвала и се е надявала, че ще вземе най-доброто от Пол, Макс и самата нея.

Робърт каза, че двамата са разговаряли дълго. За Рут и за всичко друго.

Тази нощ той останал във Везине.

[\[1\]](#) За бога (англ.ез.). — Б.пр. ↑

С типичната за влюбените меланхолия Розали си мислеше, че никога повече няма да изпита онова голямо щастие както в онази нощ, когато за първи път лежеше в обятията на нюйоркския професор по литература. Никога нямаше да забрави тази нощ дори само затова че празното поле в малкия ѝ син тефтер щеше винаги да ѝ напомня.

Робърт бе шепнал най-нежни думи в ухото ѝ. Съчиняваше или цитираше любовни признания в един собствен сън в лятна нощ и те се смесваха по чуден начин. Розали вече тъгуваше по онзи безценен, неповторим миг, който не можеше да бъде уловен. И докато чувствата ѝ летяха толкова високо, колкото никога преди, я обземаха горчиво-сладки и малко сантиментални мисли за това, че все някога ще трябва да се приземи — но само за да извърви с любимия общия им път.

За последвалия рязък обрат обаче изобщо не беше подготвена. Всичко друго бе предвидила, но не и това, че връзката ѝ с Робърт ще приключи толкова бързо и така внезапно.

Без да подозира нищо, този следобед тя се върна от ветеринаря с Уилям Морис и видя една червенокоса особа с тясна тъмнозелена пола и бяла блуза да снове пред книжарничката ѝ в елегантните си кожени обувки. Отдалече я помисли за онази италианка — Габриела Спинели. Но когато се приближи, видя, че е непозната. Поразително красива жена.

Розали внимателно остави чантата, в която лежеше и тихо скимтеше Уилям Морис.

— Здравейте, госпожо, мен ли търсите? За съжаление, днес книжарницата е затворена.

Високата стройна жена с червените къдрици се усмихна.

— Да, забелязах — каза тя на малко груб френски, което не подходеше много на перфектния ѝ вид. — Но нямам намерение да купувам нищо. Искам да говоря със собственичката.

— Аха — отвърна смаяна Розали. — Ами тогава имате късмет. Аз съм. Розали Лоран. За какво се отнася?

— Не ми се ще да говорим на улицата — продължи непознатата със странна усмивка и погледът ѝ пробяга по един минувач, който гледаше очаровано към нея. — Може ли да вляза за малко?

Тя имаше подчертано американски акцент и Розали се запита дали въпросът не е от бизнес естество. Може би жената с къдрици до брадичката е издателка, която си търси нова илюстраторка?

— Да... разбира се... Заповядайте. — „В погледа ѝ има нещо заплашително въпреки усмивката, помисли си Розали. Като частен детектив.“ Тя отключи магазина и покани американката да влезе. — Заповядайте, седнете.

Розали отвори чантата и внимателно намести Уилям Морис в кошницата му.

— За какво става дума?

Американката изгледа кучето объркано, после огледа магазина и погледът ѝ пак се спря на Розали. Въобразяваше ли си, или наистина имаше някаква враждебност в светлите ѝ, зелени очи?

— Ще остана права, благодаря. — Тя отново загледа изпитателно Розали от главата до петите. — Става дума за Робърт Шърман.

— За Робърт ли? — повтори Розали, която нищо не разбираше. — Какво е станало с Робърт? — Обзе я мрачно предчувствие. — Вчера говорихме по телефона. Случило ли се е нещо?

— Хм, и на мен ми се иска да знам — отвърна червенокосата със студена усмивка. — През уикенда и аз говорих с него по телефона. И трябва да кажа, че беше много странен разговор. Горкият Робърт звучеше доста объркан.

Горкият Робърт? Значи тази жена беше позната на Робърт? Розали я погледна удивено.

— Е, да... — каза тя. — Случиха се някои неща...

— Не искам да бъда неучлива, но мога ли да попитам какви са отношенията ви с Робърт? — прекъсна я остро жената.

— Моля? — Розали усети, че ѝ става горещо. — Какво означава това? Робърт е моят приятел. А коя сте вие, моля?

— Вижте, за това исках да говоря с вас. Има един малък проблем. — Очите ѝ се впиха в Розали. — Робърт Шърман е *моят*

приятел — или казано по-точно, моят годеник. — Тя се усмихна с тънките си устни. — Всъщност аз съм Рейчъл.

— Рейчъл ли?

Името нищо не ѝ говореше. Тази жена да не беше откачила? Или всички червенокоси жени се бяха наговорили да тичат след Робърт Шърман? Розали поклати енергично глава.

— Сигурно е станало недоразумение — Робърт няма приятелка на име Рейчъл.

— О... така ли? — Американката повдигна вежди и в гласа ѝ се прокрадна неприятна нотка. — Боя се, че недоразумението е изцяло за ваша сметка, госпожице.

— Не... — възрази Розали и изведнъж пребледня. Все пак беше чувала името Рейчъл — когато с Робърт бяха пред вратата на терасата на вилата на Макс Марше и неговият телефон не спираше да звъни.

„А, това е... Рейчъл. Една позната.“ Още го виждаше как прибира телефона си.

— Но... Робърт каза, че сте негова позната... Вие му изпратихте ръкописа... сега си спомням — каза тя объркано.

— *Позната* ли?! — Рейчъл се изсмя. — Е, явно не ви е казал цялата истина. — Тя тикна дясната си ръка под носа на Розали. — Знаете ли какво е това тук? — попита я победоносно. На пръста ѝ блестеше диамант. — Робърт е мой годеник, от три години живеем заедно в един малък апартамент в Сохо. Но след като се оженим наесен и той поеме управлението на „Шърман и синове“, ще потърсим нещо по-голямо.

Рейчъл отдръпна ръката си и се загледа в перфектния си маникюр.

— За щастие, май се е вразумил — гостуващ професор в Сорбоната, а стига бе! От самото начало му казах, че е тъпа идея, но след смъртта на майка си направо се побърка. — Тя въздъхна. — И всички емоции около този ръкопис.

На Розали ѝ се струваше, че старата каменна плоча под нея започва да се люлее. Тази жена знаеше твърде много, за да е само една позната. Възможно ли беше Робърт да я е излъгал? Виждаше го облегнат в леглото след онази невероятна нощ, виждаше как ѝ се усмихва, сякаш е единствената жена на света.

— Това не може да е истина — каза беззвучно Розали и потърси опора на щанда с касата.

— Но е така — отвърна весело Рейчъл. — Дойдох в Париж да си прибера Робърт. Той не ви ли каза? В четвъртък летим обратно за Ню Йорк.

— Каза, че ме обича. — Розали усети как от болка краката ѝ се подкосяват.

Рейчъл я гледаше съчувствено.

— Всъщност би трябвало да съм ви бясна, но виждам, че нищо не сте подозирали. Не се тревожете, вие нямате вина. — Тя поклати глава и един по-внимателен наблюдател, какъвто съсипаната Розали не беше, щеше да забележи фалша в усмивката ѝ, когато добави: — Робърт си е Робърт. Като малко момче е — не може да устои на красиво лице. Затова се и радвам, че се отказа от университета. Всички тези млади студентки.

Тя шумно изпръхтя и погледна с изключително доволна физиономия младата жена до щанда с касата, която, заслепена от сълзи, гледаше втренчено в пода.

— Е, нищо не е станало — продължи Рейчъл, разтърси червените си къдрици и се отправи към вратата. — Мисля, че се разбрахме. Излишно е да ви моля да стоите далеч от бъдещия ми съпруг, нали?

И без да дочака отговор, се обърна и напусна магазина.

„Сигурно това са трите най-напрегнати дни в живота ми“, мислеше си Робърт Шърман, когато с несигурна крачка вървеше из Латинския квартал. Час по-рано беше при професор Лепаж да подпишат договорите за работата му като гостуващ професор. Предишния ден бе седял часове наред с Макс на една пейка в розариума на Парк дьо Багател и все повече осъзнаваше, че, както изглежда, отново си има баща. А по-предишния ден — за миг затвори очи и усети онова невероятно чувство на щастие, което всеки път го връхлиташе, когато си спомнеше за нощта, прекарана с Розали, — по-предишния ден бе намерил жената на своя живот.

Смехотворният ултиматум, който Рейчъл му бе поставила в Ню Йорк, вече изтичаше. Той си спомни изнервения разговор, когато след прекъсването я набра отново и развълнувано ѝ съобщи за ръкописа, който Розали случайно бе намерила в кутия върху гардероба на Марше.

— Божичко, звучи като роман на Лусинда Райли — въздъхна Рейчъл и се засмя, но смехът ѝ не прозвуча особено приветливо. — Двата можете да си отворите детективско бюро. Като те слуша човек, остава с впечатлението, че денонощно се мотаеш с тази книжарка.

— Глупости, Розали просто ми помага, това е всичко — обясни той и към онзи момент това отговаряше на истината. — Много е симпатична, и на теб ще ти хареса.

— Да бе. — Рейчъл приключи малко грубо разговора, но когато отново му се обади в петък вечерта, беше много приветлива и сговорчива. Постоянно го разпитваше и накрая той ѝ разказа за предстоящото гостуване у Макс Марше. Вмъкна и това, че е говорил с декана от университета.

— И? — попита тя.

— За това ще трябва да поговорим на спокойствие.

Не му се спореше с нея, не и сега, преди да си е изяснил други важни неща. Ето защо отговори малко уклончиво и приключи разговора с обещанието, че през уикенда ще ѝ се обади пак.

— Ще ти звънна, когато се прибера от Везине — каза той и едва сега се сети, че още не го е направил.

Защото точно този уикенд бе разтърсен от преживявания, целият му живот изведнъж се бе преобърнал, вълненията му следваха едно след друго. Но когато на следващата сутрин седеше с Макс на закуска и погледът му се рееше над градината, го обзе някакво спокойствие. Решението беше взето: щеше да остане в Париж и може би завинаги.

Веднага щом се върнеше в хотела, щеше да се обади на Рейчъл и да ѝ изясни положението. Вече нищо не го спираше да поеме по новия си път.

— О, мистър Шърман, ще видите, че ще ви хареса при нас — беше казал елегантният професор Лепаж, докато го придружаваше до вратата, и радостно му стисна ръката. — Изглеждате ми много щастлив.

Робърт с усмивка ускори крачка, когато зави от булевард „Сен Жермен“ по улица „Драгон“.

Той беше щастлив човек.

Гореше от нетърпение да разкаже всичко на Розали и да я прегърне.

Странно, но никой не му отвори. Книжарницата беше затворена както всеки понеделник. Робърт надникна през витрината с надеждата да зърне Розали в магазина, но тя не беше там. И на външната врата звъня — напразно. Погледна си часовника. Беше шест и половина, а сутринта ѝ се обади, че привечер ще мине да я види.

Дали не беше още във ветеринарната клиника? Може състоянието на кученцето да се е влошило?

Робърт се помота пред витрината и се втренчи в орнаментите на лазурносинята подаръчна хартия, която висеше зад стъклото като облак в небето. После позвъни на Розали по мобилния телефон. И там нищо. Изпрати кратко съобщение, в което казваше, че едва сега отива в хотела, и зави към улица „Жакоб“.

Рецепционистката на „При кестена“ го удостои с възторжена усмивка.

— Имате посещение, господин Шърман. Приятелката ви каза, че предпочита да ви изчака в стаята ви. Надявам се да не съм сбъркала, като я пуснах. — Тя му се усмихна съучастнически и му подаде втория ключ над тъмната дървена рецепция.

Робърт кимна малко изненадан, но в следващия миг сърцето му заби по-силно от предвкушаната радост. Сигурно Розали е прослужала съобщението и е побързала да отиде при него в хотела. Натисна нетърпеливо копчето на асансьора и след издрънчаване потегли.

„Какво ли ще стане, ако заседна сега тук“, помисли си весело Робърт. Но асансьорът се изкачи благополучно до четвъртия етаж.

Робърт прокара ръка по косата си и отвори малката врата с радостно очакване. Видя до прозореца силуета на жена.

— Ето те и теб! — извика нежно той. — Божичко, колко ми липсваше!

— Здравей, Робърт!

Жената до прозореца бавно се обърна и Робърт усети как се вцепенява. Видение! Сигурно беше видение!

— Липсвала съм ти, така ли? Много се радвам. При последния ни разговор не останах с впечатлението, че ти липсвам толкова много. — Зелените ѝ очи блеснаха и тя пристъпи към него да го прегърне.

— Рейчъл! — отрони Робърт. — Какво правиш тук? Каква... каква изненада.

Мислите му препускаха като зайци, подгонени от ловец.

Рейчъл му даде целувка, която той изумено прие, и му се стори, че по лицето ѝ пробяга злобна усмивка.

— Е, надявам се, приятна изненада, Робърт — изръмжа тя и прокара пръсти по къдриците му. — Време е пак да отидеш на фризьор, скъпи.

— Да... не... искам да кажа... — запелтечи Робърт. — Нали щяхме пак да се чуем, за да говорим... за всичко.

— Така де — каза Рейчъл. — Но ти не се обади и си помислих, че няма да е лошо, ако дойда аз, за да... говорим... — Усмивката ѝ беше странно иронична. — Макар че тази стая е ужасно малка — как си стоял толкова време тук?

— Е, знаеш как е... става за временно ползване — запъна се Робърт. — Хм. Стаята може и да не е особено голяма, но... вътрешният двор е много красив. Пък и човек така или иначе не се задържа много тук.

— Така ли? — Тя вдигна вежди. — А, да... вярно — удари се по челото. — Ти беше ужасно зает. — Рейчъл се отпусна на леглото, облегна се на възглавниците и кръстоса предизвикателно дългите си крака.

Телефонът на нощното шкафче започна да звъни, но Робърт не помръдна от мястото си.

— Е, скъпи, няма ли да вдигнеш? Не искам да ти преча. Върши си работата, все едно ме няма. — Тя му се усмихна както змия на зайче.

Робърт я гледаше втрещен. Рейчъл просто се беше качила на самолета. Беше нечувано! Един слънчев лъч влезе в стаята и червените ѝ къдрици пламнаха като огън. Тя му се усмихваше, без да казва нищо, а Робърт имаше ясното усещане, че нищо добро няма да последва. Питаше се какво я е прихванало рецепционистката, та я е пушила в стаята му. Звъненето спря.

— Рейчъл, какво означава това? Какво правиш тук? — попита.

— Дойдох да си прибера малко объркания професор по литература — отвърна тя със снизходителна усмивка. — Имам чувството, Робърт, че си доста притеснен.

— Какво? — Той онемя. — Да го прибереш ли?

— Ами твоите четири седмици свършват в четвъртък, съкровище, и си помислих, че можем да прекараме няколко дни в Париж, преди да си тръгнем. Можеш да ме разведеш из града, а аз непременно трябва да отида на улица „Риволи“ на шопинг. Имало страхотни дамски чанти. — Тя разпери дългите си ръце.

Робърт поклати колебливо глава. Можеше да ѝ каже всичко сега.

— Боя се, че от това няма да излезе нищо, Рейчъл?

— От кое няма да излезе нищо? — отвърна тя като застреляна.

— От всичко, Рейчъл. Оставам в Париж. Днес щях да ти се обадя. Трябва да поговорим.

— Заради работата ти като гостуващ професор ли? — Тя му хвърли дебнеш поглед.

— Рейчъл, не е заради мястото. От вчера знам, че имам баща, който живее в Париж.

— Охооо! — извика тя. — Значи имаме още един баща в Париж — колко практично!

— Не е нужно да проявяваш сарказъм, Рейчъл. Аз самият знам това едва от вчера. — Той си пое дълбоко въздух. — А от вчера знам и това, че тук в Париж срещнах жената на живота си.

— Какво?! Бързо напредваш. — Странно, но не изглеждаше изненадана.

— Когато жената е правилната, винаги става бързо — каза бавно той. — Съжалявам, Рейчъл.

Тя се надигна и се втрени в него с нескрит гняв.

— Ако имаш предвид малката от книжарницата, по-добре се откажи. — Рейчъл се засмя подигравателно. — Там вече е загубена кауза. — Думите ѝ прозвучаха с неописуема изисканост.

— Какво искаш да кажеш, Рейчъл? — Робърт усети, че сърцето му спира.

— Ами каквото казах. — Гласът ѝ се извиси в остро кресчендо. — Какво си въобразяваше, Робърт? Наистина ли си мислеше, че ще се оставя на една френска книжарка да съсипе бъдещето ми? Какво очакваш от тази хлапачка? Дори няма нормална прическа, а ходи с тази шантава плитка. Стига, Робърт, това не може да е сериозно. Май червеното вино ти е дошло повечко.

Робърт пребледня от гняв.

— Какво си направила, Рейчъл? Да не би да... о, да, ти си била... — Той пристъпи заплашително към нея и застана точно пред френското легло.

— Естествено, че отидох при нея. — Рейчъл се отпусна назад и тихо се засмя. — Хм, какво да ти кажа — малката никак не се зарадва, като разбра, че си я лъгал. Преди това трябваше да ѝ обясня, че не съм твоя *позната*...

— Много добре знаеш защо дойдох в Париж, Рейчъл! Ти постави този проклет ултиматум, *ти* беше тази, която искаше да ме напусне...

Рейчъл махна с ръка.

— Това са минали работи. Тогава бях много разстроена. Понякога човек си променя мнението. Във всеки случай — продължи невъзмутимо тя — изясних нещата и размахих пред лицето ѝ красивия

си годежен пръстен. Госпожицата с плитката направо пребледня и дори ми стана малко жал за нея...

— Чудовище! — Идеше му да ѝ извие врата. — Много добре знаеш, че това не е годежен пръстен. — Робърт помнеше чудесно как отидоха в „Тифани“, за да купят на Рейчъл пръстена от бяло злато с малък брилянт, който тя настояваше да получи като подарък за рождения си ден.

— Все едно. — Рейчъл гледаше със задоволство бижутото на ръката си. — Остана доста впечатлена. Особено когато ѝ казах, че наесен ще се женим.

— *Какво си казала?*

Половин час по-късно Робърт отново застана пред малкия магазин на улица „Драган“ и бясно започна да натиска звънеца. Отчаяно заудря по вратата. Видя, че на първия етаж свети, но Розали не отваряше. Тя се бе увила в пашкула си и той не можеше да я упрекне за това, при положение че лейди Макбет така успешно ѝ бе инжектирала отровата си. Почти бе изхвърлил от стаята си слисаната Рейчъл.

— Ще се разкайваш, тъпако! — лаеше тя. — Малката ще те отегчи още преди да успееш да издекламираш монолога на Хамлет и тогава пак ще допълзиш при мен.

— Ще има дълго да чакаш — изсъска през стиснати зъби той. — Да не кажа, на куково лято. А сега се омитай!

Тя се облегна на вратата на стаята.

— А къде предлагаш да прекарам нощта?

— Най-добре под някой мост — каза той. — Но гледай да не изплашиш бездомниците.

После затръшна вратата и се затича към улица „Драгон“.

— Розали! Розали! Знам, че си горе. Отвори, Розали — не спираше да вика той.

След известно време вратата се отвори и дребен мъж с лукави очи излезе на улицата.

— Какво правите, господине? Това да не ви е битпазар! Ако не млъкнете веднага, ще повикам полицията. — Той се втренчи в олюляващия се Робърт. — Но какво ви е, да не сте пиян?

— Търся Розали Лоран! — с мъка отрони той.

— Вие да не сте американецът? — Старецът се втренчи недоверчиво.

— Моля ви! — настоя Робърт. — Може ли да вляза? Знам, че тя е при вас.

— Но, господине! — Мъжът сви рамене. — Успокойте се! Господица Лоран не е вкъщи, иначе щеше да ви отвори.

Старецът бе в пълно недоумение.

— Но тя е тук — не виждате ли! Свети! — Робърт посочи възбудено нагоре.

— Така ли? Как разбрахте? Аз не виждам нищо.

Робърт погледна към първия етаж. Зад прозореца на „Луна Луна“ цареше мрак.

Щом се убеди, че тази нощ нищо няма да се получи, той се върна в хотела. Така или иначе, на сутринта Розали щеше да отвори магазина.

Но когато във вторник застана точно в единайсет пред книжарничката, на вратата все още висеше табелата „Затворено“. Опита се да ѝ изпрати съобщение, но телефонът ѝ беше изключен. Той скъса един лист от бележника си, написа кратко, отчаяно съобщение и пъкна листа през решетката.

Час по час отскачаше до „Луна Луна“ и накрая — чак в два часа — късметът го споходи.

Решетката се вдигна, магазинът отвори. Робърт натисна облекчен бравата, готов да поиска от разгневената Розали прошка на колене за своята — наистина дребна — лъжа. Щеше да ѝ обясни всичко. Но вместо неговата красива мърморана в магазина завари непозната жена, която го погледна с неутрална приветливост.

— Госпожица Лоран няма ли я? — попита с притаен дъх той.

Жената поклати глава и Робърт си спомни, че това е помощничката, която беше виждал и преди. За съжаление, не помнеше името ѝ.

— Кога ще се върне госпожица Лоран? — не се отказваше той.

— Нямам представа — отвърна равнодушно жената. — Днес едва ли.

— Знаете ли дали е получила бележката ми? — Робърт посочи към вратата на магазина.

— Каква бележка? — Продавачката го погледна неразбиращо с добродушните си кръгли очи.

Беше отчайващо! Робърт мислено изстена и ѝ подаде номера си.

— Вижте, *важно* е — продължи умолително той. — Трябва да говоря с госпожица Лоран, разбирате ли? Обадете ми се веднага щом

се появи в магазина. Имам предвид наистина веднага!

Тя кимна и небрежно му пожела приятен ден.

След два часа и половина и четири чисти кафета той все още седеше в малкото кафене на улица „Драгон“ и наблюдаваше входа на „Луна Луна“, който беше на няколко метра от другата страна на улицата. Междувременно беше станало четири и половина. Сервитьорът излезе отново и го попита дали ще желае още нещо.

О, да, желаете, и още как, но очевидно желанието му нямаше да се изпълни. Той реши да мине от едната зависимост на друга и си поръча чаша червено вино. После още една. А след това му хрумна да се обади на Макс Марше. За щастие, старецът веднага му вдигна и на Робърт му идеше да се засмее от облекчение.

— Робърт съм. Имаш ли представа къде се е дянала Розали? Трябва спешно да говоря с нея. — Той си пое дълбоко въздух. — Стана ужасно недоразумение, интрига от Шекспиров калибър, и оттогава Розали потъна вдън земя.

Макс помълча и синът му усети колебанието му.

— Да не би да е във Везине? — попита жадно той. — Да не би да е при теб? — Беше логично Розали, когато е притеснена или ядосана — той залагаше на второто, — да избяга при стария си приятел, писателя.

Чу как Макс въздъхна.

— Какви са тези истории, синко? — попита баща му внимателно. — Розали не е тук, но вчера ми се обади. Не беше на себе си. Трябваше да й кажеш за годеницата си.

— Но тя не е моя годеница! — извика отчаяно Робърт в слушалката и стисна несъзнателно чашата си. Светлият му панталон пое червената течност. — Да му се не види дано! — изруга той. — Рейчъл не ми е приятелка, откакто пристигнах в Париж. — Робърт започна да търка плата със салфетката.

— А каква ти е?

— Вещица, мътните да я вземат! Тъкмо се бях накарал да й се обадя и да й разкажа всичко, а тя изведнъж се появява в стаята ми и ми се хили насреща като змията Ка.

С няколко думи той се опита да обясни на Макс как стоят нещата.

— Разбирам, че беше грешка да казвам, че ми е само позната — завърши Робърт. — Признавам си. Но тогава още не знаех... искам да кажа... всичко стана толкова бързо... вече и аз не знам...

— Ама си и ти! — отвърна Макс. — Много тъпо се е получило.

Робърт кимна.

— Къде може да е? — размишляваше нервно той. — Не че и тя не е постъпила глупаво.

Макс тихо се засмя.

— Тогава можеш да си спокоен, синко. Розали си е вкъщи. Току-що ми се обади и каза, че онзи „неверен задник“ пак е идвал в магазина ѝ.

— Тя си е *вкъщи*?! — Тази помощница с кравешките очи най-нагло го беше пратила за зелен хайвер, докато невинно му се усмихваше. Идеше му да хукне пак към магазина, но си наложи спокойствие. — Добре, какво каза още тя?

— Успокой се, Робърт. Още нищо не е загубено. Каза, че те мрази.

— *Мрази* ли ме? О, боже! — Той започна да бърше като обезумял петното по панталона си. — Но тя не може да ме *мрази*. Та аз нищо не съм направил! — Беше по-лошо, отколкото си мислеше. Не е като да не знаеше колко е чувствителна. Колко обидчива. Как всяка дума претегля на златна везна.

— Повярвай ми, синко, това е добър знак. — Той чу Макс тихичко да се смее. — Мрази те, защото те обича.

— Аха. Интересна теория. Да се надяваме, че е вярна. Във всеки случай аз обичам Розали, защото я обичам. — Робърт въздъхна с насмешливо отчаяние. — И какво да правя сега, Макс? Какво да направя, за да ме заобича пак, без да ме мрази?

— Не се безпокой, ще измислим нещо — отвърна Макс. — Имам една идея...

Розали лежеше в леглото си и целият свят ѝ беше крив. След като тази неприятна, агресивна червенокоса особа напусна магазина, тя се свлече безпомощно на каменния под и остана там като зашеметена. После стана, залости вратата и затвори книжарницата. Качи се горе, олюлявайки се, и се хвърли с плач на леглото, облечена в синята си копринена рокля. Сгромолясването беше от толкова високо, че болката раздираше стомаха ѝ. „Стойте далеч от бъдещия ми съпруг!“ Унижението я проряза като с нож.

При спомена за победоносната усмивка на Рейчъл тя гневно изкрещя във възглавницата си. Робърт Шърман щеше да се върне в Ню Йорк с прекрасната си бъдеща съпруга. И този проклет мерзавец не ѝ беше казал и дума!

Сигурно последния ден щеше да ѝ дръпне някоя сърцераздирателна тирада и повече нищо нямаше да чуе за него. Беше я излъгал, за *всичко* я беше излъгал, и Розали се ужаси от тънкия начин, по който се преструваше. Но, разбира се, мислеше горчиво тя, преструвките бяха негова втора природа. Рейчъл недвусмислено намекна, че този — ах! — толкова начетен професор по литература винаги е отворен за дребни авантюри. Шекспир, пфу! По-скоро „Влюбеният Шекспир“, мислеше си ядосано тя. Сигурно затова така добре му се удаваха лъжите.

Сети се за сладките думи, които ѝ шепна в съботната нощ, и със силно хлипане си запуши ушите.

— О, затваряй си плювалника, Робърт Шърман. Вън от главата ми! Не искам никога повече да те видя! — крещеше тя. После се олюля към бюрото си и в порив на ярост помете всички ръчно изработени буркани с четките в тях. От това се почувства по-добре.

Изпи три чаши вино, изпуши осем цигари, при всеки спомен за Робърт избухваше в плач, изпсува по начин, който би накарал майка ѝ да пребледнее, и накрая извади от кошницата Уилям Морис.

Внимателно го сложи на одеялото до себе си. Той с тихо скимтене вдигна глава и я погледна с кафявите си очи с такава неподправена вярност, на каквата само едно куче е способно.

— О, Уилям Морис! — въздъхна Розали, преди да заспи. — Както изглежда, ти ще си единственият мъж в живота ми, който няма да ме напусне.

Когато на следващия ден Робърт Шърман отново дойде в книжарницата, Розали още беше в леглото. Тя чу възбудените гласове в магазина и се промъкна с боси крака до вратата. Стъпи тихо с единия крак на витата стълба и се наведе да види какво става.

Робърт стоеше с гневно лице наред книжарницата и водеше разгорещен разговор с госпожа Морел, която му препречваше пътя със скръстени ръце.

— Не, господине, няма я! — тъкмо казваше тя.

Розали се сгуши на най-горното стъпало, кимна одобрително и се наведе още малко, за да не изпусне нещо.

— Как така я няма? Що за идиотщина! — чу тя Робърт да вика. — Знам, че е тук. Така че престанете да ме баламосвате и ме пуснете да мина.

Госпожа Морел стоеше пред разгневения Робърт като крепост и клатеше съжалително глава. Справяше се идеално със задачата си.

— Изключително много съжалявам, господин Шърман, но госпожица Лоран наистина не си е вкъщи...

Робърт хвърли раздражен поглед към стълбата и Розали рязко се отдръпна.

— Ето! — извика. — Току-що видях един крак!

Той бутна настрани госпожа Морел и се втурна нагоре по стълбата.

С два скока Розали се озова отново в леглото си. Имаше време само да оправи одеялото и да приглади безнадеждно разрошената си коса, когато Робърт влезе в стаята. С известно задоволство забеляза, че и той не изглеждаше по-добре от нея с това небръснато лице и огромното тъмно петно на панталона. Сигурно строгата Рейчъл хубавичко го е подредила.

— Какво си въобразяваш! — извика му гневно Розали. — Изчезвай!

Тя хвана една възглавница и я запрати към главата му.

— Розали! — извика Робърт, докато залягаше. — Моля те! Изслушай ме!

Тя поклати глава.

— Не желая! — Присви очи и го погледна с омраза. — Е? Не си ли в самолета с годеницата си?

— Полетът е едва утре. И в самолета ще е само годеницата ми... искам да кажа. — Той разпери ръце с жест на невинност. — Рейчъл не е моя годеница... — Опита се да се усмихне. — Нито годеница, нито приятелка...

— А само *позната* — прекъсна заекването му Розали.

Робърт се хвана за главата и изстена.

— Добре, добре! Знам, че не трябваше да казвам това. Знам, че всичко говори против мен, но, повярвай ми, всичко това е само едно недоразумение.

Розали се засмя.

— Не вярвам! Не говориш сериозно, нали? — Тя стана и насочи пръст към него. — Твоето всичко-това-е-само-едно-недоразумение вчера беше при мен в магазина и за твое сведение ми разказа всичко. Пръстен показва ли ми? — Тя се удари по челото с престорено объркване. — Да, показва ми го. Каза ли ми да стоя далеч от прекрасния ѝ съпруг? Да, и това ми каза. Беше ли снощи твоето всичко-това-е-само-едно-недоразумение в хотела при теб? — Тя помисли за момент и кимна. — Ама разбира се, че беше!

— Била си в „При кестена“?

Розали поклати глава.

— Не, но позвъних там. Хм, колко глупави могат да са хората! Случайно на рецепцията беше Шарлот Дюбо, моя позната. Казах ѝ, че търся господин Шърман, и тя ме прехвърли. Но когато никой не вдигна телефона, Шарлот ми обясни, кикотейки се, че сигурно си зает, понеже си с годеницата си от Америка.

Розали видя как Робърт пребледня и кимна осведомено.

— Е, какво ще кажеш, лъжецо?!

С отчаян жест Робърт допря ръка до устата и носа си и за миг затвори очи.

— Розали — каза той настойчиво. — Рейчъл е красива и умна и знае как да обърка човек. Когато дойдох в Париж, връзката ни беше под въпрос — заради... най-различни неща. После изведнъж се появи тук и ме издебна в хотела...

— И прекара нощта с теб?

— Не, не е така! Изгоних я. Ако искаш, можеш да попиташ твоята Шарлот. — Той я погледна умоляващо. — Обичам те.

Розали пооправи гневно завивката.

— Ха! Хубави думи — каза накрая тя. — Как може да съм сигурна, че си искрен?

Робърт се усмихна.

— Ела — прикани я той и протегна ръка. — Искам да ти покажа нещо.

Робърт настояваше веднага да тръгнат. Розали приглади, доколкото можа, измачканата си синя копринена рокля и обу балеринките си. После двамата минаха покрай смаяната госпожа Морел и излязоха от „Луна Луна“.

— Къде отиваме? — попита с любопитство тя.

— Ще видиш — каза Робърт и стисна здраво ръката ѝ, докато прекосяваше с широки крачки булевард „Сен Жермен“. Продължи по тихата улица „Клер“ и задърпа Розали по улица „Университетска“, улица „Жакоб“ и „Сена“.

— Робърт, какво ти става? — Розали се засмя учудено и се запита кога ли ще свърши тази мълчалива разходка.

Миг по-късно стигнаха до Моста на изкуствата. Стъпиха на стария мост с черните метални парапети и минаха по дървените талпи. Когато стигнаха някъде до средата на моста, Робърт спря.

— От коя страна? — попита той и бръкна в чантата си.

— Каква... страна? — Не разбираше какво я пита.

— Ами дали искаш откъм Айфеловата кула, или откъм „Нотр Дам“ — попита нетърпеливо той.

Розали вдигна рамене.

— Ами... хм... откъм Айфеловата кула? — ококори се тя.

Той кимна и двамата пристъпиха към парапета.

— Ето — продължи Робърт и извади малко пакетче от чантата. — Това е за теб. — Той се усмихна. — Или по-точно казано — за нас.

Розали объркано посегна към подаръка, който беше подвързан не много умело с копринена хартия и няколко лепенки.

Отвори го и някаква смесица от радост и очакване я сграбчи за гърлото.

В ръката ѝ лежеше златно катинарче, на което някой бе гравирал нещо с дебели, черни букви.

Розали & Робърт. Завинаги.

— Завинаги? — Тя го погледна и усети как сърцето ѝ подскочи.
— Вярваш ли, че е *завинаги*?

Робърт кимна.

— Само в това вярвам. — Той нежно отмести кичур от лицето ѝ.
— Колко безутешно място щеше да е светът, ако обичащият мъж не вярваше в това? Не мечтае ли и най-големият реалист дълбоко в сърцето си за същото?

— Да — прошепна Розали, която беше кралица на желанията. Тя погледна към Айфеловата кула, която устремно пробощдаше в далечината нощното небе, и се усмихна щастливо и объркано. — Но ти откъде знаеше... искам да кажа...

Робърт вдигна вежди.

— Сродни души? — отвърна той.

Розали се трогна. За щастие, никога нямаше да разбере, че нейният американски професор по литература, който все още носеше със себе си томче на Шекспировата „Укротяване на опърничавата“, в този момент не казваше истината. Той излъга, но съвсем мъничко. И то от любов.

Когато златното катинарче си намери място сред другите, Розали извади и хвърли малкия ключ над блестящата вода.

Завинаги, помисли си тя, и още преди ключът да потъне на дъното на Сена, където да остане вечно заедно с другите любовни обещания, Робърт я привлече в обятията си.

Розали затвори блажено очи и последното, което видя, беше онова невероятно небе над Париж, обогрено с нежни розови, бели и лавандулови петна, които приличаха на целувки.

Издание:

Автор: Никола Баро

Заглавие: Париж винаги си заслужава

Преводач: Людмила Костова

Година на превод: 2015

Език, от който е преведено: немски

Издание: първо

Издател: Ентусиаст; Enthusiast

Град на издателя: София

Година на издаване: 2015

Тип: роман

Националност: немска

Печатница: „Мултипринт“ ООД

Редактор: Велислава Вълканова

Коректор: Людмила Стефанова

ISBN: 978-619-164-168-0

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/3688>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.